

EĞİTİM  
yayınevi

# DIŞ TİCARET REJİMLERİ ( İHRACAT )

FATİH MEHMET ÇUHADAR



# DIŞ TİCARET REJİMLERİ ( İHRACAT )

Fatih Mehmet ÇUHADAR

**EĞİTİM**  
yayınevi

## DIŞ TİCARET REJİMLERİ (İHRACAT)

Fatih Mehmet uhadar

**Genel Yayın Yönetmeni:** Yusuf Ziya Aydoğan (yza@egitimyayinevi.com)

**Genel Yayın Koordinatörü:** Yusuf Yavuz (yusufyavuz@egitimyayinevi.com)

**Sayfa Tasarımı:** Kübra Konca Nam

**Kapak Tasarımı:** Eğitim Yayınevi Grafik Birimi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

**Yayıncı Sertifika No:** 47830

**E-ISBN:** 978-625-6613-80-5

1. Baskı, Aralık 2023

### Kütüphane Kimlik Kartı

## DIŞ TİCARET REJİMLERİ (İHRACAT)

Fatih Mehmet uhadar

222 s., 160x240 mm

Kaynakça yok, dizin yok.

E-ISBN: 978-625-6613-80-5

Copyright © Bu kitabın Türkiye'deki her türlü yayın hakkı Eğitim Yayınevi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabı yayımlayan firmanın ve yazarlarının önceden izni olmadan elektronik/mekanik yolla, fotokopi yoluyla ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

**EĞİTİM**  
yayınevi

**Yayınevi Türkiye Ofis:** İstanbul: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Őti., Atakent mah. Yasemen sok. No: 4/B, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

**Konya:** Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Őti., Fevzi akmak Mah. 10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye  
+90 332 351 92 85, +90 533 151 50 42, 0 332 502 50 42  
bilgi@egitimyayinevi.com

**Yayınevi Amerika Ofis:** New York: Egitim Publishing Group, Inc.  
P.O. Box 768/Armonk, New York, 10504-0768, United States of America  
americaoffice@egitimyayinevi.com

**Lojistik ve Sevkiyat Merkezi:** Kitapmatik Lojistik ve Sevkiyat Merkezi, Fevzi akmak Mah. 10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye  
sevkiyat@egitimyayinevi.com

**Kitabevi Şubesi:** Eğitim Kitabevi, Şükran mah. Rampalı 121, Meram, Konya, Türkiye  
+90 332 499 90 00  
bilgi@egitimkitabevi.com

**İnternet Satış:** www.kitapmatik.com.tr  
+90 537 512 43 00  
bilgi@kitapmatik.com.tr

 **kitapmatik**  
İnternetteki kitaplarınız

Dış ticaret yapmanın zor ve meşakkatli bir iş olduğu, dış ticaret yaparken birçok mevzuatla karşı karşıya kalındığı aşikardır.

Elinizdeki çalışma dış ticaret yapacak kişiler için hazırlanmış bir mevzuat külliyatıdır.

Bu eserde dış ticaret yaparken hangi kanunlarla muhatap olduğunuzu ve bu kanunların içeriklerini bulacaksınız.

Çalışma dış ticaret mevzuatının sıklıkla değişikliğe uğraması ve her zaman ulaşabilir olması tercih edildiği için e-kitap halinde hazırlanmıştır.

Kanunların ek cetvelleri sürekli değişikliğe uğradığı için çalışmaya dahil edilmeyip, çalışmamızın ana kaynağını da oluşturan [www.mevzuat.gov.tr](http://www.mevzuat.gov.tr)'den temin edilebilir.

İhracat yapmayı hedef edinen her bireyin bilmesi gereken kanunları içerik bu eserin faydalı olması dileğiyle başarılar dileriz.



# GÜMRÜK KANUNU

**Kanun Numarası** : 4458  
**Kabul Tarihi** : 27/10/1999  
**Yayımlandığı Resmî Gazete** : Tarih : 4/11/1999 Sayı : 23866  
**Yayımlandığı Düstur** : Tertip : 5 Cilt : 39

## BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Amaç, Kapsam ve Temel Tanımlar

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine giren ve çıkan eşyaya ve taşıt araçlarına uygulanacak gümrük kurallarını belirlemektir.

**Madde 2** – Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsar. Türkiye kara suları, iç suları ve hava sahası gümrük bölgesine dahildir.

Bu Kanunda geçen Türkiye Gümrük Bölgesi ve Gümrük Bölgesi kavramları Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesini ifade eder.

**Madde 3** – Bu Kanunda geçen;

1. “Müsteşarlık” deyimini, Gümrük Müsteşarlığını;

2. (**Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.**)

- a) “Gümrük idaresi veya idareleri” deyimini, gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını;
- b) “Giriş gümrük idaresi” deyimini, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği ve risk analizine dayalı giriş kontrolüne tabi tutularak geciktirilmeksizin sevk işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresini;
- c) “İthalat gümrük idaresi” deyimini, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de dâhil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği gümrük idaresini;
- d) “İhracat gümrük idaresi” deyimini, Türkiye Gümrük Bölgesini terk edecek eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de dâhil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği gümrük idaresini;

- e) “Çıkış gümrük idaresi” deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmeden önce sunulmasının gerekli olduğu ve çıkış işlemlerinin tamamlanması ile ilgili gümrük kontrolleri ve risk analizine dayalı kontrollere tabi tutulduğu gümrük idaresini;
3. “Kişi” deyimi, gerçek ve tüzel kişiler ile hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığını;
4. “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi” deyimi,
- a) Bu bölgede yerleşim yeri olan bütün gerçek kişileri;
- b) Bu bölgede kayıtlı işyeri, kanuni iş merkezi veya şubesi bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını;
5. “Karar” deyimi, bağlayıcı tarife ve menşe bilgileri de dahil olmak üzere, gümrük idaresinin, gümrük mevzuatı ile ilgili olarak belirli bir konuda bir veya daha fazla kişi üzerinde hukuki sonuç doğuracak idari tasarrufunu;
6. **(Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.)**
- a) “Serbest dolaşımda bulunan eşya” deyimi, 18 inci madde hükümlerine göre tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri buldurmuyan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde, yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı;
- b) “Serbest dolaşımda bulunmayan eşya” deyimi, serbest dolaşımda bulunan eşya dışında kalan eşya ile transit hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesini fiilen terk eden eşyayı;
7. “Gümrük statüsü” deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girmiş olup olmadığı yönünden durumunu;
8. **(Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.)**
- a) “Gümrük vergileri” deyimi, ilgili mevzuat uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da **İhracat** vergilerinin tümünü;
- b) “Gümrük yükümlülüğü” deyimi, yükümlünün gümrük vergilerini ödemesi zorunluluğunu;
9. **(Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.)** “İthalat vergileri” deyimi,
- a) Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,
10. Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen

bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde ithalatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri;

**11. (Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.) “İhracat vergileri” deyimi,**

- a) Eşyanın İhracatında ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,
- b) Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde İhracatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri;

**12. “Yükümlü” deyimi, gümrük yükümlülüğünü yerine getirmekle sorumlu bütün kişileri;**

**13. “Gümrük gözetimi” deyimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlemleri;**

**14. (Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.) “Gümrük kontrolü” deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımını ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumunu düzenleyen gümrük mevzuatı ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gümrük idareleri tarafından yürütölen; eşyanın muayenesi, beyanname verileri ile elektronik veya yazılı belgelerin varlığının ve gerçekliğinin doğrulanması, işletmelerin hesap ve diğer kayıtlarının incelenmesi, taşıma araçlarının kontrolü, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları diğer eşyanın kontrolü ile resmi araştırmalar ve diğer benzeri uygulamaları;**

**15. “Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması” deyimi, eşyanın,**

- a) Bir gümrük rejimine tabi tutulmasını,
- b) Bir serbest bölgeye girmesini,
- c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden İhracatını,
- d) İmhasını,
- e) Gümrüğe terk edilmesini;

**16. “Gümrük rejimi” deyimi,**

- a) Serbest dolaşıma giriş rejimini,
- b) Transit rejimini,
- c) Gümrük antrepo rejimini,
- d) Dahilde işleme rejimini,
- e) Gümrük kontrolü altında işleme rejimini,
- f) Geçici ithalat rejimini,



g) Hariçte işleme rejimini,

h) **İhracat** rejimini;

17. “Gümrük beyanı” deyimi. belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması talebinde bulunulmasını;

18. “Beyan sahibi” deyimi, kendi adına beyanda bulunan kişiyi veya adına beyanda bulunulan kişiyi;

19. “Eşyanın gümrüğe sunulması” deyimi, eşyanın gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen veya uygun görülen herhangi bir yere getirilmesi üzerine, belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, gümrük idarelerine yapılan bildirim;

20. “Eşyanın teslimi” deyimi, eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejimi ile öngörülen amaçlar doğrultusunda gümrük idareleri tarafından ilgisine teslimini;

20. (**Değişik: 18/6/2009-5911/1 md.**)

a) “Rejim hak sahibi” deyimi, kendi adına ve hesabına gümrük beyanını yapan veya hesabına gümrük beyanı yapılan kişi veya bu kişilere ait bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi;

b) “Asıl sorumlu” deyimi, transit rejiminde rejim hak sahibini;

21. “İzin hak sahibi” deyimi, kendisine bir izin verilen kişiyi;

22. “Elleçleme” deyimi, gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri;

23. “Eşya” deyimi, her türlü madde, ürün ve değeri;

24. (**Ek: 18/6/2009-5911/1 md.**) “Risk” deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesi ve diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımına ve serbest dolaşımında bulunmayan eşyaya ilişkin olarak,

a) Ulusal ya da **Uluslararası** düzeyde alınmış önlemlerin doğru bir şekilde uygulanmasını engelleyen,

b) Ülkenin mali çıkarlarını tehlikeye düşüren,

c) Ülkenin güvenlik ve emniyetine, kamu güvenliği ve kamu sağlığına, çevreye veya tüketicilere yönelik tehdit oluşturan,

bir olayın ortaya çıkma ihtimalini;

25. (**Ek: 18/6/2009-5911/1 md.**) “Risk yönetimi” deyimi, riskin sistematik olarak tanımlanması ve riskin en aza indirilmesi için gerekli olan tüm önlemlerin uygulanması amacıyla ulusal ve **Uluslararası** kaynak ve stratejilere dayanılarak veri ve bilgi toplanmasını, risk

analizi ve değerlendirilmesini, alınacak önlemlerin belirlenmesini ve uygulanmasını, bu sürecin işleyiş ve sonuçlarının düzenli olarak izlenmesi ve gözden geçirilmesini;

**26.(Ek: 28/3/2013-6455/2 md.)** “Gümrüklenmiş değer” deyimi, **Uluslararası** Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, **İhraç** eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını;

ifade eder.

**Madde 4** – Gümrük idareleriyle muhatap olan kişiler bu Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile bunlara dayanılarak çıkarılan mevzuat hükümlerine uymak; gümrük idarelerinin gerek bu Kanunda gerek diğer mevzuat hükümlerine göre yapacağı gözetim ve kontrollere tabi olmak; bu idarelerin kendi adına veya başka idareler nam veya hesabına tahsil edeceği her tür vergi, resim, harç ve ücretleri ödemek veya bunların teminata bağlamak; mevzuat hükümlerinin uymayı zorunlu kıldığı her tür işlemleri yerine getirmekle sorumludurlar.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Gümrük Mevzuatı Çerçevesinde Kişilerin Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Çeşitli Hükümler

## BİRİNCİ AYIRIM

### Temsil Hakkı ve Yetkilendirilmiş Yükümlü

**Madde 5** – Bütün kişiler, gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere gümrük idarelerindeki işleri için bir temsilci tayin edebilirler.

Transit taşımacılık yapan veya arızı olarak beyanda bulunan kişiler hariç olmak üzere, temsilci Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bulunan kişilerdir.

Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına ve hesabına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder. Temsilci, temsil edilen kişi namına hareket ettiğini beyan etmek, temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek ve sahip olduğu temsil yetki belgesini gümrük idarelerine ibraz etmek zorundadır.

Bir başka kişi adına veya hesabına hareket ettiğini beyan etmeyen ya da bir temsil yetkisine sahip olmadığı halde, başka bir kişi adına ya da hesabına hareket ettiğini beyan eden kişi, kendi adına ve kendi hesabına hareket ediyor sayılır.

225 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kişiler gümrük idarelerinde dolaylı temsilci olarak iş takip edebilirler.

**Madde 5 /A – (Ek: 18/6/2009-5911/2 md.)**

1. Müsteşarlık, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de almak suretiyle Türkiye Gümrük Bölgesinde ekonomik faaliyette bulunan yerleşik kişilere ikinci fıkrada yer alan şartları taşımaları halinde yetkilendirilmiş yükümlü statüsü tanır. Yetkilendirilmiş yükümlüler, kolaylaştırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerinden veya gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan faydalanır.
2. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün tanınması için gereken şartlar aşağıda belirtilmiştir.
  - a) 4 üncü maddede belirtilen sorumlulukların yerine getirilmesinde ciddi ihlallerde bulunmamak,
  - b) Gümrük kontrollerinin doğru biçimde yapılabilmesine imkân veren ticari kayıtları düzenli bir şekilde tutma yeterliliğine sahip bulunmak,
  - c) Müsteşarlıkça gerek görülen hallerde, mali yeterliliğe sahip olduğunu kanıtlamak,
3. Uygun emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunmak.
4. İkinci fıkrada belirtilen şartlar ile aşağıdaki hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir:
  - a) Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün verilmesi,
  - b) Basitleştirmelerden faydalanma izninin verilmesi,
  - c) Bu statü ve izinlerin hangi gümrük idarelerince verileceğinin belirlenmesi,
  - d) Risk yönetimi düzenlemeleri dikkate alınarak, emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerinde tanınacak kolaylıkların türü ve kapsamının belirlenmesi,
  - e) İlgili kurum ve kuruluşlardan gerektiğinde görüş alınması ve bilgi talebinde bulunulması,
  - f) Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün geçici olarak geri alınması veya iptali.

## İKİNCİ AYIRIM

### Gümrük Mevzuatının Uygulanmasına İlişkin Kararlar

**Madde 6 – 1.** Gümrük idarelerinin gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini talep eden her kişi, kararın verilebilmesi için gerekli bütün bilgi ve belgeleri söz konusu idarelere ibraz etmek zorundadır.

2. Karar alınması talebinin yazılı olarak yapılması gerekir. Gümrük idareleri, söz konusu talebe ilişkin başvurunun kendilerine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde karar alırlar. Verilen kararlar başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilir.

Ancak, gümrük idareleri tarafından bu süreye uyulması mümkün değilse; belirtilen süre aşılabılır. Bu durumda, söz konusu idareler, yukarıda belirlenen sürenin dolmasından önce başvuru sahibine süre aşımını haklı kılan gerekçeler ile talep hakkında karar vermek için gerekli gördükleri ek süreyi de belirterek bilgi verirler.

3. Gümrük idareleri tarafından gerek başvuruların reddine ve gerekse muhatapı kişinin aleyhine olarak verilen yazılı kararlar, Onikinci Kısımda belirtilen şekilde itiraz yolu açık olmak üzere gerekçeli olarak alınır ve bu hususlar kararda belirtilir.
4. Alınan kararlar (...) gümrük idareleri tarafından derhal uygulanır.

**Madde 7 – 1.**Gümrük idaresinin ilgilinin lehine olan kararları aşağıdaki hallerin bir arada bulunması durumunda iptal edilir.

- a) Kararın yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verilmesi halinde,
- b) Başvuru sahibinin bu yanlışlık veya eksikliği bilmesi veya bilmesi gerektiği hallerde,
- c) Kararın doğru veya tam bilgilere dayanılarak verilmesinin mümkün olmamasının tespiti halinde.

2. Aşağıdaki hallerde ise ilgilinin lehine olan karar değiştirilir veya iptal edilebilir.

- a) Karara esas teşkil eden bir veya birden fazla koşulun gerçekleşmemiş veya gerçekleşemez olması,
- b) Lehine olan bir kararda öngörülen bir yükümlülüğe ilgilinin uymaması halinde.

3. Kararın iptali, muhatabına tebliğ edilir.

4. 1 inci fıkra hükümlerine göre kararın iptal işlemi iptal kararının verildiği tarihten, 2 nci fıkra hükümlerine göre verilen iptal veya değiştirme kararı tebliğ tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Bununla birlikte, karar muhatabının yasal çıkarlarının gerektirdiği istisnai hallerde, kararın iptalinin veya değiştirilmesinin yürürlük tarihi yönetmelikle belirlenen koşullar altında ertelenebilir.

## ÜÇÜNCÜ AYIRIM

### Bilgi

**Madde 8 – 1.** Kişiler gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilirler.

**(Mülga ikinci paragraf: 18/6/2009-5911/68 md.)**

2. Bilgiler, talep edene ücretsiz olarak verilir. Bununla birlikte, özellikle eşyanın kimyevi tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle gümrük idarelerince yapılan masraflar, talepte bulunan tarafından karşılanır.

**Madde 9 – 1** Yazılı talep üzerine Müsteşarlık veya yetkilendirdiği gümrük idaresi tarafından bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgileri verilir.

2. Bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgisi, gümrük idarelerini, hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda veya eşyanın menşenin tespiti konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar.

Bağlayıcı menşe bilgisinin verilmesinde, 17 ila 22 nci maddelerde yer alan eşyanın menşenin belirlenmesine ilişkin hükümler esas alınır.

3. Bilgi alan kişi;

- Bağlayıcı tarife bilgisi için, beyan edilecek eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu,
- Bağlayıcı menşe bilgisi için, beyan edilecek eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumu ile verilen bilgide tanımlanan eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumunun her bakımdan uygun bulunduğunu,

kanıtlamak zorundadır.

4. Bağlayıcı tarife bilgisi verilmiş tarihinden itibaren altı yıl; bağlayıcı menşe bilgisi verilmiş tarihinden itibaren üç yıl geçerlidir. Talep edenin verdiği yanlış veya eksik bilgiye dayanan bağlayıcı bilgi iptal edilir.

5. Bağlayıcı tarife bilgisi aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

- Türk Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,
- Dünya Gümrük Örgütünün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname, tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,
- Bağlayıcı tarife bilgisinin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi.

Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde bağlayıcı tarife bilgisinin geçerliliğini kaybetme tarihi, söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımı tarihidir.

6. Bağlayıcı menşe bilgisi aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

- Menşe kurallarında bir mevzuat düzenlemesi veya bir **Uluslararası**

anlaşma gereğince değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,

- b) Dünya ticaret Örgütünün uymakla yükümlü bulunduğumuz Menşe Kuralları Anlaşmasına ve bu anlaşmaya ilişkin izahname ve kararlardaki bir değişikliğe uymaması,
- c) Bağlayıcı menşe bilgisinin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi.

**(Ek paragraf: 18/6/2009-5911/66 md.)** Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde bağlayıcı menşe bilgisinin geçerliliğini kaybetme tarihi, söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımı tarihidir.

7. 5 ve 6 ncı fıkra hükümleri uyarınca geçerliliğini kaybeden bağlayıcı tarife veya menşe bilgisinin hak sahibi, söz konusu bağlayıcı bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini kaybetmesinden önce, ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığı takdirde, geçerliliğini kaybeden tarife veya menşe bilgisini, söz konusu yayımın ya da tebligatın yapıldığı, tarihten itibaren altı aylık bir süre boyunca kullanabilir. Ancak, gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, **İhracat** ya da ön izin belgesinin gümrüğe verilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır. Bu fıkra hükümlerine istisna getirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

8. Bağlayıcı tarife veya menşe bilgisine ilişkin 7 nci fıkra hükümleri ancak aşağıdaki amaçlarla kullanılabilir.

- a) İthalat ya da **İhracat** vergilerinin belirlenmesi,
- b) Tarım politikası kapsamında **İhracat** vergi iadeleri ile ithalata ya da **İhracata** verilen diğer bütün ödemelerin hesaplanması,
- c) Belgelerin, söz konusu tarife veya menşe bilgisine istinaden verilmiş olması koşuluyla, eşyaya ait gümrük beyannamesinin tescili için gümrük işlemlerinin yürütülmesi sırasında verilen ithalat, **İhracat** ya da ön izin belgesinin kullanımı.

## DÖRDÜNCÜ AYIRIM

### **Diğer Hükümler Madde 10 – (Değişik: 18/6/2009-5911/3 md.)**

- 1. a) Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuatta yer alan; izin süreleri, teminat uygulamaları, gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna uygulamaları ile beyanın düzeltilmesine ilişkin ortaya çıkan sorunları ve tereddütleri incelemek suretiyle gidermeye Müsteşarlığın önerisi ile bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir.
- b) Tabiî afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar,

radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinde kriz bölgelerinde kullanılmak üzere **Yurt dışından** gelecek araç, gereç, makine, teçhizat ve benzeri malzemelerin, giriş kayıtları tutulmak ve gümrük ile ilgili mevzuat gereğince yerine getirilmesi gereken işlemler sonradan yapılmak üzere, yurda girişine izin vermeye; bu şekilde yurda giren her türlü araç, gereç, makine ve teçhizatın tekrar **Yurt dışına** çıkarılmalarına veya ihtiyaçlara ve günün şartlarına uygun olarak serbest dolaşıma girişine karar vermeye Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

- c) Müsteşarlık, gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alır. Bu çerçevede, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gerekli gördüğü bir kısım tespit işlemlerinin, belirleyeceği niteliklere sahip gümrük müşavirleri eliyle yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemeye yetkilidir.
2. Gümrük mevzuatının öngördüğü uygulamaların, hangi hallerde ve hangi koşullar altında basitleştirileceğine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

#### **Madde 10 /A – (Ek: 18/6/2009-5911/4 md.)**

1. Gümrük idareleri, mevzuatın belirlediği şartlar çerçevesinde, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, aktarma ve nihai kullanımını ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumunu düzenleyen gümrük mevzuatı ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gerekli görülen gümrük kontrollerini yerine getirir. **Uluslararası** bir anlaşmanın öngörmesi halinde, mevzuatın doğru bir şekilde uygulanmasına yönelik gümrük kontrolleri başka bir ülkede de yürütülebilir.
2. Ani ve rastgele yapılanlar dışındaki gümrük kontrolleri; risklerin tespiti ve risk derecesinin ölçülmesi ile ulusal ve gerekli görüldüğü takdirde **Uluslararası** düzeyde riskleri değerlendirerek gerekli önlemleri oluşturmak amacıyla bilgisayarlı veri işleme tekniklerini kullanan risk analizi esas alınarak yapılır.
3. Müsteşarlık, risk yönetimi çerçevesini oluşturur ve risk kriterleri ile öncelikli kontrol alanlarını belirler. Bu amaçla, risk kriterlerinin tespitine yönelik olarak gümrük işlemleri, gümrük kabahatleri ve kaçakçılık fiillerine ilişkin verileri toplamaya, saklamaya ve işlemeye yetkilidir. Verilerin toplanması, saklanması ve işlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

4. Gümrük idareleri dışındaki yetkili kurumlar tarafından gerekleŐtirenlecek kontroller, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla gümrük idarelerinin koordinasyonunda ve mümkün olduğu ölçüde aynı yer ve zamanda yapılır.
5. Bu maddede ngrlen kontroller kapsamında, gümrük idareleri ile diğer yetkili kurumlar, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, aktarma ve nihai kullanımı ile serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumu ile ilgili alınan bilgileri riskin en az düzeye indirilebilmesi için kendi aralarında paylaŐabilirler.
6. 12 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gizli bilgilerin diğer ülkelerin gümrük idarelerine ve güvenlik gleri gibi diğer kurumlarına iletilmesine sadece **Uluslararası** bir anlaşma çerçevesinde izin verilebilir.

**Madde 11** – Gümrük iŐlemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunan kişiler, Gümrük Müsteşarlığının veya gümrük idarelerinin talebi üzerine gümrük işlemleri ile sınırlı olmak kaydıyla belirlenen süreler içinde gerekli bütün belge ve bilgileri vermek ve her türlü yardımı sağlamakla yükümlüdür.

Kendilerinden bu konularda bilgi istenilen kişiler, özel kanunlarda yazılı gizlilik hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten kaçınamazlar.

**Madde 12** – 1. Gümrük idareleri ve diğer yetkili kurumlar gizli nitelikteki veya gizlilik esasına göre elde edilen bütün bilgileri saklamak zorundadır. Bu bilgileri veren kişinin veya makamın açık izni olmaksızın söz konusu bilgiler açıklanamaz. Şu kadar ki, gümrük idareleri ve diğer yetkili kurumlar verilerin korunmasına ilişkin yasal hükümler veya yargı kararlarının gereği olarak söz konusu bilgileri ilgili mercilere verirler.

2. Gümrük işlemleri nedeniyle elde edilen gizli nitelikteki bilgilerin toplanması, kullanılması, saklanması, saklanma süresi ve üçüncü kişilere verilmesine ilişkin hükümler yönetmelikle belirlenir.

**Madde 13** – İlgili kişiler, 11 inci maddede belirtilen belge ve bilgileri gümrük kontrolü amacıyla beş yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

Belge saklama süresi;

- a) (b) bendinde ngrlen haller dışında, serbest dolaşıma girmek veya **İhraç** edilmek üzere beyan edilen eşya ile ilgili olarak, serbest dolaşıma giriş veya **İhracat** beyanlarına ilişkin belgelerin tescil edildiği yılın;
- b) Nihai kullanımları nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergisi ile Türkiye’de serbest dolaşıma giren eşya için, gümrük gözetimine tabi olmalarının sona erdiği yılın;
- c) Başka bir gümrük rejimine tabi tutulan eşya için, söz konusu gümrük



rejiminin sona erdiği yılın;

- d) Serbest bölgeye konulan eşya için, buralardan çıktıkları yılın; Sonundan itibaren işlemeye başlar.

**Madde 14 – 1.** Bu Kanunda belirtilen süreler, tarih veya vadeler, aksine özel bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz veya ertelenemez. Süre, tarih veya vadelerin bitim tarihinin resmi tatil gününe rastlaması halinde, bu süreler ilk işgününün resmi çalışma saatleri sonunda biter.

2. Süre hafta veya ay olarak belli edilmiş ise; başladığı güne son hafta veya ayda tekabül eden günün mesai saati bitiminde sona erer. Sürenin bittiği ayda tekabül eden bir gün yoksa süre o ayın son gününün mesai saati bitiminde sona erer.

3. **(Ek: 18/6/2009-5911/5 md.)** Bu Kanuna göre gümrük idaresine yapılacak yazılı başvurular posta ile taahhütlü olarak gönderilebilir. Bu takdirde başvurunun postaya verildiği tarih gümrük idaresine verilme tarihi yerine geçer.

## İKİNCİ KISIM

### Gümrük Vergileri İle Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Unsurlar

#### BİRİNCİ BÖLÜM

##### Gümrük Tarifesi ve Eşyanın Tarife Pozisyonlarına Ayrılması

**Madde 15 – 1.** Gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanır.

2. Eşya ticaretine ilişkin özel hükümlerle belirlenmiş diğer önlemler, gerektiği takdirde, söz konusu eşyanın tarife pozisyonuna göre uygulanır.

3. Gümrük Tarifesi:

- Cumhurbaşkanınca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,
- Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvelleri,
- Türk Gümrük Tarifesinin kapsadığı eşyaya uygulanacak;
  - Gümrük vergi oranlarını,
- Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini,
- Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulaması gerektiren anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarını,

- f) Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ¼lkeler, ¼lke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamalarını,
  - g) İthalat vergilerinde, bazı eşyaya şartlı olarak uygulanacak muafiyet veya indirim uygulamalarını,
  - h) Yukarıdakilerin dışında kalan diğer tarife uygulamalarını, kapsar.
4. Sabit oranlı vergilendirmeye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, 3 üncü fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen koşulları taşıyan eşyanın ithalinde, beyan sahibi (c) bendinde belirtilen tarife yerine (d), (e) ve (f) bentleri hükümlerinin uygulanmasını isteyebilir. Gerekli koşulların yerine getirilmesi halinde, söz konusu talep gümrük işlemlerinin tamamlanmasından veya eşyanın tesliminden sonra da yapılabilir.
5. Bu maddenin 3 üncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen belirli bir ithalat hacmi ile sınırlandırılmış tarife uygulamaları;
- a) Tarife kotalarının söz konusu olduğu durumlarda, tespit edilen ithalat hacmi sınırına ulaşıldığında,
  - b) Tarife tavanlarının söz konusu olduğu durumlarda ise Cumhurbaşkanı Kararı ile,

sona erer.

6. Eşyanın tarife pozisyonunun belirlenmesi deyiminden, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, söz konusu eşyanın girdiği;
- a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinin veya 3 üncü fıkranın (b) bendinde öngör¼len diğer cetvelin alt açılımlarının,
  - b) Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarifesine dayanan ya da bu tarife cetveline alt açılımlar ekleyen ve özel alanlara ait eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla Cumhurbaşkanı Kararı ile oluşturulan bir diğer cetvelin alt açılımlarının,

belirlenmesi anlaşılır.

7. Gümrük Tarife Cetveli, izahnamesi ve eşya fihristi, Müsteşarlıkça hazırlanır ve Resmi Gazetede yayımlanır. Bu şekilde yayımlanan metinler idari ve kazai uygulamalarda esas tutulur.

**Madde 16** – 1. Mahiyeti ve nihai kullanım şekli gerekçesiyle, bazı eşyanın yararlanabileceği tercihli tarife uygulaması, Cumhurbaşkanıca belirlenen şartlara tabidir.

Bir izin gerektiğinde 80 ve 81 inci madde hükümleri uygulanır.

2. 1 inci fıkrada sözü edilen tercihli tarife uygulaması ifadesi, tarife kotaları kapsamında olsa dahi, ithalat vergilerinde bir indirim veya şartlı muafiyet uygulaması anlamına gelir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Eşyanın Menşei

#### BİRİNCİ AYIRIM

##### Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei

**Madde 17** – Eşyanın tercihli olmayan menşei;

- a) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde öngörülen uygulamalar hariç olmak üzere, Türk Gümrük Tarifесinin uygulanması,
- b) Eşya ticaretine ilişkin tarife önlemleri dışında, Cumhurbaşkanı Kararı ile oluşturulan önlemlerin uygulanması
- c) Menşe şahadetnamelerinin hazırlanması ve verilmesi,

Amaçları ile bu Kanununun 18 ila 21 inci maddelerindeki hükümler çerçevesinde belirlenir.

**Madde 18** – 1. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya, o ülke menşelidir.

2. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;

- a) O ülkede çıkartılan madencilik ürünleri,
- b) O ülkede toplanan bitkisel ürünler,
- c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,
- d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
- e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ve avcılık ürünleri,
- f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından herhangi bir ülkenin kara suları dışındaki denizlerden çıkartılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,
- g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,
- h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkartılan ürünler,
- i) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan, imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,
- j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya, anlaşılır.

3. 2 nci fıkranın uygulanmasında ülke ifadesi o ülkenin kara sularını da

kapsar.

**Madde 19** – Üretimi birden fazla ÷lkede gerçekleştirilen eşyanın bir ÷lke menşeli sayılabilmesi için, o ÷lkede yeni bir ÷r÷n imal edilmesi veya imalatın önemli bir aŐamasının ve ekonomik yønden gerekli g÷r÷len en son esaslı işçilik ve eylemin o ÷lkede bu amaçla donatılmıŐ işletmelerde yapılması gerekir.

**Madde 20** – Esas amacının, T÷rkiye tarafından belirli ÷lkelerin eşyasına uygulanan h÷k÷mleri aŐmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yønde bir kanaat oluşan bir işçilik veya işleme ÷retilmiŐ eşya, 19 uncu maddeye dayanılarak o ÷lke menşeli sayılmaz.

**Madde 21** – (Değişik: 18/6/2009-5911/6 md.)

3. Menşe Őahadetnamesi aranacak haller ile menşe Şahadetnamelerinin Şekli ve içereceği bilgilere ilişkin usul ve esaslar yøndemlikle belirlenir.
4. Menşe Őahadetnamesinin ibrazına rağmen ciddi bir Ő÷phe durumunda, ek kanıtları isteme konusunda g÷mr÷k idareleri yetkilidir.

## İKİNCİ AYIRIM

### EŞyanın Tercihli Menşei

**Madde 22** – 15 inci maddede belirtilen tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyanın tercihli menşe kuralları;

- a) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen anlaşmalar kapsamı eşya için bu anlaşmalar ile,
- b) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (e) bendinde belirtilen tercihli tarife uygulamalarından yararlanan eşya için Cumhurbaşkanı Kararı ile, belirlenir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### EŞyanın G÷mr÷k Kıymeti

**Madde 23** – EŞyanın g÷mr÷k kıymeti, G÷mr÷k Tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla, bu bölümde yer alan h÷k÷mler çerçevesinde belirlenen kıymettir.

**Madde 24** – 1. İthal eşyasının g÷mr÷k kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, T÷rkiye'ye **İhraç** amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

Şu kadar ki, eşyanın satış bedelinin g÷mr÷k kıymetine esas alınabilmesi, aşağıdaki koşullara bağlıdır:

- a) EŞyanın alıcısı tarafından elden çıkartılması veya kullanımı;

T÷rkiye Cumhuriyeti mevzuatı ve bunların yetkili kıldığı merciler tarafından konulmuş olan,

- Eşyanın tekrar satılabileceği coğrafi bölgeyi sınırlayan,
  - Eşyanın kıymetini önemli bir ölçüde etkilemeyen, Kısıtlamalar dışında, hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır.
- b) Satış
- c) veya fiyat, kıymeti belirlenmekte olan eşya bakımından, kıymeti tespit edilemez bir koşul veya edim konusu olmamalıdır.
- d) Eşyanın alıcı tarafından tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın bir bölümünün doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal etmesi halinde, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına 27 nci madde hükümlerine göre ilave yapılabilmelidir.
- e) Alıcı ve satıcı arasında bir ilişki bulunmamalı; ilişkinin varlığı durumunda ise, satış bedeli bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre gümrük kıymeti olarak kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.
2. a) Yukarıdaki fıkra hükümlerini uygulayarak satış bedelinin belirlenmesinde, alıcı ile satıcı arasında bir ilişkinin varlığı, satış bedelinin reddedilmesi için tek başına yeterli bir neden oluşturmaz. Böyle durumlarda, satışa ilişkin koşullar incelenerek, bu ilişkinin fiyatı etkilemediği belirlenirse, satış bedeli kabul edilir. Gümrük idaresi, beyan sahibi veya diğer kaynaklardan elde ettiği bilgilere dayanarak, söz konusu ilişkinin fiyatı etkilediği kanısına varırsa, bu hususları beyan sahibine yazılı olarak bildirir. Süresi içinde verilmek şartıyla beyan sahibinin cevap hakkı saklıdır.
- b) Birbirleri ile ilişkisi bulunan kişiler arasındaki bir satışta, beyan sahibi satış bedelinin aynı veya yakın bir tarihte gerçekleşen aşağıda yer alan emsal kıymetlerden birine çok yakın olduğunu ispatlarsa, bu satış bedeli kabul edilerek, eşyanın kıymeti 1 inci fıkra hükümlerine göre belirlenir.
- Türkiye'ye İhraç amacıyla satılan aynı veya benzer eşyanın birbiriyle hiçbir ilişkisi bulunmayan satıcılar ve alıcılar arasında satışındaki satış bedeli,
  - Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti,
  - Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti.

Yukarıdaki emsal kıymetlerle yapılan kıyaslama sırasında, ticari düzeye, miktara, 27 nci maddede sayılan unsurlara ve alıcı ile satıcı arasında ilişkin bulunmayan satışlarda, satıcının üstlendiği, ancak satıcı ile alıcı arasında

ilişki bulunan durumlarda satıcının üstlenmediği giderlere ilişkin ispatlanmış farklılıklar dikkate alınır.

c) (b) bendinde sayılan kıymetler, beyan sahibinin giriŐimi ile ve yalnız kıyaslama amacıyla kullanılır. (b) bendi hükümlerine dayanarak eşyanın satış bedelinin yerini alacak bir kıymet tespit edilemez.

3. a) Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi, akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir.

b) 27 nci maddeye göre yapılan ilaveler dışında, alıcının pazarlama dahil kendi hesabına yaptığı faaliyetler, satıcı yararına veya satıcı ile yapılan bir anlaşma yoluyla da olsa, satıcıya yapılan dolaylı bir ödeme olarak değerlendirilmez. Bu tür işlemlere ilişkin giderler, ithal eşyasının gümrük kıymetinin tespiti sırasında fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

**Madde 25** – 1. 24 üncü madde hükümlerine göre belirlenemeyen gümrük kıymeti, bu maddenin 2 nci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinin sıra halinde uygulanmasıyla belirlenir. EŞyanın gümrük kıymeti bir üst bent hükümlerine göre belirlenebildiği sürece bir alt bent hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla (c) ve (d) bentlerinin uygulama sırası deĐiŐtirilebilir.

2. Bu madde hükümleri gereğince, gümrük kıymeti aşağıdaki yöntemlere göre belirlenir:

- a) Türkiye'ye **İhraç** amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte **İhraç** edilen aynı eşyanın satış bedeli,
- b) Türkiye'ye **İhraç** amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte **İhraç** edilen benzer eşyanın satış bedeli,
- c) İthal eşyasının veya aynı ya da benzer eşyanın Türkiye içinde satıcılardan müstakil kişilere yapılan en büyük miktardaki satışına ait birim fiyata dayalı kıymet,
- d) İthal eşyasının üretiminde kullanılan malzeme ve imalat veya diğer imal işlemlerinin bedel veya kıymetleri ile Türkiye'ye **İhraç** edilmek üzere **İhraç** ülkesindeki üreticiler tarafından üretilen, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutad olan kar ve genel giderlere eşit bir tutar ve 27 nci maddenin 1 inci fıkrasının

(e) bendinde sayılan diğer bedel veya kıymetler toplamından oluşan

hesaplanmış kıymet.

3. 2 nci fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 26** – 1. 24 ve 25 inci madde hükümlerine göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti;

- 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın,
- 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin,
- Bu bölüm hükümlerinin,

Prensip ve genel hükümlerine uygun yöntemlerle ve Türkiye’de mevcut veriler esas alınarak belirlenir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine göre gümrük kıymetinin belirlenmesinde;

- Türkiye’de üretilen eşyanın Türkiye içindeki satış fiyatı,
- Gümrük idaresinin iki alternatif kıymetten yüksek olanını kabul etmesini öngören bir sistem,
- Eşyanın **İhraç** ülkesindeki iç piyasa fiyatı,
- Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre hesaplanmış kıymeti dışındaki maliyet bedeli,
- Türkiye’den başka bir ülkeye **İhraç** edilen eşyanın fiyatı
- Asgari gümrük kıymetleri,
- Keyfi veya fiktif kıymetler, esas alınmaz.

**Madde 27** – 1. 24 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına aşağıdaki ilaveler yapılır:

- Aşağıdaki unsurların eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümü;
  - Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye,
  - Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti,
  - İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli;
- İthal eşyasının üretiminde ve **İhraç** amacıyla satışında kullanılmak üzere, alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun miktardaki pay;
  - İthal eşyasına katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri,
  - İthal eşyasının üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler,

- iii) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler,
  - iv) İthal eşyasının üretimi için gereken ve Türkiye dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetleri;
  - c) Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan royalti ve lisans ücretleri;
  - d) İthal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı;
  - e) **(Değişik: 18/6/2009-5911/67 md.)** 28 inci maddenin (a) bendi hükmü saklı kalmak üzere, ithal eşyası için Türkiye'deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri ile eşyanın giriş liman veya yerine kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri.
2. Bu maddeye göre fiilen ödenen veya ödenecek fiyata yapılacak ilaveler için nesnel ve ölçülebilir veriler esas alınır.
  3. Gümrük kıymetinin belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata bu maddede öngörülenler dışında hiçbir ilave yapılamaz.
  4. Bu bölümde geçen satın alma komisyonları ifadesinden; ithalatçının temsilcisine kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurtdışında verdiği temsil hizmeti karşılığında ödediği ücret anlaşılır.
  5. İthal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesi sırasında;
    - a) Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler,
    - b) Türkiye'ye **İhraç** amacıyla satışında bir satış koşulu olmaması kaydıyla, dağıtım veya tekrar satış hakları için alıcının yaptığı ödemeler,1 inci fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirilmez ve fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

**Madde 28** – İthal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatından ayırt edilebilmeleri koşuluyla aşağıdaki giderler gümrük kıymetine dahil edilmez:

- a) Eşyanın, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi ile Türkiye'nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerine giriş yerine varışından sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri,
- b) Sınai tesis, makina veya teçhizat gibi, ithal eşyası için ithalattan sonra yapılan inşa, kurma, montaj, bakım veya teknik yardıma ilişkin giderler,
- c) İthal eşyasının satışıyla ilgili olarak bir finansman anlaşması uyarınca alıcı tarafından üstlenilen faiz giderleri;
- d) İthal eşyasının Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler;



e) Satın alma komisyonları;

f) Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye’de ödenecek ithalat vergileri.

(c) bendinde belirtilen hallerde, finansmanın satıcı veya bir başka kişi tarafından sağlanmış olmasına bakılmaz. Ancak, finansman anlaşmasının yazılı olarak yapılmış olması ve gerektiğinde alıcının;

- Eşyanın, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olarak beyan edilen fiyattan satıldığını,
- Söz konusu faiz oranının, finansmanın sağlandığı ülkede o tarihte bu tür bir işlem için geçerli olan faiz oranı seviyesini aşmadığını,

kanıtlaması şarttır.

**Madde 29** – Bilgisayarlarda kullanılmak üzere, veri veya komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin tespitine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 30** – Eşyanın gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk Lirası olarak beyanı zorunludur. Fatura veya diğer belgelerde yazılı yabancı paralar, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan T.C. Merkez Bankası döviz satış kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilir.

**Madde 31** – 1. Bu bölüm hükümleri, gümrükçe onaylanmış bir başka işlem veya kullanıma tabi tutulduktan sonra serbest dolaşıma giren eşyanın gümrük kıymetinin belirlenmesine ilişkin özel hükümleri etkilemez.

2. 24, 25 ve 26 ncı maddelere istisna olarak, genellikle konsinye şekilde teslim edilen çabuk bozulabilir eşyanın gümrük kıymeti, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince basitleştirilmiş usullere göre belirlenir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Eşyanın Ağırlığı ve Kapları

**Madde 32** – 1. Gümrük Tarifesinde ağırlık esasına göre vergiye tabi eşyada, vergiye esas ağırlıklar ile bazı pozisyon ve alt pozisyonların kapsamının belirlenmesine esas alınan ağırlıklar;

a) Brüt ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı ile tüm ambalaj maddeleri ve kapların ağırlıkları toplamı,

b) Net ağırlığa veya sadece ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı, Olarak değerlendirilir.

2. Brüt ağırlığı üzerinden vergiye tabi eşya ambalajsız geldiği takdirde, söz konusu eşya bulunduğu haldeki ağırlığı üzerinden vergiye tabi tutulur.

3. Değişik vergi oranlarına ve aynı zamanda brüt ağırlıkları üzerinden vergiye tabi eşyanın aynı ambalaj içinde gelmesi halinde, eşya, net ağırlıkları üzerinden tartılır ve ambalaj ağırlığı orantılı olarak net

ağırlıklara ilave edilir.

4. Beyan edilen ölçü birimi ile vergilendirmeye esas alınan ölçü biriminin farklı olması halinde, bunların birbirlerine dönüştürülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

5. Eşyanın ambalajlarının;

a) Alışıla gelen ve bilinen maddelerden olmaması veya gereğinden farklı bir şekilde yapılması,

b) Ait oldukları eşyanın faturasında kıymetlerinin ayrı gösterilmesi ve aynı zamanda bağımsız bir ticari eşya niteliğinde olması,

c) İthalat vergilerinden kaçınma amacıyla ambalaj olarak getirilmesi,

Hallerinde, bunlar ayrı olarak beyan edilir ve girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

Ancak, yukarıdaki gibi kendi tarifeleri üzerinden vergiye tabi ambalaj maddelerinin vergi oranı, içindeki eşyanın gümrük vergi oranından düşük veya buna eşit bulunduğu takdirde, ambalaj maddelerinin gümrük vergisi eşyanın tabi bulunduğu vergi oranları üzerinden ve eşya ile birlikte hesaplanır.

6. Ağırlık üzerinden vergiye tabi eşyanın alışıla gelen ambalaj niteliğinde olmayan kutu, kılıf ve mahfazalarının gümrük vergi oranları, içindeki eşyanın vergi oranından daha yüksek bulunduğu takdirde, kendilerine ait tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

Kıymet üzerinden vergiye tabi eşyanın kutu, kılıf ve mahfazaları, başlıbaşına bir ticari eşya niteliğinde olmaması ve kıymetinin eşyanın kıymetine dahil bulunması şartıyla gümrük vergisine tabi tutulmaz.

7. Ağırlıkları üzerinden gümrük, vergisine tabi eşyanın örnekleme yöntemiyle yapılan gümrük muayenesi sırasında;

a) Kapların yalnız bir kaçının tartılması sonucunda beyana göre fazlalık saptanırsa, aynı cins ve türden eşyanın tartılmamış kaplarına da bu fazlalığın ortalaması esas alınarak ilaveler yapılır. Beyan sahibi, bu şekilde yapılan işlemi kabul etmez ise gümrük idaresi tarafından bütün kaplar tartılır.

b) Tartılan kaplarda beyana göre eksiklik saptanırsa bunun eşyanın doğal özelliklerinden veya hasara uğramasından veya noksan gönderildiğinden veya çalınmasından ileri geldiğinin kanıtlanması halinde, ithalat vergileri bulunan miktar üzerinden hesaplanır.

Ancak, bu gibi durumlarda gümrük idaresinin veya beyan sahibinin bütün kapları tarttırmak hakları saklıdır.

### ÜÇÜNCÜ KISIM

**Taşıtların Kontrolü ve Gümrük Bölgesine Getirilen Eşya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma Tabi Tutulana Kadar Uygulanacak**

## Hükümler

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine Giriş ve Çıkışı

**Madde 33** – Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış gümrük kapılarından yapılır. Türkiye Gümrük Bölgesinin giriş noktalarındaki gümrük kapıları ile içeride bulunan gümrük kapıları arasında belirli yolların takip edilmesi zorunludur. Giriş ve çıkış kapıları ile bunları birbirine bağlayan yollar ve hava taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesinde inebilecekleri gümrük işlemi yapılan havalimanları ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri alınarak, Müsteşarlıkça tespit edilerek Resmi Gazetede yayımlanır.

#### Genel hizmete açık demiryolları gümrük yolu sayılır.

**Madde 34** – 1. Türkiye Gümrük Bölgesine giren veya çıkan taşıtlar gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Karayolu ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen taşıtların denetlenmesi bitmeden veya ilgili gümrük idaresinin izni alınmadan söz konusu taşıtlara yük ve yolcu alınıp verilemez ve taşıt yoluna devam edemez; trenlerin vagon değiştirmek veya eklemek suretiyle tertipleri değiştirilemez.

Türkiye Gümrük Bölgesi dışından, demiryolundan başka kara taşıtları ile ancak sınırdaki yetkili bir gümrük idaresine eşya getirilebilir. Sınırdaki yetkili olmayan bir gümrük idaresine gelen eşya gümrük gözetimi altında yetkili bir gümrük idaresine götürülmediği takdirde geri çevrilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine yürütülerek getirilecek hayvanlar, sağlık kontrolü yapılabilen gümrük kapılarından girebilir.

3. a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki limanlardan gelen gemiler, Gümrük Bölgesine girmelerinden itibaren beklenmeyen haller veya mücbir sebep olmadıkça ya da gümrük kontrolü gerektirmedikçe, gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştiremez, yolda duramaz başka gemilerle temas edemez ve gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşamazlar. Gümrük memurları gemiyi, yükünü ve bunlara ait gerekli tüm defter, belge ve kayıtları denetlemeye, gerektiğinde ambarları ve eşya bulunan diğer yerleri mühür altına almaya yetkilidir.

Yabancı limanlardan gelip Türk limanlarına veya nehirlerine girecek olan gemiler, gümrük denetlemesi yapılmak üzere belirli yerlerde durur veya yol keserler.

Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye'den yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası tarafından ilgili gümrük idarelerine bilgi verilir.

Gemi adamları ve yolcuları ile gemilere girip çıkacak görevli ve görevsiz kimseler Türkiye'ye ancak yetkili gümrük idarelerinden giriş ve çıkış yapabilirler.

- b) Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentası bulunan gemiler serbest dolaşımda olmayan eşya alırlar veya yolda yabancı limana uğrarlarsa (a) fıkrası hükümlerine tabi tutulurlar. Bu tür gemiler ile bunların yolcu ve yüklerinin denetleme ve gümrük işlemlerinde kolaylık sağlayacak usul ve esaslar koymaya Müsteşarlık yetkilidir.
  - c) (b) fıkrası dışında kalan gemilerin Türkiye limanları arasındaki sefer ve taşımaları gümrük gözetimine tabi tutulabilir. Bu tür gemiler, Müsteşarlıkça belirlenecek şartlar ve verilecek izin çerçevesinde serbest dolaşımda olmayan eşyayı Türkiye limanları arasında transit suretiyle taşıyabilirler.
  - d) (c) fıkrasında yazılı taşımalar ile Türkiye karasuları ve iç sularında seyreden her türlü taşıtlar üzerinde gümrükçe yapılacak gözetim ve kontrole ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.
4. Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den gidecek olan hava araçları yetkili gümrük idaresi bulunan havalimanlarına inebilir veya bu havalimanlarından kalkabilirler. Bu hava araçları gümrük gözetimine tabidir. Özel bir izin ile gelen ve giden hava gemilerinin kaptan pilotları verilen talimata uygun olarak hareket ederler.
  5. Türk ve yabancı donanmasına mensup harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine mensup hava harp gemileri ve Cumhurbaşkanının izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri, içlerinde eşya bulunmaması halinde gümrük gözetimine tabi değildir.

**Madde 35** – Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış ile gümrük idarelerindeki her türlü gümrük işlemleri normal çalışma saatleri içinde yapılır.

Ancak;

- a) Demiryolu katarları ve düzenli sefer yapan deniz, nehir, kara ve hava taşıtları gece ve gündüzün her saatinde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler. Düzensiz seferli olan ve yolcu getiren deniz, nehir, kara ve hava taşıtları da aynı şekilde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler.
- b) İşletme teşkilatı bulunan limanlarda, gemiler gece ve gündüzün her saatinde yük ve yolcu alıp çıkarabilirler.
- c) Zorlayıcı sebeplerle çalışma saatleri dışında gümrük idaresi olan bir limana girmek veya bu limandan ayrılmak zorunda kalan gemilerin yük alıp verme istekleri de gümrük idarelerince kabul edilir. Yolcu ve turist taşıyan her türlü gemi mesai saatleri dışında gümrük idaresi bulunan bir limana girip çıkabilir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Özet Beyan ve Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Girmesi

#### Madde 35 /A – (Ek: 18/6/2009-5911/7 md.)

1. Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için özet beyan verilir.
2. Özet beyan, giriş gümrük idaresine verilir. Giriş gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletilebildiği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, özet beyanın giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir. Yükümlünün bilgisayar sistemindeki özet beyan bilgilerine erişilebilmesi halinde, Müsteşarlık, özet beyan yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.
3. Özet beyan, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce verilir.
4. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce özet beyanın ibraz edilme süresi, bu süreye getirilebilecek istisnalar ve bu süreye ilişkin değişiklikler, özet beyandan vazgeçilebilmesine dair şartlar; özel durumlar ile belirli eşya trafiği, taşıma şekli ve yükümlü türleri ile özel güvenlik düzenlemelerinin öngörüldüğü **Uluslararası** anlaşmalar dikkate alınarak yönetmelik ile düzenlenir.

#### Madde 35 /B – (Ek: 18/6/2009-5911/7 md.)

5. Özet beyanın şekli ve içeriği; öncelikle güvenlik ve emniyet amacı ile **Uluslararası** standartlar ve ticari uygulamalardan yararlanılarak risk analizi ve gümrük kontrollerinin etkin yapılabilmesi için gerekli bilgileri kapsayacak şekilde yönetmelik ile belirlenir.
6. Özet beyan veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanır. Gerekli ayrıntıları içermesi halinde ticari bilgiler ile liman veya taşıma bilgileri kullanılabilir.
7. Müsteşarlık, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenen özet beyanları, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan özet beyanlar ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanmasına imkân verilmesi kaydıyla kabul edebilir.
8. Özet beyan eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından verilir.
9. Dördüncü fıkrada belirtilen kişilerin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla özet beyan;

- a) Dördüncü fıkrada belirtilen kişiler adına hareket eden kişi,
- b) EŞyayı yetkili gümrük idaresine sunabilen veya eşyanın sunulmasını sağlayan kişi,
- c) Dördüncü fıkr ile (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kişilerin temsilcisi, tarafından, yönetmelik ile belirlenen şartlar uyarınca verilebilir.

10. Dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen kişilerin talep etmeleri halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

- a) Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
- b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
- c) EŞyanın boşaltılmasına izin verilmesinden,

sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

**Madde 35 /C – (Ek: 18/6/2009-5911/7 md.)**

1. Giriş gümrük idaresi, 35/A maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasına göre belirlenecek süre sona ermeden önce gümrük beyannamesi verilen eşya için özet beyan verilmesinden vazgeçebilir. Bu durumda, gümrük beyannamesi, 35/B maddesinde öngörülen özet beyanda bulunması gerekli asgari bilgileri içerir ve 61 inci madde uyarınca tescil edilinceye kadar özet beyan statüsüne sahiptir. Giriş gümrük idaresine gerekli bilgileri derhal iletebildiği veya elektronik ortamda erişimini sağladığı hallerde, gümrük beyannamesinin giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir.
2. Gümrük idarelerince, bilgisayar veri işleme tekniği kullanılmadan düzenlenen gümrük beyannameleri için, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan gümrük beyannameleri ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanır.

**Madde 36 – 1.** Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, giriŐinden itibaren gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Söz konusu eşya gümrük statüleri belirleninceye, serbest dolaşımda olmayan eşya ise 77 nci maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, gümrük statüleri deđiŐinceye ya da serbest bölgeye girinceye yahut 163 ve 164 üncü maddeler gereğince yeniden **İhraç** veya imha edilinceye kadar gümrüğün gözetimi altında kalır.

**Madde 37 – 1.** Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, getiren kişi tarafından gecikmeksizin Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak;

- a) Belirlenen bir gümrük idaresine veya gümrükçe uygun görülen herhangi bir yere,

- b) Deniz veya havayoluyla ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden geçmeksizin karayoluyla doğrudan bir serbest bölgeye, götürülür.
2. Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra eşyanın aktarılması sonucunda nakliyesinden sorumlu olanlar yukarıda belirtilen hükümlere uymak zorundadır.
3. Gümrük idarelerinin gözetim ve kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, yolcu, sınır ahali ve posta eşyası ile ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya için özel hükümler getirmeye Müsteşarlık yetkilidir
4. (**Değişik: 18/6/2009-5911/8 md.**) Yukarıdaki fıkralar ile 35/A ila 35/C ve 38 ila 50 nci madde hükümleri, Türkiye Gümrük Bölgesinin dışında durmaksızın, Gümrük Bölgesinin iki noktası arasında düzenli bir hava veya deniz seferiyle doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşyaya uygulanmaz.
5. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükmü, varış yeri bir Türk limanı veya havalimanı olmaksızın, Türkiye karasularını ya da hava sahasını geçen gemilerde veya hava araçlarında yüklü eşyaya uygulanmaz.

**Madde 38 – 1. Beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle 33 üncü madde ile**

34 üncü maddenin 1 inci ve 3 üncü fıkralarında öngörülen yükümlülüklerle uyulmadığı takdirde, söz konusu yükümlülüklerle tabi kişi veya onun yerine hareket eden diğer kişiler, en yakın gümrük idaresini gecikmeksizin bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

2. Beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle, Türkiye karasuları içinde taşıdığı eşyayı denize atan, karaya çıkararak, başka bir taşıta aktaran veya bu eşyayı toplayan gemi kaptanları yahut diğer kişiler, eşyanın gümrük statüsünün belirlenmesi ve gereken diğer önlemlerin alınması amacıyla en yakın gümrük idaresini bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.
3. 34 üncü maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen bir geminin veya hava gemisinin beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle 34 üncü maddenin 1, 3 ve 4 üncü fıkralarında öngörülen yükümlülüklerle uymaksızın geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi içinde demir atmaya veya konaklamaya mecbur kalması halinde, bu gemiyi veya hava gemisini Gümrük Bölgesine getiren veya onun yerine hareket eden diğer kişiler, gümrük idaresini gecikmeksizin durumdan haberdar ederler.
4. 1 inci fıkrada belirtilen eşya ile 2 nci fıkrada belirtilen gemi veya hava gemisine yüklü eşyanın gümrük kontrolüne imkan verecek ve gerektiğinde daha sonra belirlenen veya uygun görülen bir gümrük

idaresine götürölmelerini sağlayacak önlemler Müsteşarlıkça tespit edilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Eşyanın Gümrüğe Sunulması

#### **Madde 39 – (Değişik: 18/6/2009-5911/9 md.)**

Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşya, getiren kişi ya da duruma göre eşyanın gelişinden sonra taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından gümrüğe sunulur. Gümrüğe sunan kişi, eşyayı daha önce ibraz olunan özet beyan ya da gümrük beyannamesi ile ilişkilendirir.

#### **Madde 40 – Müsteşarlık;**

- a) Yolcu beraberinde getirilecek,
- b) Gümrüğe sunulmaksızın bir gümrük rejimine tabi tutulabilecek,

Eşya hakkında, 39 uncu madde hükümleri dışında özel düzenlemeler yapılabilir.

**Madde 41 –** Talep üzerine, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasından önce, gümrüğe sunulan eşyanın incelenmesi veya bundan numune alınması yönünden ilgili ve yetkili kişilere izin verilebilir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Gümrüğe Sunulan Eşyanın Boşaltılması

#### **Madde 42 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)**

**Madde 43 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.) Madde 44 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)**

**Madde 45 –** 1. Eşya bulunduğu taşıt araçlarından gümrük idarelerinin belirledikleri veya uygun gördükleri yerlerde söz konusu idarelerin izni ile boőaltılabilir veya aktarılabilir.

#### **(Mülga ikinci paragraf: 18/6/2009-5911/68 md.)**

Ancak, eşyanın tamamen veya kısmen acilen boőaltılmasını gerektiren kaçınılmaz bir tehlikenin varlığı durumunda bu izin aranmaz. Bu gibi durumlarda en yakın gümrük idaresi derhal haberdar edilir.

2. Gümrük idareleri, eşyanın ve bulunduğu taşıma araçlarının muayenesi amacıyla gerektiğinde eşyanın boőaltılmasını ve kapların açılmasını isteyebilir.

3. Eşya konulduğu ilk yerden gümrük idarelerinin izni olmaksızın kaldırılamaz.



## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Gümrüğe Sunulan Eşyaya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanım Belirlenmesi Zorunluluğu

**Madde 46** – 1. Gümrüğe sunulan eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilir.

2. Özet beyan kapsamındaki eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım belirlenerek, buna ilişkin işlemler;
  - a) Denizyolu ile gelen eşya için, özet beyan verildiği tarihten itibaren kırkbeş gün,
  - b) Diğer bir yolla gelen eşya için, özet beyanın verildiği tarihten itibaren yirmi gün, içinde tamamlanır.
3. Şartlar gerektirdiği takdirde, Müsteşarlık 2 nci fıkrada ve 48 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sürelerden daha kısa bir süre saptayabilir veya bu sürelerin uzatılmasına izin verebilir. Ancak, gerçek ihtiyaçları aşan süre uzatımı yapılamaz.

## ALTINCI BÖLÜM

### Eşyanın Geçici Depolanması

**Madde 47** – Eşya, gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar geçici depolanan eşya statüsünde bulunur ve bu şekilde adlandırılır.

**Madde 48** – 1. Geçici depolanan eşya, sadece gümrük idarelerinin uygun gördüğü yerlerde ve bu idarelerin belirlediği koşullarda depolanabilir.

Gümrük idareleri, geçici depolanan eşya için 183 üncü veya 184 üncü madde hükümlerine göre tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere eşya sahibinden teminat isteyebilir.<sup>39</sup>

2. Yolcu beraberinde getirilip gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan eşyanın buralarda kalabileceği süre üç aydır.

**Madde 49** – 41 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, geçici depolanan eşya, görünüş ve teknik özelliklerinin değiştirilmemesi koşuluyla, aynı durumda muhafazalarını sağlamak üzere yönetmelikle belirlenen elleçlemeye tabi tutulabilir.

**Madde 50** – 1. 46 ncı maddeye göre belirlenmiş süreler ile 48 inci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya, herhangi bir adli veya idari takibata konu olmaması halinde, 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

2. Gümrük idareleri, söz konusu eşyayı durumu belirleninceye kadar, eşya sahibinin risk ve hesabına gmrgn gözetimindeki özel bir yere sevk edebilir.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Transit Rejimi Altında Taşınan EŞyaya Uygulanacak Hükümler

**Madde 51** – 37 nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere, 37 ila 50 nci madde hükümleri, daha önce baŐlamıŐ bir transit rejimi altında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyaya uygulanmaz.

### **Madde 52 – (Değişik:24/10/2019-7190/1 md.)**

Türkiye Gümrük Bölgesinde bir yerden diğer bir yere transit rejimi kapsamında taŐınarak varış gümrük idaresine sunulan serbest dolaşımda olmayan eşyaya 41 ila 50 nci madde hükümleri uygulanır.

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### Diğer Hükümler

**Madde 53** – Gümrük idareleri, Şartlar gerektirdiği takdirde, gümrüğe sunulan eşyayı imha ettirebilir. Gümrük idareleri bu durumu eşya sahibine bildirir. EŞyanın imhasına ilişkin masraflar eşya sahibinden tahsil edilir.

**Madde 54** – Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak; Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği veya gümrük kontrolüne tabi tutulmadığı saptanan eşyaya, Kaaklılıkla Mücadele Kanunu ile ilgili diğer kanun hükümleri uygulanır.

## DÖRDÜNCÜ KISIM

### Gümrükçe Onaylanmış İŞlem veya Kullanım

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Genel Hükümler

**Madde 55** – 1. Aksine hüküm bulunmadıkça; niteliğine, miktarına, menŐeine, yükleme veya varış ülkesine bakılmaksızın, bir eşya, belirlenmiş Şartlar altında her zaman gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulabilir.

2. Cumhurbaşkanı; kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyabilir.

3. Türkiye ile ticaret, gümrük, taşımacılık anlaşması bulunmayan ve

imzalanmış anlaşmaları süresinden önce tek taraflı olarak kısmen veya tamamen hükümsüz bırakan veya Türk kara, hava ve deniz taşıtlarına karşı yasaklama ve kısıtlamalar koyan veya bunlar hakkında farklı işlemler uygulayan yabancı ülkelere ait eşya ve taşıtlara, karşılık olmak üzere, yasaklama veya kısıtlamalar koymaya ve farklı işlemler veya farklı tarifeler uygulamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**Madde 56** – 1. Gerek üzerlerinde, gerek iç ve dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran isim ya da simgeler taşıyan eşyanın Türkiye’ye ithaline izin verilmez. Bu gibi eşyanın Türkiye’den transit geçişine veya antrepo ve benzeri yerlere konulmasına ya da yeniden **İhracına** Müsteşarlıkça izin verilebilir. **(Ek cümleler: 18/6/2009-5911/11 md.)** Eşyanın bu fıkra kapsamında olup olmadığının belirlenmesinde tereddüt edilen durumlarda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü esas alınarak işlem yapılır. Söz konusu isim ve simgelerin kaldırılması veya eşyanın gerçek menşeinin gösterilmesi amacıyla, usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek elleçleme faaliyetlerine izin verilebilir.

2. Türk menşeli eşyada kullanılmak üzere ve bunların başka ülke menşeli olduğunu gösterecek veya böyle bir izlenim uyandıracak nitelikte, üzerleri yabancı dille yazılı veya basılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya ile Türkiye’de düzenlenebilecek belgeleri başka ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek nitelikte, üzerleri imzalı veya imzasız olsun, Türkiye’de yerleşik olmayan yabancı firmalara ait proforma faturalar hariç boş faturaların Türkiye’ye ithaline izin verilmez.

Türkiye’de yerleşik firmalarla, lisans, royalti veya patent anlaşması yabancı firmaların bu tür eşyası bu hüküm dışındadır.

**Madde 57 – (Değişik: 18/6/2009-5911/10 md.)**

1. a) Fikri ve sınaî haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulması hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine gümrük idareleri tarafından gerçekleştirilir. Durdurma veya alıkoyma kararı hak sahibi veya temsilcisi ile beyan sahibi veya 37 nci maddede belirtilen kişilere bildirilir.
- b) Gümrük idaresine henüz bir talepte bulunulmadığı durumda ve söz konusu eşyanın fikri ve sınaî mülkiyet haklarını ihlal ettiğine dair açık deliller olması halinde, hak sahibinin geçerli bir başvuruda bulunabilmesini teminen, gümrük idareleri tarafından eşya üç işgünü süresince re’sen alıkonulabilir veya eşyanın gümrük işlemleri durdurulabilir.
2. Fikri ve sınaî hakların ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine

yapılan başvurunun kabulü, söz konusu eşyanın gümrük idaresince gereğince muayene edilmeden bırakıldığı veya eşyanın alıkonulması için herhangi bir önlem alınmadığı gerekçesi ile hak sahibine tazminat hakkı doğurmaz. Fikri ve sınaî hakları ihlal eden eşya ile mücadele kapsamında, gümrük idaresince başvuru üzerine veya re'sen hareket edilmesi nedeniyle ilgili kişilerin zarara uğramasından gümrük idaresi ve yetkilileri sorumlu tutulamazlar.

3. Gümrük idaresince alınan durdurma veya alıkoyma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren çabuk bozulabilir eşya için üç iş günü, diğer eşya için on iş günü içinde hak sahibince ihtiyati tedbir kararı getirilmemesi halinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır. Haklı bir mazeretin bulunması halinde, hak sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince on iş gününe kadar ek süre verilebilir.
4. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşya, yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda imha veya asli nitelikleri değiştirilerek tasfiye edilir.
5. Yolcuların kendi kullarımlarına mahsus kişisel eşya ile ticari mahiyette olmayan ve gümrük vergisi muafiyeti sınırları içinde kalan hediyeelik eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz. Aynı şekilde, fikri ve sınaî haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile korunmuş ve hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyanın; hak sahibinin rızası dışında bir gümrük işlemine tabi tutulması veya hak sahibinin onayladığından farklı şartlarda üretilmesi veya başka şartlarda bir marka taşıması halinde, söz konusu eşya bu madde hükümleri kapsamı dışında tutulur.
6. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın mahkemece fikri ve sınaî hakları ihlal ettiğinin tespitine gerek olmaksızın kolaylaştırılmış imha kapsamında gümrük kontrolü altında imhasına gümrük idaresi tarafından izin verilebilir. Kolaylaştırılmış imhaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.
7. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın hak sahibinin belirlediği tutarda teminatla iadesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Gümrük Rejimleri

## BİRİNCİ AYIRIM

### Eşyanın Bir Gümrük Rejimine Tabi Tutulması

**Madde 58** – 1.Bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenen eşya, bu rejime

uygun şekilde yetkili gümrük idaresine beyan edilir.

2. **İhracat**, hariçte işleme, transit veya antrepo rejimi için beyan edilen serbest dolaşımda bulunan eşya, gümrüğe verilen beyannamenin tescilinden itibaren Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkıncaya veya imha edilinceye ya da gümrük beyannamesi iptal edilinceye kadar gümrük gözetimi altında kalır.

**Madde 59** – 1.Gümrük beyanı;

- a) Yazılı olarak,
- b) Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla,
- c) Sözlü olarak,
- d) Eşya sahibinin bu eşyayı bir gümrük rejimine tabi tutma isteğini ifade ettiği herhangi bir tasarruf yoluyla, yapılabilir.

2. (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)

### A. Yazılı Beyanlar

#### I. Normal Usul

**Madde 60** – 1.Yazılı beyan, 4 üncü fıkrada belirtilen beyanname ile yapılır. Bu beyannamenin eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgileri ihtiva etmesi ve imzalanması gerekir.

2. (**Değişik: 18/6/2009-5911/12 md.**) a) Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün belgeler beyannameye eklenir.
- b) Gümrük beyanı bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yapıldığında gümrük idaresi beyannameye eklenmesi gereken belgelerin beyanname ile birlikte ibrazını istemeyebilir. Bu durumda söz konusu belgeler gümrük idaresi istediğinde ibraz edilmek üzere beyan sahibince muhafaza edilir.
3. Kazıntılı ve silintili beyannameler gümrük idarelerince kabul edilmez. Ancak, beyannameler hatalı yazının üzeri okunacak şekilde çizilerek yanına doğrusu yazılıp beyan sahibi tarafından imzalanarak ve tescil sırasında resmi mühürle mühürlenerek düzeltilir.
4. Gümrük işlemleri, şekil ve içeriği yönetmelikle belirlenen beyanname ve diğer belgelerle yapılmak zorundadır. Bu belgelerin basımı ve dağıtımına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir. Bilgisayar ortamında hazırlanan söz konusu belgelerin kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.
5. (**Ek: 18/6/2009-5911/12 md.**) Aşağıda yazılı hallerde yetkili makamlardan gönderilecek resmi yazılar beyanname kabul edilerek eşyanın gümrük işlemleri, bu yazılara dayanılarak yürütülür.
  - a) Cumhurbaşkanı'nın zat ve ikametgâhına ait eşya hakkında

Cumhurbaşkanlığından gönderilecek yazılar.

- b) Diplomatik muaflık ve ayrıcalıklardan yararlananların ancak kendi adlarına veya elçilik adına gelecek eşya için karşılıklı olmak şartıyla misyon şeflerinden veya muaflık hakkı tanınmış heyet başkanlarınınca gönderilen yazılar ile şekli, kapsayacağı bilgiler ve göreceği işlemler Dışişleri Bakanlığı ve Müsteşarlıkça müştereken tespit olunan kurye çantalarına ait kurye mektupları.

**Madde 61 – 1. (Değişik: 18/6/2009-5911/13 md.)** 60 ıncı maddede belirtilen şartlara uygun beyannameler, ait oldukları eşyanın gümrüğe sunulmuş olması halinde tescil edilir. Tescil işlemi, beyana ilişkin bilgilerin yerel alan ağı veya geniş alan ağı üzerinden gümrük bilgisayar sistemine girilerek sistem tarafından tescil tarihi ve sayısı verilmesini ya da beyanname veya beyanname hükmündeki belgenin üzerine mühür vurularak, sıra numarası ile tarih konulması ve bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılmasını ifade eder.

2. Aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarih, beyannamenin (...) tescil edildiği tarihtir.
3. (...) tescil edilmiş (...) beyanname, ait olduğu eşyanın vergileri ve para cezalarından dolayı taahhüt niteliğinde beyan sahibini bağlar ve gümrük vergileri tahakkukuna esas tutulur.

**Madde 62 – 1.** 5 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere; gümrük beyannamesi, ilgili eşyayı ve eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli belgeleri yetkili gümrük idarelerine verme yetkisine sahip olan veya verilmesini sağlayabilen kişiler tarafından verilebilir.

2. Ancak, bir beyannamenin tescilinin belirli bir kişi için özel yükümlülükler getirmesi halinde, bu beyanın söz konusu kişi tarafından ya da bu kişi hesabına yapılması ve beyan sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olması gerekir.

Bununla birlikte, yerleşik olma koşulu, transit ya da geçici ithalat beyanında bulunan veya gümrük idarelerinin uygun bulması koşuluyla arızı olarak beyanda bulunan kişilere uygulanmaz.

**Madde 63 – (Değişik: 18/6/2009-5911/14 md.)**

Başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyan sahibinin talebi üzerine beyannamede yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine, gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

- a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
- b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
- c) 73 üncü madde hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın teslim

edilmesinden, sonra beyannamede düzeltme yapılmasına izin verilmez.

**Madde 64 – 1.** Gümrük idareleri, beyan sahibinin talebi üzerine ve eşyanın yanlışlıkla beyanname konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya beyan edildiği rejime tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığına ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ibraz etmesi halinde, tescil edilmiş bir beyannameyi iptal ederek, gerektiğinde yeni bir rejim beyanında bulunulmasına izin verebilirler.

Ancak, gümrük idarelerince beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmiş olduğu hallerde, muayenenin sonucu alınmadan beyannamenin iptaline ilişkin talep kabul edilmez.

2. Hiçbir şekilde kullanılamaz hale gelmiş eşyanın, talep halinde imhasına veya Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına izin verilir.
3. Beyannamenin tescilinden sonra eşyanın niteliklerinde meydana gelen değişiklikler veya bozulmalar nedeniyle ithalat vergilerinden indirim yapılmaz.

Ancak;

- a) Özellikle ilk madde olarak kullanılması mümkün hale gelen eşyanın ilk madde olarak beyan edilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Gerekli görülmesi halinde, gümrük idareleri bu eşyanın ilk madde şeklinden başka bir şekilde kullanılmasını önleyici tedbirleri alır.
- b) Kısmen hasara uğrayan eşyanın ayrılması mümkün ise hasara uğramış kısmı için (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır. Eşyanın hasarlı ve hasarsız şekilde ayrılmasının mümkün olmadığı hallerde beyan sahibinin talebi doğrultusunda (a) bendi hükmü uygulanabileceği gibi, bu eşyanın Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına veya imhasına da izin verilir.
4. Yönetmelikle belirlenen haller dışında, eşyanın tesliminden sonra beyannameler iptal edilemez.
5. Beyannamenin iptali, yürürlükteki cezai hükümlerin uygulanmasına engel oluşturmaz.

**Madde 65 – 1.**Gümrük idareleri, beyanın doğruluğunu araştırmak üzere;

- a) Beyanname ile ilgili ve beyannameye ekli belgeleri kontrol edebilir ve beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacı ile beyan sahibinden diğer belgeleri de vermesini isteyebilir,
- b) Eşyayı muayene edebilir ve ayrıntılı muayene veya tahlil amacıyla numune alabilirler.
2. Beyanname kapsamı eşyanın muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları, muayene edilmemesi halinde ise beyannamede yer alan bilgiler, eşyanın tabi olduğu gümrük rejimi hükümlerinin uygulanmasında esas alınır.
3. Kontrol amacıyla gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları,

kontrolörler, stajyer kontrolörler ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler. Keza, sözü edilenler gümrük işlemlerini her aşamada denetlemeye yetkilidirler.

4. Beyannameyi kontrol edenler ile muayeneyi ve ikinci muayeneyi yapanlar, yaptıkları kontrolden veya muayeneden, gümrük vergilerinin hesaplanmasından ya da muafiyet hükümlerinin uygulanmasından, duruma göre tek başlarına veya müteselsilen sorumludurlar.

**Madde 66** 1. Eşyanın muayenesi, bunların gümrük idarelerince konulmasına izin verilen yerlerde veya antrepolarda yapılır. Bu yerler dışında da eşya muayenesi yapılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kurye çantalarının gümrük işlemleri, Milli Savunma ve Dıőıőleri Bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.

2. Eşyanın muayene edileceği ve numunelerin alınacağı yerlere taşınması ile bu muayene ve numune alma işlemleri için gerekli tüm elleçleme ile numunelerin ambalajlanmasına ve gönderilmesine ilişkin giderleri beyan sahibi tarafından karşılanır.
3. Beyan sahibi eşyanın muayenesi ve numune alınması sırasında hazır bulunabilir. Gümrük idareleri, uygun gördükleri takdirde muayene ve numune alma işlemini kolaylaőtırmak için gerekli yardımı sağlamak üzere, beyan sahibinin söz konusu muayenede veya numune alımında hazır bulunmasını veya temsil edilmesini zorunlu tutabilirler.
4. Numunelerin yürürlükteki hükümlere uygun olarak alınması şartıyla, gümrük idareleri, numuneler karşılığında herhangi bir tazminat ödemekle yükümlü değildir. Gümrük idareleri tarafından gümrük laboratuvarlarında yapılacak veya hariçte yaptırılacak tahlil veya inceleme masrafı beyan sahibi tarafından karşılanır.
5. Tahlilden arta kalan numuneler, tahlil sonuçlarının ilgisine bildirilmesinden sonra bir ay içinde alınmadığı takdirde gümrüğe terk edilmiş sayılır.
6. (**Değişik: 18/6/2009-5911/67 md.**) Laboratuvar tahlillerine ve ilgili kuruluşların görüşü alınmak suretiyle gümrük laboratuvarları ücret tarifesinin saptanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 67** – 1. Bir beyanname kapsamı eşyanın tek kalemden oluőması ve kısmen muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları söz konusu beyanname kapsamı eşyanın tümüne uygulanır.

Bununla birlikte, beyan sahibi, kısmi muayene sonuçlarının beyan edilen eşyanın kalan kısmı için geçerli olmadığı düőüncesinde ise eşyanın tamamının muayenesini talep edebilir.

2. Bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsaması halinde, her



kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyan sayılır. Bir kalemin eksik veya fazlası diğer kalemin fazla veya eksikğine mahsup edilemez.

Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonunun alt açılımında bulunan ve aynı kanuni veya tercihli vergi oranına tabi olan eşya bir kalem sayılır.

**Madde 68** – 1. Gümrük idareleri, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimi şartlarına uyulmasını sağlamak üzere zorunlu olan hallerde, eşyanın ayniyetini tespitiye yönelik önlemleri alırlar.

2. Eşyaya veya taşıtlara ayniyet tespitine yönelik olarak tatbik edilen etiket, mühür ve benzeri araçlar, beklenmeyen hal veya mücbir sebep nedeniyle, eşyanın veya taşıtların korunmasını sağlamak için sökülmeleri veya imhaları zorunlu olmadıkça, yalnız gümrük idareleri tarafından veya bu idarelerin izni ile sökülebilir ya da imha edilebilir.

**Madde 69** – 1. Eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla, gümrük idareleri, tescilden sonra beyannamedeki bilgileri kontrol ederek veya belli hallerde kontrol etmeksizin, eşyayı teslim ederler. Ancak, beyannamenin incelenmesinin makul bir süre içinde tamamlanamadığı ve bu inceleme sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşya teslim edilir.

Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

2. Aynı beyanname kapsamı eşyanın tümünün aynı anda teslimi esastır.

Bu fıkranın uygulamasında, bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, her kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyanname konusu eşya gibi değerlendirilir.

3. Beyannamenin tescilinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde, gümrük vergileri ödenmedikçe veya teminata bağlanmadıkça beyanname kapsamı eşya teslim edilemez. Ancak, bu hüküm kısmi muafiyete tabi geçici ithalat rejimine uygulanamaz.

4. Beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat istenmesi halinde, söz konusu teminat alınmadan eşya teslim edilemez.

**Madde 70** – 1. Beyan sahibinden kaynaklanan sebeplerle 46 ncı maddede belirtilen süreler içerisinde, tescil edilmiş beyanname kapsamı eşyanın;

- a) Muayenesine başlanamaması veya devam edilememesi,
- b) Beyan edildiği gümrük rejimine tabi tutulması için verilmesi gereken belgelerin verilmemiş olması,
- c) Ödenmesi veya teminat altına alınması gereken ithalat veya **İhracat** vergilerinin ödenmemesi veya teminatın verilmemesi,

Hallerinde, eşya muayene edilir. Muayene sonucunda gümrük idarelerince alınacak para cezasını veya diŐer takipleri gerektiren veya gerektirmeyen durumlar bir tutanağa bağlanır ve daha sonra eşya 177 ile 180 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

2. Gümrük antrepolarında bulunan eşya işin, gmrkŐe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyanneme verilmesi halinde, gümrük işlemlerinin beyannamenin tescil tarihinden itibaren otuz gün iÇinde bitirilmesi gerekir. Bu süre iÇinde işlemleri bitirilemeyen eşya ile ilgili olarak 1 inci fıkra hükümleri uygulanır.

## **II. Basitleştirilmiş Usul**

**Madde 71 – 1.** Gümrük idareleri, usul ve formalitelerin mümkün olduğunca basitleŐtirilmesi işin ve gümrük işlemlerinin yürürlükteki hükümlere uygun olarak yürütülmesini sağlayacak Şekilde yönetmelikle belirlenen Şartlar altında;

- a) 60 inci maddede sözü edilen beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmemesine veya kaydedilmesi gereken bazı bilgilerin beyannameye yazılmamasına,
  - b) Sözü edilen beyanname yerine, eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulması talebi ile birlikte ticari veya idari bir belgenin verilmesine,
  - c) EŞyanın ilgili rejime geŐiŐinin kayıt yoluyla yapılmasına, izin verebilirler.
- (c) bendinin uygulanmasında beyan sahibi eşyayı gmrŐe sunma yükümlülüğünden muaf tutulabilir.

Basitleştirilmiş usulle beyan, ticari veya idari belge yahut kayıt, eşyanın teŐhisi işin gerekli bilgileri kapsamak zorundadır. Kayıt yoluyla işlem yapılan hallerde kayıt tarihinin yazılması Şarttır.

2. Beyan sahibi genel, dönemsel veya zet niteliğinde bir tamamlayıcı beyanda bulunur. Tamamlayıcı beyanın aranmayacağı haller yönetmelikle belirlenir.
3. Tamamlayıcı beyanlar ile 1 inci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sözü edilen beyanlar, ayrılmaz bir bütündür ve basitleştirilmiş işleme ilişkin beyannamelerin tescil tarihinden itibaren hüküm ifade ederler. 1 inci fıkranın (c) bendinde belirtilen hallerde kayıt işlemi, 60 inci maddede sözü edilen bebeyannamenin tescili ile aynı hukuki sonucu doğurur.

## **B. DiŐer Beyanlar**

### **Madde 72 – (Değişik: 18/6/2009-5911/15 md.)**

59 uncu maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen Şekilde yapılan beyanlara ilişkin usuller 60 ila 71 inci madde hükümleri

çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.

### C. Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü

**Madde 73** – 1. Gümrük idareleri, eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla, eşyanın ithal veya **İhraç** işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebilirler. Bu kontroller beyan sahibine, söz konusu işlemler ile doğrudan ya da dolaylı olarak ticari yönden ilgili diğer kişilere veya belge ve verileri ticari amaçla elinde bulunduran diğer kişilere ait yerlerde yapılabilir. Mümkün olduğu takdirde eşya muayene de edilebilir.

2. Gümrük idareleri, kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, beyannamenin düzeltilmesini eşyanın tesliminden sonra da yapabilirler.
3. Beyannamenin incelenmesi veya eşyanın tesliminden sonraki kontrolü sonucunda, ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri, bu Kanunda yer alan ceza hükümleri saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmek için gerekli işlemleri yaparlar.

## İKİNCİ AYIRIM

### Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi

**Madde 74** – Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ile mümkündür.

(**Ek fıkra: 18/6/2009-5911/16 md.**) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeden serbest dolaşıma girişine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**Madde 75** – 1. Beyan sahibi, tarımsal mali yükler dışında kalan ithalat vergilerinin oranlarının serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden sonra, fakat eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin ödenmesinden veya teminata bağlanmasından önce indirilmesi halinde, lehine olan oranın uygulanmasını isteyebilir.

2. Beyan sahibinden kaynaklanan nedenlerle gümrük işlemlerinin tamamlanamaması halinde, 1 inci fıkra hükmü uygulanmaz.

**Madde 76** – Bir taşıma belgesi içeriği eşyanın değişik tarife pozisyonlarına girdiği hallerde; her bir eşya için kendi tarife pozisyonuna göre işlem yapılmasının ek bir iş yükü ve masrafa sebep olması halinde, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idareleri, eşyanın tamamına en yüksek ithalat vergi oranına tabi eşyanın tarife pozisyonuna göre vergi uygulayabilirler.

**Madde 77** – 1.Nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş eşyanın gümrük gözetimi, nihai kullanım olarak kabul edilen üretim veya kullanım faaliyetiyle sona erer. Ayrıca, indirimli veya sıfır vergi uygulamasına ilişkin koşulların sona erdiği, eşyanın **İhraç** veya imha edildiği, eşyanın indirimli veya sıfır vergi uygulaması için belirlenmiş amaçlar dışında kullanılması nedeniyle tahsili gereken vergilerin ödendiği hallerde de gümrük gözetimi sona erer.

2. Nihai kullanım nedeniyle serbest dolaşıma giren eşyaya, duruma göre 81 inci maddenin 2 nci fıkrası veya 83 üncü madde hükümleri uygulanır.

**Madde 78** – Serbest dolaşımda bulunan eşya, aşağıda belirtilen hallerde bu statüsünü kaybeder:

- a) Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin iptal edilmesi,
- b) Geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimi çerçevesinde işledikten sonra **İhraç** edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- c) 213 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın kusurlu veya satış sözleşmesi hükümlerine uygun olmaması nedeniyle, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- d) 214 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın **İhracına**, geri gönderilmesine veya gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması nedeniyle gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması.

## ÜÇÜNCÜ AYIRIM

### Şartlı Muafiyet Düzenlemeleri ve Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri

#### A. Ortak Hükümler

**Madde 79** – 1. Bu Kanununun 80 ila 83 üncü maddelerinde geçen;

- a) Şartlı muafiyet düzenlemesi deyimi, serbest dolaşımda olmayan eşyaya,
  - Transit,
  - Antrepo,
  - Şartlı muafiyet sistemi kapsamında dahilde işleme,
  - Gümrük kontrolü altında işleme,
  - Geçici ithalat;
- b) “Ekonomik etkili gümrük rejimi” deyimi,
  - Antrepo,
  - Dahilde işleme,
  - Gümrük kontrolü altında işleme,
  - Geçici ithalat,
  - Hariçte işleme;

rejimlerinin uygulanması anlamına gelir.

2. “İthal eşyası” deyimi, şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşya ile geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejiminde, 118 inci maddede belirtilen işlemlere tabi tutularak serbest dolaşıma giren eşya anlamına gelir.
3. “Değişmemiş eşya” deyimi, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri çerçevesinde hiçbir şekilde işçilik görmemiş ithal eşyası anlamına gelir.

**Madde 80** – 1. Dahilde işleme ve hariçte işleme rejimleriyle ilgili usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

2. Yararlanılacak rejime ilişkin özel hükümler saklı kalmak üzere, ekonomik etkili rejimlerin kullanımına ilişkin izinler ile 95 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen antrepo işletme izni;

- a) İşlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli taahhütnamelerin ve teminatların verilmesi,
- b) Gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmesi veya izleyebilmesi için yapması gereken idari düzenlemelerin, söz konusu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması,

halinde verilir.

**Madde 81**– 1. İlgili rejimin kullanılmasına ilişkin şartlar verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibi, iznin verilmesinden sonra ortaya çıkan ve iznin devamını veya içeriğini etkileyebilecek her türlü gelişmeleri ilgili mercilere bildirmek zorundadır.

2. Eşyanın bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulması, söz konusu eşya için tahakkuk edebilecek her türlü gümrük vergilerine karşılık teminat verilmesi şartına bağlıdır.
3. (**Ek: 18/6/2009-5911/17 md.**) Şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşıdığı tespit edilen eşya, aynı rejime tabi tutulmuş sayılır.

**Madde 82** – Ekonomik etkili bir şartlı muafiyet düzenlemesi, bu düzenlemeye tabi tutulmakta olan eşyaya veya eşdeğer eşyaya ya da işlenmiş ürünlere, gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edildiği takdirde sona erer.

Gümrük idareleri, bir rejimin öngörülen şartlar altında sona ermemiş olduğu hallerde, Onbirinci Kısımındaki cezai hükümlere göre işlem yaparlar.

**Madde 83** – Ekonomik etkili bir gümrük rejimi hak sahibinin hak ve yükümlülükleri, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara göre, söz konusu rejimden yararlanma koşullarını taşıyan kişilere devredilebilir. Yeni haksahibi

bu hakkı, aynı koşulları taşıyan diŐer kişilere de devredebilir.

## **B. Transit Rejimi**

### **1. Genel Hükümler**

#### **Madde 84 – (Ek: 18/6/2009-5911/18 md.)**

##### **1. Transit rejimi;**

a) İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş,

**b) İhracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış,**

eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diŐerine taŐınmasına uygulanır.

##### **2. Gümrük idareleri, transit rejimine tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;**

a) Yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye,

b) Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,

c) Türkiye'den yabancı bir ülkeye,

d) Bir iç gümrük idaresinden diŐer bir iç gümrük idaresine, taŐınmasına izin verir.

##### **3. Transit rejimine tabi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde taşınması;**

a) Transit rejimi beyanı kapsamında,

b) TIR karnesi kapsamında,

c) Transit belgesi olarak kullanılan ATA karnesi kapsamında,

d) Kuvvetlerin Statüsüne Dair Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen form 302 kapsamında,

e) Posta kolileri dâhil olmak üzere posta yoluyla,

f) Yönetmelik ile belirlenecek hallerde, demiryolu ile taşımada CIM Taşıma Belgesi, büyük konteynerler ile taşımada TR Transfer Notu, havayolu ve denizyolu ile taşımada eşya manifestosu kapsamında, yapılır.

##### **4. a) Transit rejimine tabi tutulan eşya ve gerekli belgeler, rejimi düzenleyen hükümlere uygun olarak varış gümrük idaresine sunulduğunda, transit rejimi sona erer.**

b) Hareket gümrük idaresindeki bilgi ve belgeler ile varış gümrük idaresindeki bilgi ve belgelerin karŐılaŐtırılması sonucunda, transit rejiminin usulüne uygun olarak sonlandırıldığının belirlenmesi halinde rejim ibra edilir.

##### **5. Transit rejiminin uygulanmasında ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi eşyanın taŐınmasına ilişkin olarak Müsteşarlıkça belirlenecek özel hükümler saklıdır. Müsteşarlık, transit eşyanın cinsine, niteliğine ve taŐımanın özelliğine göre veya Türkiye'nin **Uluslararası** anlaŐmalardan**

kaynaklanan yükümlülükleri çerçevesinde, bu Bölümdeki madde hükümlerine bağlı kalmaksızın transit rejimine ilişkin düzenlemeler yapılması konusunda yetkilidir.

## II. Özel Hükümler

### Madde 85 – (Değişik: 18/6/2009-5911/19 md.)

1. Transit eşyası için tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere teminat verilmesi zorunludur. Ancak;

- a) Havayoluyla,
- b) Boru hattıyla,
- c) Demiryoluyla,
- d) Denizyoluyla,

yapılan taşımalar için, yönetmelikle belirlenen haller dışında teminat aranmaz.

2. Teminat:

- a) Tek bir transit işlemi için bireysel teminat,
- b) Müsteşarlık tarafından izin verilmesi halinde, birden fazla transit işlemi için kapsamlı teminat,

şekillerinde olabilir.

3. İkinci fıkranın (b) bendinde belirtilen izin sadece;

- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olan,
- b) Transit rejimini düzenli olarak kullanan veya gümrük idaresince bu rejime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirebileceği belirlenen,
- c) Gümrük veya vergi mevzuatını yönetmelikte belirlenen surette ihlal etmemiş olan, kişilere verilir.

4. Güvenilirlik standartlarına sahip oldukları gümrük idaresince belirlenen kişilere indirilmiş tutarda kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme izni verilebilir. İndirilmiş tutarda kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme izni için ayrıca;

- a) Belirli bir sürede transit rejiminin doğru kullanımı,
- b) Gümrük idareleri ile işbirliği,
- c) Anılan kişilerin taahhütlerini yerine getirebilecek mali güce sahip olduklarını kanıtlaması,

gerekir. Bu fıkra kapsamında verilen izin ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

5. Dördüncü fıkraya göre verilen teminattan vazgeçme izni, Müsteşarlıkça yüksek risk içerdiği belirlenen eşyanın transit işlemlerinde uygulanmaz.

6. Müsteşarlık;

- a) Özel durumlarda istisnai önlem olarak dördüncü fıkra hükümleri doğrultusundaki indirilmiş tutarda kapsamlı teminat uygulamasını,

- b) Büyük ölçekli kaçakçılığa konu olabilecek eşya için kapsamlı teminat uygulamasını, geçici olarak kaldırmaya yetkilidir.

**Madde 86** – 1. Asıl sorumlu, eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak ve transit rejimine ilişkin hükümlere uymakla yükümlüdür.

2. Asıl sorumlunun birinci fıkrada belirtilen yükümlülükleri saklı kalmak üzere, transit rejimine göre taşındığını bilerek eşyayı kabul eden taşıyıcı veya alıcı da eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür.

3. **(Ek:24/10/2019-7190/2 md.)** 183 ve 184 üncü maddeler kapsamında bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, asıl sorumlu, transit rejimine tabi tutulan eşya ile ilgili olarak gümrük idaresine karşı mali olarak sorumludur. 5607 sayılı Kanun uyarınca gümrük idaresince işlem yapıldığı hâllerde, asıl sorumlunun sorumluluğunun belirlenmesinde fiilin işlenmesinde dahlinin olup olmadığı hususu dikkate alınır.

**Madde 87** – 1. Transit rejiminin işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile istisnalar yönetmelikle belirlenir.

2. Transit rejimine konu olan eşyanın, gümrük gözetimi altındaki antrepolarda veya gümrük idarelerince eşya konulmasına izin verilen yerlerde bir süre kalması veya bir taşıttan diğer bir taşıta aktarılması mümkündür.

### III. Transite İlişkin Gümrük İşlemleri

**Madde 88** – 1. Transit rejimine tabi eşya, şüphe veya ihbar durumları hariç olmak üzere, varış gümrük idaresine kadar muayene edilmeksizin ve gerektiğinde mühür altına alınarak veya memur eşliğinde sevk edilir.

2. Antrepolardan veya gümrük idarelerince konulmasına izin verilen diğer yerlerden transit rejimi kapsamında taşınan eşya, gerek görülmesi halinde muayene edilir. Transit rejimi kapsamında taşınacak eşyanın muayenesi 61 ila 70 inci madde hükümlerine göre yapılır. Bu madde uyarınca yapılacak gümrük muayenesinde, asıl sorumlu, temsilcisi veya eşyanın taşınmasından sorumlu kişiler de bulunabilir.

**Madde 89** – Bu Kanunun 55 inci maddesinin 2 nci, 56 ncı maddesinin 1 inci fıkralarında belirtilen hallerde, transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük muayenesine tabi tutulması, teminat alınması, eşyanın memur eşliğinde sevki veya diğer önlemler alınması hususlarında düzenleme yapmaya Müsteşarlık yetkilidir.

**Madde 90** – Türkiye karasularından geçen ve hakkında ihbar bulunan veya şüphe edilen transit eşya yüklü gemilerin ambar kapakları veya bu gibi



eşya konulan diğer yerleri, gümrük idarelerince mühür altına alınabilir. Bu gemilere memur eşlik ettirilebilir veya gemiler seyir halinde iken dış gözetim altında tutulabilir.

Yukarıda belirtilen önlemler, gemilerin Türkiye karasularından çıkışı üzerine kaldırılır.

**Madde 91** – Türkiye Gümrük Bölgesinde karayolu ile transit eşya taşıyan taşıtların transit süreleri, izleyecekleri yollar, kontrol noktaları ve konaklama yerleri ile ilgili olarak düzenlemeler yapmaya Müsteşarlık yetkilidir.

**Madde 92** – 1. Transit eşya taşıyan seyir halindeki bir taşıtın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle yoluna devam edemediği durumlarda, bu husus gecikmeksizin en yakın gümrük idaresine bildirilir.

Transit eşyanın, söz konusu taşıttan diğer bir taşıta aktarılması gümrük idarelerinin gözetimi altında yapılarak, bu durum bir tutanakla belgelendirilir.

2. (**Değişik: 18/6/2009-5911/20 md.**) Türkiye Gümrük Bölgesi içinde transit halindeki eşyanın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle telef veya kaybının kanıtlanması halinde, gümrük vergileri aranmaz.

### C. Gümrük Antrepo Rejimi

**Madde 93** – 1. Gümrük antrepo rejimi;

- a) İthalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmamış ve serbest dolaşıma girmemiş eşyanın,
- b) Gümrük antrepasına alınması halinde **İhracata** ilişkin önlemlerden yararlanabilecek serbest dolaşımda bulunan eşyanın,

Bir gümrük antrepasına konulmasına ilişkin hükümleri belirler.

2. Antrepo işleticisi, gümrük antreposu işletmesine izin verilen kişidir.

Kullanıcı, eşyanın antrepo rejimi beyanında bulunan kişi veya bu kişinin hak ve yükümlülüklerinin devredildiği kişidir.

3. Gümrük antreposu, gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri yönetmelikle belirlenen yerdir.
4. 1 inci fıkrada belirtilen eşyanın gümrük antreposu olmayan, ancak gümrük idaresince antrepo addedilen bir yere konularak antrepo rejimi hükümlerine tabi tutulabileceği haller, yönetmelikle belirlenir.

**Madde 94** –1. Gümrük antreposu, genel antrepo veya özel antrepo olabilir.

- a) Genel Antrepolar, eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen;
- b) Özel Antrepolar, yalnız antrepo işleticisine ait eşyanın konulması amacıyla kurulan; Gümrük antrepolarıdır.

2. Parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşya, ancak bu niteliklerine uygun genel veya özel antrepolara konulabilir. Bu

tür eşya bir liste halinde yönetmelikle belirlenir.

3. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler de (...)antrepo sayılır.

**Madde 95 – 1. (Değişik: 18/6/2009-5911/21 md.)** Gümrük antrepoları ile gümrük kapılarında eşya satışı yapmak üzere özel antrepo statüsünde mağaza ve bunların depolarının açılması ve işletilmesine izin vermeye Müsteşarlık yetkilidir. İzin verilmesine, bu iznin geçici veya sürekli geri alınmasına, faaliyet, belge ve kayıt düzenine ilişkin usul ve esaslar ile eşya alabilecek kişiler ve bu kişilere satılabilecek eşyanın cins ve miktarı yönetmelikle belirlenir.

2. Gümrük antreposu işletmek isteyen kişiler, izin verilmesi için gerekli bilgileri ihtivaeden ve özellikle antrepoculuğa ekonomik yönden ihtiyaç bulunduğunu belirten yazılı bir talepte bulunmak zorundadır. Gümrük antrepusunun işletilmesine ilişkin şartlar verilen izinde gösterilir.
3. İzin, yalnızca Türkiye’de yerleşik kişilere verilir.
4. Antrepo işleticisinin hak ve yükümlülükleri, Gümrük Müsteşarlığının izni ile başka bir kişiye devredilebilir.

**Madde 96 – Antrepo işleticisi;**

- a) Gümrük antreposunda bulunduğu süre içerisinde eşyanın gümrük gözetimi altında bulunmasını sağlamakdan,
- b) Gümrük antrepo rejimi kapsamında eşyanın muhafaza edilmesiyle ilgili yükümlülükleri yerine getirmekten,
- c) İzinde belirtilen özel şartlara uymaktan, sorumludur.

**Madde 97 – 1.**Bir genel antrepo işletilmesi için izin verildiğinde, antrepo veya eşyanın özelliklerine göre 96 ncı maddenin bir istisnası olarak, aynı maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yükümlülüklerin münhasıran kullanıcıya ait olduğu, işletme izninde belirtilebilir.

2. Kullanıcı, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmekten her halükarda sorumludur.

**Madde 98 – 81 inci maddenin 2 nci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, gümrük idareleri, antrepo işleticisinden 96 ncı maddede belirtilen sorumluluklarla ilgili olarak yönetmelikle belirlenen esaslar çerçevesinde bir teminat ister.**

Ancak, fuar ve sergilere konulan veya ithalat vergilerinden muaf olan yahut **İhraç** edilmek üzere antrepolara konulan eşya için teminat aranmaz.

Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan ve bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan, antrepolardan kısmen veya tamamen eşya çıkartılamaz.

**Madde 99 – Antrepo rejimine tabi tutulan eşya, gümrük antreposuna konuldukları tarihte işletici tarafından kayıtlara geçirilir. Gümrük idareleri**

tarafından işletilmeyen antrepolardaki tüm eşyanın antrepo kayıtları işletici tarafından tutulur. Bu kayıtlar her zaman gümrüğün denetlenmesine hazır halde bulundurulur. Söz konusu antrepo kayıtları ile 100 üncü maddede belirtilen antrepo kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 100** –(...) ekonomik yönden bir ihtiyaç bulunması ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi koşuluyla;

- a) **İhraç** amacı dışında, serbest dolaşımda bulunan eşyanın gümrüklü antrepoya konulmasına,
- b) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, gümrüklü antreposunda dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine ilişkin hükümler çerçevesinde işçiliğe tabi tutulmasına,

Müsteşarlıkça belirlenecek şartlar altında izin verilebilir.

**(Ek fıkra: 18/6/2009-5911/22 md.)** Birinci fıkrada belirtilen durumlarda eşya, gümrük antrepo rejimine tabi değildir.

**(Ek fıkra: 18/6/2009-5911/22 md.)** Gümrük idareleri, birinci fıkrada belirtilen eşyanın 99 uncu maddede belirtilen şekilde antrepo kayıtlarına geçirilmesini zorunlu tutabilir.

**Madde 101** – 1. Eşyanın antrepo rejimi altında kalış süresi sınırsızdır. Ancak, gümrük idarelerince gerek görülen hallerde, eşyaya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edilmesi için bir süre belirlenebilir.

2. **İhracata** bağlı önlemlerden yararlanabilecek tarım ürünleri için Müsteşarlıkça özel süreler belirlenebilir.

**Madde 102** – 1. İthal eşyası, iyi korunmaları, görünüşlerinin veya pazarlama kalitelerinin geliştirilmesi ya da dağıtım veya yeniden satışa hazırlanmaları yönünden yönetmelikle belirlenen mutad elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

Piyasa düzeninin aksamadan işleyişini sağlamak amacıyla tarım ürünlerinin antrepolarda tabi tutulacağı elleçleme işlemleri Müsteşarlıkça sınırlandırılabilir.

2. **İhracata** bağlı önlemlerden yararlanabilecek ve antrepo rejimine tabi tutulmuş tarım ürünlerine uygulanacak elleçleme işlemleri yönetmelikle belirlenir.
3. Bu maddede belirtilen elleçleme işlemleri, gümrük idarelerinin izniyle yapılabilir.

**Madde 103** – 1. Antrepo rejimine tabi tutulan eşya, gümrük idarelerinden izin alınmak şartıyla geçici olarak gümrük antreposundan çıkarılabilir.

Eşya gümrük antreposu dışında bulunduğu süre içinde 102 nci maddede belirtilen şartlar altında elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

2. Antrepo rejimine tabi tutulmuş eşyanın bir gümrük antreposundan diğerine nakli, gümrük idarelerinin iznine bağlıdır.

**Madde 104** – 1. İthal eşyası için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda,

eşyanın antrepo masrafları ile antrepoda kaldığı sürece muhafazası için yapılan masraflar, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattan ayrı olarak gösterilmeleri şartıyla gümrük kıymetine dahil edilmez.

2. Söz konusu eşyanın 102 nci madde çerçevesinde elleçleme işlemlerine tabi tutulması halinde, eşyanın ithalat vergileri tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı, beyan sahibinin talebi üzerine, 193 üncü maddede belirtilen tarihte, eşya söz konusu elleçleme işlemlerine tabi tutulmamış gibi tespit edilir. Ancak, bu hükümlere Müsteşarlıkça istisnalar getirilebilir.
3. Gümrük antrepo rejimine tabi tutulmuş ithal eşyasının 71 inci maddenin 1 inci fıkrasının (c) bendi hükmüne göre, gümrüğe sunulmaksızın ve beyannamesi verilmeden önce serbest dolaşıma girmek üzere teslim edildiği hallerde, gümrük vergileri, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte yürürlükte bulunan vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanarak hesaplanır. Bu hükmün uygulanması, eşyanın nitelik, gümrük kıymeti ve miktarı gibi vergilendirme unsurlarının, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte tespit edilmesi şartına bağlıdır.

Ancak, yükümlünün serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinde eşyanın bulunduğu hal ve niteliği ile diğer vergilendirme unsurlarına göre işlem yapılması yönünde talepte bulunması halinde, bu yönde işlem yapılır.

73 üncü maddeye göre eşyanın tesliminden sonra kontrol hükümleri saklıdır.

**Madde 105** – 1. Genel ve özel antrepo işleticileri yıl sonunda antrepo mevcutlarına ilişkin bir listeyi gümrük idaresine verir. Her yıl, genel ve özel antrepolardaki eşya gümrük idaresince, işletici tarafından verilen liste gözönünde bulundurulmak suretiyle sayılır. Genel antrepolardaki eşyanın kısa sürede sayılamayacak kadar çok olması halinde, bunların gümrük idareleri tarafından örnekleme yöntemiyle sayılması mümkündür.

2. Antrepolarda yapılan sayım sonucunda noksan çıkan eşyanın gümrük vergileri, duruma göre işletici veya kullanıcıdan tahsil edilir.
3. Yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya kayıtlara alınır. Bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, söz konusu eşya 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

**Madde 106** – 1. İşleticiler ile 97 nci maddenin 1 inci fıkrasına göre kullanıcılar antrepolara konulan eşyanın, gümrük idarelerince miktarı belirlenmiş ise bu miktardan, belirlenmemiş ise belgelerinde yazılı miktarlar üzerinden gümrük idaresine karşı sorumludur.

2. EŞyanın niteliğinden kaynaklanan kayıplar ve fireler ile gümrüğün kontrolü altında yapılan işleme faaliyeti sonucunda ortaya çıkan

noksanlıklar ve antrepo işleticileri ile kullanıcıların kusur ve hatalarından ileri gelmediği gümrük idaresine kanıtlanan telef, kayıp ve çalınmalar için gümrük vergileri aranmaz.

Eşya, gümrüklenmiş kıymeti üzerinden sigorta ettirilmiş ise noksan çıkan eşyanın vergileri sigorta ettirenden veya lehine sigorta ettirilenden alınır.

3. 1 inci veya 2 nci fıkralarda yazılı nedenler dışında kalan noksanlıklar kabul edilmez. Bunların vergi ve cezaları toplamından oluşan tutar, yerine göre işletici veya kullanıcıya tazmin ettirilir.
4. Nitelikleri itibariyle antrepolarda ve antrepolar arası taşımalarda fire veren eşya ile antrepolarda yapılmasına izin verilen elleçlemeden dolayı noksanlaşan eşyanın fire oranları ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Müsteşarlıkça belirlenir.

**Madde 107** – Tarım politikası kapsamı eşya dâhil, Gümrük antrepo rejimine tabi tutulup **İhracata** ilişkin önlemlerden yararlanabilen serbest dolaşımda bulunan eşyanın, **İhraç** edilmesi veya bu Kanunda öngörülen gümrükçe onaylanmış diğer bir işlem ya da kullanıma tabi tutulması zorunludur.

#### **D. Dahilde İşleme Rejimi**

##### **I. Genel Hükümler**

**Madde 108** – 1. Serbest dolaşımda olmayan eşya, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden **İhraç** edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlanmak suretiyle, dahilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilebilir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde **İhracı** halinde, teminat iade olunur. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına şartlı muafiyet sistemi denir.

2. Serbest dolaşımda bulunan eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden **İhraç** edilmesi halinde, bu eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilmiş olan ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamından geri verilir. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına geri ödeme sistemi denir.
3. “İşleme faaliyetleri” deyimi;
  - a) Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması,
  - b) Eşyanın işlenmesi,
  - c) Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi,
  - d) İşleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürünler içinde bulunmayan ancak, bu ürünlerin üretilmesini

sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılması, anlamına gelir.

4. “İşlem görmüş ürün” deyimi, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen tüm ürünler anlamına gelir.
5. “Asıl işlem görmüş ürün” deyimi, dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürün anlamına gelir.
6. “ikincil işlem görmüş ürün” deyimi, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünler anlamına gelir.
7. “Eşdeğer eşya” deyimi, işlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyasının yerine kullanılan serbest dolaşımda bulunan eşya anlamına gelir.
8. “Verimlilik oranı” deyimi, belirli miktardaki ithal eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranı anlamına gelir.

**Madde 109** – İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edilmesine veya eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal eşyasının serbest dolaşıma girmesinden önce Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhraç** edilmesine izin verilebilir. Eşdeğer eşya kullanımına kolaylaştırma, yasaklama veya kısıtlama getirebilir.

Eşdeğer eşyanın, ithal eşyası ile aynı özellik ve aynı nitelikleri taşıması gerekir. Ancak, belirlenecek özel hallerde eşdeğer eşyanın ithal eşyasından daha kaliteli veya daha ileri bir imalat aşamasında olmasına izin verilebilir.

İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumunda, gümrük işlemlerinde ithal eşyası eşdeğer eşya, eşdeğer eşya ise ithal eşya olarak değerlendirilir.

Henüz ithal edilmemiş eşyanın yerine **İhracat** vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin **İhracı** halinde, ithal eşyasının süresi içinde ithal edilmesine karşılık olarak izin hak sahibinden, **İhracat** vergileri kadar teminat alınır.

## II. İzin Verilmesi

**Madde 110** – 1. Dahilde işleme izni, 80 inci madde çerçevesinde, işleme faaliyetlerini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine verilebilir.

2. Dahilde işleme izni sadece;

- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere,
- b) 108 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen eşyanın kullanımı hariç, ithal eşyasının işlem görmüş ürünler içerisinde mevcudiyetinin veya 109 uncu madde kapsamında eşdeğer eşya için konulmuş koşullara uyulduğunun tespit edilebildiği hallerde,
- c) Türkiye Gümrük Bölgesindeki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının

olumsuz etkilenmemesi şartıyla, dahilde işleme rejiminin işlem görmüş ürünlerin **İhracı** veya yeniden **İhracı** için en iyi imkanların yaratılmasına yardımcı olduğu hallerde verilebilir.

**(Ek cümle: 18/6/2009-5911/23 md.)** (c) bendinde belirtilen halleri belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

3. Ticari nitelikte olmayan dahilde işleme amaçlı ithalat için Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere de izin verilmesi mümkündür.

### III. Rejimin İşleyişi

**Madde 111** – 1. İşlem görmüş ürünlerin **İhracı** veya yeniden **İhracı** ya da gümrükçe onaylanmış başka bir işleme tabi tutulması için gerekli süreler, işleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve işlem görmüş ürünlerin elden çıkarılması için yeterli olacak şekilde belirlenir.

2. Süre, serbest dolaşımda bulunmayan eşya için dahilde işleme rejimine ilişkin iznin alındığı tarihten itibaren işlemeye başlar ve bitimin rastladığı ayın son günü sona erer. **(Ek cümle: 18/6/2009-5911/24 md.)** İzin sahibi tarafından ileri sürülen haklı gerekçelere bağlı olarak ek süre verilebilir. Bu süre ve ek süreler, Cumhurbaşkanı Kararıyla belirlenir
3. İthal eşyasının ithalinden önce eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin **İhracı** halinde, ithal eşyasının rejim beyanı için gereken süre Cumhurbaşkanınca belirlenir. Bu süre, ilgili eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünler için **İhracat** beyannamesinin tescil tarihinden itibaren işlemeye başlar.

**Madde 112** – 1. Bir dahilde işleme izni kapsamı eşyanın verimlilik oranı veya gerekli olduğunda bu oranın belirlenme yöntemi, işleme faaliyetinin gerçekleştiği ya da gerçekleşeceği koşullar gözönünde bulundurularak belirlenir.

2. İlgili kuruluşların görüşleri alınarak hesaplanan standart verimlilik oranları, asli nitelikleri itibarıyla aynı özelliklere sahip eşya kullanılmak şartıyla aynı kalitede işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ile sonuçlanan ve belirli teknik koşullar altında yürütülen işleme faaliyetlerine ilişkin, doğruluğu önceden belirlenmiş verilere göre tespit edilir.

**Madde 113** – Değişmemiş eşyanın veya işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girmiş sayılacağı durum ve koşullar serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri çerçevesinde belirlenir.

**Madde 114** – 1. Dahilde işleme rejimi kapsamında bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, 115 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gümrük vergileri, ithal eşyasının dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları gözönünde bulundurularak hesaplanır.

2. İthal eşyası, dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, tarife kotaları ve tarife tavanları çerçevesinde tercihli tarife

uygulanmasından yararlanabilir durumda ise söz konusu eşyanın bu tercihli tarifeden yararlanabilmesi, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte de mevcut tercihli tarifinin yürürlükte olmasına bağlıdır.

**Madde 115 – 1.** İlgili kuruluşların görüşleri alınarak yönetmelikle belirlenen listede yer alan işleme faaliyetleri sonucunda, asıl işlem görmüş ürünlerle birlikte söz konusu listede belirtilen ikincil işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve bu ikincil ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde ithalat vergileri; asıl işlem görmüş ürünün **İhraç** edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanır. Ancak, izin hak sahibi, bu ürünlere ilişkin vergilerin 114 üncü maddede belirtilen usule göre tahakkukunu talep edebilir.

Tarım politikası çerçevesinde bir vergiye konu olan işlem görmüş ürünlerin vergiye tabi tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

2. Bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünlerin ithalat vergileri, söz konusu şartlı muafiyet düzenlemesinin öngördüğü ya da serbest bölgelere ilişkin hükümlerin öngördüğü şekilde hesaplanır.

Ancak, işlem görmüş ürünlerin, gümrük kontrolü altında işleme rejimi dışında, yukarda düzenlenen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım şekillerinden birine tabi tutulduğu hallerde, uygulanacak vergi 114 üncü madde uyarınca hesaplanan miktardan az olamaz.

İlgili kişi, verginin 114 üncü maddede belirtilen usule göre hesaplanmasını isteyebilir.

3. İthal eşyasının, gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulduğu hallerde, işlem görmüş ürünler söz konusu rejim çerçevesinde vergiye tabi tutulur.
4. Söz konusu ithal eşyası için amaca yönelik özel kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranının uygulanmasının öngörüldüğü hallerde, bu uygulamadan işlem görmüş ürünler de yararlandırılır.
5. Söz konusu ithal eşyasının 167 nci madde uyarınca ithalat vergilerinden muaf olduğu hallerde, işlem görmüş ürünler de bu muafiyetten yararlandırılır.

#### **IV. Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında İşleme Faaliyetleri**

**Madde 116 – 1.(Değişik: 18/6/2009-5911/25 md.)** Gerekli iznin alınması şartıyla, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın tamamı veya bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere veya ayniyetinin tespit edilebilir olması şartıyla sergilenmek ya da tamir amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak **İhraç** edilebilir.



2. Yeniden ithal edilen ürünler için bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, ithalat vergileri;

- a) 1 inci fıkrada belirtilen işlem görmüş ürünler veya değişmemişeşya için 114 ve 115 inci maddeler uyarınca,
- b) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında işlendikten sonra yeniden ithal edilen ürünler için hariçte işleme rejimi hükümleri uyarınca, hesaplanır.

**V. Geri Ödeme Sisteminden Yararlanma Madde 117 – (Değişik: 18/6/2009-5911/26 md.)**

1. Geri ödeme sisteminden her eşya yararlanabilir. Ancak, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında;
  - a) İthalat miktar kısıtlamasına tabi olan,
  - b) Kota kapsamında tarife önlemleri uygulanan,
  - c) Tarım politikası çerçevesinde ithalat veya **İhracat** lisansı veya sertifikası ibrazını gerektiren,
  - d) İşlem görmüş ürün için **İhracat** iadesi veya vergisi mevcut, eşya için geri ödeme sistemi uygulanmaz.
2. Birinci fıkrada yer alan hükümlere ek olarak, işlem görmüş ürünlerin **İhracat** beyannamesinin tescili sırasında söz konusu ürünler için tarım politikası çerçevesinde ithal veya **İhraç** lisansının veya sertifikasının ibrazı gerekiyorsa ya da bu ürünler için **İhracat** geri ödemesi veya vergisi konulmuş ise, geri ödeme sisteminde ithalat vergileri iade edilmez.

**Madde 118** – Dahilde işleme rejimine tabi tutulacak ithal eşyasına ilişkin serbest dolaşıma giriş beyannamesinde, eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğu belirtilir ve izne ilişkin bilgiler beyanname üzerinde gösterilir. Ayrıca, söz konusu izin belgesinin bir örneği beyannameye eklenir.

**Madde 119** – Dahilde işleme rejiminde geri ödeme sisteminin uygulandığı hallerde;

- a) Eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal eşyasının serbest dolaşıma girmesinden önce Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhraç** edilmesi hükmü,
- b) İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edildiği durumlarda, gümrük işlemlerinde ithal eşyasının eşdeğer eşya, eşdeğer eşyanın ise ithal eşyası gibi değerlendirilmesi hükmü,
- c) Henüz ithal edilmemiş eşyanın yerine **İhracat** vergilerine tabi eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin **İhracı** halinde, ithal eşyasının süresi içinde ithal edilmesine karşılık olarak izin hak sahibinden, **İhracat** vergileri kadar teminat alınması hükmü,
- d) 111 inci maddenin üçüncü fıkrası, 113, 114 ve 122 nci madde ile 115 inci

maddenin birinci fıkrasının ikinci bendi ile üçüncü fıkrası hükümleri; uygulanmaz.

**Madde 120** – İşlem görmüş ürünlerin veya değışmemiş eşyanın hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere geçici **İhracı**, söz konusu ürünlerin tespit edilmiş süreler içinde Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmemeleri hariç olmak üzere, 121 inci madde çerçevesinde bir **İhracat** olarak kabul edilmez.

**Madde 121** – 1. İzin hak sahibi, geri ödeme sistemi çerçevesinde serbest dolaşıma giren ithal eşyasından elde edilmiş işlem görmüş ürünlerin veya değışmemiş eşyanın;

a) **İhraç** edildiklerini,

b) Daha sonra yeniden **İhraç** edilmek üzere transit rejimi, gümrük antrepo rejimi, geçici ithalat rejimi veya şartlı muafiyet sistemine tabi dahilde işleme rejimine tabi tutulduğunu,

c) Serbest bölgeye konulduğunu,

Belgelendirmek ve rejimin uygulanmasına ilişkin diğer tüm şartlara uyulmuş olmak kaydıyla, ithalat vergilerinin geri verilmesini veya kaldırılmasını isteyebilir.

2. İşlem görmüş ürünler veya değışmemiş eşya, 1 inci fıkranın (b) bendinde belirtilen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulma bakımından, serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

3. Geri ödeme başvurusunun yapılması için gereken süre ilgili Cumhurbaşkanı Kararında belirtilir.

4. 115 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, 1 inci fıkra hükümleri çerçevesinde bir gümrük rejimine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünler veya değışmemiş eşya, yönetmelikle belirlenen esaslar dahilinde (...) serbest dolaşıma girebilir. Bu şekilde serbest dolaşıma sokulacak eşyanın gümrük vergileri tutarı, 1 inci fıkra hükmüne göre geri verilen veya kaldırılan vergi tutarı kadardır.

5. Geri verilecek veya kaldırılacak ithalat vergileri tutarının tespitinde, gerektiğinde 115 inci maddenin birinci fıkrasının birinci bendi hükmü uygulanır.

## VI. Diğer Hükümler

**Madde 122** – Şartlı muafiyet sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejiminde, **İhraç** olunan işlem görmüş ürünlerin **İhracat** vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumunda, söz konusu eşdeğer eşya **İhracat** vergilerinden muaf tutulur.

## E. Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi

**Madde 123** – 1.Gümrük kontrolü altında işleme rejimi, serbest dolaşıma

girmemiş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin gümrük vergileri üzerinden serbest dolaşıma girmelerine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir. Elde edilen bu tür ürünler, işlenmiş ürün olarak adlandırılır.

2. Gümrük kontrolü altında işleme rejiminin uygulanabileceği durumların listesi ile bu rejim konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi dışında gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulabileceği istisnai durumlar ve özel şartlar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 124** – 1.Gümrük kontrolü altında işleme izni, işleme işini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine gümrük idarelerince verilir.

2. İzin, sadece Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere;

- a) İşlenmiş ürünler içinde ithal eşyasının teşhisinin mümkün olduğu,
- b) Eşyanın işlenmesinden sonra, rejime tabi tutulduğu sıradaki niteliğine veya durumuna dönüştürülmesinin ekonomik olarak mümkün olmadığı,
- c) Rejimin uygulanmasının, ithal eşyasının tabi olduğu menşe ve miktar kısıtlaması kurallarının etkilerini saptırmayacağı,
- d) Türkiye'deki benzer eşyanın üreticilerinin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilemeyen, bir işleme faaliyeti yaratma veya devam ettirme yönündeki ekonomik amaçlara uyulduğu,

hallerde verilir.

**(Ek cümle: 18/6/2009-5911/27 md.)** (d) bendinde belirtilen ekonomik şartların yerine getirildiği ya da yerine getirilmiş addedildiği haller yönetmelikle belirlenir.

**Madde 125** – Gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin süreler, rejimin ibrası ve verimlilik oranları, 111 ve 112 nci maddelerdeki esaslar çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.

**Madde 126** – Değişmemiş eşyaya veya izinde öngörülen işlemin ara aşamalarından birinde bulunan ürünlere ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergileri tutarı, ithal eşyasının bu rejime ilişkin beyannamenin tescili sırasında yürürlükte bulunan vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak belirlenir.

**Madde 127** – 1. Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulan ithal eşyasının, tercihli bir tarife uygulanmasından yararlanabildiği ve aynı tercihli tarife uygulanmasının serbest dolaşıma giren aynı nitelikteki işlenmiş ürünlere de uygulanabildiği hallerde, işlenmiş ürünlerin tabi olduğu ithalat vergileri, söz konusu tercihli tarife çerçevesinde belirlenmiş vergi oranına göre hesaplanır.

3. Tercihli tarife uygulamasının, tarife kotaları veya tarife tavanlarına

tabi olması halinde, işlenmiş ürünler için 1 inci fıkrada belirtilen vergi oranının uygulanması, söz konusu tercihli tarifenin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında ithal eşyasına uygulanabilmesi koşuluna bağlıdır. Serbest dolaşıma giren işlenmiş ürünlerin imalatında fiilen kullanılan ithal eşyası miktarı, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında yürürlükte olan tarife kotaları ve tarife tavanları hesabına katılır. Bu durumda, işlenmiş ürünlerle aynı olan ürünler için açılmış tarife kotaları veya tavanlarının hesabına herhangi bir ilave yapılmaz.

#### **F. Geçici İthalat Rejimi**

**Madde 128** – Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden **İhrac**ına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

**Madde 129** – 1. Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine gümrük idarelerince verilir.

2. İthal eşyası ile ilgili ayniyet tespitinin mümkün olmadığı hallerde, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verilmez. Ancak, eşyanın veya yapılacak işin niteliği itibarıyla, ayniyet tespiti ile ilgili önlemlerin alınmamasına rejimin kötüye kullanılmasına sebep olmayacağı hallerde, gümrük idareleri vergilerin tümünü teminata bağlamak suretiyle, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verebilirler.

**Madde 130** – 1. İthal eşyasının yeniden **İhrac** edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli süreler, izin verilen kullanımın amacına uygun olacak şekilde Müsteşarlıkça belirlenir.

2. 131 inci madde uyarınca tespit edilecek özel süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi azami yirmidört ay olarak belirlenir. Bununla birlikte, gümrük idareleri ilgili kişinin de kabul etmesiyle daha kısa süreler saptayabilir.

3. Ancak, istisnai hallerde ve ilgilinin talebi üzerine, 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen sürelerin uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 131** – İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Cumhurbaşkanınca tespit edilir.

**Madde 132** – 1. Mülkiyeti, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve 131 inci madde uyarınca konulmuş hükümlere tabi olmayan veya söz konusu hükümlere tabi olmakla birlikte, tam muafiyet suretiyle

geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşımayan eşyanın, kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanması mümkündür.

2. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Cumhurbaşkanınca belirlenir.

**Madde 133** – 1. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının %3'ü olarak tespit edilir.

Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir.

2. Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faizler hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergileri aşamaz.
3. Geçici ithalat rejiminden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin 83 üncü madde uyarınca devri halinde, yeni hak sahibi rejime ilişkin kalan süreyi 130 uncu maddenin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere kullanabilir.
4. 3 üncü fıkrada belirtilen devir işleminin aynı ay içerisinde, rejimi kısmi muafiyetle kullanmasına izin verilmiş iki kişi arasında gerçekleştirilmesi halinde, ilk hak sahibi söz konusu ayın tamamı için tahakkuk eden ithalat vergileri tutarını ödemekle yükümlüdür.

**Madde 134** – 1. İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 193 üncü maddede belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.

2. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat hükümleri dışında herhangi bir nedenle ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 1 inci fıkra uyarınca hesaplanan vergi tutarından 133 üncü madde hükümlerine göre ödenen vergi miktarı düşülür.

## G. Hariçte İşleme Rejimi

### I. Genel Hükümler

**Madde 135** – 1. Hariçte işleme rejimi, 144 ila 148 inci maddelerde öngörülen standart değişim sistemine ilişkin hükümler ile 116 ncı madde hükmü saklı kalmak üzere, serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak **İhracı** ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin

uygulandığı rejimdir.

2. Serbest dolaşımdaki eşyanın geçici **İhracı** halinde, söz konusu eşyaya Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışı için öngörülen **İhracat** vergileri, ticaret politikası önlemleri ve diğer işlemler uygulanır.
3. Bu rejimde geçen;
  - a) “Geçici **İhracat** eşyası”deyimi, hariçte işleme rejimine tabi tutulan eşya,
  - b) “İşleme faaliyetleri”deyimi, 108 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde düzenlenen faaliyetler,
  - c) “İşlem görmüş ürünler”deyimi, işleme faaliyetleri sonucu elde edilen bütün ürünler,
  - d) “Verimlilik oranı” deyimi, belirli miktardaki geçici **İhracat** eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranı, anlamına gelir.

**Madde 136** – Hariçte işleme rejimi;

- a) **İhracı**, ödenmiş ithalat vergilerinin geri verilmesine veya teminata bağlanmış ithalat vergilerinin kaldırılmasına yol açan,
- b) **İhracat**ından önce, nihai kullanımları nedeniyle tam muafiyet suretiyle serbest dolaşıma giren ve bu muafiyetin tanınması için gerekli koşulları taşımaya devam eden,
- c) **İhracı**, **İhracat** vergi iadesini gerektiren veya **İhracı** nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi idaresi dışında bir mali avantaj sağlanan, Serbest dolaşımdaki eşyaya uygulanmaz.

(b) bendinin istisnaları yönetmelikle belirlenir.

## II. İznin Verilmesi

**Madde 137** – 1.Hariçte işleme izni, talep üzerine,80 inci madde çerçevesinde işleme faaliyetini yaptıracak kişiye verilebilir.

2. Ancak, rejimin uygulanmasının, ithal edilen işlem görmüş ürünlerin aynısını veya benzerini üreten Türkiye’deki üreticilerin temel çıkarlarını olumsuz etkilemeksizin **İhraç** eşyasının satışını teşvik etmesi ve işleme faaliyetinin Türk menşeli eşya ile Türkiye dışında elde edilen eşyanın birleştirilmesiyle oluşan işlem görmüş ürün olarak ithal edilmesi halinde, hariçte işleme izni işleme faaliyetini yaptıracak kişi dışında başka bir kişiye de verilebilir.

**Madde 138** – Hariçte işleme izni;

- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere,
- b) İşlem görmüş ürünlerin geçici **İhracat** eşyasının işlenmesi sonucu elde edildiğinin tesbiti mümkün olan hallerde,
- c) Talep edilen iznin; Türkiye’deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına

ciddi bir zarar verecek durumda olmadığı hallerde, verilir.

- (b) bendinde istisna getirilecek haller ve bu istisnaların uygulanmasına ilişkin şartlar ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararında belirtilir.

#### Rejimin İşleyişi

**Madde 139** – 1. İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmeleri için gereken süre verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibinin talebinin uygun bulunması halinde, bu süre uzatılabilir.

2. Faaliyetin verimlilik oranı veya bu oranın belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararında belirtilir.

**Madde 140** – 1. 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet, yalnızca işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyanının, izin hak sahibi veya izin hak sahibinin onayı alınmış ve izin koşullarına uyulmuş olmak kaydı ile Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir başka kişi adına ya da hesabına yapılması halinde tanınabilir.

2. Hariçte işleme rejimine ilişkin şartlar veya yükümlülüklerden birine uyulmadığı takdirde, 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılmaz. Ancak, bu durumun, söz konusu rejimin doğru işleyişine önemli bir etkisinin olmadığına tesbit edilmesi halinde, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılır.

**Madde 141** – 1. 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergileri, işlem görmüş ürünlere ait ithalat vergileri tutarından, geçici **İhracat** eşyasına en son işleme faaliyetine tabi tutulduğu ülkeden aynı tarihte ithal edilse idi uygulanacak olan ithalat vergileri tutarının indirilmesi suretiyle hesaplanır.

2. 1 inci fıkra uyarınca indirilecek tutarın hesaplanmasında geçici **İhracat** eşyasının, hariçte işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki miktar ve niteliği ile işlem görmüş ürünlerin yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescili tarihinde uygulanabilir diğer vergilendirme unsurları dikkate alınır.

İşlem görmüş ürünlerin gümrük kıymetinin belirlenmesinde 27 nci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinin (i) alt bendi dikkate alınır. Kıymetin bu şekilde belirlenememesi durumunda, işlem görmüş ürünlerin gümrük kıymeti ile makul bir yöntemle belirlenen işleme masrafları arasındaki fark, geçici **İhracat** eşyasının kıymetini oluşturur.

Bununla birlikte;

- a) Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenecek giderler, indirilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

- b) Hariçte işleme rejimine tabi tutulmadan önce geçici İhracat eşyasının nihai kullanımı nedeniyle indirimli bir oranda serbest dolaşıma girdiği ve bu indirimli oranın tanınması için gerekli koşulların yürürlükte kalmaya devam ettiği hallerde indirilecek tutar, eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında hesaplanan gerçek ithalat vergileri tutarıdır.
3. Geçici İhracat eşyasının, nihai kullanım amacıyla serbest dolaşıma girişi sırasında indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanabildiği hallerde, bu eşyaya en son işleme faaliyetinin gerçekleştiği ülkede de nihai kullanıma uygun işçilik görmesi koşuluyla, söz konusu indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanır.
4. İşlem görmüş ürünlerin 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) veya (e) bentleri çerçevesinde tercihli bir tarife uygulamasından yararlanması ve bu tarifenin geçici İhracat eşyası ile aynı tarife pozisyonundaki eşya için de geçerli olması halinde, 1 inci fıkra uyarınca indirilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak vergi oranı, söz konusu tercihli tarifenin uygulanabilmesi için gerekli koşullara uygun geçici İhracat eşyasına uygulanması gereken orandır.
5. (Ek: 18/6/2009-5911/28 md.) Birinci fıkra hükümlerine istisna olarak hariçte işleme rejimini müteakip eşyaya serbest dolaşıma giriş rejiminin uygulanacağı durumlar ve buna ilişkin özel şartlar Cumhurbaşkanınca belirlenir. Söz konusu eşyanın vergilendirilmesinde hariçte işleme rejimi kapsamında yapılan işleme maliyeti esas alınır
6. İki veya çok taraflı ticaret anlaşmaları çerçevesinde bazı işlem görmüş ürünler için konulmuş veya konulacak olan ithalat vergi muafiyeti içeren hükümler saklıdır.

**Madde 142** – Tamir amacıyla geçici İhraç edilen eşya, tamiratın garanti nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak veya kamuni bir yükümlülüğe dayanarak ya da bir imalat hatası nedeniyle, bedelsiz yapıldığının kanıtlanması halinde, serbest dolaşıma ithalat vergilerinden tam muaf olarak girer. Ancak, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında kusurlu olduğunun dikkate alınarak işlem yapılmış olması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

**Madde 143** – Eşyanın tamir amacıyla geçici İhraç edildiği ve tamiratın bedel karşılığında yapıldığı hallerde, 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergileri, gümrük kıymeti olarak tamir masraflarına eşit bir tutar dikkate alınarak, işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte, bu ürünlere uygulanacak vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir. Ancak, izin hak sahibinin tamir masrafları dışında başka bir ödeme yapmamış olması ve bu ödemenin izin hak sahibi ile faaliyeti yapan kişi arasındaki ilişkiden etkilenmemesi gerekir.

### III. Standart Değişim Sistemine Dayalı Hariçte İşleme



**Madde 144** – 1. Hariçte işleme rejimine ilişkin önceki hükümlerin yanı sıra, bu madde ve 145 ila 148 inci madde hükümlerine göre ikame ürün olarak adlandırılan ithal eşyasının bir işlem görmüş ürün ile değiştirilmesi, standart değişim sistemi kapsamında mümkündür.

2. Tarım politikasına veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen ve özel düzenlemelere tabi eşya dışında kalan serbest dolaşımdaki eşyanın tamirinin söz konusu olduğu hallerde, gümrük idareleri standart değişim sisteminin uygulanmasına izin verirler.
3. 148 inci madde hükmü saklı kalmak üzere, işlem görmüş ürünlere uygulanan hükümler ikame ürünlere de uygulanır.
4. Gümrük Müsteşarlığınca, tespit edilen koşullar altında ve ithalat vergileri tutarını karşılayan bir teminat verilmesi halinde, ikame ürünlerin geçici İhracat eşyasının İhracatından önce ithal edilmelerine izin verilir.

**Madde 145** – 1. İkame ürünlerin, tamirata konu olan geçici İhracat eşyası ile aynı tarife pozisyonuna girmesi, aynı ticari nitelikte ve aynı teknik özelliklere sahip olması gerekir.

2. Geçici İhracat eşyasının İhracattan önce kullanılmış olması halinde, ikame ürünlerin de yeni olmamaları ve kullanılmış olmaları gerekir.
3. (Ek: 18/6/2009-5911/29 md.) Standart değişim sisteminin uygulanmasına yukarıda belirtilen şartların yerine getirildiğine ilişkin bilgi ve belgelerin ibrazı halinde izin verilir.

Ancak, ikame ürünün satış sözleşmesindeki garanti hükümleri uyarınca veya kanuni bir yükümlülük ya da bir imalat hatası nedeniyle bedelsiz olarak verilmesi halinde, kullanılmış eşya yerine yeni eşya getirilebilir.

**Madde 146** – İthalatın önceden yapıldığı durumda, ikame ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili tarihinden itibaren iki aylık süre içinde geçici İhracat eşyasının İhraç edilmesi gerekir.

Ancak, istisnai hallerde, söz konusu süre dolmadan ilgili kişinin talebi üzerine gümrük idareleri bu süreyi makul ölçüde uzatabilirler.

**Madde 147** – İthalatın önceden yapıldığı durumda ve 141 inci maddenin uygulanması halinde, indirilecek tutar, geçici İhracat rejimine ilişkin beyannamenin tescili tarihinde geçici İhracat eşyasına uygulanabilir vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir.

**Madde 148** – Stantart değişim çerçevesinde yürütülen işlemler, 137 nci maddenin 2 nci fıkrası ile 138 inci maddenin (b) bendi hükümlerine tabi değildir.

#### IV. Diğer Hükümler

**Madde 149** – Hariçte işleme rejimi çerçevesinde öngörülen usuller, tarife dışı ticaret politikası önlemlerinin yürütülmesi amacıyla da uygulanabilirler.

## DÖRDÜNCÜ AYIRIM

### İhracat Rejimi

**Madde 150 – 1.** İhracat rejimi, serbest dolaşımında bulunan eşyanın İhraç amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

İhracat, ticaret politikası önlemleri ve gerektiği takdirde İhracat vergileri de dahil olmak üzere çıkış işlemlerine ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla gerçekleştirilir.

2. Türkiye Gümrük Bölgesinden İhraç edilecek eşya, İhracata ilişkin gümrük beyannamesi ile yetkili gümrük idaresine beyan edilir.
3. Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkacak eşyanın gümrük beyannamesine tabi olmayacağı hal ve şartlar yönetmelikle belirlenir.
4. Müsteşarlık, gerektiğinde İhraç eşyasının cinsine, niteliklerine ve İhracatın özelliğine göre İhracatın daha kolay yapılmasını sağlayacak usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

**Madde 151 – İhraç** eşyası, buna ilişkin gümrük beyannamesinin tescili sırasında bulunduğu durum ve niteliğini gümrük kontrolünden çıktığı sırada da aynen muhafaza etmesi ve bu haliyle Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesi koşuluyla fiilen İhraç edilmiş sayılır. Bu durumda, İhraç eşyası üzerindeki gümrük kontrolü sona erer.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Gümrükçe Onaylanmış Diğer İşlem veya Kullanım Şekilleri

#### A. Genel Hükümler

### BİRİNCİ AYIRIM

#### Serbest Bölgeler

**Madde 152 –** Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber;

- a) Serbest dolaşımında olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin (...) uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen;

b) Serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın **İhracına** bağlı olanaklardan yararlandığı; yerlerdir.

**Madde 153 – 1.** Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktaları gümrük idarelerinin gözetimine tabidir.

2. Bir serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişiler ve nakil araçları gümrük idaresi tarafından kontrol edilir.
3. Gümrük idareleri, serbest bölgeye giren, burada kalan veya çıkan eşyayı muayene edebilirler. Muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının gümrük idaresine verilmesi veya tetkike hazır tutulması gerekir. Muayene gerektiği takdirde, eşya gümrük idarelerine sunulur.
4. (**Ek: 18/6/2009-5911/30 md.**) Gümrük idareleri, bu Kanunda yer alan hükümlere uyacağı hususunda ciddi şüphe uyandıran kişilerin serbest bölgeye girişine izin vermeyebilir.

### **B. Serbest Bölgelere Eşya Konulması**

**Madde 154 –** Serbest dolaşımda olan veya olmayan her türlü eşya serbest bölgelere konulabilir. Ancak, parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek veya yapılara gerek gösteren eşya serbest bölgelerdeki bu niteliklere uygun yerlere konulur.

**Madde 155 – 1.** 153 üncü maddenin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, serbest bölgeye giren eşyanın gümrük idarelerine sunulmasına ve beyanname verilmesine gerek yoktur.

2. a) Serbest bölgeye girişiyse sona erecek olan bir gümrük rejimine tabi tutulan,
- b) Bir serbest bölgeye ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin bir karardan sonra konulan,
- c) Bir serbest bölgeye **İhracat** kaydıyla konulan,
- d) (**Ek: 18/6/2009-5911/31 md.**) Bir serbest bölgeye doğrudan Türkiye Gümrük Bölgesi dışından gelen,

Eşyanın gümrük idarelerine sunulması ve gerekli gümrük işlemine tabi tutulması şarttır.

Ancak, (a) bendinde belirtilen gümrük rejimi hükümlerinin böyle bir zorunluluğu aramadığı hallerde, eşyanın gümrüğe sunulması gerekmez.

3. **İhracat** vergilerine veya **İhracatla** ilgili diğer hükümlere tabi olan eşyanın gümrük idarelerine bildirilmesi gerekir.
4. İlgilinin talebi üzerine, gümrük idareleri serbest bölgeye konulmuş eşyanın gümrük statüsünü onaylayan bir belge verebilirler.

### **C. Serbest Bölgelerin İşleyişi**

**Madde 156** – EŞyanın serbest bölgelerde kalabileceği süre sınırsızdır.

**Madde 157** – 1. Bir serbest bölgeye konulmuş serbest dolaşımda olmayan eşya;

- a) Serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında ve 161 inci maddede belirtilen koşullar altında, serbest dolaşıma girebilir.
- b) İzni gerek olmaksızın mutata elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.
- c) Dahilde işleme rejimine tabi tutulabilir.
- d) Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulabilir.
- e) Geçici ithalat rejimine tabi tutulabilir.
- f) 164 üncü maddeye göre gümrüğe terk edilebilir.
- g) İlgili kişinin, gümrük idarelerince gerekli görülen tüm bilgileri vermesi Şartıyla imha edilebilir.

EŞyanın (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen rejimlerden birine tabi tutulması halinde, serbest bölgelerin işletilmesine ve gümrük gözetimine ilişkin koşullar da gözönünde bulundurulurken, ilgili rejimin gerektirdiği düzenlemeler yönetmelikle belirlenir.

2. Normal olarak **İhracata** bağlı olanaklardan yararlanan tarım politikası kapsamındaki eşya, yalnızca mutata elleçleme işlemine tabi tutulabilir. Bu işlemler izin alınmaksızın da yapılabilir.

**Madde 158** – 1. 157 nci madde hükümleri uygulanmaksızın, serbest dolaşımda olmayan eşya ile 152 nci maddenin (b) bendinde belirtilen serbest dolaşımda olan eşya, serbest bölgelerde tüketilemez veya kullanılamazlar.

**(Ek paragraf: 18/6/2009-5911/32 md.)** Ancak,

- a) Serbest bölgelerdeki tesislerin yapımında kullanılan,
- b) Serbest bölgelerde bulunan tesislerde makina-teçhizat, demirbaŐa kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanılan,
- c) Serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunanlara gemi inŐasında kullanılmak üzere teslimi yapılan, eşya, bu durumun tevsiki kaydıyla, bu hükmün dışındadır.

2. Yönetmelikle belirlenen teçhizat ve tedarik ürünlerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ilgili rejimde ngrlen hallerde 1 inci fıkraya uygulaması, eşyanın serbest dolaşıma girişi veya geçici ithalata tabi tutulmasına ilişkin ithalat vergileri veya tarım politikası ya da ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasını gerektirmemesi halinde, bu eşyanın kullanılmasına veya tüketilmesine engel oluŐurmaz. Ancak, söz konusu eşyanın bir kota veya tarife tavanına tabi olması halinde, bu eşya ile ilgili olarak gümrük

beyannamesi verilmesi zorunludur.

**Madde 159** – 1.Serbest bölgelerde depolama, işçilik, işleme veya alım ve satım faaliyetlerinde bulunan kişiler tarafından, gümrük idarelerince kabul edilen forma uygun olarak envanter kayıtları tutulur. Eşya, söz konusu kişiye ait yere konulmasından sonra kırksekiz saat içinde envanter kayıtlarına geçirilir. Söz konusu envanter kayıtları, gümrük idarelerine eşyayı teşhis ve eşya hareketlerini izleme olanağını verecek şekilde tutulmak zorundadır.

2. Eşyanın serbest bölge içinde bir yerden bir yere aktarılması ile ilgili kayıtlar yetkili gümrük idaresinin incelemesine hazır bulundurulur. Bu uygulamada, eşyanın kısa süreli depolanması, aktarma işleminin bir parçası olarak kabul edilir.
3. (**Ek : 18/6/2009-5911/33 md.**) Bir serbest bölgeye doğrudan Türkiye Gümrük Bölgesi dışından gelen veya bir serbest bölgeden doğrudan Gümrük Bölgesinin dışına çıkan eşya için 35/A, 35/B ve 35/C ile 165/A, 165/B, 165/C ve 165/D maddelerine göre özet beyan verilir.

#### **D. Eşyanın Serbest Bölgelerden Çıkışı**

**Madde 160** – (**Değişik : 18/6/2009-5911/34 md.**)

1. Mevzuatın aksini öngörmediği hallerde, bir serbest bölgeden çıkan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhraç** veya yeniden **İhraç** edilebilir veya Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilebilir.
2. Bir serbest bölgeden Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilen eşya; serbest dolaşımda bulunması halinde 46 ila 50 nci madde hükümleri, serbest dolaşımda bulunmaması halinde ise 50 nci madde hükümleri dışında Üçüncü Kısım hükümlerine tabidir.
3. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini bir serbest bölgeden terk etmesi halinde Beşinci Kısım hükümlerine ilave olarak, **İhracat**, hariçte işleme, yeniden **İhracat**, şartlı muafiyet düzenlemeleri veya transite ilişkin hükümlere uyulması zorunludur.

**Madde 161** – 1.Serbest dolaşımda olmayan eşya için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, bu eşyanın gümrük kıymetinin serbest bölgede kalış süreleri içinde depolanma ve muhafaza edilme masraflarını da içeren fiilen ödenmiş veya ödenecek fiyata dayandığı hallerde ve söz konusu masraflar bu fiyattan ayrı olarak gösterildiği takdirde, gümrük kıymetine dahil edilmez.

2. Serbest bölgede mutat elleçlemelere tabi tutulan eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasında, söz konusueşyanın dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı; beyan sahibinin talebi ve söz konusu elleçlemelerin yapılmasına izin verilmiş olması kaydıyla, bu

eşyanın 193 üncü maddede belirtilen tarihte söz konusu elleçlemelere tabi tutulmamış gibi dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarıdır. Bu hükme Cumhurbaşkanınca istisna getirilebilir.

3. (Ek : 18/6/2009-5911/35 md.) Normal olarak İhracata bağlı imkânlardan yararlanan tarım politikası kapsamında yer alan serbest dolaşımda bulunan eşyanın serbest bölĐeye konulması halinde, ilgili mevzuatta öngörölen bir işlem veya kullanıma tabi tutulması zorunludur.
4. (Ek : 18/6/2009-5911/35 md.) Üçüncü fıkrada belirtilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine geri getirilmesi veya üçüncü fıkrada belirtilen bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde gümrük idaresi ilgili mevzuat hükümlerine göre gerekli tedbirleri alır.

**Madde 162** – 1.EŞyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi veya geri gelmesi ya da bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, 155 inci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen onay belgesi, eşyanın gümrük statüsünün tespitinde kanıt olarak kullanılır.

2. Onay belgesi ile veya başka yoldan eşyanın gümrük statüsünün kanıtlanamaması halinde, söz konusu eşya;

- a) İhracat vergilerinin, İhracat lisanslarının veya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, serbest dolaşımda bulunan eşya,
- b) Diğer tüm hallerde serbest dolaşımda olmayan eşya, olarak kabul edilir.

## İKİNCİ AYIRIM

### Yeniden İhracat, İmha ve Terk

**Madde 163** – 1. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden İhracı mümkündür.

2. Ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere, eşyanın İhracı için öngörölen işlemler, gerektiğinde yeniden İhraç edilecek eşyaya da uygulanır.

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde İhracata ilişkin ticaret politikası önlemlerinin uygulanmayacağını öngören şartlı muafiyet içeren bir gümrük rejimine tabi tutulabileceği haller, yönetmelikle belirlenir.

**Madde 164** – 1. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın Hazineye hiçbir masraf getirmeyecek Şekilde, gümrük idaresinin gözetiminde imhası veya gümrüğe terk edilmesi mümkündür.

2. İmha sonucunda çıkan artık ve atıklar, serbest dolaşımda olmayan eşya için öngörölen bir işlem veya kullanıma tabi tutulur. Söz konusu artık ve

atıklar, 36 ncı maddenin 2 nci fıkrasında belirlenen işlemler tamamlanıncaya kadar gümrük gözetimi altında kalır.

**Madde 165** – Müsteşarlıkça belirlenen haller saklı kalmak üzere, eşyanın imhası, gümrük idarelerine önceden bildirilir. Gümrük Müsteşarlığı, ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere eşyanın **İhracı** veya yeniden **İhracı**na ilişkin işlemlerin veya önlemlerin gerektirdiği hallerde, yeniden **İhracatı** yasaklar. Türkiye Gümrük Bölgesinde buldukları sırada ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın yeniden **İhraç** edilmek istenmesi halinde 58 ila 71 inci maddeler çerçevesinde bir gümrük beyannamesinin verilmesi gerekir. Bu gibi hallerde, 150 nci maddenin 2 nci ve 4 üncü fıkraları uygulanır.

## BEŞİNCİ KISIM

### Türkiye Gümrük Bölgesinden Çıkan Eşya Madde 165 /A – (Ek : 18/6/2009-5911/36 md.)

1. Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkacak eşya için gümrük beyannamesi ya da gümrük beyannamesi verilmesinin gerekmediği durumda özet beyan edilir.
2. Gümrük beyannamesinin veya özet beyanın **İhracat** gümrük idaresine, eşya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkmadan önce ibraz edilme süresi, bu süreye getirilebilecek istisnalar ve bu süreye ilişkin değişiklikler, özet beyandan vazgeçilebilmesine dair şartlar, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkan eşyanın gümrük beyannamesi veya özet beyana tabi olmadığı durum ve şartlar; özel durumlar ile belirli eşya trafiği, taşıma şekli ve yükümlü türleri ile özel güvenlik düzenlemelerinin öngörüldüğü **Uluslararası** anlaşmalar dikkate alınarak yönetmelik ile düzenlenir.

### Madde 165 /B – (Ek : 18/6/2009-5911/36 md.)

1. Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektiren gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, bu beyanname eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce **İhracat** gümrük idaresine verilir.
2. **İhracat** gümrük idaresinin çıkış gümrük idaresinden farklı olması halinde, **İhracat** gümrük idaresi, gerekli bilgileri derhal çıkış gümrük idaresine iletir veya elektronik ortamda erişimini sağlar.
3. Gümrük beyannamesi, 165/D maddesinde öngörülen özet beyanda bulunması gereken asgari bilgileri içerir.
4. Gümrük idarelerince, bilgisayar veri işleme tekniği kullanılmadan

düzenlenen gümrük beyannameleri için, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan gümrük beyannameleri ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanır.

**Madde 165 /C – (Ek : 18/6/2009-5911/36 md.)**

1. Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektirmeyen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce çıkış gümrük idaresine özet beyan verilir.
2. Çıkış gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletilebildiği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, özet beyanın çıkış gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir.
3. Yükümlünün bilgisayar sistemindeki özet beyan bilgilerine erişilebilmesi halinde, Müsteşarlık, özet beyan yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

**Madde 165 /D – (Ek: 18/6/2009-5911/36 md.)**

1. Özet beyanın şekli ve içeriği, öncelikle güvenlik ve emniyet amacı ile **Uluslararası** standartlar ve ticari uygulamalardan yararlanılarak risk analizi ve gümrük kontrollerinin etkin yapılabilmesi için gerekli bilgileri kapsayacak şekilde yönetmelik ile belirlenir.
2. Özet beyan veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanır. Gerekli ayrıntıları içermesi halinde ticari bilgiler ile liman veya taşıma bilgileri kullanılabilir.
3. Müsteşarlık, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenen özet beyanları, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan özet beyanlar ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanmasına imkân verilmesi kaydıyla kabul edebilir.
4. Özet beyan;
  - a) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkaran veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışına taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi,
  - b) Eşyayı yetkili gümrük idaresine sunabilen veya eşyanın sunulmasını sağlayan kişi,
  - c) Yukarıdaki bentlerde belirtilen kişilerin temsilcisi, tarafından verilir.
5. Dördüncü fıkrada belirtilen kişilerin talep etmeleri halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;
  - a) Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
  - b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,



- c) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmak üzere ilgisine teslim edilmesinden, sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

**Madde 166** – Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan eşya, yürürlükteki hükümlere göre gümrük idareleri tarafından yapılan kontrollere tabi olup, bunlar önceden belirlenen yollardan ve gümrüğün gözetimi altında yurtdışı edilir.

## ALTINCI KISIM Özellik Gösteren Faaliyetler

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna

**Madde 167** – Aşağıda sayılan hallerde, serbest dolaşıma sokulacak eşya gümrük vergilerinden muaftır:

1. Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahı için gelen eşya,
2. Mütakabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatik eşya,
3. **(Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.)** Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün münhasıran asli görevleri ile Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin faaliyet alanı ve Müsteşarlığın kaçakçılıkla mücadele görevi ile ilgili olarak ithal edecekleri her türlü araç, gereç, silah, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ve bunların araştırma, geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon ve yazılımı ile yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ile bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan yardım malzemesi,
4. **(Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.)** Değeri 150 EURO'yu geçmeyen eşya,
5. **(Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.)** Gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak şahsi eşyadan;
  - a) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait, alındığı tarihte üç yaşından büyük ol+mayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel nakil vasıtaları,
  - b) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait her türlü kullanılmış ev eşyası,
  - c) Yerleşim yeri Türkiye'de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye'ye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,

- d) Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,
  - e) Türkiye'ye öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyası,
  - f) Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,
  - g) Yerleşim yeri Türkiye dışında olan gerçek kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya kiraladıkları konutlarında kullanılmak üzere geçici veya kesin olarak getirdikleri ev eşyası,
  - h) Yolcuların kendi kullarımlarına mahsus ticari mahiyette olmayan kişisel eşya,
6. (Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.) Gerçek kişilerce serbest dolaşıma sokulacak diğer eşyadan;
- a) Değeri 430 EURO'yu geçmemek üzere yolcuların beraberindeki hediyelik eşya,
  - b) Şeref nişanları veya ödülleri,
  - c) Uluslararası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler,
7. (Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.) Cumhurbaşkanınca belirlenecek kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından ticari gaye güdülmemek ve amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;
- a) Eğitim, bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,
  - b) Tıbbi teşhis, tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,
  - c) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,
  - d) İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku tipi ayırma belirteçleri,
  - e) İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,
  - f) Ulusal araştırma geliştirme kurumları tarafından yürütülen veya desteklenen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen eşya,
8. Bir ticari faaliyetin yürütülmesi ile bağlantılı ithalat;
- a) İşyeri nakli suretiyle ithal edilen sermaye malları ve diğer malzemeler,
  - b) Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin, komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler,
  - c) Komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen, toprak ve ekinlerin işlenmesi amacına yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler,
  - d) Ticari mahiyet arz etmeyen numuneler,
    - i) Önemli değeri olmayan numunelik eşya ve modeller,

- ii Basılı reklamcılık dökümanları ve reklamcılık amacına yönelik malzemeler, iii Bir ticari fuarda veya benzeri bir faaliyette kullanılan veya tüketilen ürünler,
- e) İnceleme, analiz veya test amaçlı olarak ithal edilen eşya,
9. Ulaştırma amacıyla kullanılan eşya;
- a) Taşıma sırasında eşyanın istifi ve korunması için yardımcı maddeler,
- b) Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot, yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,
- c) Ulaşım araçları ile özel konteynerlerde mevcut bulunan akaryakıt ve madeni yağları,
- d) Deniz ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi,
- e) **(Ek: 28/3/2013-6455/3 md.)** 1/7/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan hava yolu şirketlerinin bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen hava taşıtları, motorları ve bunların aksam ve parçaları,
10. Bilgi materyali ithalatı;
- a) Yayın hakları veya endüstriyel ve ticari patent haklarını koruyan örgütlere gönderilen eşya,
- b) Turistik reklamcılık malzemeleri,
- c) Ticari değeri olmayan çeşitli belge ve eşya,
11. Cenaze ve cenaze ile ilgili eşyanın ithali;
- a) Savaş kurbanları anıtları ile mezarlıkların yapımı, bakımı ve süslenmesi amacıyla yönelik eşya,
- b) Tabutlar, cenaze kül kapları ve süsleme niteliği olan cenaze levazımatı,
12. Diğer eşya;
- a) Malûl ve engellilerin kullanımına mahsus eşya
- b) (mülga),
- c) **(Değişik: 18/6/2009-5911/37 md.)** Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinden zarar görenlere gönderilen eşya,
- d) Türkiye’de düzenlenen **Uluslararası** spor müsabakalarında kullanılmak üzere getirilen eczacılık ürünleri,

**(Değişik ikinci fıkra: 18/6/2009-5911/37 md.)** Birinci fıkranın (3) ila (12) numaralı bentlerinde yer alan eşyayı geliş süreleri dâhil tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarlarını belirlemeye, muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları sifıra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşya itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı uygulamaya ve ticari mahiyette bulunmayan vergiye tabi eşyadan alınacak gümrük vergilerini

göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Cumhurbaşkanını yetkilidir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Geri Gelen Eşya

**Madde 168** – 1. Serbest dolaşımda bulunan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından **İhraç** edildikten sonra üç yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine, ithalat vergilerinden muaf tutulur. Üç yıllık süre, beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle uzatılabilir.

Geri gelen eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından **İhraç** edilmeden önce, özel amaçlı kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş olduğu hallerde, eşyanın aynı amaca yönelik olarak tekrar serbest dolaşıma sokulmak istenmesi durumunda, bu eşyaya indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanır. İthal amacının aynı olmaması halinde, söz konusu eşyaya uygulanacak ithalat vergileri tutarı, serbest dolaşıma ilk giriőı sırasında alınmış tutar kadar indirilir. Ancak, serbest dolaşıma ilk giriőı sırasında alınmış tutarın geri gelen eşyanın yeniden serbest dolaşıma giriőı sırasında alınacak tutardan daha fazla olması halinde hiçbir iade yapılmaz.

2. 1 inci fıkrada belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet;

a) Aynen **İhraç** edildiği durumda olması hali hariç, hariçte işleme rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından **İhraç** edilen eşyaya,

b) **İhracı**, bir dış ticaret önlemine konu olan eşyaya, tanınmaz.

(b) bendine istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

**Madde 169** – 168 inci maddede belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet, geri gelen eşyanın **İhracı** sırasındaki ayniyeti değişmeden yeniden ithali halinde tanınır. Bu koőula istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

**Madde 170** – 168 ve 169 uncu madde hükümleri, dahilde işleme rejiminin uygulanmasından sonra **İhraç** edilen ve sonra geri gelen işlem görmüş ürünlere de uygulanır. Aynı hüküm yeniden **İhraç** edilen işlem görmüş ürünler için de geçerlidir.

Bu gibi hallerde, eşyanın yeniden **İhraç** tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir ve kanunen alınması gereken ithalat vergileri tutarı, dahilde işleme rejimi hükümlerine göre belirlenir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Deniz Balıkçılığı Ürünleri ve Denizden Çıkartılan Diğer Ürünler

**Madde 171** – 18 inci maddenin 2 nci fıkrasının (f) bendi saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giren;

- a) Türkiye’de kayıtlı veya tescilli ve Türk bandırasını taşıyan gemilerin başka ülkelerin kara sularından çıkattığı deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer deniz ürünleri,
- b) (a) bendinde öngörülen koşulları taşıyan fabrika gemilerde, aynı fıkroda belirtilen ürünlerden elde edilen ürünler,

İthalat vergilerinden muaftır.

## YEDİNCİ KISIM

### Sınır Ticareti Madde 172 – (Değişik: 26/6/2003-4910/1 md.)

Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde

bulundurularak yapılacak sınır ticaretinin kapsamını belirlemeye, sınır ticareti yapılacak sınır ticaret merkezlerinin kurulmasına ve buralardan yapılacak **İhracat** ve ithalatın usul ve esaslarını belirlemeye veya sınır ticareti yoluyla serbest dolaşıma girecek eşyadan alınacak vergileri göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen azamî hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Sınır ticaret merkezleri, gümrük işlemlerinin yürütülmesinde Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi dışında addedilir.

Sınır ticaretine ilişkin gümrük işlemleri Müsteşarlıkça belirlenir.

## SEKİZİNCİ KISIM

### Diğer Gümrük İşlemleri

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Posta Gümrük İşlemleri

**Madde 173** – 1. Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen, Türkiye’den gönderilen veya Türkiye’ye iade edilen eşya, posta çantaları ve koliler gümrük idaresinin kontrolüne ve muayenesine tabidir.

İçinde eşya bulunmadığı anlaşılan mektuplar bu hükmün dışındadır.

2. Türkiye Gümrük Bölgesine gelen bütün posta çantaları ve koliler ilk giriş kapısından itibaren gümrük gözetimi altında posta idarelerine sevk edilir ve buralarda gümrük muayenesine tabi tutulur.
3. Türkiye Gümrük Bölgesinden gönderilecek posta çantaları ve koliler de gümrük kontrolüne tabi olup, bunların daha önce gümrükçe kontrol edildiğine ilişkin gümrük idarelerinin mühür veya diğer iŐaretlerinin bulunup bulunmadığı ve kapların sağlamlığı tespit edildikten sonra çıkış gmrgnden, İhracına izin verilir.
4. Posta gönderilerine ait gümrük kontrolünün kapsamı ve yöntemi, Ulaştırma Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

**Madde 174** – Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Gümrük Bölgesinden giden eşya, 93 ile 107 nci maddelerde belirtilen hükümlere tabi genel antrepo sayılan yerlere, posta idaresinin sorumluluğu ve gümrük idaresinin gözetimi altında konulur. EŞyanın buralarda bekleme süresi, Türkiye'nin taraf olduğu **Uluslararası** posta anlaşmaları hükümlerine tabidir.

**Madde 175** – 1. Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Türkiye'den gönderilecek olan ticari mahiyetteki eşya, 58 ila 71 inci madde hükümleri uyarınca gümrük idarelerine beyan edilir.

2. Ticari mahiyette olmayan eşyanın gümrük idaresine sunulması sırasında, ibraz edilen **Uluslararası** kabul görmüş belgeler beyanname hükmünde olup, ayrıca beyanname aranmaz.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Akaryakıt ve Kumanya ile ilgili Hükümler

**Madde 176** – 1. Gemilerin, botların, diğer deniz taşıtlarının ve hava gemilerinin dış seferlerde kullanacakları yakıt ve yağları ile karaya ıkarılmamak Şartıyla yurtdıŐından getirdikleri kumanyaları ithalat vergilerinden muaftır.

2. Antrepolarda bulunan ve henüz serbest dolaşıma girmemiş olan yakıt ve yağlar ile kumanyalar, transit hükümlerine göre 1 inci fıkrada belirtilen taşıtlara ve kaçakçılıkla mücadele eden birimlerin kaçakçılıkla mücadele amacıyla kullandıkları deniz taşıtlarına verilir.

Serbest dolaşımda bulunan yakıt ve yağlar ile kumanyaların dış sefere çıkan gemi, bot ve diğer deniz taşıtları ile hava gemilerine verilmesi **İhracat** hükmündedir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Tasfiye Edilecek Eşyaya İlişkin İşlemler Madde 177 – (Değişik: 18/6/2009-5911/38 md.)

1. Bu Kanunun;
  - a) 48 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan ve buralarda bekleme süresi dolan yolculara ait eşya,
  - b) 50 nci maddesine göre verilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya,
  - c) 57 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen eşya,
  - d) 66 ncı maddesinin beşinci fıkrasına göre tahlilden arta kalan ve ilgilisi tarafından bir ay içerisinde alınmayan numunelik eşya,
  - e) 70 inci maddesinin birinci fıkrasına göre beyannamesi tescil edilen ve süresi içinde işlemleri tamamlanmayan eşya,
  - f) 70 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre antrepoda bulunan eşya için gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden sonra otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya,
  - g) 101 inci maddesine göre belirlenen süreleri dolan eşya,
  - h) 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 236 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen antrepolarda veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya,
  - ı) 164 üncü maddesine göre gümrüğe terk edilen eşya ile yönetmelikle belirlenen esaslar dâhilinde gümrüğe terk edilmiş sayılan eşya,
  - j) 174 üncü maddesine göre posta gönderileri ile gelen ve tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya,
  - k) İlgili hükümlerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya,
  - l) **(Değişik:24/10/2019-7190/4 md.)** 235 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri, üçüncü fıkrası ve beşinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen eşya ile 237 nci maddesinin üçüncü ve altıncı fıkralarında belirtilen eşya,
  - m) Diğer mevzuatla bu Kanuna göre tasfiyesi öngörülen eşya, 178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.
2. **(Değişik: 28/3/2013-6455/4 md.)** Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca;

- a) Tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya,
- b) El konulan eşyanın mahkemesince sahibine iadesine karar verilmesi halinde, eşyanın teslim alınması için ilgisine yapılan tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde teslim alınmayan eşya, 178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.
3. (Ek: 28/3/2013-6455/4 md.) Tasfiye edilmesine karar verilen eşyanın bulunmaması halinde, ithal eşyası için CIF, İhraç eşyası için FOB kıymeti ile bunlara ilişkin gümrük vergileri tutarları tahsil edilir.
4. Yukarıdaki fıkralara göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tespit ve tahakkuk belgeleri otuz gün içinde tasfiye idaresine intikal ettirilir. Tasfiye idaresi, tasfiyeye konu eşyayı otuz gün içinde teslim almakla mükelleftir.

**Madde 178 – 177 nci maddede belirtilen eşya;**

- a) İhale yoluyla satış suretiyle,
- b) Yeniden İhraç amaçlı satış suretiyle,
- c) Perakende satılmak suretiyle,
- d) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilmek suretiyle,
- e) İmha suretiyle,
- f) (Ek: 18/6/2009-5911/39 md.) Özel yolla, Tasfiyeye tabi tutulur.

(Ek ikinci fıkra: 18/6/2009-5911/39 md.) Tasfiye idaresi; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar (...) yönetmelikle belirlenir.

**Madde 179 – (Değişik : 18/6/2009-5911/40 md.)**

1. 178 inci maddenin (a) bendine göre ihaleye çıkarılacak, (c) bendine göre perakende satılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurularak bir gümrük rejimine tabi tutulması veya gümrük bölgesi dışına yeniden İhracı istenebilir.

İthali yasak veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle 178 inci maddenin (b) bendine göre yeniden İhraç amaçlı satış suretiyle tasfiyesi yapılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar gümrük idaresine başvurularak gümrük bölgesi dışına yeniden İhracı istenebilir.

(Değişik paragraf:24/10/2019-7190/5 md.) Ancak, yukarıdaki taleplerin kabulü, söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin %1'i, bu uygulamadan ikinci kez yararlanmak istenmesi hâlinde ise CIF değerinin



%3'ü oranında bir tutarın ödenmesine bağlıdır. Başvurunun, eşyanın ihale ilanı yayımlandıktan veya perakende satış kararı alındıktan sonra ve satışının gerçekleşmesinden önce yapılması hâlinde bu taleplerin kabulü söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin %10'u oranında bir tutarın ödenmesine bağlıdır. Bunun dışındaki başvurular kabul edilmez.

2. **(Değişik:24/10/2019-7190/5 md.)** 177 nci maddenin birinci fıkrasının (c), (d), (i),

(l) ve (m) bentleri ile ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen eşya için birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

**Madde 180 – (Değişik : 18/6/2009-5911/41 md.)**

(k)**(Değişik: 28/3/2013-6455/5 md.)** 177 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (e), (f), (g) ve (k) bentlerinde ve ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen eşyanın satış bedelinden sırasıyla;

- a) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar,
- b) Gümrük vergileri,
- c) Satış için yapılmış masraflar,
- d) Para cezaları,

ayrılarak hak sahiplerine dağıtılır. Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para ile 177 nci maddenin birinci fıkrasının diğer bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden bu fıkradaki usule göre yapılacak dağıtımdan sonra kalan para Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesine irat kaydedilir.

1. 177 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve satış suretiyle tasfiye edilen eşya ve taşıtların satış bedelleri, Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen taşıtlar için taşıtın muhafazası ve satışı için gerekli olan bütün giderler düşüldükten sonra, aynı Kanunun 16 ncı maddesindeki eşya ve taşıtlarda ise tamamı sahipleri adına emanet hesabına alınır. Bu tutarlar, eşya ile ilgili dava sonucunda iade kararı verilmesi halinde sahibine ödenir. **(Değişik son cümle: 28/3/2013-6455/5 md.)** Eşyanın sahibine iade edilmesine karar verilmesi halinde tasfiye edilen eşyanın gümrük vergileri iade edilmez, müsadere kararı verilmesi halinde satış bedeli Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesine irat kaydedilir.

2. **(Değişik: 28/3/2013-6455/5 md.)** Tasfiye edilen eşya ve taşıtın satış bedelinden alınacak gümrük vergileri, eşya için gümrük beyannamesi verilmiş ise beyannamenin tescil edildiği tarihte, kaçak eşya için kaçak eşya tespit tutanağının düzenlendiği tarihte, söz konusu tarihler bilinmiyorsa

tespit ve tahakkuk belgesinin düzenlendiği tarihteki vergi oranlarına göre belirlenir.

3. **(Ek: 28/3/2013-6455/5 md.)** Üzerlerinde satılamaz, devredilemez, haciz, rehin, ipotek gibi Őerhler bulunan taŐıtların tasfiyesinde, bu Őerhler ayrıca bir iŐleme gerek olmaksızın, tasfiye kararı alındıđı tarihten itibaren kalkmıŐ sayılarak varsa tescil kayıtları buna göre dŪzeltir ve tasfiyesi tamamlanarak birinci ve ikinci fıkra hŪkŪmleri çerçevesinde kalan para emanete alınır. Dava sonucunda taŐıtın sahibine iadesine karar verilmesi halinde, Őerhlere konu bedel ilgilisine ödendikten sonra kalan tutar ikinci fıkra hŪkmŪ uyarınca sahibine ödenir.
4. **(Ek: 28/3/2013-6455/5 md.)** Bu Kanun kapsamında yapılacak tasfiye iŐlemlerinde 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hŪkŪmleri uygulanmaz ve buna iliŐkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.
5. **(Ek:24/10/2019-7190/6 md.)** Bu madde kapsamında emanete alınan tutarların

iadesi için, sahibine iadesine ilişkin mahkeme kararının kesinleştiği, diğerlerinde ise emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde yapılan başvurular kabul edilir.

## DOKUZUNCU KISIM

### Gümrük Yükümlülüğü

#### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Gümrük Yükümlülüğünün Doğması Madde 181 – (Değişik: 18/6/2009-5911/42 md.)

1. İthalatta gümrük yükümlülüğü;
  - a) İthalat vergilerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girişi,
  - b) İthalat vergilerine tabi eşyanın ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali, için verilecek gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başlar.
2. İthalatta gümrük yükümlülüğünde yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de yükümlüdür. Dolaylı temsilde, temsilcinin yükümlülüğü, beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutad olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlıdır. 188 inci, 190 ncı ve 194 üncü maddeler uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü için de bu hüküm uygulanır.
3. Birinci fıkrada belirtilen rejimlerden biri için bulunulan beyanda kullanılan veriler, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olduğu takdirde, beyanın yapılabilmesi için bu verileri veren ve bu verilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişiler de gümrük vergilerinden sorumludur.

**Madde 182** –1.İthalat vergilerine tabi eşyanın, bu Kanuna aykırı şekilde Türkiye Gümrük Bölgesine girmesi ya da bir serbest bölgede bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın bu Kanuna aykırı olarak Gümrük Bölgesinin başka bir yerine gitmesi hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğar,

2. Gümrük yükümlülüğü, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine bu Kanuna aykırı olarak girişi tarihinde başlar.
3. Bu Kanun hükümlerine göre;
  - a) Eşyanın kanuna aykırı olarak girişini gerçekleştiren kişiler,
  - b) Eşyanın kanuna aykırı girişine iştirak eden ve girişin kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
  - c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada eşyanın kanuna aykırı olarak girdiğini bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

**Madde 183** – 1.Gümrük gözetimi altındaki ithalat vergilerine tabi eşyanın, kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük ykmllg, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte başlar.
3. Bu Kanun hükümlerine göre;
  - a) EŞyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler,
  - b) Bu ıkarma iÇine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
  - c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
  - d) EŞyanın geçici depolanmasında veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin kullanılmasından doğan ykmllkleri yerine getirmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

**Madde 184 – 1.(Değişik: 18/6/2009-5911/43 md.)** 1. 183 üncü maddede belirtilen haller dışında;

- a) İthalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,
  - b) EŞyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli yahut sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşullardan birine uyulmaması hallerinde ve bu fiillerin geçici depolanmanın veya ilgili gümrük rejiminin yanlış uygulanması sonucunu yarattığının tespit edilmesi,
- durumunda ithalat nedeniyle gümrük ykmllĞu doğar.

2. Gümrük ykmllĞu;
  - a) 1 inci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükmün yerine getirilememesinin bir gümrük ykmllĞu doğurması halinde, bu tarihte,
  - b) EŞyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli ya da sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin bir koŐula uyulmadığının sonradan tespiti halinde, ilgili rejime tabi tutulduğu tarihte, başlar.
3. Yükümlü, ithalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan ykmllkleri yerine getirmesi gereken kişi ya da söz konusu rejime tabi tutulması için konulmuş koşullara uyması gereken kişidir.

**Madde 185 – 1.** Serbest bölgelerde bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın, bu Kanuna aykırı olarak tüketilmesi veya kullanılması halinde gümrük ykmllĞu doğar.

Eşyanın kaybolması ve bu kaybın kanıtlanamaması halinde, eşya serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış sayılır.

2. Gümrük yükümlülüğü, serbest bölgede bulunan eşyanın bu Kanuna aykırı olarak tüketildiği veya ilk kez kullanıldığı tarihte başlar.
3. Yükümlü, eşyayı tüketen veya kullanan; buna iştirak eden ve tüketimin veya kullanımın bu Kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişilerdir.

Gümrük idarelerinin kaybolan eşyayı serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış saydığı ve bu fıkranın uygulanmasına imkan bulunmadığı hallerde, eşyanın gümrük idarelerince bilinen en son kullanıcısı, gümrük vergilerini ödemekle yükümlü kişidir.

**Madde 186** – 1. 182 nci madde ile 184 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yükümlünün;

- a) 37 ila 40 ıncı madde hükümlerinden,
- b) Bir serbest bölgeden Türkiye'ye eşya sokulmasından,
- c) Eşyanın geçici depolanmasından,
- d) Eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejiminin kullanılmasından,

Doğan yükümlülüklerini yerine getirememesinin eşyanın tahrip olmasının veya tekrar yerine konulamaması şeklinde kaybının, eşyanın özelliklerine bağlı bir nedenden veya beklenmeyen hal veya mücbir sebepten ya da gümrük idarelerinin izninden kaynaklandığını kanıtlaması halinde, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz.

Eşyanın tekrar yerine konulamaz şekilde kaybı, bunun kullanılamaz hale gelmiş olmasını ifade eder. (...)

(...)

a) (**Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.**) b) (**Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.**) (...)

2. Nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşyanın, gümrük idarelerinin izni ile **İhraç** veya yeniden **İhraç** edilmesi halinde de ithalat nedeni ile bir gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz.

**Madde 187** – 1. nihai kullanım nedeni ile indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak ithal edilen eşya için 186 ncı maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, bir gümrük yükümlülüğünün doğmadığının kabulü halinde, söz konusu fıkrada belirtilen tahribattan kaynaklanan atık ve artıklar serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

2. nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşya için 183 ve 184 üncü madde uyarınca, gümrük vergileri tahakkuk ettiğinde, serbest dolaşıma giriş sırasında ödenen

gümrük vergileri tutarı, tahakkuk eden gümrük vergileri tutarından indirilir. Bu hüküm, gerektiğinde bu tür eşyanın tahribi sonucu kalan atık ve artıklar için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda da uygulanır.

**Madde 188** – 1. **İhracat** vergilerine tabi eşyanın bir gümrük beyannamesi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhraç** edilmesi halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, sözkonusu gümrük beyannamesinin tescili tarihinde başlar. 3. (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)

**Madde 189** – 1. **İhracat** vergilerine tabi eşyanın gümrük beyanında bulunulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkartılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, sözkonusu eşyanın fiilen Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihte başlar.

3. Sözkonusu eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkaran, bu fiile iştirak eden, beyanda bulunulması gerektiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde bulunmayan kişiler, gümrük vergilerinden sorumludur.

**Madde 190** – 1. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhracat** vergilerinden tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak çıkmasına ilişkin hükümlere uyulmaması halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. a) **İhracat** vergilerinin tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilmesine izin verilen eşyanın gümrük yükümlülüğü, izin verilen yerden başka bir varış yerine ulaştığı tarihte başlar.

b) Gümrük idarelerinin (a) bendinde belirtilen tarihi tespit edememesi halinde, eşyanın sözkonusu muafiyete hak kazanmasına ilişkin hükümlere uyulduğunu kanıtlayan bir belgenin ibrazı için rejim hak sahibine süre verilir. Sözkonusu belgenin ibraz edilememesi halinde, verilen sürenin bittiği tarihte gümrük yükümlülüğü başlar.

3. (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)

**Madde 191** – İthal ve **İhracat** yasaklama veya kısıtlamaya tabi eşya için de 181 ila 185 ve 188 ila 190 ıncı maddelerde belirtilen gümrük yükümlülüğü doğar. Ancak, sahte paralar ile tıbbi ve bilimsel amaçlı kullanımları nedeniyle yetkili idareler tarafından (...) denetlenen ekonomik dolaşıma girmeyen narkotik uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine kanuna aykırı olarak girmesi halinde, kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından, gümrük yükümlülüğü doğmaz. Bununla birlikte, cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, gümrük vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların gümrük yükümlülüğünün varlığına bağlı olması hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılır.

**Madde 191/A – (Ek : 18/6/2009-5911/44 md.)**

16 ncı, 77 nci, 135 inci ve 167 ila 170 inci maddelere uygun olarak eşyanın mahiyeti veya nihai kullanımı nedeniyle tercihli tarife uygulanmasının ya da ithalat veya İhracat vergilerinden tamamen veya kısmen muafiyetinin mümkün olduğu durumlarda söz konusu tercihli tarife veya vergi muafiyeti;

a) İlgili kişinin hileli bir davranış veya ihmalinin olmaması,

b) Tercihli tarife veya muafiyetin uygulanması için gerekli olan diğer şartların yerine getirildiğinin ilgili kişi tarafından ispat edilmesi,

şartıyla 182 ila 185 inci, 189 uncu veya 190 ıncı maddelere göre gümrük yükümlülüğü doğduğu hallerde de uygulanır.

**Madde 192** – Aynı gümrük vergilerinin ödenmesinden birden çok yükümlünün sorumlu olduğu hallerde, bunlar söz konusu vergilerin ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

**Madde 193** – 1. Bu Kanunla konulmuş aksine hükümler ve 2 nci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir eşyaya uygulanacak ithalat veya İhracat vergileri tutarı, bu eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenir.

2. Gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde, ilgili eşyaya ilişkin vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarının uygulanması için dikkate alınacak tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir gümrük yükümlülüğü başladığı sonucuna vardıkları tarihtir.

Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin gümrük yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte başladığını tespit etmelerine imkan vermesi halinde, eşyanın ithalat veya İhracat vergileri tutarı, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün başladığının anlaşıldığı en eski tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak tespit edilir.

**3. (Değişik: 18/6/2009-5911/45 md.)** Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen gümrük vergilerine, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile vergilerin kesinleştiği tarih arasındaki süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Gümrük vergilerinin kesinleşmesinden önce ödenmek istenmesi durumunda faiz, ödeme tarihine kadar hesaplanarak vergiler ile birlikte tahsil edilir.

**Madde 194** –1. Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihli tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı

olması halinde, ithalata ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğar. (**Ek cümle: 18/6/2009-5911/46 md.**) Ancak, geri ödeme sisteminden yararlanan eşya için bu fıkra uyarınca gümrük yükümlüğü doğmaz ve bu durumda denmiŐ ithalat vergileri geri verilmez.

2. Bu halde gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın **İhracat**ına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresi tarafından tescil edildiği tarihte başlar.
3. (**Değişik: 18/6/2009-5911/46 md.**) Dâhilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, **İhracat**ına ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır. Ancak, izin kapsamında önceden **İhracat** iŐleminden sonra ithalat yapılması durumunda, bu vergi önceden **İhracat**ına ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanarak, önceden **İhracat**ına tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir.
4. (**Değişik: 18/6/2009-5911/46 md.**) Birinci fıkra uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin **İhracat** beyannamesi konusu eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihe kadar ödenmesi zorunludur. Bu tarihten sonra ödenen ithalat vergileri için ayrıca bu tarih itibarıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesi hükümlerine göre tespit edilen gecikme zammı uygulanır.
5. (**Ek: 18/6/2009-5911/46 md.**) Dâhilde işleme rejimi kapsamında bir **İhracat** beyannamesine ilişkin fazla ödenen ithalat vergilerinden aynı izin kapsamında başka bir **İhracat** beyannamesine ilişkin eksik ödenen ithalat vergilerine mahsup işlemi yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Mahsup işlemi sonrasında birinci fıkra uyarınca doğan gümrük yükümlüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin tamamının denmiŐ olması halinde, dördüncü fıkra ve 234 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Gümrük Vergilerinin Tahakkuku, Tebliği ve denmesi

**Madde 195** – 1. Gümrük idaresi tarafından gerekli bilgiler kullanılarak tahakkuk ettirilen gümrük vergileri, Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine veya bilgisayara kaydedilir. Bilgisayara kayıt halinde, bilgisayar ıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Ancak;

- a) Geçici bir anti-damping vergisi veya fark giderici vergi uygulandığı,



- b) Kanunen alınması gereken vergi tutarının, bir bağlayıcı tarife ve menşe bilgisine istinaden belirlenen tutarlardan yüksek olduğu,
- c) Vergi tutarının Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı,

Hallerde, hesaplanan vergiler Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir.

2. Gümrük Vergilerinin tahakkukunu İzleme Defterinin şekli ile bu defterin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

**Madde 196** – Gerekli teminatın sağlanması şartıyla, belirli aralıklarla ve aynı kişiye teslim edilen aynı cins eşyanın gümrük vergileri otuz günü geçmeyecek şekilde belirlenecek bir süre içinde tahakkuk ettirilerek Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilebilir.

**Madde 197** –1. Gümrük vergileri, tahakkukundan hemen sonra (...) yükümlüye tebliğ edilir.

2. Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1 inci fıkrafta belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebliğat gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılır. Şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zaman aşımını durdurur.
3. Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer.
4. Gümrük vergileri alacakları, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, bu alacaklar Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edilir.
5. (**Ek: 18/6/2009-5911/47 md.**) Bu madde hükümlerine göre tebliğ edilen gümrük vergileri; 242 nci maddede belirtilen sürelerde itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece yükümlü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir.

**Madde 198** – (**Değişik: 18/6/2009-5911/48 md.**)

1. 69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ödenmesi zorunludur. Ödeme süresinin

bitmesinden önce ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması şartıyla ödeme süresi otuz gün daha uzatılabilir. Süre uzatımı beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre tecil faizi alınır.

2. Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı 242 nci madde çerçevesinde gümrük idareleri nezdinde itiraz edilmesi ödeme süresini keser. Ödeme süresi idarenin ya da yargı mercii kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlar.
3. Yükümlü, vergi tutarının tamamını veya bir kısmını verilen sürenin bitimini beklemeksizin ödeyebilir.
4. 195 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlar hariç olmak üzere; eşyanın tercihli tarifесinin karşı ülke idareleri ile idari işbirliği çerçevesinde oluşturulduğu durumlarda, dolaşım belgesinin karşı ülke idaresince yanlışlıkla onaylandığı tespit edildiğinde, yükümlü, gümrük mevzuatının gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesinde tüm özeni gösterdiğini ispat edebildiği takdirde, tercihli tarife uygulanması nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen vergiler sonradan istenmez. Ancak, belgeyi onaylayan idarenin eşyanın tercihli tarife için tayin edilen şartları yerine getirmediğini bildiği veya bilmesi gerektiği durumlar hariç olmak üzere, doğru olmadığı tespit edilen belgenin İhracatçı tarafından sunulan yanlış verilere dayanılarak onaylanması veya tercihli düzenlemenin, yararlanan ülke tarafından doğru olarak uygulandığına dair şüphe bulunduğu yönünde Resmi Gazetede bir duyuru yayımlanmış olması halinde vergiler yükümlüden tahsil edilir.

**Madde 199** – Basitleştirilmiş usule göretescil edilen bir beyanname eksik bulunan bilgi veya belgenin tamamlanması için gümrük idaresi tarafından verilen süre içinde bu eksikliklerin tamamlanmaması halinde, söz konusu beyanname kapsamı eşyanın ödenmesi gereken vergileri ertelenmez.

**Madde 200** – 1.Gümrük vergileri Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre yapılır.

2. Gümrük vergileri, yetki verilen bankalar aracılığıyla da tahsil edilebilir.

**Madde 201** – Süresi içinde ödenmeyen kesinleşmiş gümrük vergileri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Teminat

**Madde 202 – 1. (Değişik:24/10/2019-7190/7 md.)** Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük vergilerinin ve diğer amme alacaklarının ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesi gereken hâllerde, bu teminat söz konusu vergiler ve diğer amme alacakları tutarı kadar yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir.

2. Gümrük idareleri, teminat vermesi istenen kişinin yerine başka bir kişinin de teminat vermesini kabul edebilir.
3. Genel ve katma bütçeye dahil kamu kuruluşlarının belediyelerin sermayesinin tamamı Devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşlarının ve Türkiye'deki yabancı misyon şeflerinin verecekleri garanti mektuplarını teminat olarak kabule Müsteşarlık yetkilidir.
4. Teminat aranmayacak ve kısmi teminat uygulanacak halleri belirlemeye belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.**Madde 203 – 202 nci maddenin 1 inci veya 3 üncü fıkrasında belirtilen kişilerin talebi üzerine gümrük idareleri, bir gümrük yükümlülüğünü gerektiren veya gerektirebilecek iki veya daha fazla işlemi kapsamak üzere toplu teminat verilmesine izin verirler.**

**Madde 204 – 1. (Değişik birinci paragraf: 18/6/2009-5911/49 md.)** 202 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen teminat tutarı, teminata konu gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk edilen veya edilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarı esas alınarak belirlenir.

Zaman içinde değişkenlik gösteren gümrük vergileri için verilen toplu teminat tuturları, sözkonusu gümrük vergilerini her zaman karşılayabilecek biçimde belirlenir.

2. Götürü teminat alınmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Madde 205 –** Gümrük vergileri için kabul edilecek teminatlar ile bunların değerlendirilmesi 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. Yabancı paraların T.C. Merkez Bankası efektif alış kuru üzerinden hesaplanan değeri üzerinden teminat olarak kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

**Madde 206 – 1.** Teminatın zaman içinde değerini yitirmesi veya yetersiz kalması halinde, ilgili gümrük idaresi ek teminat verilmesini veya ilk teminatın yeni bir teminat ile değiştirilmesini isteyebilir.

2. Teminatın alınmasını gerektiren gümrük yükümlülüğü sona erdiğinde teminat çözülür.

3. Gümrük yükümlülüğü kısmen sona erdiğinde, ilgilinin talebi üzerine verilmiş teminat kısmen çözülür. Ancak, söz konusu teminatın kısmen zlmeye uygun olması gerekir.

**Madde 207 – (Değişik: 18/6/2009-5911/50 md.)**

1. Nakd teminat dışında, bu Kanuna göre;
  - a) Tahakkuk ettirilip tahsili gereken gümrük vergileri için verilen teminatın kabulü,
  - b) Bir Şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğü doğması halinde, Şartlı muafiyete ilişkin beyannamenin tescili, tarihinden başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı tahsil edilir.
2. Bir Şartlı muafiyet düzenlemesi kapsamında eşya için indirimli teminattan faydalanılması durumunda birinci fıkrada belirtilen gecikme zammı, teminatın nakit verilen kısmı dışında kalan kısım ile teminat verilmeyen kısmın tümü için uygulanır.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Gümrük Yükümlülüğünün Sona Ermesi

**Madde 208 –** 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük yükümlülüğü;

Vergilerin denmesi,

- a) Vergilerin kaldırılmasına karar verilmesi,
- b) Gümrük beyannamesinin iptal edilmesi,
- c) EŞyanın bir gümrük rejimi kapsamında tesliminden önce zapt ve müsadere edilmesi veya imha edilmesi, 164 üncü madde uyarınca imha veya terk edilmesi, doğal özellikleri veya beklenmeyen haller yahut mücbir sebep nedeniyle telef veya kaybı,
- d) 182 nci madde uyarınca gümrük yükümlülüğü doğan eşyanın kanuna aykırı girişi nedeniyle müsadere edilmesi, hallerinde sona erer.

**Madde 209 –** 194 üncü maddenin 1 inci fıkrası uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü, bu işlemlerin iptal edilmesiyle ortadan kalkar.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Vergilerin Geri Verilmesi veya Kaldırılması

**Madde 210 –** Bu Kanunda geçen;

- a) “Geri verme” deyimini, denmiŐ olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesi,

b) “Kaldırma” deyimini, henüz ödenmemiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen alınmamasına karar verilmesi, anlamına gelir.

**(Ek fıkra: 18/6/2009-5911/51 md.)** Gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin hükümler bu Kanun kapsamında tatbik edilen para cezaları için de uygulanır.

**Madde 211** – 1. Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır.

Ancak, kanunen ödenmemesi veya tahakkuk ettirilmemesi gereken gümrük vergileri ilgili kişinin kasten yaptığı bir tahrifat veya ticaret politikası önlemlerine tabi eşyanın gümrük kıymetinin yükümlünün kendi beyanı ile artırılması sonucunda ödenmiş veya tahakkuk ettirilmişse, bu vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin talepler kabul edilmez.

2. Kanunen ödenmemeleri gereken gümrük vergileri, söz konusu vergilerin yükümlüye tebliğ edilmesi ve ilgilinin üç yıl içinde gümrük idaresine müracaatı üzerine geri verilir veya kaldırılır.

Kontrol ve denetleme sonucunda, geri vermeveya kaldırma hallerinden birinin tespiti durumunda, aynı süre içinde geri verme veya kaldırma işlemi doğrudan yapılır.

Bu süre mücbir sebep veya beklenmeyen hallerde uzatılabilir.

**Madde 212** – Bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir. Bu istemin, gümrük beyannamesinin iptal edilmesi amacıyla müracaatta bulunulması için öngörülen süreler içerisinde yapılması gerekir.

**Madde 213** – 1. Beyannamenin tescili tarihi itibarıyla, kusurlu veya ithallerine esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olduklarından bahisle, ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir veya kaldırılır. Kusurlu eşyaya, teslimden önce hasar gören eşya da dahildir.

2. Bu tür eşyaya ilişkin ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması, kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduklarının tespiti için gerekli olan ilk kullanım dışında eşyanın kullanılmamış olması ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına **İhraç** edilmesi koşullarına bağlıdır.

Gümrük idareleri, ilgilinin talebi üzerine, eşyanın **İhracı** yerine; imhasına, yeniden **İhraç** amacıyla transit veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına veya serbest bölgeye konulmasına izin verirler. Söz konusu işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulan eşya, serbest dolaşımda olmayan eşya olarak değerlendirilir.

3. Gümrük beyanından önce denenmek üzere geçici olarak teslim edilen eşyanın vergileri, eşyanın kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı

olduğu hususlarının deneme sırasında anlaşılmadığı kanıtlanmadıkça geri verilmez veya kaldırılmaz.

4. Bu madde uyarınca geri verilecek veya kaldırılacak gümrük vergileri için vergilerin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içerisinde gümrük idaresine müracaat edilmesi gerekir. Mücbir sebebin tespiti halinde bu süre Müsteşarlıkça uzatılır.

**Madde 214** – Gümrük vergileri 211, 212 ve 213 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu **Uluslararası** anlaşma hükümleri çerçevesinde Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek hallerde geri verilir veya kaldırılır.

Bu maddede belirlenen geri verme ve kaldırma işlemleri, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde ilgili gümrük idaresine başvurulması üzerine yapılır.

Ancak, mücbir sebebin tespiti halinde, bu sürenin aşılmasına Müsteşarlıkça izin verilir.

**Madde 215** – Geri verme veya kaldırma işlemine tabi olmayacak gümrük vergileri miktarı Cumhurbaşkanı Kararı ile belirlenir.

**Madde 216** –(Değişik:24/10/2019-7190/8 md.)

1. Gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde, geri vermeye konu fazla tahsilatın yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için geri verilecek tutar üzerinden, aynı dönemde kanuni faiz oranında hesaplanan faiz ödenir.
2. Geri verme kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren dört ay içerisinde idarece söz konusu kararın uygulanmaması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine, tebliğ tarihinden ödememin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için geri verilecek tutar üzerinden, aynı dönemde kanuni faiz oranında hesaplanan faiz ödenir.

**Madde 217** – Gümrük vergilerinin hatalı olarak kaldırılması veya geri verilmesi halinde, başlangıçta tahakkuk eden vergiler ile 216 ncı madde uyarınca ödenmiş faizler yeniden tahsil edilir. Tahsil edilmeyen miktarlar tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyenler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

## ONUNCU KISIM

### Diğer Hükümler

## BİRİNCİ BÖLÜM

### İşletmelerin Yükümlülükleri

**Madde 218** – 1. Türkiye ile diğer ülkeler arasında demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan istasyon, deniz ve hava limanlarını işleten kuruluşlar ile posta idareleri, bu Kanun hükümlerine göre gerekli gümrük gözetim ve kontrol işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere; yolcu salonları, geçici depolama yerleri, antrepolar ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinin çalışmalarına elverişli ve yeterli bürolar ve gözetleme kuleleri tesis etmek; buraların aydınlatma, ısıtma ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak; telefon ve büro eşyasını bedelsiz olarak sağlamak; limanlarda ve gümrük kapılarında gümrük gözetimine tabi eşya ve kişiler ile diğerlerinin birbirine karışmasını önlemeye yönelik her türlü fiziki yapıların sağlanması konusunda Gümrük Müsteşarlığının isteklerini yerine getirmek zorundadırlar.

2. Posta idareleri, 1 inci fıkrada sayılanların yanı sıra posta kolilerinin muayene ve tahlili için gerekli ölçü aletleri ve diğer donanımları sağlamakla yükümlüdür.
3. (**Ek: 15/2/2018-7099/12 md.**) Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bulunan gümrük iş ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür. Bakanlık tarafından azami bedeller belirlenirken özelleştirme uygulamaları çerçevesinde yapılan sözleşmelerde yer alan düzenlemeler dikkate alınır.

### **Madde 218/A – (Ek: 28/3/2013-6455/8 md.)**

1. Bakanlık, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun uyarınca yaptırarak işletme hakkını verdiği gümrük kapıları ve/veya lojistik merkezlerini, işletme süresi bittikten sonra 30 yılı geçmemek üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen kiralama ve/veya işletme hakkının verilmesi yöntemleri ile 3996 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuattaki görevlendirme usullerini kıyas yoluyla uygulayarak bu madde uyarınca belirlenen

sözleşme bedeli karşılığında devredebilir. (**Mülga son cümle: 10/9/2014-6552/113 md.**)

2. (**Ek: 10/9/2014-6552/113 md.**) Bakanlıkça belirlenen devir yöntemine göre değer tespiti işlemleri; Bakanlık tarafından görevlendirilecek bir Daire Başkanının başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Uzmanı, Mali Hizmetler Uzmanı, Mühendis ve Gümrük Müdürü olmak üzere beş asil ve beş yedek üyeden oluşan Değer Tespit Komisyonu tarafından 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinin (c) alt bendinde yer alan metotlardan en az birinin uygulanması suretiyle yapılır. Bu bedel, Komisyonun talebi üzerine Bakanlık tarafından hizmet alımı yoluyla 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlere de tespit ettirilebilir. Bu durumda, tespit edilen değer, Değer Tespit Komisyonu tarafından incelenerek karara bağlanır.
3. (**Ek: 10/9/2014-6552/113 md.**) Görevlendirme işlemleri, Müsteşarın başkanlığında, ilgili Müsteşar Yardımcısı, Gümrükler Genel Müdürü, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Strateji Geliştirme Başkanı ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı ve I. Hukuk Müşavirinden oluşan Görevlendirme Komisyonu tarafından yürütülür.
4. (**Ek: 10/9/2014-6552/113 md.**) Bu madde uyarınca oluşturulan komisyonlar eksiksiz olarak toplanır. Üyelerden birinin geçerli mazereti nedeniyle toplantıya katılamaması durumunda yerine vekili veya yedek üye katılır. Kararlar çoğunlukla alınır ve kararlarda çekimser kalinamaz. Kararlar imzalanan bir tutanakla tespit edilir. Karara muhalefet eden üye karşı oy gerekçesini yazarak imzalar. Komisyonlarca alınan kararlar Bakan onayına sunulur. Komisyonların sekreteryası işlemleri Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yürütülür.
5. (**Ek: 10/9/2014-6552/113 md.**) Devir işlemi gerçekleştirilen gümrük kapıları ve/veya lojistik merkezleri devir süresi sonunda aynı usullerle yeniden devredilebilir.
6. (**Ek: 10/9/2014-6552/113 md.**) Görevlendirme kararı verilen şirket ile Bakanlık arasında sözleşme imzalanır. Ancak, görevlendirme kararı verilen şirketin ortakları arasında şirket sermayesine en az yüzde elli bir oranında iştirak eden kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu veya üst kuruluşu olması hâlinde sözleşme, Bakanlık ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu ve görevlendirme kararı verilen şirket arasında imzalanır. Sözleşme tutarının yüzde altısı oranında kesin teminat alınır. Bu madde kapsamında yapılan sözleşmelere konu alanlarda yürütülen faaliyetlerden elde edilen toplam yıllık hasıllardan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere yüzde bir oranında pay alınır.



**Madde 219 – 1.** Antrepo işleticileri buralardaki eşyanın güvenliği ve hizmetlerin çabuk görülmesi bakımından, zaman içerisinde Müsteşarlıkça gerekli görülecek ek donanımları ve değişiklikleri yapmak ve ileri teknolojinin gerektirdiği araçları sağlamak zorundadırlar.

2. a) Özel antrepo işleticileri, buralarda görevlendirilmesini istedikleri gümrük veya gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Müsteşarlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine ödemekle yükümlüdürler.

b) Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinde görevli memurların Devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarları, antrepo işleticileri tarafından her ay peşin olarak gümrük veznesine yatırılmak zorundadır.

c) Posta idarelerinde yapılacak gümrük kontrolleri ve gümrük işlemleri nedeniyle gümrük memurlarına ödenecek olan ve Müsteşarlıkça belirlenen fazla çalışma ücretleri, posta idareleri tarafından gümrük veznesine yatırılır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Çalışma Zamanları, Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

## BİRİNCİ AYIRIM

### Çalışma Zamanı ve Fazla Çalışma Ücreti

**Madde 220 –** Gümrük idarelerinde normal çalışma saatleri; iklim, mevsim ve bölgenin ekonomik durumu ve ihtiyaçları gözönünde bulundurularak Müsteşarlıkça belirlenir.

35 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, gece ve gündüzün her saatinde yolcu ve yük alıp verme işleri yapılan veya taşıtların geliş ve gidişleri normal çalışma saatlerine uymayan kara hudut kapıları, demiryolu istasyonları ile deniz ve hava limanlarındaki gümrük idareleri devamlı surette açık bulundurulur. Buralarda görevli memurların çalışma saatleri, aralarında nöbet esasına göre düzenlenir.

### **Madde 221(Değişik: 5/4/2007-5622/7 md.)**

Yolcuların ve taşıt araçlarının giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında, yükleme ve boşaltma ile her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir. Ancak, bu saatler dışında veya tatil zamanlarında hizmet talebinde bulunulduğunda, yazılı olarak yapılacak bu talep, işin yapılacağı gümrük idarelerince yerinde görülürse, gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücreti ve varsa hak sahibine ödenecek kanunî yollukları karşılığı tutarlar, talep sahipleri tarafından ilgili muhasebe birimi hesabına

yatırılmak koşuluyla kabul edilir. Fazla alıŐma ücretinden yararlanan personel, bu suretle kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidir. Gümrük idare amirleri normal çalışma saatleri dışında verilecek hizmetleri düzenler ve kontrol eder.

Normal alıŐma saatleri içinde veya dışında olduğuna bakılmaksızın, çalışma ücretinin yatırılması halinde, özel kurye taşımacılığı gümrük hizmeti ile özel yolcu servisi taleplerinin yetkili gümrük idarelerince karşılanması mümkündür.

**(Değişik nc fıkra: 12/7/2013-6495/73 md.)** İlgililerden tahsil edilecek fazla çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Fazla alıŐma creti olarak yatırılan tutarlar, personelin fazla çalışma süresi, görev yapmış olduğu yer, görevinin önem ve güçlüğü, sınıfı, kadro unvanı gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı taşra teŐkilatına ait kadro ve pozisyonlarda bulunanlardan ithalat ve **İhracat**, giriş ve çıkış işlemlerinin yapıldığı gümrük idarelerinde gümrük işlemlerini yürüten memurlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (II) sayılı Cetvel kapsamında yer alan kadrolarda bulunanlar hariç) ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre çalışan sözleŐmeli personele ödenmek üzere Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Söz konusu demeler, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak aylık miktarı (36.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Gümrük ve Ticaret Bakanı tarafından tespit edilir. Bu fıkra uyarınca personele her ay yapılacak fazla çalışma ücretinin net tutarı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca kadro ve görev unvanı veya pozisyon unvanı itibarıyla tespit edilmiş olan ek ödemenin net tutarından az olamaz. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeline yapılacak demeler de Ankara Gümrük Muhasebe Birimine aktarılan tutarlardan karşılanır. Bu madde uyarınca yapılan ödemelerden sonra yıl sonu itibarıyla hesapta kalan tutar, takip eden ocak ayı sonuna kadar btye gelir kaydedilir. Bu madde kapsamında personele yapılması gereken demelerin Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılan tutarı aşması hâlinde, aradaki fark Maliye Bakanlığı tarafından personel giderlerini karŐılama denegnden Bakanlık btsine bu amaçla aktarılabak ödenekten karşılanır.

**(Değişik dördüncü fıkra: 18/6/2009-5911/52 md.) (Mülga birinci cümle: 11/10/2011-KHK-666/5 md.)** (...) Bu madde kapsamında yapılan demeler 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı zelleŐtirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesine göre ödenen fark tazminatı hesabında dikkate alınır.

**(Mülga beşinci fıkra: 18/6/2009-5911/52 md.) Madde 222(Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)**

## İKİNCİ AYIRIM

### Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

#### Madde 223 – (Değişik: 18/6/2009-5911/53 md.)

Müsteşarlık merkez teşkilatında çalışan personel, başmüdür ve başmüdür yardımcıları ile yaptığı işin mahiyeti gereği sivil olarak çalışması gerekenler hariç olmak üzere, Müsteşarlığın diğer tüm kadro ve unvanlarda görev yapan personeli resmi kıyafet giymek zorundadır. Resmi kıyafetlerin ve bunlara takılacak kokart, isim plaketleri ve diğer işaretlerin şekli ile yaptığı işin mahiyeti gereği sivil olarak çalışması gereken personel yönetmelikle belirlenir.

**Madde 224** – Günün her saatinde hizmet veren gümrük kapılarında gümrük bayrağı sürekli olarak çekili kalır. Diğer gümrük binalarında ise yalnız kanuni çalışma saatlerinde gümrük bayrağı çekilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Gümrüklerde İş Takibi ve Gümrük Müşavirleri

**Madde 225** – 1. Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin faaliyetler, 5 inci madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır. **(Ek cümleler: 18/6/2009-5911/54 md.)** Gerçek kişinin doğrudan temsil yoluyla iş takibi, geçerli vekaletnameye istinaden ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıt araçlarının gümrük işlemleri ile ilgili olarak mümkündür. Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Cumhurbaşkanınca belirlenecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması faaliyetlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir

2. Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli, tüm gümrük işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler. **(Ek cümle: 18/6/2009-5911/54 md.)** Özel hukuk tüzel kişilerinin doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personeli için 227 nci maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) dışındaki bentlerinde sayılan şartlar aranır.

Kara, deniz ve havayolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler.

**(Ek paragraf: 18/6/2009-5911/54 md.)** Doğrudan veya dolaylı temsilcilerin bu Kanunda öngörölen faaliyetlerini yapmalarına engel hastalığının bulunmaması gerekir. Tereddüt edilmesi halinde, Müsteşarlık tarafından tam teşekküllü resmi sağık kurumlarından sağık raporu talep edilebilir.

**Madde 226** – 1. Gümrük müşavirleri her türlü gümrük işlemini takip ederek sonuçlandırabilirler.

2. Gümrük müşavir yardımcıları bir gümrük müşavirinin yanında çalışır ve onun adına gümrük idarelerinde iş takip edebilirler. Gümrük müşavir yardımcılarının gümrüklerde iş takibine ilişkin sınırlandırmalar yapmaya Gümrük Müsteşarlığı yetkilidir.
3. **(Ek: 18/6/2009-5911/55 md.)** Stajyerler, gümrük idarelerinde iş takibi yapamaz.
4. **(Ek: 18/6/2009-5911/55 md.)** Gümrük müşavir yardımcılarının ve stajyerlerin fiil ve hareketlerinden doğacak mali sorumluluk, yanında çalıştıkları gümrük müşavirine aittir.

**Madde 227** – 1. Gümrük müşavir yardımcısı olabilecek kişilerin aşağıda belirtilen koşullara sahip olmaları gerekir:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
- d) **(Değişik:24/10/2019-7190/9 md.)** Taksirli suçlar hariç olmak üzere; affa uğramış olsalar dahi, ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis ya da kaçakçılık, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, suç tasnii, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçları ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamı suçlar ile örgütlü suçlardan hüküm giymemiş olmak,
- e) Ceza veya disiplin soruşturması sonucunda memuriyetten çıkarılmış olmamak,
- f) i) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi, siyasal bilgiler ve endüstri mühendisliği dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yüksek Öğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak,  
ii) Diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olduktan sonra (i) alt bendinde belirtilen bilim dallarından lisansüstü seviyede

diploma almış olmak ya da ön lisans eğitimi veren gümrük, dış ticaret ve Avrupa Birliği konularında uzmanlık programı olan meslek yüksekokullarından mezun olmak,

- g) Staj amacıyla bir gümrük müşavirinin yanında bir yıl çalışmış olmak,
  - h) Yapılan gümrük mevzuatı ve gümrüğe ilişkin iktisadi, ticari ve mali konuları kapsayan sınavda başarılı olmak,
2. a) Gümrük idaresinde en az onbeş yıl çalışıp da görevlerinden istifa ederek veya emekli olarak ayrılan memurlardan 1 inci fıkradaki koşulları taşıyanlar, staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı sınavına girebilirler.
    - b) Gümrük idaresinde en az onbeş yıl çalışıp da bunun üç yılını gümrük muayene memuru, gümrük başmemuru ve gümrük müdür yardımcısı görevlerinde geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılan ve 1 inci fıkradaki koşulları taşıyanlar sınav ve staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı olabilirler.
  3. Yukarıda belirtilen koşulları yerine getirenlere gerekli müracaat belgelerinin tamamlanmasından itibaren altmış gün içinde Gümrük Müsteşarlığı tarafından Gümrük Müşavir Yardımcılığı İzin Belgesi verilir. Gümrük müşavir yardımcıları ancak bu izin belgesini aldıktan sonra mesleki faaliyette bulunabilirler.

**Madde 228** – 1. 227 nci maddenin 1 inci fıkrasının (f) bendinin (ii) alt bendi hariç olmak üzere, aynı fıkrada belirtilen koşulları taşıyan ve iki yıl süre ile gümrük müşavir yardımcılığı yaparak, gümrük mevzuatı ve gümrüğe ilişkin iktisadi, ticari ve mali konuları kapsayan sınavda başarılı olan kişiler, gümrük müşavirliği yapmaya hak kazanır.

2. a) Gümrük idaresinde on yıl çalışmış olup, bunun üç yılını şube müdürü, gümrük müdürü, gümrük muhafaza müdürü, gümrük başmüdür yardımcısı ve gümrük muhafaza başmüdür yardımcısı görevlerinden geçirenlerden, görevlerinden, istifa eden veya emekliye ayrılanlar 227 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen koşulları taşımaları halinde, staj koşuluna tabi tutulmaksızın gümrük müşavirliği sınavına girebilirler. Bu kişilere, talep halinde sınav ve staj koşulu aranmaksızın Gümrük Müşavir Yardımcısı İzin Belgesi verilir.

b) Gümrük idaresinde gümrük başmüdürü, gümrük muhafaza başmüdürü, gümrük uzmanı, kontrolör, gümrük müfettişi, daire başkanı ve daha üst görevlerde en az on yıl çalışmış olanlardan, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılanlar, 227 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen koşulları taşımaları halinde, sınav ve staj koşuluna bağlı olmaksızın gümrük müşaviri olmaya hak kazanırlar.

3. 1 inci ve 2 nci fıkralarda belirtilen koşulları yerine getirenlere, gerekli müracaat belgelerinin tamamlanmasından itibaren altmış gün içinde

Müsteşarlıkça Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi verilir. Gümrük müşavirleri ancak bu izin belgesini aldıktan sonra mesleki faaliyette bulunabilirler.

**Madde 229** – 1. Gümrük müşavirleri tebligat adreslerinde kullanılacak çalışma yerlerini, bu yerin bağılı bulunduğu Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne yazı ile bildirirler.

2. (**Değişik: 18/6/2009-5911/56 md.**) Gümrük müşavirliğinin bir özel hukuk tüzel kişiliği oluşturularak yürütülmesi halinde, gümrük müşavirlerinin kuracağı tüzel kişiliklere gümrük müşavir yardımcıları da ortak olabilirler. Ancak, gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcısı birden fazla tüzel kişiliğe ortak olamaz. Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik olması halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar gümrük idaresine karşı bağılı buldukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte tüzel kişilik de gümrük idaresince alınan vergiler ve verilen para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur.

**Madde 230** – Gümrük müşavirleri, kanunlara göre tutmaya mecbur oldukları ticari veya kanuni defterlerini, vekaletname ve sözleşmelerini, işlerine dair yazdıkları ve aldıkları mektup, faks, telgraf ve benzeri belgeler ile düzenledikleri fatura, makbuz ve masraflarına ilişkin belgelerin asıllarını ve örneklerini özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla beş yıl muhafaza etmeye; bunları gümrük müfettişi, gümrük müfettiş yardımcısı, kontrolör, stajyer kontrolör ve yetkili gümrük amir ve memurlarına göstermeye; bunların incelenmesine, denetlenmesine izin vermeye ve gerektiğinde yazılı istek üzerine bunları yukarıda belirtilen görevlilere ibraz etmeye mecburdurlar.

## ONBİRİNCİ KISIM

### Cezalar

## BİRİNCİ BÖLÜM

**Genel Hükümler Madde 231 – (Değişik: 28/3/2013-6455/10 md.)**

1. İdari yaptırıma konu fiilin, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zamanaşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, idari yaptırım kararları Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde uygulanır.
2. Gümrük vergileri alacağına bağılı idari para cezalarının zamanaşımı, bu idari para cezalarına ilişkin gümrük vergilerinin zamanaşımına tabidir.

3. (Ek:24/10/2019-7190/10 md.) Gümrük vergilerine ilişkin idari yaptırım kararları ve bu kararlara yönelik itirazlar hakkında bu Kısım ve Onikinci Kısım hükümleri uygulanır.
4. (Ek:24/10/2019-7190/10 md.) Mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilen eşyanın bulunamaması hâlinde kaim değer olarak eşyanın gümrüklenmiş değerinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
5. (Ek:24/10/2019-7190/10 md.) Gümrük idaresi tarafından yükümlüye yazı ile yanlış izahat verilmiş olması hâlinde bu Kısım hükümlerine göre idari para cezası ve faiz uygulanmaz.

**Madde 232 – (Değişik: 18/6/2009-5911/58 md.)**

1. Bu Kısımın İkinci Bölüm hükümlerine göre gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir.
2. (Ek: 28/3/2013-6455/7 md.) Konusu ve yükümlüsünün aynı olması, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık bulunması şartıyla; birden fazla işleme veya beyannameye ilişkin gümrük vergileri ve para cezalarına tek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenebilir.
3. Bu Kanun uyarınca idari yaptırım kararları gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcıları tarafından verilir.

**Madde 233 – (Değişik: 18/6/2009-5911/59 md.)**

1. Bu Kanuna göre tahsil edilen idari para cezalarının yüzde onbeşi nispetinde bir tutar, varsa muayene ve tahlilden önce cezayı gerektiren durumun ortaya çıkarılmasını sağlayacak muhbirlerle Müsteşarlık bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

## İKİNCİ BÖLÜM

**Vergi Kaybına Neden Olan İşlemlere Uygulanacak Cezalar Madde 234 – (Değişik: 18/6/2009-5911/60 md.)**

1. Serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;
  - a) 15 inci maddede belirtilen Gümrük Tarifesini oluşturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan ithalat vergileri ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken ithalat vergileri arasındaki fark %5'i aştığı takdirde, ithalat vergilerinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınır.
  - b) Kıymeti üzerinden ithalat vergilerine tabi eşyanın beyan edilen kıymeti, 23 ila 31 inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen

kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait ithalat vergilerinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınır.

2. Satış birimine göre miktar itibarıyla %5'i geçmeyen bir fark ile maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanlarında, bu farklara ait ithalat vergilerinden başka vergi farkının yarısı tutarında para cezası alınır.
3. (**Değişik:24/10/2019-7190/11 md.**) Dahilde işleme rejimi, gümruk kontrolü altında işleme rejimi ve tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi hükümlerine tabi eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; birinci fıkrada belirtilen farklılıkların tespiti durumunda vergi farkının yarısı tutarında idari para cezası verilir.
4. Yukarıda belirtilen aykırılıkların gümruk idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda söz konusu cezalar yüzde on nisbetinde uygulanır.
5. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri için yukarıda belirtilen cezalara ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu gibi hallerde, 241 inci maddenin birinci fıkraya hükmüne göre işlem yapılır.
6. 194 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca doğan gümruk yükümlülüğu kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin anılan maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen tarihe kadar hiç ödenmemiş veya eksik ödenmiş olduğunun gümruk idarelerince yapılan kontrol sonucunda tespit edildiği durumda, ödenmesi gereken ithalat vergilerinin söz konusu dördüncü fıkrada belirtilen faizi ile birlikte tahsilinin yanı sıra, yükümlüsü hakkında bu vergilerin dörtte biri tutarında para cezasına hükmedilir. Bu fıkrada belirtilen hiç ödenmeyen veya eksik ödenen ithalat vergilerinin yükümlüsünce gümruk idaresinin tespitinden önce bildirilmesi durumunda bu cezaya hükmedilmez. 194 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapmakla yetinilir.
7. Bir ila üçüncü fıkralara göre verilen cezalar 241 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

**Madde 235 – (Değişik: 28/3/2013-6455/12 md.)**

1. Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;
  - a) (**Değişik:24/10/2019-7190/12 md.**) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ithalinin yasaklanmış olduğunun tespiti hâlinde, varsa eşyanın fark gümruk vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümruklenmiő değerinin dört katı idari para cezası verilir.



- b) (a) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına otuz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına altı yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.
- c) (**Değişik:24/10/2019-7190/12 md.**) Eşyanın ithali, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, varsa eşyanın fark gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.
- d) (c) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına sekiz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına iki yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.
- e) (**Ek:24/10/2019-7190/12 md.**) Bakanlıkça belirlenecek süre içerisinde, (c) bendinde belirtilen eşyanın ithalinin uygun bulunduğuna ilişkin belge veya bilginin düzenlenmesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimin olumlu sonuçlandığının bildirilmesi hâlinde, 241 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilir.
2. **İhracat** rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya kontrol sonucunda;
- a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle **İhracat**ının yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.
- b) (**Değişik:24/10/2019-7190/12 md.**) Eşyanın **İhracat**ı, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, gümrüklenmiş değerinin onda biri kadar idari para cezası verilir.
- c) (**Ek:24/10/2019-7190/12 md.**) Bakanlıkça belirlenecek süre içerisinde, (b) bendinde belirtilen eşyanın **İhracat**ının uygun bulunduğuna ilişkin belge veya bilginin düzenlenmesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimin olumlu sonuçlandığının bildirilmesi hâlinde 241 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilir.

3. Yolcuların, gümrük mevzuatına göre kişisel ve hediyeelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da baŐkasına ait olduğu halde kendi eŐyasıymıŐ gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir. Gümrük vergileri ödenmediği takdirde, eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır.
4. (**Değişik:24/10/2019-7190/12 md.**) Cezai hükümler saklı kalmak üzere;
  - a) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen eşya, yükümlü talebi doğrultusunda otuz gün içinde mahrecine iade ya da ilgili kurum ya da kuruluŐun uygun grŐu ile doğrudan üçüncü ülkeye transit edilir. Bu süre içerisinde mahrecine iade veya üçüncü ülkeye transit edilmeyen eşya, **İhraç** kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha suretiyle tasfiye edilmek üzere bulunduğu gümrük idaresine terk edilir.
  - b) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen eşya, yükümlü talebi doğrultusunda mahrecine iade, ilgili kurum ya da kuruluŐun uygun grŐu ile doğrudan ya da serbest bölge üzerinden üçüncü ülkeye transit veya **İhraç** kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha suretiyle tasfiye edilmek üzere bulunduğu gümrük idaresine terk edilir.
  - c) Teslimden sonra kontrol sonucunda uygunsuzluğu tespit edilen ancak bulunamayan eşyanın gümrüklenmiş değerinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
5. (**Değişik:24/10/2019-7190/12 md.**) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve varış gümrük idaresine karayolu ile sevk edilmek üzere transit rejimine konu edilen serbest dolaşımda olmayan eşyanın, yapılan kontrol veya muayene sonucunda, beyan edilenden belirgin bir Şekilde farklı cinste olduğunun tahlil, teknik inceleme ve araştırmaya gerek olmaksızın tespiti hâlinde fiilin niteliğine göre bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine, transit rejimine konu edilen serbest dolaşımda olmayan eşyanın, hareket gümrük idaresinden sevk edilmesinden sonra varış gümrük idaresine varışından önce ya da varış gümrük idaresinde yapılan kontrolü veya muayenesi sonucunda beyana göre eksiklik veya fazlalık tespit edilmesi hâlinde fiilin niteliğine göre bu fıkranın (c) veya (d) bentleri uyarınca işlem yapılır. Bu fıkranın (c) ve (d) bentleri kapsamında değerlendirilemeyecek eksiklik ve fazlalık durumları ile bu durumların tespitine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.
  - a) Farklı çıkan eşyanın gümrük vergileri toplamının beyan edilen eşyanın gümrük vergileri toplamından fazla olması durumunda farklı çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası verilir.

- b) Farklı çıkan eşyanın beyan edilen eşyadan farklı şekilde, ithalinin lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olması durumunda farklı çıkan eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.
- c) Beyana göre eksik olduğunun tespit edilmesi hâlinde, eksik çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra eşyanın gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası verilir.
- d) Beyana göre fazla olduğunun tespit edilmesi hâlinde, fazla çıkan eşyanın gümrük vergileri kadar idari para cezası verilir ve fazla çıkan eşya 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.
6. **(Ek:24/10/2019-7190/12 md.)** Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen aykırılıkların gümrük idaresi tarafından tespit edilmesinden önce beyan sahibi tarafından bildirilmesi durumunda bu fıkralara göre hesaplanan cezalar yüzde on oranında uygulanır.

**Madde 236 – 1. (Değişik: 28/3/2013-6455/13 md.)** Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antrepoları veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması veya buralardaki eşyanın değiştirilmesi ya da yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması hallerinde, bu eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

2. Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu eşyanın 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya **İhracat** vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

3. **(Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)**

4. **(Ek: 28/3/2013-6455/13 md.)** Gümrüksüz satış mağazalarından hak sahibi olmayanlara satış yapılması halinde satışa konu eşyaya, hak sahibi olmakla birlikte limit üstü satış yapılması halinde de limit üstü eşyaya ait ithalat vergilerinin yanı sıra bu vergilerin üç katı para cezası verilir.

5. **(Ek: 28/3/2013-6455/13 md.) (Değişik:24/10/2019-7190/13 md.)** Eşyanın gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına ilişkin beyanın kontrolü veya muayenesi neticesinde antrepo beyannamesinde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten eşya olduğunun tahlil, teknik inceleme ve araştırmaya gerek olmaksızın tespiti hâlinde;

- a) Farklı çıkan eşyanın gümrük vergileri toplamının beyan edilen eşyanın gümrük vergileri toplamından fazla olması durumunda farklı çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası verilir.

- b) Farklı çıkan eşyanın beyan edilen eşyadan farklı Şekilde, ithalinin lisansa, Şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olması durumunda farklı çıkan eşyanın gmrklenmiŐ değerinin iki katı idari para cezası verilir.

**Madde 237** – 1. 35/A ila 35/C madde hükümlerine göre (...) verilen zet beyan veya zet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgelerdeki kayıtlı miktara göre noksan çıkan kapların mahrecinden yüklenmemiŐ veya yanlışlıkla başka yere çıkartılmıŐ veya kaza ve avarya sonucunda yok olmuŐ veya çalınmıŐ bulunduğu gmrk idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde bu noksan kaplara ait eşyadan tarife pozisyonuna veya tarife pozisyonu tespit edilemiyor ise cinsine ve türüne göre tarifede dahil olduğu faslın en yüksek vergiye tabi pozisyonuna göre hesaplanacak gmrk vergileri kadar para cezası alınır.

2. 1 inci fıkraya göre ceza belirlenmesi mümkün olamıyorsa, noksan her kap için 241 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirlenen miktarda para cezası alınır.
3. 35/A ila 35/C madde hükümlerine göre (...) verilen zet beyan veya zet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgelerdeki kayıtlı miktara göre fazla çıkan kapların yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gmrk idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, söz konusu eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir, 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur ve eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınır.
4. (**Değişik: 18/6/2009-5911/61 md.**) Dökme gelen eşyada yüzde t aŐmayacak Şekilde eşya cinsi itibarıyla Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz. Doğalgaz rnlerinde boru hatları ile taŐımarak ithal edilenler hariç bu oran %6'yı aŐmayacak Şekilde uygulanır.
5. (**Ek: 18/6/2009-5911/61 md.**) EŞya miktarının gmrk idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı durumlarda, tespit edilen miktar farklılıkları zet beyan eksiklik veya fazlalığı olarak değerlendirilir. Yapılan zet beyan eksiklik veya fazlalık takibatı sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, 234 nc madde hükümleri uygulanmayarak sadece bu madde hükümlerine göre işlem yapılır.
6. (**Değişik: 28/3/2013-6455/14 md.**) Türkiye Gmrk Bölgesine giriş yapan taşıt içerisinde zet beyan verilmeksizin eşya getirildiğinin gmrk idaresince belirlendiği veya eşyanın boşaltılmasına izin

verilmesinden sonra gümrük idaresine bildirildiği ve bu eşyanın verilmiş olan özet beyanlardan biri ile ilişkili olmadığına anlaşıldığı hallerde, söz konusu eşya için özet beyan vermekle yükümlü olan kişinin tespit edilmesi halinde bu kişi, tespit edilememesi halinde ise eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişi tarafından, eşyanın yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, söz konusu eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur. Ayrıca eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası verilir.

7. **(Ek: 28/3/2013-6455/14 md.)** Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen para cezaları özet beyanı veren kişiden, altıncı fıkrada belirtilen para cezası ise özet beyanı vermekle yükümlü olduğu tespit edilen kişiden, bu kişinin tespit edilememesi halinde eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişiden alınır.

**Madde 238 – (Değişik: 18/6/2009-5911/62 md.)**

(m) **(Değişik:24/10/2019-7190/14 md.)** 241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç;

- a) Dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali hâlinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı,
- b) Tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlara ilişkin rejim ihlallerinde, gümrük vergileri tutarının dörtte biri,
- c) Dahilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin hükümler ihlal edilmekle birlikte, rejim kapsamı ithal eşyasının işleme faaliyetindeki hâli veya işlem görmüş ürün hâli de dahil olmak üzere, gümrük gözetiminden mevzuata aykırı olarak çıkarılmamış olduğunun tespiti hâlinde, ithal eşyasının gümrük vergileri ile ilgili rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinden tespit yapıldığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar,
- d) (b) bendinde belirtilen taşıtlar hariç olmak üzere, geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın süresi içerisinde gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması durumunda gümrük vergileri ile rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinden tespit yapıldığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar, idari para cezası verilir.

1. **(Ek:24/10/2019-7190/14 md.)** Birinci fıkranın (c) ve (d) bentlerinde belirtilen eşyanın, yapılacak tebligat tarihinden itibaren altmış gün içinde gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması hâlinde, ayrıca gümrük vergileri tutarında idari para cezası verilir.
2. Birinci fıkraya göre verilen cezalar 241 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.
3. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hakkında bu maddenin para cezasına ilişkin hükümleri ile 241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanmaz. Bu durumda, 241 inci maddenin birinci fıkra hükmü uygulanır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Usulsüzlüklere İlişkin Cezalar

**Madde 239** – 1. İthalat veya **İhracat** vergilerinden muaf eşyayı 33 üncü madde hükümleri gereğince belirlenen gümrük kapıları dışında başka yerlerden izinsiz olarak ithal veya **İhraç** veya bunlara teşebbüs edenlerle, bu tür eşyayı gümrük işlemlerini yaptırmaksızın yurda sokanlar veya çıkarıcılar ile buna teşebbüs edenlerden, sözkonusu eşyanın ithalata konu olması halinde, CIF değerinin, **İhracata** konu olması halinde ise FOB değerinin onda biri oranında para cezası alınır.

2. **(Ek: 28/3/2013-6455/16 md.)** Gümrük vergileri ödenmek suretiyle **İhraç** edilebilen eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın veya gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarıcılara eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra bu vergilerin iki katı idari para cezası verilir.

**Madde 240 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)**

**Madde 241 – 1. (Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** Bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanımlanmış yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla altmış TL usulsüzlük cezası uygulanır.

2. 1 inci fıkrada belirtilen miktar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır, bu hesaplamada

1.000.000 TL'sına kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

3. Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın iki katı olarak uygulanır:

a) 6 ve 7 nci maddelere göre, gümrük idarelerince verilen kararlara

- dayanak oluşturan belge ve bilgilerin, ilgili kişiler tarafından yanlış olarak verilmesi,
- b) Vergi kaybı doğurmamasına karşın, 24 üncü maddeye göre birbirleriyle ilişkisi bulunan kişiler arasında bir satış işlemi olması ve bu ilişkinin beyan edilmemesi,
- c) Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye Gümrük Bölgesinden yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleyen veya acentası tarafından gümrük idaresine bilgi verilmemesi,
- d) 35/A maddesine göre özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgenin süresi içinde verilmemesi,
- e) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yirmidört saate kadar aşması,
- f) Gümrük antrepolarının 93 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen teknik donanımlarında noksanlık bulunması,
- g) Gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşyanın, antrepolara konuldukları tarihte işleticiler tarafından kayıtlara geçirilmemesi,
- h) **(Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** Dâhilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben bir ay içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden **İhracı** veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,
- ı) Geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılan eşyanın verilen süreyi aştıktan sonra geri getirilmesi,
- j) **(Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, **İhraç** eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktar veya cinsinde %10'dan fazla farklılık çıkması,
- k) Serbest bölgelerde çalışan veya buralara giren ve çıkan kişilerin bu Kanunla konulmuş kurallara uymaması,
- l) **(Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben bir ay içerisinde yeniden **İhraç** edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,
- m) **(Ek: 18/6/2009-5911/63 md.)** Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın gümrük idaresine bilgi verilmeden, ancak süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesinin dışına çıkarıldığıının kabul edilebilir belgelerle kanıtlanması.

4. Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın dört katı olarak uygulanır.
- a) Bir kişinin 5 inci madde hükümlerine göre geçerli bir temsil yetkisi olmadığı halde başka bir kişi adına veya hesabına gümrük idarelerinde iş takip etmesi,
  - b) 34 üncü maddenin 2 nci fıkrası hükümlerinin aksine, karayolu taşıtlarının gümrük idaresinin izni olmadan yük veya yolcu olarak yoluna devam etmesi,
  - c) **(Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** 45 inci maddenin birinci fıkrâ hükümlerine aykırı olarak taşıtlardan eşya boşaltılması, özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari ve resmi belgelerde kayıtlı eşyanın cinsinin yanlış beyan edilmesi veya kapların türleri ile üzerlerinde kayıtlı numara ve işaretlerin özet beyan kayıtlarına uygun olmaması,
  - d) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri kırksekiz saate kadar aşması,
  - e) Genel antrepo ve serbest bölgelere getirilen parlayıcı, patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan ya da korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşyanın 94 ve 154 üncü madde hükümlerine aykırı olarak genel amaçlı eşya konulan yerlerde depolanması,
  - f) Gümrük antrepolarında bulunan eşyanın gümrük idarelerinin izni olmaksızın 102 nci maddede belirtilen elleçlemelere tabi tutulması.
  - g) **(Ek: 18/6/2009-5911/63 md.)** Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben iki ayı aşmayan sürede yeniden **İhrâç** edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,
  - h) **(Ek: 18/6/2009-5911/63 md.)** Dâhilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben iki ayı aşmayan süre içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden **İhracı** veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,
- ı) **(Ek: 18/6/2009-5911/63 md.) (Mülga:24/10/2019-7190/15 md.)**
5. **(Değişik: 18/6/2009-5911/63 md.)** Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın altı katı olarak uygulanır:
- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yetmişiki saate kadar aşması,



- b) Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen taşıtlara verilen sürenin bitimini takiben üç ayı aşmayan sürede yeniden **İhraç** edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması.
6. Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın sekiz katı olarak uygulanır:
- a) 34 üncü maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerinin aksine, Türkiye Gümrük Bölgesine giren gemilerin rota değiştirmesi, yolda durması, başka gemilerle temas etmesi, gümrük gözetimi yapılması için yol kesmemesi veya gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşması ile yükü bulunmadığı durumlarda, yük almadığının veya yükünün başka bir limana çıkarıldığının veya avarya olduğunun kanıtlanamaması,
- b) Taşıt araçlarının 33 üncü ve 91 inci maddede belirtilen önceden belirlenmiş yollar dışında seyretmesi,
- c) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yetmişiki saatten daha fazla bir süre ile aşması.
- d) **(Ek: 18/6/2009-5911/63 md.) (Değişik:24/10/2019-7190/15 md.)** 11 inci madde hükmüne göre yazılı olarak talep edilen bilgi ve belgeler ile 13 üncü madde hükmü uyarınca beş yıl süreyle saklanması gereken belgelerin gümrük kontrolü sırasında ibraz edilmemesi.
- e) **(Ek:3/11/2022-7420/15 md.)** Geçici ithalat rejimi kapsamında kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtları Türkiye Gümrük Bölgesine getiren hak sahipleri tarafından gümrük idaresine bilgi verilmeden taşıtsız **Yurt dışına** çıkılması.
7. **(Ek: 15/2/2018-7099/13 md.)** Bu Kanununun 218 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlıkça belirlenen azami bedellere uyulmaması halinde her bir işlem için beş bin Türk lirası usulsüzlük cezası uygulanır.

## ONİKİNCİ KISIM

### İtirazlar Madde 242 – (Değişik: 18/6/2009-5911/64 md.)

1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.
2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.
3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır.

4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir.

**Madde 243 – 1.** İlgili kişilere 197 nci maddeye göre tebliğ edilen gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınan kimyevi tahlil sonuçlarına karşı tebliğden itibaren onbeş gün içinde gümrük ve muhafaza başmüdürlüğüne yazılı olarak itiraz edilebilir.

2. İtiraz üzerine, birinci tahlilin yapıldığı gümrük laboratuvarında görevli olan ve ilk tahlili yapan kimyager dışındaki iki kimyager tarafından ikinci tahlil yapılır. Yükümlünün talebi halinde, gümrük idareleri, gümrük kimyageri olmayan bir gözlemci kimyagerin de ikinci tahlilde hazır bulunmasına izin verirler.

Üç kimyagerden fazla kimyager bulunmayan gümrük laboratuvarında yapılan tahlile itiraz edilmesi halinde, ikinci tahlil enaz iki kimyager bulunan en yakın gümrük idaresine ait laboratuvarda yaptırılır.

**(Mülga: 18/6/2009-5911/67 md.)**

3. İkinci tahlil sonucu, eşyanın teknik özelliklerinin ve niteliklerinin belirlenmesi yönünden kesindir.

**Madde 244 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.; Yeniden Düzenleme: 13/2/20116111/137 md.)**

1. **(Değişik:24/10/2019-7190/16 md.)** Gümrük idarelerince düzenlenen ek tahakkuk ve ceza kararı muhteviyatı alacaklar için yükümlü veya ceza muhatabı tarafından uzlaşma başvurusu yapılabilir. Uzlaşmanın kapsamına;

- a) Beyan ile gümrük idaresi tarafından yapılan tespit sonucunda belirlenen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları,
- b) Gümrük idaresi tarafından tespit edilmesinden önce beyan sahibi tarafından bildirilen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları,
- c) Bu Kanun ve ilgili diğer kanunlar uyarınca gümrük idaresi tarafından düzenlenen idari para cezaları, girer. Uzlaşma talebi, henüz itiraz başvurusu yapılmamış veya itiraz edilmiş olmakla birlikte itirazı henüz sonuçlandırılmamış gümrük vergileri ve idari para cezaları için, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yapılır. Uzlaşma talebinde bulunulması hâlinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi hâlinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine beş günden az kalmış olması hâlinde süre beş güne tamamlanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi hâlinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

2. (**Değişik:24/10/2019-7190/16 md.**) Gümrük vergileri ve cezalarına ilişkin fiilin, 5607 sayılı Kanunda yer alan kaçakçılık suçları ile ilişkili olması hâlinde bu madde hükmü uygulanmaz.
3. (**Değişik:24/10/2019-7190/16 md.**) Bu madde kapsamında yapılan uzlaşma talepleri, gümrük uzlaşma komisyonları tarafından değerlendirilir. Gümrük uzlaşma komisyonlarının kurulması, çalışması ile bu madde kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.
4. (**Değişik:24/10/2019-7190/16 md.**) Gümrük uzlaşma komisyonlarının çalışmaları gizlidir. Uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhal yerine getirilir. Vergi yükümlüsü veya ceza muhatabı, üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açamaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunamaz.
5. (**Değişik:24/10/2019-7190/16 md.**) Uzlaşılan gümrük vergileri ve cezalar, uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Uzlaşılan vergilere ilişkin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi hâlinde, genel hükümlere göre işlem yapılır.
6. Bu madde uyarınca üzerinde uzlaşılan cezalar hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi uyarınca ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz.
7. (**Ek: 8/8/2011-649-KHK/59 md.**) Uzlaşma komisyonlarının başkan ve üyelerine, bu komisyonlardaki çalışmaları dolayısıyla verilecek ücret Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirlenir.

**Madde 245 – (Mülga: 18/6/2009-5911/68 md.)**

## ONÜÇÜNCÜ KISIM

### Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

**Madde 246 –** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

- a) Nisan 1334 tarihli Gümrük Kanununun 113, 117 ve 118 inci maddeleri ile aynı Kanunun 7.6.1926 tarihli ve 906 sayılı Kanunla değiştirilen 112 ve 116 ncı maddeleri,
- b) 30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanun,
- c) 19.7.1972 tarihli ve 1615 sayılı Gümrük Kanunu ile bu Kanunda

değişiklik yapan 25.2.1981 tarihli ve 2419 sayılı 18.4.1983 tarihli ve 2817 sayılı, 22.5.1987 tarihli ve 3375 sayılı, 10.2.1994 tarihli ve 3968 sayılı, 3.4.1997 tarihli ve 4236 sayılı Kanunlar ile, 7.2.1990 tarihli ve 3612 sayılı Kanunun 55 inci maddesi,

d) 30.6.1995 tarihli ve 564 sayılı Kanun Hükümünde Kararname,

e) 7.1.1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 15 ve 16 ncı maddeleri, yürürlükten kaldırılmıştır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Geçici Maddeler

**Geçici Madde 1** – 1.Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Gümrük Bölgesindeki gümrük sundurmalarında veya gümrükçe eşya konulmasına izin verilen yerlerde bulunan eşyanın buralardaki bekleme süreleri ile bunlara ilişkin süre uzatım talepleri hakkında yürürlükten kaldırılan Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.

2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte genel, özel ve fiktif antrepolarda bulunan eşyanın, buralardaki bekleme süreleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

**Geçici Madde 2** – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir eşya hakkında rejim beyanında bulunmuş olmakla birlikte, henüz sonuçlandırılmamış gümrük işlemlerinin yürütülmesinde beyan hak sahibi olarak adlandırılan mükellefin lehine olan hükümler uygulanır.

Beyannameyi tescil edilmiş eşya ile ilgili olarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere kırkbeş gün içinde beyan hak sahiplerinin rejim değişikliği talepleri kabul olunur. Ancak, bu taleplerin kabulü, alınmış veya alınacak ceza kararlarının uygulanmasını ortadan kaldırmaz.

**Geçici Madde 3** – 1.Başka Kanunlarda Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na; Gümrük Müsteşarlığının görev ve yetki alanına giren konularda Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na yapılan atıflar Gümrük Müsteşarlığı'na yapılmış sayılır.

2. Halen yürürlükte bulunan kanunlarda 1615 sayılı Gümrük Kanunu ile sözkonusu Kanunda değişiklik yapan kanunlara yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir.

**Geçici Madde 4** – Yürürlükten kaldırılan Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiyelik hale gelmiş eşyanın, ihale ilanının henüz yayınlanmamış veya perakende satışına karar verilmemiş olması ve beyan sahibinin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde gümrük idaresine başvurması halinde, bu Kanunun 179 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Dış ticaret tahdidine giren eşyalar için bu madde hükmü uygulanmaz.

**Geçici Madde 5** – 1. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce gümrük komisyoncu yardımcısı karnesine sahip olanlar, Kanunun yürürlüğe

girmesinden itibaren iki yıl içinde Gümrük Müsteşarlığına müracaat etmeleri halinde, öğrenim şartı hariç olmak üzere 227 nci maddede belirtilen koşulları taşımaya devam ettiklerinin anlaşılması durumunda, kendilerine Gümrük Müşavir Yardımcısı İzin Belgesi verilir. Bu şekilde gümrük müşavir yardımcısı olanlar en az lise mezunu olmaları halinde, gümrük müşavirliği için açılacak ilk üç sınava girebilirler.

2. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce gümrük komisyoncusu karnesine sahip olanlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde Gümrük Müsteşarlığına müracaat etmeleri halinde, öğrenim şartı hariç olmak üzere 227 nci maddede belirtilen koşulları taşımaya devam ettiklerinin anlaşılması durumunda, kendilerine Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi verilir.
3. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yürürlükten kaldırılan 1615 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası ile 168 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre gümrük komisyoncusu veya gümrük komisyoncu yardımcısı olmaya hak kazananların görevlerinden istifa etmelerini veya emekli olmalarını müteakip, kendilerine bu Kanun hükümlerine göre gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı izin belgesi verilir.
4. 227 nci maddenin 1 inci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlarla ilgili olarak devam eden davalar bulunduğu takdirde, 1 inci ve 2 nci fıkralarda yer alan iki yıllık müracaat süresine bakılmaksızın, her halükarda davanın lehte sonuçlanmasından itibaren bir yıl içinde Müsteşarlığa müracaat edilmesi gerekir.

**Geçici Madde 6** – Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarını çıkarılacak bir kanunla bağlı buldukları gümrük ve muhafaza başmüdürlüğü görev alanı itibarıyla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. 1615 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kurulan Gümrük Komisyoncuları Dernekleri faaliyetlerine devam eder ve sınav açılması ile izin belgeleri verilmesi işlemleri Gümrük Müsteşarlığınca yürütülür.
  - a) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavları Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde her yıl bir kez yapılır.
  - b) 227 ve 228 inci maddelerde belirtilen koşulları sınavın açıldığı yıl başında sağlamış olanlar, o yıl açılan gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına müracaat edebilirler.
  - c) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına en fazla üçer kez girilebilir.

2. Gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında, gümrük müşavirliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi amacıyla, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıda tanımlanan disiplin cezaları verilir.
  - a) Uyarma: Meslek mensubuna mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
  - b) Kınama: Meslek mensubuna görevinde ve davranıŐında kusurlu sayıldığının yazı ile bildirilmesidir.
  - c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma: Mesleki sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere mesleki faaliyetten alıkoymadır.
  - d) Meslekten ıkarma: Meslek mensubunun izin belgesinin geri alınarak, bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.
3. Mesleki kurallara, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla, görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan meslek mensupları hakkında, ilk defasında uyarma, tekrarında ise kınamacezası uygulanır.

Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlükle yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da bu Kanunda yer alan mesleğin genel prensiplerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

Sahte belgelere dayanılarak yanlış beyanda bulunulduğunun, ancak bu durumun gümrük müşavirinin bilgisi dışında olduğunun, bununla birlikte, bir araştırma sonucunda gerçek durumun Ğrenilebileceğinin Gümrük MüŐteŐarlıĐı merkez denetim elemanlarınca rapora bağlandığı durumlarda, ilgili gümrük müşavirine ilk defasında kınama cezası verilir. Bu hususun tekerrür etmesi halinde geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

7.1.1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine göre kaçakçılık suçundan mahkumiyet kararı kesinleşen meslek mensuplarına, meslekten çıkarma cezası verilir.

4. Üç yıllık dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranıŐta bulunan meslek mensubuna, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir. Beş yıllık dönem içinde iki defa mesleki faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen meslek mensupları hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Disiplin kurulları bir derece ağır veya bir derece hafif disiplin cezasının uygulanmasına karar verebilirler. Takibat ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

5. Meslek mensubu hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Yetkili disiplin kurulunun on günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

6. Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları, görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı fillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılır.

7. Disiplin cezaları bir dava sonucuna bağlı olmaksızın mevzuat hükümlerine aykırılığı gümrük idarelerince tespit edildiği tarihten itibaren üç yıl süreyle uygulanmadığı takdirde zamanaşımına uğrar. Mevzuata aykırı işlem ve eylemlerin aynı zamanda bir adli kovuşturma konusu olması halinde, bu aykırılık için Türk Ceza Kanununda öngörülen zamanaşımı hükümlerine göre disiplin cezası verilebilir.

8. 2 numaralı bentte belirtilen uyarma ve kınama cezası yetkili gümrük başmüdürü, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası Müsteşarlık Merkez Disiplin Kurulu, meslekten çıkarma cezaları Müsteşarlık Yüksek Disiplin Kurulu tarafından verilir.

9. **(Değişik: 24/10/2019-7190/17 md.)** Bu Kanuna ve gümrüklerde uygulanan mevzuat hükümlerine aykırı hareketleri görülen gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının izin belgeleri Bakanlık müfettişleri ve gümrük ve dış ticaret bölge müdürleri tarafından gerek görülmesi hâlinde tedbir mahiyetinde en fazla altı ay süre ile geçici olarak alınır ve gümrüklerde iş takip etmelerine izin verilmez. Bu durum, gerekçesiyle birlikte izin belgesinin alınmasını izleyen günde Bakanlığa bildirilir. Bu şekilde izin belgeleri alınanlar hakkında geçici mesleki faaliyetten alıkoyma cezası verilmesi hâlinde, tedbir mahiyetinde izin belgelerinin alındığı süre verilen cezadan mahsup edilir. 3713 sayılı Kanun kapsamında haklarında kovuşturma başlatılanların izin belgeleri kovuşturma sonuçlanıncaya kadar tedbiren geri alınır.

10. **(Ek: 18/6/2009-5911/65 md.)** Gümrük müşavir derneklerince, gümrük müşavirlerinin yapacakları iş ve işlemler karşılığı alacakları asgari ücretleri gösteren ve takvim yılı bazında belirlenen Asgari Ücret Tarifesi, Müsteşarlıkça uygun görülerek onaylanmak suretiyle uygulamaya konulur.

**Geçici Madde 7 – (Ek: 12/11/2008-5810/9 md.)**

Bu Kanunun 152 nci, birinci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere 157 nci, 158 inci ve bölgede faaliyette bulunan işletmelerin ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak 185 inci maddelerinin 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aykırı olan hükümleri, Avrupa Birliğine tam üyeliğın gerçekteştiğı tarihe kadar uygulanmaz. Ancak 158 inci ve 185 inci madde hükümleri, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu yönünden uygulanmaya devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten önceki dönemler için 4760 sayılı Kanuna göre tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar ret ve iade edilmez.

**Geçici Madde 8 – (Ek: 31/10/2012-6358/19 md.)**

EXPO 2016 Antalya Ajansının tasfiyesinden sonra ülkede kalanlar hariç olmak üzere; EXPO 2016 Antalya ile ilgili olarak yurda geçici olarak sokulacak her türlü ürün, mal ve eşya, gümrük vergisinden müstesnadır.

**Geçici Madde 9 – (Ek: 18/1/2017 6770/13 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten önce bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiğı ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir. Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekteşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.

**Geçici Madde 10 –(Ek:17/7/2019-7186/14 md.)**

Bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiğı



tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi hâlinde, araç hakkında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmez, mevcut kararlar kaldırılır ve el konulan araç sahibine iade edilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir.

Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili başvuru/mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

#### **Geçici Madde 11(Ek:3/11/2022-7420/16 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçici ithalat rejimi kapsamında kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek gümrük idaresine bilgi verilmeden taşıtsız **Yurt dışı**na çıkılması durumunda da, 241 inci maddenin altıncı fıkrasının (e) bendi hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan tahsilatlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

#### **Yürürlük ve Yürütme**

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

**Madde 247** – Bu Kanun yayımını izleyen tarihten itibaren üç ay sonra yürürlüğe girer.

**Madde 248** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

#### **4458 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER**

##### **1) 18/6/2009 tarihli ve 5911 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:**

**Geçici Madde 1** – Yetkilendirilmiş yükümlüleri, kolaylaştırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerinden veya Gümrük Kanununun 225 inci maddesinin birinci fıkra hükmü saklı kalmak üzere gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan 5 yıl müddetle yararlandırmaya Gümrük Müsteşarlığı yetkilidir.

**GÜMRÜK GİRİŞ TARİFE CETVELİ HAKKINDA KANUN**

**Kanun Numarası** : 474  
**Kabul Tarihi** : 14/5/1964  
**Yayımlandığı Resmî Gazete Tarih** : 25/5/1964 **Sayı** : 11711  
**Yayımlandığı Düstur: Tertip** : 5 **Cilt** : 3 **Sayfa** : 2261

**Madde 1 – (Değişik: 10/11/1988 3502/2 md.)**

Gümrük Giriş Tarife Cetveli, Armonize Sistem Nomanklatürü esas alınarak ilişikte gösterildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Bu cetvelde yer alan eşyaların pozisyonlarını, alt tarife pozisyonlarını ve bunlara ait sayısal kodları, bölüm, fasıl ve alt tarife pozisyon notlarını ve Armonize Sistemin yorumuna ait genel kuralları genişletmeye, açmaya, değiştirmeye ve bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**Madde 2 – (Değişik: 25/6/1992 3824/15 md.)**

**(Değişik birinci cümle: 28/11/2017-7061/28 md.)** Cumhurbaşkanı, bu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerini 50'ye kadar yükseltebilir, sıfıra kadar indirebilir veya bu Cetveldeki had ve nispetleri %50'sine kadar artırabilir. Cumhurbaşkanı ayrıca, Tarifedeki notlarda gerekli değişiklikleri yapmaya, bu değişikliklerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye de yetkilidir.

Türkiye'nin taraf olduğu **Uluslararası** anlaşma hükümleri saklıdır.

**Madde 3 – a)** 2 nci maddede yazılı Bakanlık ve teşekküllerce birlikte yapılacak inceleme sonunda yatırım maddesi sayılacak ve ithali uzun vadeli plan hedeflerine uygun görülecek eşyanın gümrük vergileri ile ithalde alınan istihsal vergisini ve belediyelere ait vergilerle rıhtım resmini Cumhurbaşkanı, bunların gümrük hattını aştıkları tarihten itibaren en çok beş yıllık bir devre içinde ve yıllık eşit taksitlerle tahsiline karar ile müsaade etmeye yetkilidir.

b) Yukarıdaki fıkra hükmünü, Türkiye'de imal ve istihsal olunan yatırım maddelerinin maliyetine giren vasıtalı vergiler hakkında da aynı maksatla uygulamaya, bunun için de bu türlü vergilerden yatırım maliyetlerinde teşhis ve tesbiti mümkün olabilenlerin, beş yılda ve beş müsavi taksitte ödenmesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri karar ile almaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

c) Bu maddede bahis konusu yetkiler kamu sektörü ve özel sektör için eşit şekilde kullanılır.

**Madde 4 –** Bu kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili usuller ve esaslar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikte gösterilir.

**Madde 5 – (Değişik birinci fıkra: 4/7/1988 KHK 336/1 md.; Aynen Kabul: 7/2/19903612/49 md.)** Yukarıdaki maddelerde gösterilen işlerin hazırlık

çalışmaları ikinci maddede yazılı bakanlık ve teşekküllerin, en az daire başkanı, genel müdür yardımcısı seviyesindeki temsilcilerinden Cumhurbaşkanlığınca kurulacak ve başkanı belli edilecek bir komisyon tarafından yapılır.

Komisyon 15 günden az ve iki aydan çok olmıyan fasıllarla toplanarak gündemindeki konuları görüşür ve karara bağlayarak Cumhurbaşkanlığına arzeder.

**Madde 6** – 2/1/1961 tarihli ve 197 sayılı kanun ile buna dayanılarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararları ve bunların onanmasına ilişkin kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçici Madde 1** – Bu Kanunun 5 inci maddesinde yazılı komisyonun 4 üncü maddede yazılı işleri ifa etmek maksadiyle kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 ay müddetle yapacağı toplantılar için 5 inci maddede yazılı tahdidi hüküm uygulanmaz.

**Madde 7** – Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer ve bu konuda 5383 sayılı Gümrük Kanununun 5 inci maddesi uygulanmaz.

**Madde 8** – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**HARÇLAR KANUNU**

**Kanun Numarası** : 492  
**Kabul Tarihi** : 2/7/1964  
**Yayımlandığı Resmî Gazete Tarih** : 17/7/1964 **Sayı** : 11756  
**Yayımlandığı Düstur** : Tertip : 5 Cilt : 3 Sayfa : 2760

*Kanunun şümulü:*

**Madde 1** – Bu kanuna göre alınacak harçlar aşağıda gösterilmiştir:

1. Yargı harçları,
2. Noter harçları,
3. **(Değişik: 21/1/1982 2588/1 md.)** Vergi Yargısı Harçları,
4. Tapu ve Kadastro harçları,
5. Konsolosluk harçları,
6. Pasaport, ikamet tezkeresi, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları,
7. Gemi ve liman harçları,
8. İmtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları,
9. Trafik harçları.

.

.

.

**ONUNCU KISIM*****Kısımlar Arasında Müşterek Hükümler*****BİRİNCİ BÖLÜM**

*Genel Muafıklar ve İstisnalar Özel kanunlardaki hükümler:*

**Madde 123** – **(Değişik: 20/3/1981 2430/3 md.)**

Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz.

Ancak, İş Kanununa tabi işçilerin ve çırakların iş mahkemelerindeki dava ve bu mahkemelerden almış oldukları ilamların takiplerinde harçtan muafiyet gündelikleri veya aylık ücretleri 16 yaşını doldurmuş işçiler için belirlenen asgari ücreti geçmeyen işçiler ve çıraklar hakkında uygulanır.

.

.

.

(**Ek fıkra: 15/7/2016-6728/33 md.**) Ürünlerin **Yurt dışı**nda tanıtım ve pazarlamasını sağlamak amacıyla, miktarı ticari teamüllere uygun örnek ürünler, tanıtım malzemeleri veya promosyon amaçlı ürünlerin bedelsiz **İhracatına** ilişkin yapılan işlemler ile **Yurt dışı**ndaki fuarlara katılım amacıyla yapılan işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

•  
•  
•

**Ek Madde 1(Ek:25/12/2003 5035/33 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/35 md.)**

1. **İhracat** ve **İhracata** ilişkin olduğunun tevsiki kaydıyla aşağıda sayılan işlemler harçlardan müstesnadır:
  - a) **İhracat** karşılığı yapılacak ödemeler (**İhracatın** finansmanında kullanıldığıının tevsiki kaydıyla prefinansman, Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu çerçevesinde yapılan ödemelere ilişkin taahhütnameler ile temliknameler ve Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçları ile genel bütçeli idarelere olan borçların mahsubu dâhil).
  - b) **İhracattan** doğan alacağın **İhracatçı** tarafından temliki.
  - c) **İhracat** bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar.
  - ç) Transit ticarete konu malın satın alınması ve satılması.
  - d) Tedarik edildikleri şekliyle **İhraç** edilmek üzere mal alımı.
  - e) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 131 inci maddesine istinaden ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi ambalaj malzemesi ithali ile kati **İhraç** edilen mallara ait ambalaj malzemesinin geçici **İhracı** ve ithali.
  - f) Dahilde işleme izni kapsamında iznin geçerli olduğu süre içerisinde yapılan ithalat.
  - g) Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında belgenin geçerli olduğu süre içerisinde yapılan ithalat veya yurt içi alımlar.
  - ğ) Gerçekleştirilen mamul ürün **İhracatı** karşılığı olarak bu ürünlerin üretiminde kullanılan girdilerin Toprak Mahsulleri Ofisinden veya Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından alımı.
2. Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesine bağlanan aşağıda sayılan diğer döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler, belgenin geçerlilik süresi içerisinde belgede yer alan tutarla sınırlı olmak kaydıyla harçtan müstesnadır.
  - a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer

- almayan kamu yatırımlarından **Uluslararası** ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların (alt yükleniciler hariç);
- i) Tam mükellef olması hâlinde, **Uluslararası** ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda yapacakları teslim, hizmet ve faaliyetler ile tam mükellef imalatçı firmaların, bahse konu işte kullanılmak üzere bu işin yapımını yüklenen firmaya üreterek yapacakları mal ve malzeme ile hizmet satış ve teslimleri,
  - ii) Dar mükellef olması hâlinde, söz konusu firmanın bu işte kullanacağı mal ve malzemeyi üreten tam mükellef imalatçı firmaların (işî taahhüt eden firmalar dâhil) yapacakları satış ve teslimleri,
  - iii) Tam ve dar mükellef firmaların ortaklığı hâlinde, tam mükellef firmaya kendi faaliyeti oranında, diğer firmaya ise (ii) alt bendi çerçevesinde tam mükellef firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,
  - iv) Yukarıda belirtilen (i), (ii) ve (iii) alt bentleri çerçevesinde proje sahibi kamu kurumları ile bu projeleri üstlenen firmalara proje süresince yapılacak teknik müşavirlik, mühendislik vb. hizmet satışları.
- b) i) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili projeleri üstlenmiş tam mükellef imalatçı firmalar ile savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarında yapılacak araştırma ve geliştirme projelerini üstlenen tam mükellef imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimler ile bu satış ve teslimler sonrası doğan bakım ve onarım hizmetleri,
  - ii) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca savunma, güvenlik veya istihbarat alanları açısından önem arz ettiği belirtilen savunma, güvenlik ve istihbarata yönelik her türlü platform, sistem, yazılım, araç ve gereçlerini üreten tam mükellef imalatçı firmalar ile savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarında yapılacak araştırma ve geliştirme projelerini üstlenen tam mükellef imalatçı firmaların ülkenin savunma, güvenlik veya istihbaratı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yapacakları satış ve teslimler ile bu satış ve teslimler sonrası doğan bakım ve onarım hizmetleri,
  - iii) Bu bendin (i) ve (ii) alt bentlerinde belirtilen firmalara, tam mükellef imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,
  - iv) Bu bendin (i) ve (ii) alt bentlerinde belirtilen işleri yüklenen firmanın dar mükellef firma olması hâlinde, tam mükellef imalatçı firmaların bu firmaya üreterek yapacakları satış ve teslimleri.

- c) Tam mükellef imalatçı firmaların, Ekonomi Bakanlığınca belirlenen yatırım malları listesinde belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- ç) Tam mükellef imalatçı firmaların, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında monte edilmemiş haldeki aksam ve parçaları ithal edebilecek firmalara, ithal edebilecekleri bu aksam ve parçaları üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- d) Yap-İşlet Modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projelerini üstlenen tam mükellef firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri.
- e) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından **Uluslararası** ihaleye çıkarılmış yurt içi veya **Yurt dışı** (...) taşıma işlerini yüklenen tam mükellef firmaların bu faaliyetleri.
- f) **Uluslararası** yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin yurda getirilmesi kaydıyla kara, deniz veya hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri.
- g) **Yurt dışına** yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri.
- ğ) Yabancı uyruklulara (diplomatik temsilcilikler ve mensupları dâhil), turistlere veya **Yurt dışı**nda çalışan Türk vatandaşlarına ülkemizde buldukları sürede, döviz karşılığı verilecek sağlık hizmetleri.
- h) Turizm müesseseleri ile seyahat acentelerinin yurt içindeki ve **Yurt dışı**ndaki turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz karşılığı hizmet satışları.
- i) Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla **Yurt dışı**nda yerleşik firmalar adına gerçekleştirilen bakım ve onarım hizmetiyle, dış sefere çıkan Türk ve yabancı bayraklı gemi, uçak veya tırların bakımı ve onarımı, yenileme ve dönüşüm ile bakım, onarım, yenileme ve dönüşüm kapsamında gerçekleştirilen mal (yakıt ve madeni yağlar hariç) ve hizmet satışları.
- j) Tam mükellef firmalarca, **İhraç** ürünlerimizin pazarlanması amacıyla **Yurt dışı**nda mağaza açılması veya işletilmesi.
- k) Kamu kurum ve kuruluşlarınca **Uluslararası** ihaleye çıkarılan maden havzalarından rödövens karşılığında maden çıkarımı ve işletmesiyle ilgili üretim faaliyetleri.
- l) Yurt içinde yerleşik haber ajanslarınca, **Yurt dışı**ndaki yayın organlarına görüntülü veya görüntüsüz haber satışları.
- m) Kamu kurum ve kuruluşlarınca **Uluslararası** ihaleye çıkarılan ve Ekonomi Bakanlığı tarafından belirlenen yatırım malları, sınai mamuller ve yazılım hizmetlerine yönelik ihaleleri kazanan tam mükellef imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri.

- n) İkili veya çok taraflı **Uluslararası** anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların **Yurt dışından** getirme imkanına sahip buldukları sınai mamulleri teslim eden tam mükellef imalatçı firmalar ile **Uluslararası** kuruluşlar, yabancı ülke temsilcilikleri ve kuruluşlarına ait tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen tam mükellef müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri.
- o) İkili veya çok taraflı **Uluslararası** anlaşmalar kapsamında Türkiye’de gerçekleştirilen projeleri üstlenen kurum, kuruluş veya şirketler (bunlar tarafından yurt içinde projenin yürütülmesi amacıyla kurulan veya ortaklık gerçekleştirilen şirketler dâhil) tarafından proje kapsamında verilen yapım ve teslim işlerini yüklenen firmaların (alt yükleniciler hariç);
- i) Tam mükellef olması hâlinde, bunların yapacakları teslim ve hizmetleri ile tam mükellef imalatçı firmaların bu firmalara üreterek yapacakları satış ve teslimleri,
- ii) Tam ve dar mükellef firmaların ortaklığı şeklinde olması hâlinde, tam mükellef firmanın ortaklığı oranında gerçekleştireceği teslim ve hizmetleri ile tam mükellef imalatçı firmaların bu firmalara üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- iii) Kamu özel iş birliği kapsamında tesis yapımı ve yenilenmesi işlerini üstlenen tam mükellef firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri.
3. Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesi almak amacıyla proje formu ekinde verilecek taahhütnameler ile bu maddenin (2) numaralı fıkrasının (a), (b), (d), (e), (g), (j), (l) ve (o) bentlerinde sayılan işlem ve faaliyetlere ilişkin sözleşme safhasından önceki teminatlar ve ihale kararlarına belge aranmaksızın resen harç istisnası uygulanır.

Belge sahibi firmaların belge konusu işe ilişkin mal, malzeme veya hizmet temin ettiği kişi ve kurumlarla yapacağı işlemlere harç istisnası uygulanması için, her iki işlem tarafının da o işle ilgili olarak düzenlenmiş belgeye sahip olması şarttır.

4. Bu maddenin uygulamasında;

**Uluslararası** ihale: Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olarak çıkılan (**İptal ibare: Anayasa Mahkemesi’nin 24/12/2020 tarihli ve E.:2020/15; K.:2020/78 sayılı Kararı ile**) ihaleyi,

Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesi: Döviz kazandırıcı faaliyetleri teşvik etmek amacıyla harç istisnası uygulanabilmesi için alınması ve ibraz edilmesi gereken, harca konu işlemin yapıldığı tarihte geçerli Ekonomi Bakanlığınca düzenlenen belgeyi, ifade eder.



Bu maddede geçen tam ve dar mükellefiyetin kapsamı Gelir Vergisi Kanununa ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre tayin ve tespit edilir.

5. Bu maddede sayılan işlem veya faaliyetlerin kısmen veya tamamen gerçekleştirilmemesi hâlinde, gerçekleşmeyen kısma ait alınmayan harç, mükelleflerden, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.

Bu madde kapsamında, harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlar, istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan harç tutarını, işlemin yapıldığı tarihi takip eden otuz gün içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

Bu maddede sayılan işlem veya faaliyetlerin gerçekleşmediğinin tespit edildiği tarihi takip eden otuz gün içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen kuruluşlar harç ile ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden ilgililerle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

6. Bu maddenin uygulanması bakımından; birinci ve ikinci fıkralarda yer alan döviz kazandırıcı faaliyetlere ilave olarak döviz kazandırıcı diğer faaliyetleri, belge kapsamında istisna uygulanacak işlem ve faaliyetlerin aşamaları ile diğer usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı birlikte yetkilidir.

.

.

.

## ALTINCI BÖLÜM

### *Geçici Hükümler*

.

.

.

**Geçici Madde 2 – a) İhracat,**

**b) İhracat** teşvik belgesine bağlanan döviz kazandırıcı faaliyetlerle, bu belge kapsamındaki ithalat,

**c) İhracat** veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve yatırım teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için alınan yatırım kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu ve sermaye artırımı, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili,

İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, 31.12.2003 tarihine kadar 488 sayılı Kanuna göre damga vergisinden ve 492 sayılı Kanuna göre harçlardan istisna edilir.

Kredilerin amaç dışı kullanılması, taahhüt edilen İhracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik belgesindeki Şartların yerine getirilmemesi halinde, alınmayan damga vergileri ve harçlar, İhracatçı veya yatırımcı kişi veya kuruluşlardan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.

Yukarıda belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlar, istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, işlemin yapıldığı tarihi takip eden 30 gün içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

İhracat taahhüdünün gerçekleşmediğinin veya teşvik Şartlarına uyulmadığının tespit edildiği tarihi takip eden 30 gün içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen bankalar ile yukarıdaki fıkra gereğince bildirimde bulunmayan kuruluşlar, damga vergisi, harç, ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden ilgililerle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanması bakımından, döviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduğu ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanı ile Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından birlikte tespit edilir.

## TURİZMİ TEŞVİK KANUNU

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 2634</b>
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 12/3/1982</b>
<b>Yayımlandığı R. Gazete</b>	<b>: Tarih : 16/3/1982 Sayı : 17635</b>
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5 Cilt : 21 Sayfa : 262</b>

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### *Amaç, Kapsam ve Tanımlar*

##### *Amaç:*

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı; turizm sektörünü düzenleyecek, geliştirecek, dinamik bir yapı ve işleyişe kavuşturacak tertip ve tedbirlerin alınmasını sağlamaktır.

##### *Kapsam:*

**Madde 2** – Bu Kanun, turizm hizmeti ile bu hizmetin gereği kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespiti ile geliştirilmelerine, turizm yatırım ve işletmelerinin teşvik edilmesine, düzenlenmesine ve denetlenmesine ilişkin hükümleri kapsar.

##### *Tanımlar:*

**Madde 3** – Bu Kanunda yer alan;

- a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- b) (**Değişik:18/7/2021-7334/1 md.**) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri: Turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yörelerde, koruma kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün plânlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,
- c) (**Mülga: 24/7/2003-4957/1 md.**)
- d) (**Değişik:18/7/2021-7334/1 md.**) Turizm Merkezleri: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,
- e) Turizm İşletmeleri: Türk veya yabancı uyruklu, gerçek veya tüzel kişilerce birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilen ve turizm sektöründe faaliyet gösteren ticari işletmeleri,

- f) Turizm Yatırım Belgesi: Turizm sektöründe yatırım yapana tespit edilen yatırım dönemi için Bakanlıkça verilen belgeyi,
- g) **(Değişik:18/7/2021-7334/1 md.)** Turizm İşletmesi Belgesi: Basit konaklama tesisleri hariç olmak üzere, turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi,
- h) Belgeli Turizm Yatırım veya İşletmeleri: Bakanlıkça belgelendirilmiş yatırım veya işletmeleri,
- i) **(Değişik: 18/7/2021-7334/1 md.)** Deniz turizmi araçları: Deniz ve iç sularda gezi, spor ve eğlence amaçlı olarak turizm faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait özel yatları ve ticari faaliyetine esas olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeleri haiz ticarî yatları, kruvaziyer gemileri, günübirlik gezi teknelerini, dalabilir deniz araçlarını ve diğer deniz turizmi araçlarını,
- j) **(Ek: 24/7/2003-4957/1 md.)** Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alt Bölgesi: 1/25.000 veya daha alt ölçekli plân ile belirlenen, içinde turizm türleri ile kültür, eğitim, eğlence, ticaret, konut ve her türlü teknik ve sosyal alt yapı alanlarından bir veya daha fazlasını kapsayan, kendi içinde alt alanlara ayrıştırılabilen arazileri,
- k) **(Ek: 28/12/2006-5571/13 md.)** Deniz turizmi tesisleri: Münhasıran deniz turizmi araçlarına güvenli bağlama, karaya çekme, bakım, onarım ve sosyal hizmetlerden birkaçını veya tamamını sunan turizm tesislerini,
- l) **(Ek: 28/12/2006-5571/13 md.; Değişik: 7/5/2008-5761/1 md.)** Sınıflandırma: Turizm işletme belgeli tesislerin asgari nitelikler, kapasite, fizikî özellikler, kullanılan malzeme standardı, işletme ve hizmet kalitesi ile personelinin nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi ölçütlerinin, iki Bakanlık kontrolörü ile bir sektör temsilcisinin, sektör temsilcisinin bulunmadığı hallerde iki Bakanlık kontrolörünün yer aldığı Sınıflandırma Komisyonunca değerlendirilerek sınıfının Bakanlıkça belirlenmesini,
- m) **(Ek:23/5/2019-7175/1 md.)** Personel lojmanı alanı: Bakanlıktan turizm işletmesi veya turizm yatırımı belgeli turizm tesislerinde çalışan personelin sadece konaklama ihtiyaçlarının giderilmesi ve yaşam kalitelerinin artırılması amacıyla; yardımcı hizmet ünitelerinin gerçekleştirilmesi için tahsis edilen, turizm tesisi için belirlenen alanın dışında kalan ve bu alana bitişik olmayan, denize cephesi bulunmayan ve imar planlarında bu amaçla ayrılan yerleri,
- n) **(Ek:18/7/2021-7334/1 md.)** Basit konaklama turizm işletmesi belgesi: Geçici 11 inci madde kapsamında verilen belgeyi,
- o) **(Ek:18/7/2021-7334/1 md.)** Belge sahibi: Adına turizm belgesi düzenlenen gerçek veya tüzel kişileri,

p) (Ek:18/7/2021-7334/1 md.) Turizm belgesi: Turizm yatırımı belgesi, turizm işletmesi belgesi ve basit konaklama turizm işletmesi belgesini, ifade eder.

•  
•  
•

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

*Teşvikle İlgili Esaslar ve Hükümler Teşvik ve koordinasyon esasları:*

**Madde 13** – Turizm sektöründeki teşvik tedbirleri ile turizm yatırım ve işletmelerinin bu teşviklerden yararlanma usul ve esasları, Bakanlığın koordinatörlüğünde ilgili bakanlıklar ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir.

Yatırımlar için öncelik sırası; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ve Bakanlıkça tespit edilen diğer yerlerdir.

**Belgeli işletmelerden Cumhurbaşkanınca her yıl belirlenen döviz miktarını sağlayanlar, ihracatçı sayılırlar.**

**KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU**

**Kanun Numarası** : 3065  
**Kabul Tarihi** : 25/10/1984  
**Yayımlandığı Resmî Gazete** : Tarih : 2/11/1984 **Sayı** : 18563  
**Yayımlandığı Düstur** : Tertip : 5 Cilt : 24 **Sayfa** : 47

**BİRİNCİ KISIM****Mükellefiyet****BİRİNCİ BÖLÜM*****Verginin Konusu***

*Verginin konusunu teşkil eden işlemler:*

**Madde 1** – Türkiye’de yapılan aşağıdaki işlemler katma değer vergisine tabidir:

1. Ticari, snai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler,
2. Her türlü mal ve hizmet ithalatı,
3. Diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler:
  - a) Posta, telefon, telgraf, teleks ve bunlara benzer hizmetler ile radyo ve televizyon hizmetleri,
  - b) (**Değişik: 14/3/2007-5602/10 md.**) Her türlü şans ve talih oyunlarının tertiplenmesi ve oynanması,
  - c) Profesyonel sanatçıların yer aldığı gösteriler ve konserler ile profesyonel sporcuların katıldığı sportif faaliyetler, maçlar, yarışlar ve yarışmalar tertiplenmesi, gösterilmesi,
  - d) (**Değişik : 16/6/2009-5904/8 md.**) Müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar ile 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, senedin temsil ettiği ürünü depodan çekecek olanlara teslimi,
  - e) Boru hattı ile hampetrol, gaz ve bunların ürünlerinin taşınmaları,
  - f) Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri,
  - g) Genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut

bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri,

- h) Rekabet eşitsizliğini gidermek amacıyla isteğe bağlı mükellefiyetler suretiyle vergilendirilecek teslim ve hizmetler.

Ticari, sınai, zirai faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliği Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edilir.

Bu faaliyetlerin kanunların veya resmi makamların gösterdiği gerek üzerine yapılması, bunları yapanların hukuki statü ve kişilikleri, Türk tabiyetinde bulunup bulunmaması, ikametgah veya işyerlerinin yahut kanuni merkez veya iş merkezlerinin Türkiye’de olup olmaması işlemlerin mahiyetini değiştirmez ve vergilendirmeye mani teşkil etmez.

İthalatın kamu sektörü, özel sektör veya herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından yapılması veya herhangi bir şekil ve surette gerçekleştirilmesi, özellik taşıması vergilendirmeye tesir etmez.

*Teslim:*

**Madde 2 – 1.** Teslim, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesidir. Bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdi teslim hükmündedir. Malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyeciyen veya sürücüye tevdi edilmesi de mal teslimidir.

2. Bir mal üzerindeki tasarruf hakkının iki veya daha fazla kimse tarafından zincirleme akit yapılmak suretiyle, malın bu arada el değiştirmeden doğrudan sonuncu kişiye devredilmesi halinde, aradaki safhaların her biri ayrı bir teslimdir.
3. Su, elektrik, gaz, ısıtma, soğutma ve benzeri şekillerdeki dağıtımlar da mal teslimidir.
4. (**Değişik: 3/6/1986-3297/1 md.**) Kap ve ambalajlar ile döküntü ve tali maddelerin geri verilmesinin mutad olduğu hallerde teslim bunlar dışında kalan maddeler itibariyle yapılmış sayılır. Bunların yerine aynı cins ve mahiyette kap ve ambalajlar ile döküntü tali maddelerin geri verilmesinde de aynı hüküm uygulanır.
5. Trampa iki ayrı teslim hükmündedir. (**Ek cümle: 29/3/2018-7104/1 md.**) Bu Kanunun uygulanmasında arsa karşılığı inşaat işlerinde; arsa sahibi tarafından konut veya işyerine karşılık müteahhide arsa payı teslimi, müteahhit tarafından arsa payına karşılık arsa sahibine konut veya işyeri teslimi yapılmış sayılır.

*Teslim sayılan haller:*

**Madde 3** – AŞağıdaki haller teslim sayılır:

- a) Vergiye tabi malların her ne suretle olursa olsun, vergiye tabi işlemler dışındaki amaçlarla işletmeden çekilmesi, vergiye tabi malların işletme personeline ücret, prim, ikramiye, hediye, teberru gibi namlarla verilmesi,
- b) Vergiye tabi malların, üretilip teslimi vergiden istisna edilmiş olan mallar için her ne suretle olursa olsun kullanılması veya sarfı,
- c) Mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satışlarda zilyedliğin devri,
- d) (**Mülga : 22/7/1998 4369/82 md.**)

*Hizmet:*

**Madde 4** – 1. Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.

Bu işlemler; bir şeyi yapmak ve işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi, şekillerde gerçekleşebilir.

2. Bir hizmetin karşılığının bir mal teslimi veya diğer bir hizmet olması halinde bunların her biri ayrı işlem olup, hizmet veya teslim hükümlerine göre ayrı ayrı vergilendirilirler.

*Hizmet sayılan haller:*

**Madde 5** – Vergiye tabi bir hizmetten, işletme sahibinin, işletme personelinin veya diğer şahısların karşılıksız yararlandırılması hizmet sayılır.

*İşlemlerin Türkiye’de yapılması:*

**Madde 6** – İşlemlerin Türkiye’de yapılması:

- a) Malların teslim anında Türkiye’de bulunmasını,
- b) (**Değişik : 27/1/2000 4503/3 md.**) Hizmetin Türkiye’de yapılmasını veya hizmetten Türkiye’de faydalanılmasını,

İfade eder.

*Uluslararası taşıma işleri:*

**Madde 7** – Türkiye ile yabancı ülkeler arasında yapılan taşımacılık ile transit taşıma işlerinde, hizmetin iç parkura isabet eden kısmı Türkiye’de yapılmış sayılır.

*Mal ve hizmet İhracatı:*

## İKİNCİ KISIM

### İstisnalar

## BİRİNCİ BÖLÜM

### İhracat İstisnası

**Madde 11** – 1. AŞağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır:

- a) (**Değişik: 4/6/2008-5766/12 md.**) **İhracat** teslimleri ve bu teslimlere ilişkin hizmetler, **Yurt dışındaki** müşteriler için yapılan hizmetler, serbest



bölgelerdeki müşteriler için yapılan fason hizmetler ve karşılıklı olmak şartıyla **Uluslararası** roaming anlaşmaları çerçevesinde **Yurt dışındaki** müşteriler için Türkiye’de verilen roaming hizmetleri,

- b) Türkiye’de ikamet etmeyen yolcuların satın olarak Türkiye dışına götürdükleri malların teslimi anında Katma Değer Vergisi tahsil edilir. Ancak gümrükten malın çıkışı anında fatura veya belgenin ibrazında tahsil edilen Katma Değer Vergisi iade olunur.

**(Ek: 28/12/2001-4731/5 md.)** Türkiye’de ikametgahı, işyeri, kanuni ve iş merkezi bulunmayanların taşımacılık faaliyetlerine ilişkin olarak satın alacakları mal ve hizmetler ile fuar, panayır ve sergilere katılımları dolayısıyla satın alacakları mal ve hizmetler nedeniyle ödedikleri katma değer vergisi, karşılıklı olmak kaydıyla iade edilir.

**(Ek paragraf: 16/6/2009-5904/11 md.)** 14/7/2004 tarihli ve 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan sinematografik eserlere ilişkin yabancı yapımcılar tarafından satın alınacak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde yer alan ve ilgili yılda uygulanmakta olan haddin üzerindeki mal ve hizmetler nedeniyle ödenen katma değer vergisi yapımcılara iade olunur.

**(Ek: 28/12/2001-4731/5 md.)** Maliye Bakanlığı iadeden faydalanacak mal ve hizmetler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

- c) **(Ek : 3/6/1986 3297/3 md.) İhraç** edilmek şartıyla imalatçılar tarafından kendilerine teslim edilen mallara ait katma değer vergisi, **İhracatçılar** tarafından ödenmez. Mükelleflerce tahsil edilmeyen ancak ilgili dönem beyannamesinde beyan edilecek olan bu vergi, vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil olunur.

Söz konusu malların, **İhracatçıya** teslim tarihini takip eden ay başından itibaren 3 ay içinde **İhraç** edilmesi halinde, tecil edilen vergi terkin olunur.

**İhracatın** yukarıdaki şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, tecil olunan vergi tahakkuk ettirildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammıyla birlikte tahsil olunur. Ancak, **İhraç** edilmek şartıyla teslim edilen malların Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle **İhraç** edilmemesi halinde, tecil edilen vergi tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte tahsil edilir.

Tecil veya terkin edilen bu vergiler hakkında **İhracatçılar** bakımından bu Kanunun 32 nci maddesi hükmü uygulanmaz.

**İhracatçılara** mal teslim eden imalatçılara iade edilecek Katma Değer Vergisi, **İhraç** edilen mala ilişkin imalatçı satış bedeline göre hesaplanan

vergiden imalatçı aleyhine matrahta meydana gelen değişikliğe ilişkin verginin düşölmesinden sonra kalan tutardan fazla olamaz.

**İhracatçılara mal teslim eden imalatçılara iade edilmesi gereken Katma Değer Vergisi, ihracat işlemlerinin tamamlanmasından sonra yapılır.** İade veya tecil olunacak vergi miktarı, mükellefin ilgili dönem beyannamesinde yer alan bilgiler mukayese edilmek suretiyle hesaplanır.

**(Ek: 9/4/2003-4842/21 md.) İhracatın** mücbir sebepler veya beklenmedik durumlar nedeniyle üç ay içinde gerçekleştirilememesi halinde, en geç üç aylık sürenin dolduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde başvuran **İhracatçılara,** Maliye Bakanlığınca veya Bakanlığın uygun görmesi halinde vergi dairelerince üç aya kadar ek süre verilebilir.

**2. (Değişik : 3/6/1986 3297/3 md.)** Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Katma Değer Vergisi tahsil edilmeden teslim edilecek mal miktarını; **İhracatçı** ve **İhracatçıya** mal teslim edenlerin her biri için bir önceki yıl iş hacmi, cari yıldaki işlemler ve vergi alacağıın emniyet altına alınması amacıyla gerekli görölen hallerde sınırlamaya ve bu istisnaların uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ile istisnanın uygulanacağı asgari miktarları tespit etkilidir.

*İhracat teslimi ve Yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler:*

**Madde 12 – 1. (Değişik: 18/2/2009 5838/11 md.)** Bir teslimin **İhracat** teslimi sayılabilmesi için aşağıdaki şartlar yerine getirilmiş olmalıdır:

- Teslim **Yurt dışındaki** bir müşteriye veya bir serbest bölgedeki alıcıya veya 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 95 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre faaliyette bulunan gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına ya da yetkili gümrük antreposu işleticisine yapılmalı veya mallar yetkili gümrük antreposu işleticisine tevdi edilmelidir.
- Teslim konusu mal Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesinden çıkarak bir dış ülkeye veya bir serbest bölgeye vasıl olmalı ya da gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına veya yetkili gümrük antreposuna konulmalıdır. Teslim konusu malın **İhraç** edilmeden önce **Yurt dışındaki** alıcı adına hareket eden yurt içindeki firmalar veya bizzat alıcı tarafından işlenmesi veya herhangi bir şekilde değerlendirilmesi durumu değiştirmez.

Yetkili gümrük antrepoları ile buralarda düzenlenmesi zorunlu belgeleri belirlemeye, konulacak malın cinsi ve miktarı ile bunların antrepoda bekleme sürelerine ilişkin olarak sınırlama getirmeye, Gümrük Müsteşarlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlıği yetkilidir.

Yetkili gümrük antrepolarının işleyişine ilişkin olarak bu fıkra uyarınca belirlenen esaslara uyulmaması halinde ziyaa uğratan vergi, buna ilişkin olarak kesilecek ceza ve hesaplanacak gecikme faizinin ödenmesinden

katma değer vergisi iadesi alanla birlikte antrepo işleticisi de müteselsilen sorumludur.

2. **Yurt dışındaki müşteri** tabiri; ikametgahı, işyeri, kanuni ve iş merkezi **Yurt dışında** olan alıcılar ile yurt içinde bulunan bir firmanın **Yurt dışında** kendi adına müstakilen faaliyet gösteren şubelerini ifade eder. Bir hizmetin **Yurt dışındaki müşteriler** için yapılan hizmet sayılabilmesi için aşağıdaki şartlar yerine getirilmiş olmalıdır.

- a) Hizmetler **Yurt dışındaki** bir müşteri için yapılmış olmalıdır.
- b) Hizmetten **Yurt dışında** faydalanılmalıdır.
- 3) (**Ek: 4/6/2008-5766/12 md.**) Fason hizmetlerin serbest bölgelerdeki müşterilere yapılmış sayılması için aşağıdaki şartlar yerine getirilmiş olmalıdır.
  - a) Fason hizmet serbest bölgelerde faaliyet gösteren müşteriler için yapılmış olmalıdır.
  - b) Fason hizmetten serbest bölgelerde faydalanılmalıdır.

•  
•  
•

*Transit taşımacılık*

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *Taşımacılık İstisnası*

**Madde 14 – 1.** Transit ve Türkiye ile yabancı ülkeler arasında yapılan taşımacılık işlerinde, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek taşıma işleri vergiden müstesnadır.

2. Bu istisna, ikametgahı, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan mükelleflere, ilgili ülkeler itibarıyla karşılıklı olmak şartıyla tanınır
3. (**Ek: 27/4/2006-5493/2 md.**) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde, Cumhurbaşkanınca belirlenen sınır kapılarında 4458 sayılı Gümrük Kanununun **İhracat** rejimi kapsamında **Yurt dışına** çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca **Yurt dışına** çıkışlarında yapılacak motorin teslimi vergiden istisnadır.

Maliye Bakanlığı, bu istisna uygulamasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### *Diplomatik İstisnalar*

**Madde 15 – 1.** AŞağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır:

- a) Karşılıklı olmak kaydıyla, yabancı devletlerin Türkiye’deki diplomatik temsilciliklerine, konsolosluklarına ve bunların diplomatik haklara sahip mensuplarına yapılan teslim ve hizmetler,
- b) **Uluslararası** anlaşmalar gereğince vergi muafiyeti tanınan **Uluslararası** kuruluşlara ve bunların mensuplarına yapılan teslim ve hizmetler,

2. Bu istisnaların uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ile istisnanın uygulanacağı asgari miktarları tespite Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### *İthalat İstisnası*

**Madde 16 – 1.** AŞağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır:

- a) Bu Kanuna göre teslimleri vergiden istisna edilen mal ve hizmetlerin ithali,
- b) **(Değışik : 27/1/2000 4503/1 md.)** 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (7) numaralı fıkrası hariç] geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali, (Bu Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenen **İhracat** istisnasından yararlanarak **İhraç** olunan ancak, Gümrük Kanununun 168,169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşyayla ilgili olarak **İhracat** istisnasından faydalanılan miktarın gümrük idarelerine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.)
- c) **(Değışik : 25/12/2003 5035/7 md.)** Gümrük Kanunundaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bölge hükümlerinin uygulandığı mallar,
- 2) **(Değışik: 27/1/2000-4503/1 md.)** Gümrük Kanununa göre geri gelen eşyanın dışarıda bir işleme tabi tutulması veya asli kısmına bir ilave yapılması halinde eşyanın kazandığı değer farkı istisnaya dahil değildir.
  - 1) **(Ek:6/12/1984-3099/1 md.;Değışik: 16/7/2004-5228/15 md.)** Serbest bölgelerde verilen hizmetler ile serbest bölgelere veya bu bölgelerden yapılan **İhraç** amaçlı yük taşıma işleri,
  - i) **(Ek: 19/8/2016-6741/9 md.)** Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlara devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler,

Bu bent kapsamında istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz.

- j) **(Ek : 3/6/1986 3297/6 md.)** Boru hattı ile yapılan yabancı ham petrol, gaz ve bunların ürünlerinin taşınması hizmetleri.
- k) **(Ek : 22/7/1998 4369/60 md.)** Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri(...).
- l) **(Ek: 9/4/2003-4842/23 md.)** 30.1.2002 tarihli ve 4743 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan varlık yönetim şirketlerinin bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumlardan devraldığı alacakların tahsili amacıyla bu alacakların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ile aynı Kanuna göre finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmaları hükümleri kapsamında yeniden yapılandırılan borçların ödenmemesi nedeniyle bu borçların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi,
- m) **(Ek: 9/4/2003-4842/23 md.; Değişik: 16/7/2004-5228/15 md.)** Bankalar Kanunu uyarınca; mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna teslimi ile bunların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi, bu Fonun devraldığı alacakların tahsili amacıyla, bunların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ve temettü hariç ortaklık haklarıyla yönetim ve denetimleri devralınan şirketlerin aktiflerinin Fon alacaklarının tahsili amacıyla (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) teslimi,

Bu istisna işlem bedelinden Fona intikal eden tutarla orantılı uygulanır.

- n) **(Ek:25/12/2003-5035/8 md.)** Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüne verilen haber hizmetleri.
- o) **(Ek: 16/7/2004-5228/15 md.)** Gümrük antrepoları ve geçici depolama yerleri ile gümrük hizmetlerinin verildiği gümrüklü sahalarda (...) vergisiz satış yapılan işyerlerinin ve bu işyerlerine ait depo ve ardiye gibi bağımsız birimlerin kiralanması,
- ö) **(Ek: 29/3/2018-7104/5 md.)** Gümrük antrepoları ve geçici depolama yerleri ile gümrük hizmetlerinin verildiği gümrüklü sahalarda, ithalat ve **İhracat** işlemlerine konu mallar ile transit rejim kapsamında işlem gören mallar için verilen ardiye, depolama ve terminal hizmetleri,

•  
•  
•

## ÜÇÜNCÜ KISIM

### *Matrah, Nispet ve İndirim*

#### BİRİNCİ BÖLÜM

*Matrah Teslim ve hizmet işlemlerinde matrah:*

**Madde 20** – 1. Teslim ve hizmet işlemlerinde matrah, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedeldir.

2. Bedel deyimi, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade eder.

3. (Mülga : 22/7/1998 4369/82 md.)

4. Belli bir tarifeye göre fiyatı tespit edilen işler ile bedelin biletle tahsil edildiği hallerde tarife ve bilet bedeli Katma Değer Vergisi dahil edilerek tespit olunur ve vergi müşteriye ayrıca intikal ettirilmez.

*İthalatta matrah:*

**Madde 21** – İthalatta, verginin matrahı aşağıda gösterilen unsurların toplamıdır:

- a) İthal edilen malın gümrük vergisi tarhına esas olan kıymeti, gümrük vergisinin kıymet esasına göre alınmaması veya malın gümrük vergisinden muaf olması halinde sigorta ve navlun bedelleri dahil (CIF) değeri, bunun belli olmadığı hallerde malın gümrükçe tespit edilecek değeri,
- b) İthalat sırasında ödenen her türlü vergi, resim, harç ve paylar,
- c) Gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemeler.

*Uluslararası yük ve yolcu taşımalarında matrah:*

**Madde 22** – İkametgahı, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlar tarafından yabancı ülkeler ile Türkiye arasında yapılan taşımacılık ile transit taşımacılıkta şahıs ve ton başına kilometre itibariyle yurt içi emsalleri göz önüne alınmak suretiyle matrah tespitine Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

.

.

.

*Amortismanına tabi iktisadi kıymetlere ait indirim: Madde 31 – (Mülga : 22/7/1998 4369/82 md.)*

*İstisna edilmiş işlemlere indirim:*

**Madde 32** – Bu Kanunun 11, 13, 14 ve 15 inci maddeleri ile 17 nci maddenin (4) numaralı fıkrasının (s) bendi uyarınca vergiden istisna edilmiş bulunan işlemlerle ilgili fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen Katma Değer Vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanacak Katma Değer Vergisinden indirilir. Vergiye tabi işlemlerin mevcut olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde indirilemeyen Katma Değer Vergisi, işlemin gerçekleştiği dönemi izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar talep edilmesi şartıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, tespit edilecek esaslara göre bu işlemleri yapanlara iade olunur.

**(Ek fıkra: 25/12/2003-5035/10 md.; Mülga:16/7/2004-5228/60 md.)**

**(Ek fıkra: 25/12/2003-5035/10 md.)** Maliye Bakanlığı katma değer vergisi iadesini, hak sahiplerinin vergi ve sosyal sigorta prim borçları ile genel ve katma bütçeli daireler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin % 51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya özelleştirme kapsamında bulunan işletmelerden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsup suretiyle sınırlamaya; imalatçılar tarafından yapılan **İhracat** işlemlerinden kaynaklanan iadelerde, yüklenilen katma değer vergisi yerine sektörler itibarıyla **İhracat** bedelinin belli bir oranına kadar iade yaptırmaya yetkilidir.

•  
•  
•

*Teminatlı işlemler:*

**Madde 49** – Gümrük Kanunu ile diğer kanunlar gereğince gümrük vergisi teminata bağlanarak işlem gören her türlü madde ve kıymetlere ait Katma Değer Vergisi de aynı usule tabi tutulur.

**(Ek ikinci fıkra : 4/5/1994 3986/14 md.; Mülga : 22/7/1998 4369/82 md.)**

**(Ek : 27/1/2000 4503/2 md.)** **İhraç** edilecek ürünlerin imalinde kullanılacak maddelerin ithalinde ödenmesi gereken katma değer vergisini teminata bağlatmak suretiyle işlem yaptırmaya, teminata tabi işlemleri tespit etmeye, teminatın türü, şekli ve miktarı ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

•  
•  
•

*Muhatap:*

## İKİNCİ BÖLÜM

### *Geçiş Hükümleri*

•  
•  
•

Dahilde işleme ve geçici kabul rejimikapsamında **İhraç** edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin 31/12/2025 tarihine kadar tesliminde Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre, bölgeler, sektörler veya mal grupları itibariyle işlem yaptırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasında **İhracat** süresi olarak anılan bentteki süre yerine bu rejimlerle öngörülen süreler esas alınır. **İhracat**ın şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde zamanında alınmayan vergi, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edilir.

#### **Geçici Madde 18(Ek: 9/4/2003-4842/24 md.)**

Bu Kanunun 13 üncü maddesinin (d) bendi hükmü, teşvik belgesine sahip katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmayanlara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimlerinde de uygulanır.

#### **Geçici Madde 19 (Ek: 9/4/2003-4842/24 md.; Değişik: 16/7/2004-5228/19 md.)**

Türkiye'nin taraf olduğu **Uluslararası** anlaşmalar çerçevesinde Türkiye'de gerçekleştirilecek toplantıları düzenleyenlere bu amaçla yapılacak teslim ve hizmetler ile bu toplantılara katılan yabancı heyetlerin konaklamaları ve bunlara görevlerinin ifası kapsamında yapılacak teslim ve hizmetler 31.12.2005 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

•  
•  
•

#### **Geçici Madde 26 (Ek: 4/6/2008-5766/12 md.)**

**(Değişik birinci fıkra: 27/3/2015-6637/3 md.)** Ev sahibi hükümet anlaşmaları veya ülkemizin taraf olduğu diğer anlaşmalar çerçevesinde Türkiye'de faaliyet gösteren **Uluslararası** kuruluşlar ile bu kuruluşlara bağlı program, fon, temsilcilik ve özel ihtisas kuruluşlarının resmî kullanımları için yapılacak mal teslimi ve hizmet ifaları, bunların sosyal ve ekonomik yardım amacıyla bedelsiz olarak yapacakları mal teslimi ve hizmet ifaları, bedelsiz mal teslimi ve hizmet ifaları ile ilgili mal ve hizmetlerin bunlara teslim ve ifası; ilgili kurum, temsilcilik, program, fon ve özel ihtisas kuruluşlarının Türkiye'deki faaliyetlerinin devamı veya ilgili kurumlara ilişkin **Uluslararası** anlaşmaların yürürlükte bulunduğu süre içinde katma değer vergisinden müstesnadır.



## SERBEST BÖLGELER KANUNU

<b>Kanun Numarası</b>	: 3218			
<b>Kabul Tarihi</b>	: 6/6/1985			
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	: Tarih : 15/6/1985	Sayı : 18785		
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	: Tertip : 5	Cilt : 24	Sayfa:	

### Amaç ve kapsam:

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Genel Hükümler

#### Madde 1 – (Değişik: 12/11/2008-5810/1 md.)

Bu Kanun; **İhracata** yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri **İhracata** yönlendirmek ve **Uluslararası** ticareti geliştirmek amacıyla serbest bölgelerin kurulması, yer ve sınırlarıyla faaliyet konularının belirlenmesi, yönetimi, işletilmesi, bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkili ile ilgili hususları kapsar.

#### Yetki:

**Madde 2** – Türkiye’de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişilerce kurulmasına, işletilmesine Cumhurbaşkanınca izin verilir.

#### Tanımlar:

**Madde 3** – Bu Kanun uygulamasında;

- İşletici: Serbest bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşunu, yerli ve yabancı gerçek veya tüzelkişileri,
- Kullanıcı: Faaliyet ruhsatı alan ve bölgede belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzelkişiyi,
- Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan paralar veya ödemeyi sağlayan her nevi hesap ve belgeleri, İfade eder.

#### Faaliyet konuları ve koordinasyon:

**Madde 4** – (Değişik: 12/11/2008-5810/2 md.)

Serbest bölgelerde, Yüksek Planlama Kurulunca uygun görülecek her türlü sanai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetler yapılabilir.

Üretici işletmelerin talepleri hariç olmak üzere, fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

Serbest bölgelerde yapılan faaliyetleri değerlendirmek, bu bölgelerin geliştirilmesine ve sorunların çözümüne ilişkin stratejileri belirlemek ve önerilerde bulunmak üzere Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. **(Mülga ikinci cümle: 2/7/2018-KHK703/192 md.) (...)**

## İKİNCİ BÖLÜM

### **Serbest Bölgenin Düzenlenmesi Bölgenin düzenlenme esasları:**

**Madde 5** – Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler

Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir. **(Ek cümleler: 9/2/2017-6772/1 md.)** Cumhurbaşkanı bu arazi ve tesislerin acele kamulaştırılmasını kararlaştırabilir. Arazi ve tesislerin kamulaştırılmasında kamulaştırma bedelleri ile kamulaştırma işlemlerinin gerektirdiği diğer giderlerin, kamulaştırma talebinde bulunan işletici tarafından karşılanması Cumhurbaşkanınca kararlaştırılabilir.

**(Değişik ikinci fıkra: 12/11/2008-5810/3 md.)** Yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler Ekonomi Bakanlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunabilirler. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcı kullanıcılara Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir. **(Mülga cümle: 9/2/2017-6772/1 md.) (...)** **(Ek cümleler: 9/2/2017-6772/1 md.)** Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile bunlar üzerinde bulunan bina ve tesisler kiralanabilir veya aynı süre ile kullanma izni verilebilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanımına tahsis edilen arazi ve binalar için Milli Savunma Bakanlığının görüşü alınır. Arazisi özel mülkiyete ait serbest bölgelerde kullanıcı niteliğini haiz olmayan mülk sahipleri, aıdat ve benzeri bölge katılım bedelleri bakımından kullanıcılarla aynı mali yükümlülüklere tabidir.

Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdürlüğüne verilir ve denetlenir.

Serbest bölgelerin asayiş hizmetleri polis tarafından yerine getirilir.

### **Muafiyet ve teşvikler:**

**Madde 6** – **(Değişik: 29/1/2004 – 5084/8 md.)**

**(Değişik birinci fıkra: 12/11/2008-5810/4 md.)** Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; yer ve sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenmiş, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak

ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve serbest dolaşımdaki eşyanın bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın **İhracına** bağlı olanaklardan yararlandığı yerlerdir.

Bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz.

Kullanıcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelere ilişkin olarak, 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerine bağımlı olmaksızın düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**(Değişik dördüncü fıkra: 9/2/2017-6772/2 md.)** Bu Kanun kapsamında kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulan kullanıcılar ve işleticiler, yatırım ve üretim safhalarında Cumhurbaşkanınca belirlenecek vergi dışı teşviklerden yararlandırılır. Bu Kanun kapsamında kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulmayan kullanıcılar, yatırım ve işletme safhalarında bu Kanun kapsamında yararlanılmayan vergi ve vergi dışı teşviklerden ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yararlandırılır.

#### **Serbest bölgelerin gelir ve harcamaları:**

##### **Madde 7 – (Değişik: 20/6/2001-4684/9 md.)**

Serbest bölgelerden elde edilen gelirlere;

- a) Faaliyet ruhsatı ve izin belgesi karşılığı tahsil edilecek ücretler,
- b) **(Değişik: 13/1/2010-5946/1 md.)** Yurt dışından bölgeye getirilen malların CIF değeri üzerinden binde 1 ve bölgeden Türkiye'ye çıkarılan malların FOB değeri üzerinden binde 9 oranında, peşin olarak ödenecek ücretler,
- c) Serbest bölgeyi işleten gerçek veya tüzel kişilerle yapılacak sözleşmeler uyarınca tahsil edilecek tutarlar,
- d) Bölge faaliyetlerinden sağlanan diğer gelirler,

**(Değişik paragraf: 14/7/2004-5217/1 md.)** İlgili idare tarafından sözleşmeler gereği tüzel kişilere yapılan gelir payı aktarmaları düşüldükten sonra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak bir özel hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlardan ret ve iadeler düşüldükten sonra kalan tutar, Ekonomi Bakanlığı merkez ödemelerini yapan merkez saymanlığı hesabına yatırılır. Merkez saymanlık hesabına yatırılan meblağ bütçeye gelir kaydedilir.

**(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2007-5623/1 md.)** Serbest bölgelerde yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, tevsi ve kapasite artırmak amacıyla getirilen mallar, kullanıcının kendisine ait olmayan bakım ve onarım maksadıyla getirilen mallar, bölgelere geçici olarak getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, fason üretim amacıyla getirilen mallar, 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet

ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dışındaki kullanıcılar tarafından **Yurt dışından** bölgeye getirilen ve/veya bölgeden Türkiye'ye çıkarılan mallar birinci fıkranın (b) bendi hükmü uyarınca bir ücrete tâbi tutulmaz. Ancak, bakım ve onarım ile fason üretimde yaratılan katma değer üzerinden ve 6/2/2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alanlardan imalatçı kullanıcıların dışındaki kullanıcılar tarafından **Yurt dışından** getirilerek bölge içinde satılan mallardan bu ücret alınır. **(Ek cümle: 9/2/2017-6772/3 md.)** Ücrete tabi olarak **Yurt dışından** getirilen mallar ile imalatçı kullanıcılar tarafından üretilen malların, bölge içinde satılması ve sonrasında Türkiye'ye çıkarılması hallerinde birinci fıkranın (b) bendi hükmü uyarınca ücret alınır.

**(Ek fıkra: 9/2/2017-6772/3 md.)** Cumhurbaşkanı stratejik, büyük ölçekli veya öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlara yönelik olarak bu maddede yer alan oranları bölge, sektör, faaliyet alanı veya yatırım türü itibarıyla sıfıra kadar indirmeye, farklılaştırmaya veya kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkilidir.

**(Değişik son fıkra: 14/7/2004-5217/1 md.)** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan özel hesabın işleyişine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Ekonomi Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Gelirlerin zamanında yatırılmaması halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır

Bölgedeki mallar:

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Mal ve Hizmetler

**Madde 8** – Serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret, dış ticaret rejimine tabidir. Serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz.

**(Ek fıkra: 9/2/2017-6772/4 md.)** Serbest bölgelerde faaliyette bulunan işletmelerde yatırım amaçlı olarak kullanılan makine ve ekipmanın bakım onarım ihtiyaçlarının Türkiye'nin diğer yerlerinde karşılanması, bölge faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdaların Türkiye'ye çıkarılması, Türkiye'nin diğer yerlerinde yapılacak film çekim faaliyetlerinde kullanılacak araçgereç ve ekipmanın bölgeden geçici çıkışı ve benzeri özellik arz eden durumlarda vergi mükellefiyetine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, iş ve işlemlerin basitleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığınca ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenir.

**(Değişik fıkra: 12/11/2008-5810/5 md.)** Bedeli 5000 ABD doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli mallar, isteğe bağlı olarak **İhracat** işlemine tabi tutulmayabilir.

### **Kambiyo ve hizmetler:**

**Madde 9** – Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır. Cumhurbaşkanı ödemelerin Türk Lirası olarak yapılmasına da karar verebilir.

Serbest bölgede gemi ve liman hizmetleri işletici tarafından yapılır veya kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek veya tüzelkişilere yaptırılır.

**(Ek fıkra:26/1/2023-7435/3 md.)** Serbest bölgelerde, kullanıcıların ihtiyacı olan doğal gaz altyapısını kurmak ve işletmek, kamu kuruluşları ve özel kuruluşlardan doğal gazı satın alarak bölge içinde dağıtım ve satışını yapmak, işleticinin yetki ve sorumluluğundadır. İşleticinin izni olmaksızın doğal gaz ihtiyacı başka bir yerden karşılanamaz ve bu amaçla münferiden tesis kurulamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bölge içi doğal gaz dağıtım ve satışı nedeniyle kullanıcılardan tahsil edilecek bedele ilişkin üst limit Ticaret Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenlenir.

**(Ek fıkra:26/1/2023-7435/3 md.)** İşleticinin talebi ve bölgede faaliyet gösteren doğal gaz dağıtım şirketinin kabulü halinde, doğal gaz dağıtım şirketleri serbest bölgeler içinde şebeke yatırımı yaparak veya yapılmış şebekeyi mülkiyeti ile birlikte devralarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından belirlenen koşullar çerçevesinde serbest bölge içinde doğal gaz dağıtım faaliyeti gerçekleştirebilir. Doğal gaza ilişkin faaliyetlerin işletici tarafından yürütüldüğü serbest bölgelerde, doğal gaz iletim ve dağıtım lisansı sahibi şirketlerin herhangi bir hak, yetki veya sorumluluğu bulunmaz.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Kaldırılan ve Uygulanmayan Hükümler, Yönetmelik Çalışma ve sosyal güvenlik esasları:**

**Madde 10** – Serbest bölgelerde, faaliyet gösterecek işyerlerinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı personel çalıştırılabilir. Buna ait esaslar yönetmelikte belirlenir.

Serbest bölgelerde Türkiye Cumhuriyeti sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır.

#### **Kaldırılan hükümler:**

**Madde 11** – 21 Aralık 1953 tarihli ve 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Uygulanmayan hükümler:**

#### **Madde 12 – (Değişik: 12/11/2008-5810/6 md.)**

Serbest bölgelerde (...)4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanununun ölüm ve yangın halleri, kanalizasyonların inşa ve tamiri ile içme, kullanma, endüstri suyunu sağlamaya ve gaz, su, elektrik sarfiyatını denetlemeye yönelik maddeleri dışında kalan hükümleri,

5682 sayılı Pasaport Kanunu, 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz. Ayrıca, 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

### **Uygulama yönetmeliği:**

**Madde 13** – Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan konularla, serbest bölgelerde faaliyette bulunacak işleticilerin teşekkül tarzı, görev, yetki ve sorumlulukları, bu işleticilere ve kullanıcılara verilecek, faaliyet ruhsatları ve iptali, bunların sınai ve ticari sicillerinin tutulması, hesaba yapacakları ödemeler, serbest bölge ile ilgili faaliyetlerin tabi olacağı esaslar, bölgelere giriş için verilecek izin belgesi ile görev kartları, ikamet izni ve çalışma esasları ve serbest bölgelerin işletilmesine dair diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

### **İşletme sözleşmelerinin yenilenmesi, değiştirilmesi ve süre uzatımı: Ek Madde 1(Ek: 9/2/2017-6772/5 md.)**

İşletme sözleşmesinin sona ermesinden önce, işletici tarafından işletme sözleşmesinde

belirtilen taahhütlerin yerine getirilmiş olması ve Ekonomi Bakanlığının geleceğe yönelik yatırım taleplerinin kabul edilmesi halinde; 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki gelirlerin artırılması veya Ekonomi Bakanlığının mali yükümlülüklerinin azaltılması bakımından mevcut sözleşmelerdeki hükümler yeniden düzenlenmek suretiyle, sözleşme süresi Ekonomi Bakanlığınca belirlenen süreler itibarıyla uzatılabilir.

Birinci fıkrada yer alan şartların sağlanamaması veya sair nedenlerle işletme sözleşmesi sona erecek serbest bölgelerde, işletme izninin 49 yılı geçmemek üzere yeniden verilmesine ilişkin iş ve işlemlerde Ekonomi Bakanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunda düzenlenen usul ve esaslar kıyas yoluyla uygulanır. Bu usule göre belirlenecek kamu kurum veya kuruluşları ile yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilere, Cumhurbaşkanı kararı ile işletme izni verilebilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İkinci fıkrada kapsamında yürütölen çalışmalar tamamlanıncaya kadar geçecek sürede iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütölölür.

### **Yurt dışında bölgeler kurulması:**

#### **Ek Madde 2(Ek: 9/2/2017-6772/6 md.)**

3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinde yer alan serbest bölgeler, özel bölgeler, dış ticaret merkezleri ve lojistik merkezlerin **Yurt dışında** kurulacağı ölkeleri belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu bölgelerin, Türkiye’de yerleşik bir şirket eliyle kurulmasına ve işletilmesine Cumhurbaşkanıncaya izin verilir.

Birinci fıkrada belirtilen bölgelerin kurulmasına, işletilmesine ve tasfiyesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**Yurt dışında** kurulan bölgelere Türkiye’de yerleşik şirketlerce yapılacak yatırımlara yönelik devlet yardımlarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**Ek Madde 3 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/192 md.)**

Mevzuatta Serbest Bölgeler Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıklar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.

**Ek Madde 4(Ek:4/11/2021-7341/7 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçici 2 nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, işleticilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, münhasıran alım satım veya depo işletmeciliği faaliyet ruhsatı sahibi kullanıcılardan elde edilen kazançlar ile 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**Üstyapıların tahliyesi ve malların tasfiyesi Ek Madde 5(Ek:2/6/2022-7408/2 md.)**

Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Bu sürenin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar ve bu mallar serbest bölge müdürünün başkanlığında oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağa bağlanır.

**(İptal fıkrası: Anayasa Mahkemesi’nin 11/10/2023 tarihli ve E.:2022/96, K.:2023/174 sayılı Kararı ile.)**

Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiye edilmek üzere ilgili idareye teslim edilir. Bu malların satış bedeli ile ilgili olarak 4458 sayılı Kanununun 180 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar ayrılarak bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili birimlere gönderilir ve varsa artan para kullanıcı adına emanet hesabına alınır. Emanete alınan para talep edilmesi halinde kullanıcıya ödenir.

Bu madde hükümleri, arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; faaliyet ruhsatının süresi sona eren kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatının süresi sona eren yatırımcı

kullanıcılar için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

**Geçici Madde 1 – (Mülga: 3/8/2002-4771/12 md.)**

**Geçici Madde 2 –** Bu Kanun bir serbest bölge için, o serbest bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren uygulanır. Faaliyete geçiş tarihi ise, o serbest bölge alanını çevreleyen çit, kule ve kapı inŐaatlarının tamamlanması ve bölge müdürlüğü, polis ve gümrük birimlerinin göreve başlaması suretiyle bölgenin resmen açılıŐ tarihidir.

**Geçici Madde 3 – (Ek: 29/1/2004–5084/9 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarih itibarıyla bu Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin;

e) Bu bölgelerde gerçekleŐtirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarih itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur.

f) Bu bölgelerde istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarih itibarıyla ruhsatlarında belirtilen süre 31.12.2008 tarihinden daha önceki bir tarihte sona eriyorsa, istisna uygulamasında ruhsatta yer alan sürenin bitiŐ tarihi dikkate alınır.

g) Bu bölgelerde gerçekleŐtirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

**(Değişik ikinci fıkrası: 12/11/2008-5810/7 md.)** Avrupa Birliğine tam üyeliğın gerçekleŐtiğı tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar;

a) Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları ile serbest bölgelerde, bakım, onarım, montaj, demontaj, elleçleme, ayırıştırma, ambalajlama, etiketleme, test etme, depolama hizmeti alanlarında faaliyette bulunan ve hizmetin tamamını Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi **Yurt dışı**nda bulunanlara veren hizmet işletmelerinin, söz konusu hizmetlere konu malların serbest bölgelerden Türkiye’ye herhangi bir şekilde girişi olmaksızın yabancı bir ülkeye gönderilmesi şartıyla bu hizmetlerden elde ettikleri kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca yapılacak tevkifata etkisi yoktur.



b) (**Değişik: 9/2/2017-6772/7 md.**) Bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az %85'ini **Yurt dışına İhraç** eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu oranı %50'ye kadar indirmeye ve kanuni seviyesine kadar yükseltmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Cumhurbaşkanı bu yetkiyi, stratejik, büyük ölçekli veya öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlara yönelik olarak, bölge, sektör ya da faaliyet alanı itibarıyla farklılaştırarak veya kademelendirerek kullanabilir. Yıllık satış tutarı bu oranın altında kalan mükelleflerden zamanında tahsil edilmeyen vergiler cezasız olarak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

c) Bu bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**Geçici Madde 4 – (Ek: 11/4/2007-5623/2 md.; Mülga: 9/2/2017-6772/9 md.) Geçici Madde 5 – (Ek: 12/11/2008-5810/8 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest bölgelerde faaliyet ruhsatı almış olan kullanıcılara kiralanan arazi, arsa ve binalardan Hazinesinin mülkiyetinde bulunanların ruhsat ve kira süresi, Ekonomi Bakanlığınca 49 yıla kadar uzatılabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

**Geçici Madde 6 – (Ek: 12/11/2008-5810/8 md.)**

Serbest bölgeler, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihe kadar, gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında, menşee hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

**Geçici Madde 7(Ek:26/1/2023-7435/4 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bölge içi doğal gaz şebekesi yatırımı işleticilerce yapılmış olan serbest bölgelerde, işleticilerin bölge içi doğal gaz dağıtım ve satış faaliyetleri, 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak devam eder. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bölge içi doğal gaz şebekesi yatırımı doğal gaz dağıtım şirketlerince yapılmış olan serbest bölgelerde, işleticilerin bölge içi doğal gaz dağıtım ve satış yetkisi doğal gaz dağıtım şirketlerine devredilmiş sayılır.

**Yürürlük:**

**Madde 14 –** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme:**

**Madde 15 –** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**FİNANSAL KİRALAMA KANUNU**

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 3226</b>
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 10/6/1985</b>
<b>Yayımlandığı R.Gazete</b>	<b>: Tarih : 28/6/1985 Sayı : 18795</b>
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5 Cilt : 24 Sayfa : 510</b>

*Amaç***BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler**

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı, finansman sağlamaya yönelik finansal kiralama düzenlemektir.

*Kapsam*

**Madde 2** – Bu Kanun, sözleşmenin hukuki yapısını, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenleyen hükümleri kapsar.

*Tanımlar*

**Madde 3** – Bu Kanunda geçen;

Sözleşme; finansal kiralama sözleşmesini, Kiralayan; finansal kiralama şirketini, Kiracı; finansal kiralamayı kabul edeni, Mal; finansal kiralamaya konu malı,

Kira bedeli; finansal kira bedelini, İfade eder.

*Sözleşme*

**Madde 4** – Sözleşme; kiralaanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka suretle temin ettiği bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere ve belli bir süre feshedilmemek şartı ile kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören bir sözleşmedir.

*Sözleşmenin konusu*

**Madde 5** – Sözleşmeye taşınır veya taşınmaz mallar konu olabilir. Patent gibi fikri ve sınai haklar bu sözleşmeye konu olamazlar.

*Finansal kiralama bedeli*

**Madde 6** – Finansal kiralama bedeli ve ödeme dönemleri taraflarca belirlenir. Bu bedeller sabit veya değişken olabilir. Türk Lirası veya Merkez Bankasınınca alım satımı yapılan döviz cinsinden belirlenebilir.

Yurt dışından yapılacak finansal kiralamalarda kiralama bedeli yıllık 25 000 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirasından az olamaz.

Bu miktarı artırmaya ve eski değerine indirmeye Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu yetkilidir.

*Sözleşmenin feshinin mümkün olmadığı süre*

**Madde 7** – Sözleşmeler enaz dört yıl süre ile feshedilemez. Hangi kiralama hallerinde bu sürenin kısılacağı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

*Sözleşmenin şekli ve tescili*

**Madde 8** – Sözleşme düzenleme şeklinde noterlikçe yapılır. Taşınır mala dair sözleşme, kiracının ikametgahı noterliğinde özel sicile tescil edilir. Taşınmaz mala dair sözleşme ise taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün beyanlar hanesine, gemilere dair sözleşmeler ise gemi siciline şerh edilir.

Tescil veya şerhden sonra, üçüncü kişilerin finansal kiralama konusu mal üzerindeki aynı hak iktisapları kiralayana karşı ileri sürülemez.

**Yurt dışı**nda yerleşik kiralayıcı şirketin Türkiye’de şubesi yoksa sözleşmeler Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tescil edilir.

*Finansal kiralama konusu malın satın alınması*

**Madde 9** – Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayıcı şirkete aittir. Ancak taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sonunda kiracının, malın mülkiyetini satın alma hakkını haiz olacağını kararlaştırabilirler.

*Kiralayan Şirketin hukuki yapısı*

**Madde 10** – Kiralayan şirketler, yalnızca anonim ortaklık şeklinde kurulabilir.

Kiralayan şirketlerin kuruluşu ve şube açmaları ile yabancı şirketlerin Türkiye de şube açması Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun ön iznine bağlıdır. 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu hükümleri saklıdır.

Kiralayan şirketler ile yabancı kiralayıcı şirketlerin Türkiye’deki şubeleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun denetimine tabidir.

Ön iznin verilme şekil ve şartları ile kiralayıcı şirketlerin denetimine dair hükümler çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

**(Değişik beşinci fıkra: 23/1/2008-5728/444 md.)** Bu Kanun hükümlerine göre izin almadan kiralama faaliyetinde bulunanlar altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun yararına olarak işlendiği tüzel kişi hakkında tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

**(Değişik altıncı fıkra: 23/1/2008-5728/444 md.)** Bu Kanunda yazılı sair yükümlülük ve zorunluluklara uymayan kiralama şirketleri ve ilgililerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

*En az sermaye*

**Madde 11** – Kiralayan Şirketlerin 3denmiŐ sermayeleri bir milyar T3rk Lirasından az olamaz. Yabancı kiralayan Şirketlerin T3rkiye’de Şube aılmalarında ise 3denmiŐ sermayeleri asgari iki milyon Amerika BirleŐik Devletleri Doları karşılığı T3rk Lirasıdır.

Bankacılık D3zenleme ve Denetleme Kurulu bu miktarları beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

*Kiralama işlemlerinde sınır*

**Madde 12** – Kiralayan Şirketin finansal kiralama işlemlerinin tutarının sınırı ile, ortaklarına veya Şirketler grubu ile yapacağı kiralama işlemleri esas ve usulleri ile tutarlarını belirlemeye Bankacılık D3zenleme ve Denetleme Kurulu yetkilidir.

•  
•  
•

*Teşvik***BEŞİNCİ B3L3M*****Teşvik ve Vergiye Dair H3k3mler*****Madde 28 – (Değişik: 9/4/2003-4842/31 md.)**

Yatırımların tamamının veya bir b3l3m3n3n finansal kiralama yoluyla gercekleŐtirilmesi halinde kiralayan, finansal kiralamaya konu olan iktisad3 kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanır.

*G3m3r3đe dair h3k3mler*

**Madde 29** – Yabancı Şirket ile kiracı arasında akdedilen s3zleŐmeye g3re getirilen mallara, g3m3ruk vergileri bakımından aşağıdaki h3k3mler uygulanır.

- a) Satın alma hakkı bulunmayan bir s3zleŐmeye dayanarak veya bu hak bulunsa dahi teşvik belgesinde g3m3ruk muafiyetinden yararlanması 3ng3r3lmemiŐ malların T3rkiye’ye giriŐinde, g3m3ruk mevzuatının s3re kısıtlaması hariç, s3zleŐme s3resine bağlı olarak, geçici muafiyet rejimine dair h3k3mler uygulanır.

Bu Şekilde T3rkiye’ye getirilen mallar için ileride doğabilecek vergileri karŐılayacak miktarda teminat alınır. Şu kadar ki, s3zleŐme s3resi sonunda kesin ithalatın yapılmaması ve finansal kiralama konusu malların kiralayana iade edilmek 3zere **YurtdıŐına** çıkarılmak istenmesi halinde daha 3nce yapılan teminata bağlama işlemi genel h3k3mlere g3re 33z3l3r.

Teminata bağlama usul ve esasları bir y3netmelikle belirlenir.

- b) S3zleŐme s3resi sonunda finansal kiralama konusu malların kesin ithalatının yapılması halinde, vergi 3deme m3kellefiyetinin başladığı

tarihteki cari kur ve normal fiyat üzerinden hesaplanacak gümrük vergileri tahsil olunur.

*İstisnalar ve vergi nisbetinin tesbiti*

**Madde 30** – Sözleşme her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.

Bakanlar Kurulu, dar mükellefiyete tabi kurumların bu Kanunun uygulamasından doğacak kazanç ve ücretlerinden yapılacak vergi tevkifat nisbetlerini sıfıra kadar indirmeye veya kurumlar vergisindeki nisbete kadar yükseltmeye yetkilidir.

*Davanın niteliği*

**Madde 31** – Sözleşmelerden doğan davalar ticari dava niteliğindedir.

*Yönetmelik*

**Madde 32** – Bu Kanunun;

- a) 7 nci maddesinde belirtilen yönetmelik Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca,
- b) 10 uncu maddesinde belirtilen yönetmelik, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca,
- c) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmelik Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, Yayımindan itibaren üç ay içinde çıkarılır.

**Ek Madde 1(Ek: 31/5/2012-6321/4 md.)**

Yolcu ve yük taşıma faaliyetinde bulunan hava yolu şirketlerine hava taşıma araçlarının, motorlarının ve bunların aksam ve parçalarının; kurulu bulunulan ülke mevzuatına göre bunları kiralama yetkisini haiz olan şirket, kuruluş ve finansal kiralama şirketleri tarafından, finansal kiralama sözleşmesine dayalı olarak en az 2 yıl süreyle **Yurt dışından** kiralınması işlemleri, bu Kanun kapsamında finansal kiralama olarak değerlendirilir.

*Yürürlük*

**Madde 33** – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

*Yürütme*

**Madde 34** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## ÖLÇÜLER VE AYAR KANUNU

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 3516</b>		
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 11/1/1989</b>		
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarihi : 21/1/1989</b>	<b>Sayı : 20056</b>	
<b>Yayımlandığı Düster</b>	<b>: Tertibi : 5</b>	<b>Cilt : 28</b>	<b>Sayfa : 218</b>

### Amaç

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Genel Hükümler

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı, milli ekonominin ve ticaretin gereklerine ve kamu yararına uygun olarak Türkiye hudutları içinde her türlü ölçü ve ölçü aletlerinin doğru ayarlı ve **Uluslararası** birimler sistemine uygun olarak imalini ve kullanılmasını sağlamaktır.

### Kapsam

**Madde 2** – Uzunluk, alan, hacim, ağırlık ölçüleri, areometreler, hububat muayene aletleri, elektrik, su, havagazı, doğalgaz, akaryakıt sayaçları, taksimetreler, naklimetreler, akım ve gerilimölçü transformatörleri ile demiryolu yük ve sarnıçlı vagonlarının muayenesi, ayarlanması ve damgalanması bu Kanun hükümlerine göre yapılır.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer almayan herhangi bir ölçü ve ölçü aletini bu Kanun kapsamına alabilir.

### İstisnalar

**Madde 3** – Aşağıdaki konular bu Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

- Uluslararası** Birimler Sisteminin uygulanmadığı ülkelerle ilgili ve taraflardan biri Türk vatandaşı olmayan ve yurdumuzda oturmayan şahıslarla yapılmış anlaşma, sözleşme ve düzenlenmiş belgeler,
- (a) bendinde belirlenen ülkelere ticaret eşyası **İhracı** ile uğraşan müessese ve fabrikalarda özellikle bu işler için kullanılan ölçü ve ölçü aletleri,
- 1782 sayılı Ölçüler Kanununun yürürlüğe girdiği 1.1.1933 tarihinden önce düzenlenmiş bulunan tapu, kontrat ve senet gibi kayıt ve belgeler,
- Kullanılmayan antika ölçü ve ölçü aletleri,
- Öğretim işlerinde, para ve mücevherat yapımında veya taşıdığı özellikler bakımından Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca uygun görülecek özel, kişisel veya teknik işlerde kullanılan veya sanayi kuruluşlarında özellikle imalata yarayıp mamullerin miktarını tespitle ilgisi bulunmayan ölçü ve ölçü aletleri,

- f) Münhasıran banyo ve mutfaklarda kullanılmak maksadıyla imal edilmiş bulunan dinamometrik tartı aletleri,  
 g) Silahlı Kuvvetlerin donatım ve donanımına ait olup alım satımla ilgisi bulunmayan teknik ölçü ve ölçü aletleri.

Ancak, (b), (e) ve (g) bentlerinde yazılı ölçü ve ölçü aletlerinden teknik işler dışında ve ticarete kullanılabilecek nitelikte olanların üzerlerine “ALIM VE SATIM İŞLERİNDE KULLANILAMAZ” deyiminin yazılması ve (b) bendinde belirtilen ölçü ve ölçü aletlerinin özelliklerine göre muayeneleri yapılarak damgalanmış olmaları şarttır.

### **Tarifler**

**Madde 4** – Bu Kanunun uygulanmasında, Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

**Uluslararası** birimler sistemi: **Uluslararası** Tartılar ve Ölçüler Konferansınca kabul edilen **Uluslararası** birimleri,

Ölçü: Ağırlık, uzunluk ve hacim gibi büyüklüklerin ölçülmesinde kullanılan ve üzerinde yazılı birim ve miktarların doğruluğu tasdik edilmiş ağırlık, uzunluk taksimatlı ölçüler ve ölçü kaplarını,

Ölçü aleti: Ölçü işleminde kullanılan araç, sayaç ve gereçleri, Umumi ayar işareti: Damgada kullanılan TC şekli olan işareti,

Damga: Muayene sonunda uygun olduğu anlaşılan ölçü ve ölçü aletlerinin üzerine konulan umumi ayar işaretini,

Etalon: Çeşitli ölçü ve ölçü aletlerinin doğruluğunu tahkik etmek için sahip olunan imkanlara göre en yüksek hassasiyetli ölçü ve ölçü aletlerini,

Dinamometrik tartı aleti: Yaylı tartı aletini, İfade eder.

### **Uluslararası temel birimler**

**Madde 5** – Bu Kanun kapsamındaki **Uluslararası** temel birimler şunlardır. Metre : Uzunluk temel birimi,

Kilogram : Kütle (Ağırlık) temel birimi, Saniye : Zaman temel birimi,

Amper : Elektrik akım şiddeti temel birimi, Kelvin : Termodinamik sıcaklık temel birimi, Kandela : Işık şiddeti temel birimi,

Mol : Madde miktar birimi,

Yukarıda yazılı temel birimler ile başka değişik büyüklüklerin ölçüldüğü ve bu büyüklüklerin fiziksel oluşumlarına göre temel terimlerin çeşitli cebrik tertipleri ile ifade edilen türetilmiş birimlerin tarifleri ile özel adlandırmaları Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

### **Uluslararası birimlerin kullanılması**

**Madde 6** – Resmi ve özel sözleşmeler, her türlü evrak, belge ve ilanlar ile miktar belirten etiketlerde ve kanunlara göre tutulan defterlerde, **Uluslararası** birimlerin kullanılması zorunludur.

Sayı ile alınıp satılması gelenek haline getirilmiş bulunan alım satımlarda bu madde hükmü uygulanmaz.

### **Marka kaydı ile tip ve sistemin onaylanması**

**Madde 7** – Türkiye’de yapılan veya dışarıdan getirilen ölçü ve ölçü aletlerinin üzerine, bunları yapan şahıs veya firmaya ait özel bir markanın; kolaylıkla okunabilecek, silinmeyecek ve ölçü ve ölçü aletinden ayrılmayacak şekilde konulması ve Bakanlığa kaydettirilmiş olması şarttır.

Ayrıca;

- a) Yurt içinde ölçü ve ölçü aleti yapan fabrika ve imalathanelerle tamir atölyeleri, yaptıkları veya tamir ettikleri ölçü ve ölçü aletleri için Bakanlıkça tespit edilecek esaslar dahilinde ve örneğine uygun, tasdikli bir imalat defteri tutmak zorundadırlar.
- b) Elektrik, su, havagazı, doğalgaz, akaryakıt sayaçları, ölçü transformatörleri, taksimetreler, naklimetreler ve 2 nci madde ile kanun kapsamına alınacak diğer sayaçların muayene ve damgalanmaya kabul edilmeleri, bunların kullanışı tip ve sistemde olduklarının Bakanlıkça önceden onaylanmış bulunmasına bağlıdır.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

### **Uluslararası ölçü örneklerinin kabulü**

**Madde 8** – 1889 yılında Paris’te toplanan **Uluslararası** Tartılar ve Ölçüler Genel Konferansında kabul edilerek Fransa’da Sevr’de Breteuil Pavyonunda saklanmakta olan metre ve kilogram prototiplerinden alınan ölçü örnekleri, Türkiye için de uzunluk ve kütle (ağırlık) temel etalonlardır.

Bu temel etalonlar, Bakanlık tarafından uygun bir yerde saklanır. Bu etalonlara göre hazırlanacak yoklama ve kullanma etalonlarının ne şekilde sağlanacakları, muayene edilecekleri ve korunacakları Bakanlıkça tespit edilir.

Bakanlık bu amaçla mevcut veya kurulacak metroloji ve kalibrasyon merkezlerinden faydalanabilir.

## **Muayeneler**

### **İKİNCİ BÖLÜM**

#### **Muayene, damgalama ve yasaklar**

**Madde 9** – Ölçü ve ölçü aletleri aşağıdaki muayenelere tabi tutulurlar. İlk muayene,

Periyodik muayene,

Ani muayene, Şikayet muayenesi, Stok muayenesi.

- a) İlk muayene: Yeni yapılan veya parçaların birleştirilmesi suretiyle meydana getirilen ölçü ve ölçü aletlerinin satışa veya kullanılmaya



başlanmalarından önce veya ithal edilen ölçü ve ölçü aletlerinin yurda sokulmaları sırasında veya periyodik, ani, şikayet ve stok muayeneleri sonunda damgaları iptal olunan ölçü ve ölçü aletlerinin tamir ve ayarlanmalarından sonra veya ayarları bağlı buldukları yere göre ayarlanmış olan ölçü ve ölçü aletlerinin ise her yer değiştirmeleri halinde uygulanır.

- b) Periyodik muayene: Belli sürelerde olmak üzere, bu Kanun kapsamına giren ölçü ve ölçü aletleri için yapılan genel muayenedir.
- c) Ani muayene: Bakanlık merkez ve taşra ölçüler ve ayar kuruluşları memurlarının görecekları lüzum veya ihbar üzerine, ölçü ve ölçü aletlerinin buldukları yerlerde habersizce yapılan muayenedir.
- d) Şikayet muayenesi: Bir ölçü ve ölçü aletinin doğru çalışıp çalışmadığını tespit etmek üzere, ölçü ve ölçü aleti sahibi veya diğeri bir kimsenin yazılı müracaatı üzerine yapılan muayenedir.
- e) Stok muayenesi: İlk muayene damgasını taşıdıkları halde satılmayıp depo, atölye, imal veya satış yerlerinden, yahut henüz kullanılmasına ihtiyaç duyulmayarak stok halinde buldurulan ölçü ve ölçü aletlerinin periyodik muayene süreleri içinde tekrar tabi tutuldukları bir muayene şeklidir.

Bu muayenelerin usul ve esasları, kimler tarafından ne şekilde ve surette yapılacağı ve muayeneye tabi ölçü ve ölçü aletleri sahiplerinin veya bunları kullananların görev ve sorumlulukları ile tabi olacakları yasaklar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

#### **Tamir ve ayar yetki belgesi**

**Madde 10** – Sayaç ayar istasyonları ile ölçü ve ölçü aletleri tamir ve ayar atölyelerinde çalışanlara Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslara göre yetki belgesi verilir. Bakanlık ölçü ve ölçü aletlerinin muayene ve ayar işleri için resmi ve özel kuruluşlara ait laboratuvar, ayar istasyonları ve atölyelerden faydalanır.

#### **Tamir ve ayar ücretleri**

**Madde 11** – Elektrik, su, doğalgaz ve havagazı sayaçlarının tamir ve ayar ücretleri Bakanlıkça her yıl Ocak ayında tespit edilerek ilan edilir.

#### **Gümrük işleri**

**Madde 12** – Yurt dışından ithal veya Yurt dışına İhraç edilen ölçü ve ölçü aletlerinin muayenelerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

#### **Damgalama veya damga yerine belge verme**

**Madde 13** – İlk, periyodik ve stok muayenelerinde doğru oldukları anlaşılan ölçü ve ölçü aletleri damgalanmaya elverişli buldukları takdirde

damgalanır. Damgalanmaya elverişli bulunmayan ölçü ve ölçü aletleri için damga yerine geçmek üzere bir belge verilir.

Damgalama veya damga yerine belge verme, yer değiştirme halinde damganın geçerliliği ve damgaların iptaline ait usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

### Yasaklar

**Madde 14 – a) Uluslararası** Birimler Sistemine göre yapılmamış olan veya bu sisteme göre imal edilmiş olmakla beraber, nitelikleri bakımından bu Kanun hükümlerine uygun bulunmayan ölçü ve ölçü aletlerinin ticaret maksadıyla yurda sokulması veya yapılması,

b) Damgalanmamış ölçü ve ölçü aletlerinin satışa arzı veya satılması, satışına aracılık edilmesi, alım satımda kullanılması veya alım satım yerlerinde bulundurulması,

c) Doğru olmadığı açıkça belli olan ölçü ve ölçü aletleri ile veya bu aletlerin ayarı bozulmak suretiyle ölçme yapılması veya bunların alım satım yerlerinde bulundurulması,

d) Damgası kopmuş, bozulmuş, periyodik muayene zamanında müracaat edilmemiş veya damga süresi geçirilmiş veya damgaları iptal edilmiş ölçü ve ölçü aletlerinin kullanılması, satışa arzı veya satılması, alım satım yerlerinde bulundurulması, damgaları iptal edilmiş ölçü ve ölçü aletlerinin, tamirlerinden sonra tekrar muayene ve damga yaptırılmadan sahiplerine teslimi,

e) Bu Kanun kapsamına giren ölçü ve ölçü aletlerinin muayenelerinin veya tamir ve ayarlarının Bakanlığın yetki belgesini taşımayan kişilerce yapılması,

f) Ambalajında belirtilen veya yetkili makamlarca tespit edilen miktarlara uymayan bir malın satışa arzı,

g) Bakanlıkça tespit edilen tarifeler üstünde ücret talep etmek veya almak,

h) **(Ek:14/2/2019-7164/24 md.)** Ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapmak için Bakanlık tarafından yetkilendirilen servislerin, yetki kapsamındaki hizmetlerde ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı faaliyette bulunması,

Yasaktır.

Bu Kanununun 13 üncü maddesine göre damgaları iptal edilmiş sabit ve sökülüp taşınması güç olan ölçü ve ölçü aletleri, alım satım yerlerinde bulundurulma yasağına tabi değildir.

**Yurt dışından** alınan siparişleri karşılamak veya **Yurt dışına** gönderilmek amacıyla miktarı, nitelikleri ve yapım maddeleri belirtilerek yapılacak ölçü ve ölçü aletleri hakkında (a) ve (b) bendlerindeki yapım ve alım satım yasağı uygulanmaz.

## İdari cezalar

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

#### Ceza Hükümleri

#### Madde 15 – (Değişik: 23/1/2008-5728/461 md.)

- a) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen istisna dışında, resmi ve özel sözleşmelerde, her türlü evrak, belge ve ilanlar ile miktar belirtilen etiketlerde ve kanunlara göre tutulan defterlerde **Uluslararası** birimleri kullanmayan kişiye ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.
- b) Yurt içinde ölçü ve ölçü aleti yapan fabrika ve imalathanelerle tamir atölyelerinde, yapılan veya tamir edilen ölçü ve ölçü aletleri için Bakanlıkça tespit edilen esaslar dahilinde ve örneğine uygun, tasdikli imalat defteri tutmayan kişiye beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.
- c) Damgası kopmuş, bozulmuş, damga süresi geçmiş ölçü aletini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre beşyüz Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
- d) **(Değişik:14/2/2019-7164/25 md.)** Yetkisiz olduğu halde, bu Kanun kapsamına giren ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapan kişiye, ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.
- e) **(Değişik:21/12/2021-7346/15 md.)** Ani muayenelerde veya ölçü aleti sahibi haricindeki kimselerin müracaatı üzerine yapılan şikâyet muayenelerinde ayarı doğru olmayan ölçü aletlerini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre ikiyüzyetmiş Türk Lirasından ikibinyediyüz Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Ancak ayarın doğru olmaması durumu ölçü aleti sahibi aleyhine sonuç doğuruyorsa bu kişilere idari para cezası verilmez ve ölçü aletlerine el konulmaz.
- f) Ambalajında belirtilen veya yetkili makamlarca tespit edilen miktarlara uymayan bir malı üreten, satışa arzeden veya satan kişiye bin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.
- g) Bu Kanun hükümleri gereğince Bakanlıkça tespit edilen tarifeler üstünde ücret talep eden veya alanlara beşyüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.
- h) **(Ek:14/2/2019-7164/25 md.)** Ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapmak için Bakanlık tarafından yetkilendirilen servislerin,

yetki kapsamındaki hizmetlerde ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı faaliyette bulunması halinde ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

- i) **(Ek:14/2/2019-7164/25 md.) Uluslararası** birimler sistemine göre yapılmamış olan veya bu sisteme göre imal edilmiş olmakla beraber nitelikleri bakımından bu Kanun hükümlerine uygun bulunmayan ölçü ve ölçü aletlerini ticaret maksadıyla imal eden, ithal eden, satan, satışa arz eden, satın alan veya bulunduran kişiye onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
- j) **(Ek:14/2/2019-7164/25 md.)** Damgalanmamış ölçü ve ölçü aletlerini satan, satışa arz eden veya ticari ilişkide kullanan kişiye bin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
- k) **(Ek:21/12/2021-7346/15 md.)** Gaz, elektrik ve su sayaçları için bu maddede yer alan kullanan kişi ifadesi, sayacı dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketini veya dağıtımdan sorumlu işletmeyi ifade eder. Bu sayaçlar için; (c) bendinde yer alan damgası kopmuş veya bozulmuş ölçü aleti kullanma fiili ile (e) bendinde yer alan fiil sebebiyle bu bentlerde belirtilen idari para cezaları uygulanmaz; ancak sayacın türüne göre ilgili kanunlar ve alt düzenlemeler kapsamında işlem yapılır.

Bu idarî yaptırımlara Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İl Müdürü tarafından karar verilir.

#### **Adli cezalar**

**Madde 16 – (Değişik:23/1/2008-5728/462 md.) (Mülga fıkra:14/2/2019-7164/26 md.)**

**(Mülga fıkra:14/2/2019-7164/26 md.)**

Ayarının doğru olmadığını bildiği aletle ölçü yapan ve bu suretle haksız menfaat temin eden kişi, Türk Ceza Kanununun dolandırıcılık suçuna ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Mali Hükümler Muayene ve damgalama ücreti**

**Madde 17 –** Bakanlık ölçüler ve ayar kuruluşlarınca yapılan ilk, periyodik ve stok muayeneleri sonunda damgalanan veya yerine belge verilen ölçü ve ölçü aletleri için Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtilecek miktar ve esaslara göre muayene ve damga ücreti alınır.

## **Ölçüler ve ayar fonu**

**Madde 18 – (Mülga: 21/2/2001-4629/1 md.)**

### **Yerinde muayene giderleri**

**Madde 19 –** Ölçü ve ölçü aletlerinin buldukları yerlerde yapılacak muayeneleri için görevlendirilecek memurların 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre tahakkuk ettirilecek yollukları ile muayene için gerekli araç ve gereçlerin taşıma ücretleri, muayene isteğinde bulunanlar tarafından ödenir. İhbar üzerine yapılan muayenelerde yolluk ve giderler Bakanlık bütçesinden karşılanır

### **Kontrol yetkisi**

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Çeşitli Hükümler**

**Madde 20 –** Bakanlık Ölçüler ve Ayar Teşkilatı memurları, belediye ölçüler ve ayar memurlarının ölçü ve ölçü aletlerine ait bilumum işlerini bu Kanunun uygulanması bakımından kontrol etmeye yetkilidir.

### **Belediye ölçüler ve ayar memurluğu**

**Madde 21 –** Her belediye özellikle muayene ve damgalama işlerinde çalıştırılmak üzere, iş hacmine göre asgari bir ölçüler ve ayar memuru görevlendirmek mecburiyetindedir.

Bakanlık bütçe, idari ve yerleşim durumlarını dikkate alarak belediyeleri gruplaştırmak suretiyle ölçüler ve ayar işlerinin müşterek ayar memurları tarafından yürütülmesini sağlayabilir, Belediye ölçüler ve ayar memurlarının sicillerinin tutulması ve ayar memurluğu ile ilgili bilumum yazışmaların yapılması grup merkezi olan belediyelere ait olup, müşterek masraflardan gruba dahil belediyelere düşecek miktar, bütçelerine göre Bakanlıkça tespit olunur ve ilgili belediyelerce grup merkezi belediyesine ödenir.

### **Kadro temini, atama ve görevlendirme**

**Madde 22 –** Bakanlık, belediyelerin ölçüler ve ayar memurluğu kadrolarındaki noksanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının aracılığı ile mahalli Belediyelerce yeni kadro temin edilmesini ve kadrolara atamalar yapılmasını sağlar.

Bakanlık, belediye ölçüler ve ayar memurluğu kadrolarının her ne suretle olursa olsun boşalması halinde görevin aksamamasını teminen ayar memurluğu vazifelerini bölge teşkilatlarında görevli ölçüler ve ayar kontrolör veya fen memurlarına veya diğer bir belediyenin ölçüler ve ayar memuruna memuriyet unvan ve irtibatları baki kalmak şartıyla geçici olarak gördürebilir.

### **Yürürlükten kaldırılan kanunlar**

**Madde 23 –** 26.3.1931 tarihli ve 1782 sayılı Ölçüler Kanunu ile bu Kanunun ek ve tadilleri yürürlükten kaldırılmıştır.

## Yönetmelik

**Madde 24** – Bu Kanunda çıkarılması öngörölen yönetmelikler Kanunun yayımı tarihinden itibaren biryıl içinde çıkarılır. Yönetmelikler çıkarılıncaya kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

**Geçici Madde 1** – Bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmeyecek hükümleri yürürlüğe girinceye kadar, 1782 sayılı Ölçüler Kanununun ceza hükümleri ile bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

**Geçici Madde 2** – Bu Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce 1782 sayılı Ölçüler Kanunu hükümlerine muhalefet sebebiyle açılan ve bu Kanunla mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılmış olup da;

- a) Devam eden davalar hakkında görevsizlik kararı verilir, varsa tutuklular derhal tahliye edilir. Kararın bir örneği ve tutanak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İl Müdürlüğüne gönderilir. Bu merci, evrakın ilgilileri hakkında tutanaklarında yazılı suçlarının 1782 sayılı Kanunagöre verilmesi gereken cezalarından sadece para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle karar verir. Verilecek para cezasından aynı suçtan dolayı tutuklu kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde kabahatlar için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir. Para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.
- b) Kesinleşmiş ve henüz yerine getirilmemiş mahkumiyet kararlarının sadece para cezalarına ilişkin kısmı infaz olunur ve hükümlü olanlar derhal tahliye edilir. İnfaz edilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu ve hükümlü kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde kabahatlar için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir.

### **Geçici Madde 3(Ek:14/2/2019-7164/27 md.)**

15 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine giren fiilleri 1/12/2018 tarihinden önce işleyenler hakkında bu bent hükümleri uygulanmaz. Bu kapsamdaki ölçü aletleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde periyodik muayene başvurusunda bulunanlar muayene ve damgası yapıldıktan sonra söz konusu ölçü aletlerini kullanabilir. Bu süre içinde periyodik muayene için başvuruda bulunmayanlar ise söz konusu ölçü aletini kullanamaz. Kullananlar hakkında belirtilen bent uyarınca işlem yapılır.

**Yürürlük**

**Madde 25** – Bu Kanunun 5, 6, 12, 14, 15, 16 ve Geçici 2 nci maddeleri Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**Madde 26**– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN**

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 6502</b>		
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 7/11/2013</b>		
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarih : 28/11/2013</b>	<b>Sayı : 28835</b>	
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5</b>	<b>Cilt : 54</b>	

**Amaç****BİRİNCİ KISIM****Amaç, Kapsam ve Tanımlar**

**MADDE 1(1)** Bu Kanunun amacı; kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı, tüketiciyi aydınlatıcı ve bilinçlendirici önlemleri almak, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirme ve bu konulardaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2(1)** Bu Kanun, her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaları kapsar

**Tanımlar**

**MADDE 3(1)** Bu Kanunun uygulanmasında;

- Bakan: Gümrük ve Ticaret Bakanını,
- Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- Genel Müdür: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,
- Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,
- Hizmet: Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan ya da yapılması taahhüt edilen mal sağlama dışındaki her türlü tüketici işleminin konusunu,
- İthalatçı: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere mal veya hizmetleri ya da bu malların hammaddelerini yahut ara mallarını ticari veya mesleki amaçlarla ithal ederek satım, kira, finansal kiralama veya benzeri bir yolla piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiyi,
- Kalıcı veri saklayıcısı: Tüketicinin gönderdiği veya kendisine gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini ve değiştirilmeden kopyalanmasını sağlayan ve bu bilgiye aynen ulaşılmasına imkân veren kısa mesaj,



- elektronik posta, internet, disk, CD, DVD, hafıza kartı ve benzeri her türlü araç veya ortamı,
- g) Konut finansmanı kuruluşu: Konut finansmanı kapsamında doğrudan tüketiciye kredi kullandıran ya da finansal kiralama yapan bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketlerini,
- ğ) Kredi veren: Mevzuatı gereği tüketicilere kredi vermeye yetkili olan gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Mal: Alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları,
- ı) Sağlayıcı: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye hizmet sunan ya da hizmet sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- i) Satıcı: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye mal sunan ya da mal sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- j) Teknik düzenleme: 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunda yer alan tanımı,
- k) Tüketici: Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- l) Tüketici işlemi: Mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi,
- m) Tüketici örgütleri: Tüketicinin korunması amacıyla kurulan dernek, vakıf veya bunların üst kuruluşlarını,
- n) Üretici: Kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere tüketiciye sunulmuş olan mal ya da bu malların hammaddelerini yahut ara mallarını üretenler ile mal üzerine markasını, unvanını veya herhangi bir ayırt edici işaretini koyarak kendisini üretici olarak gösteren gerçek veya tüzel kişiyi,
- ifade eder.

## Temel ilkeler

### İKİNCİ KISIM

#### Genel Esaslar

**MADDE 4 (1)** Bu Kanunda yazılı olarak düzenlenmesi öngörölen sözleşmeler ile bilgilendirmeler en az on iki punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dilde, açık, sade ve okunabilir bir şekilde düzenlenir ve bunların bir nüshası kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile tüketiciye verilir. Sözleşmede bulunması gereken şartlardan bir veya birkaçının bulunmaması durumunda, eksiklik sözleşmenin geçerliliğini etkilemez. Bu eksiklik sözleşmeyi düzenleyen tarafından derhâl giderilir.

- (2) Sözleşmede öngörölen koşullar, sözleşme süresi içinde tüketici aleyhine değiştirilemez.
- (3) Tüketiciden; kendisine sunulan mal veya hizmet kapsamında haklı olarak yapılmasını beklediği ve sözleşmeyi düzenleyen yasal yükümlölükleri arasında yer alan edimler ile sözleşmeyi düzenleyen kendi menfaati doğrultusunda yapmış olduğu masraflar için ek bir bedel talep edilemez. Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde ise tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın görüşü alınarak bu Kanunun ruhuna uygun olarak ve tüketiciyi koruyacak şekilde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenir.
- (4) Bu Kanunda düzenlenen sözleşmelere istinaden tüketiciden talep edilecek her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilgilerin, sözleşmenin eki olarak kâğıt üzerinde yazılı şekilde tüketiciye verilmesi zorunludur. Uzaktan iletişim aracıyla kurulan sözleşmelerde ise, bu bilgiler kullanılan uzaktan iletişim aracına uygun şekilde verilir. Bu bilgilerin tüketiciye verildiğinin ispatı sözleşmeyi düzenleyene aittir.
- (5) Tüketicinin yapmış olduğu işlemler nedeniyle kıymetli evrak niteliğinde sadece nama yazılı ve her bir taksit ödemesi için ayrı ayrı olacak şekilde senet düzenlenebilir. Bu fıkra hükümlerine aykırı olarak düzenlenen senetler tüketici yönünden geçersizdir.
- (6) Tüketici işlemlerinde, tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatlar, her ne isim altında olursa olsun adi kefalet sayılır. Tüketicinin alacaklarına ilişkin karşı tarafça verilen şahsi teminatlar diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça müteselsil kefalet sayılır.
- (7) Temerrüt hâli de dâhil olmak üzere, tüketici işlemlerinde bileşik faiz uygulanmaz.

- (8) Bu Kanun tüm düzenlemeleri yönünden katılım bankalarını da kapsar. Uygulama, kâr payı dikkate alınarak yapılır.

•  
•  
•

### **Yiyecek taklidi ürünler**

## **DOKUZUNCU KISIM**

### **Çeşitli Hükümler**

**MADDE 79** (1) Gıda ürünü olmamalarına rağmen, sahip oldukları şekil, koku, renk, görünüm, ambalaj, etiket, hacim veya boyutları nedeniyle olduklarından farklı görünen ve bu sebeple tüketiciler, özellikle çocuklar tarafından, gıda ürünleriyle karıştırılarak tüketicilerin sağlığını ve güvenliğini tehlikeye atan ürünlerin üretilmesi, pazarlanması, ithalatı ve **İhracatı** yasaktır. Gıda ürünü olmamalarına rağmen geleneksel el sanatı ürünü olarak gıda ürünü şeklinde üretilen ve sağlığa zarar vermeyen ürünler, üzerinde uyarı işareti ve yazısı bulunması şartıyla bu hükmün dışındadır.

- (2) Bakanlık, olduklarından farklı görünerek tüketicilerin sağlığını ve güvenliğini tehlikeye atan bu ürünlere karşı gerekli tedbirleri almaya ve düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.
- (3) Piyasaya arz edilmiş olan bu ürünlerin güvensizliğinin tespit edilmesi hâlinde alınacak önlemler ile bu önlemlerin Avrupa Komisyonuna bildirilmesi hususunda Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun hükümleri uygulanır.
- (4) Bakanlık, bu kapsamdaki ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimini yapmakla görevlidir.
- (5) Yiyecek taklidi ürünleri satın alan tüketicilerin uğradıkları maddi ve manevi zararlar nedeniyle dava açma hakları saklıdır.

•  
•  
•

**ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU**

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 4760</b>		
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 6/6/2002</b>		
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarih : 12/6/2002</b>	<b>Sayı : 24783</b>	
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5</b>	<b>Cilt : 7</b>	

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Konu, Tanımlar, Vergiyi Doğuran Olay, Mükellef Verginin konusu**

**Madde 1 – 1. Bu Kanuna ekli;**

- (I) sayılı listedeki malların ithalatçıları veya rafineriler dahil imal edenler tarafından teslimi,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanların ilk iktisabı,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanlar ile (III) ve (IV) sayılı listelerdeki malların ithalatı veya imal ya da inşa edenler tarafından teslimi,
- (I), (III) ve (IV) sayılı listelerdeki mallar ile (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanların özel tüketim vergisi uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışı, bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisine tâbidir.

2. (**Değişik: 30/3/2006-5479/7 md.**) Kanuna ekli listelerde yer alan mallar Türk Gümrük Tarife Cetvelinde tanımlanan eşyalardır. Bu malların tarife numaralarında veya tanımlarında bu Kanuna ekli listeler dışında yapılacak değişiklikler Özel Tüketim Vergisi Kanununun uygulanmasında hüküm ifade etmez. (**Ek cümle: 4/6/2008-5766/19 md.**) Bu Kanuna ekli listelerdeki malların tarife numaralarında veya tanımlarındaki değişikliğin mahiyetini, Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yapılan değişikliklere bağlı olarak açıklamaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**Tanımlar, teslim ve teslim sayılan haller**

**Madde 2 – 1. Bu Kanunun uygulanmasında;**

- İthalat: Verginin konusuna giren malların Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişini,
- İlk iktisap: (II) sayılı listedeki mallardan Türkiye’de kayıt ve tescil edilmemiş olanların kullanılmak üzere ithalini, müzayede yoluyla veya kayıt ve tescil edilmiş olsa dahi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine göre iade edilenler de dahil motorlu araç ticareti yapanlardan iktisabını, motorlu araç ticareti yapanlar tarafından kullanılmaya başlanmasını, aktife alınmasını veya adlarına kayıt ve tescil ettirilmesini,

- c) Kayıt ve tescil: Motorlu taşıtların ilgili mevzuat gereğince trafik, belediye, liman ile Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce tutulan sivil hava vasıtaları siciline yapılan kayıt ve tescilini,
  - d) Motorlu araç ticareti yapanlar: (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenleri,
  - e) Teslim: Bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesini, ifade eder.
2. Bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdi teslim hükmündedir. Malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyeciyen ya da sürücüye tevdi edilmesi de mal teslimidir. Trampa iki ayrı teslim hükmündedir. Kap veya ambalajların geri verilmesinin mutata olduğu hallerde teslim, bunların içinde bulunan mallar itibarıyla yapılmış sayılır.
3. Aşağıdaki haller de teslim sayılır:
- a) Vergiye tâbi malların, vergiye tâbi olan malların imali dışında her ne suretle olursa olsun kullanılması, sarfi, işletmeden çekilmesi veya işletme personeline ücret, prim, ikramiye, hediye, teberru gibi namlarla verilmesi,
  - b) Mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satışlarda ziyetliğin devri.

### **Vergiye doğuran olay**

#### **Madde 3 – Vergiye doğuran olay;**

- a) Mal teslimi veya ilk iktisap hallerinde malın teslimi veya ilk iktisabı,
- b) Malın tesliminden önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi,
- c) Kısım kısım mal teslim edilmesi mutata olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi,
- d) Komisyoncular vasıtasıyla veya konsinyasyon suretiyle yapılan satışlarda, (I), (II) ve (IV) sayılı listelerdeki malların alıcıya, (III) sayılı listedeki malların komisyoncuya veya konsinye işletmeye teslimi,
- e) İthalatta, 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre gümrük yükümlülüğünün doğması, ithalat vergilerine tâbi olmayan işlemlerde ise gümrük beyannamesinin tescilidir.

**(Ek fıkra: 30/3/2006-5479/8 md.)** Bu Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan malların 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan

veya 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelenlerinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen zorunlu standartlara uymayanlarının rafinerilere teslim edilmesi halinde vergiyi doğuran olay, bu malların rafineriler tarafından tesliminde gerçekleşir ve verginin mükellefi bu teslimi gerçekleştirenlerdir.

### **Mükellef ve vergi sorumlusu**

**Madde 4 – 1.** Özel tüketim vergisinin mükellefi, bu Kanuna ekli;

- a) (I), (III) ve (IV) sayılı listelerdeki mallar ile (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olmayanları imal, inşa veya ithal edenler ile bu malların müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenler,
  - b) (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanlar için; motorlu araç ticareti yapanlar, kullanmak üzere ithal edenler veya müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenlerdir.
2. Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni ve iş merkezlerinin bulunmaması halleri ile gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı, vergi alacağına emniyet altına alınması amacıyla vergiye tâbi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.
3. **(Ek: 4/6/2008-5766/19 md.)** Fiiî veya kaydî envanter sırasında bu Kanuna ekli listelerdeki malların belgesiz olarak bulundurulduğunun tespiti halinde, belgesiz mal bulduran mükelleflere, bu malların alış belgelerinin ibrazı için tespit tarihinden itibaren 10 günlük bir süre verilir. Bu süre içinde alış belgelerinin ibraz edilememesi halinde, belgesi ibraz edilemeyen malın tespit tarihindeki emsal bedeli üzerinden hesaplanan özel tüketim vergisi, alışını belgeleyemeyen mükellef adına re'sen tarh edilir. Tarh edilecek özel tüketim vergisi, asgari maktu vergi tutarına göre hesaplanacak vergiden az olamaz. Bu tarhiyata vergi ziyai cezası uygulanır.

**(Ek: 4/6/2008-5766/19 md.)** Ancak, belgesiz mal bulduran mükelleflere bu malları satanlara, bu satışları ile ilgili vergi inceleme raporuna dayanılarak özel tüketim vergisi tarhiyatı yapıldığı takdirde, ayrıca alıcıdan özel tüketim vergisi ve buna ilişkin ceza aranmaz.

### **İhracat istisnası**

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **İstisnalar**

**Madde 5 – 1.** Bu Kanuna ekli listelerdeki malların **İhracat** teslimleri aşağıdaki şartlarla vergiden müstesnadır.

- a) Teslim **Yurt dışı**ndaki bir müşteriye yapılmalıdır. **Yurt dışı**ndaki müşteri tabiri; ikametgâhı, işyeri, kanuni ve iş merkezleri **Yurt dışı**nda olan alıcılar

- b) ile yurt içinde bulunan bir işletmenin, **Yurt dışında** faaliyet gösteren şubelerini ifade eder.
- c) Teslim konusu mal, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden çıkmış olmalıdır. Malın **İhraç** edilmeden önce **Yurt dışındaki** alıcı adına hareket edenlere veya bizzat alıcıya işlenmek ya da herhangi bir şekilde değerlendirilmek üzere yurt içinde teslimi **İhracat** sayılmaz.
- 2. (Değişik: 29/3/2018-7104/24 md.)** Bu Kanuna ekli (III) ve (IV) sayılı listelerdeki malların, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 95 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre faaliyette bulunan gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına teslimi vergiden müstesnadır.
- 3. (Ek: 29/3/2018-7104/24 md.) İhraç** edilen veya 4458 sayılı Gümrük Kanununun 95 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre faaliyette bulunan gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına teslim edilen malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen ve beyan edilen özel tüketim vergisi **İhracatçıya** veya gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya bunların depolarına mal teslim edenlere iade edilir. Maliye Bakanlığı, bu mallara ait verginin iadesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

### **Diplomatik istisna**

**Madde 6 –** Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı listelerde yer alan malların, karşılıklı olmak kaydıyla yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilcilikleri, konsoloslukları ve **Uluslararası** anlaşmalarla vergi muafiyeti tanınan **Uluslararası** kuruluşlar ve bunların diplomatik haklara sahip mensupları tarafından kendi ihtiyaçları için ilk iktisabı, ithali veya bunlara teslimi ile ev sahibi hükümet anlaşmaları veya ülkemizin taraf olduğu diğer anlaşmalar çerçevesinde Türkiye'deki **Uluslararası** kuruluşlar ve bunların yönetici kadrolarında görev yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan mensupları tarafından Türkiye'de görevde buldukları süre içinde kendi ihtiyaçları için ilk iktisabı, ithali veya bunlara teslimi vergiden müstesnadır.

### **Diğer istisnalar**

**Madde 7 –** Bu Kanuna ekli;

1. (I) sayılı listede yer alan malların;
  - a) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilâtının ihtiyacı için bu kuruluşlara veya bunların gerek göstermeleri üzerine ve işlemlerin bu kuruluşlar adına yapılması koşuluyla akaryakıt ikmalini yapanlara teslimi,
  - b) 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre petrol arama ve istihsal faaliyetlerinde kullanılmak üzere bu faaliyetleri yapanlara teslimi,

c) (Ek: 30/7/2003-4962/7 md.; Değişik: 28/3/2013-6455/32 md.) 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelenlerinin tabii afetler, bulaşıcı hastalıklar ve benzeri olağanüstü durumlarda genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliklere bedelsiz teslimi ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 16/A maddesi uyarınca tasfiyelik hale gelenlerinin bu bentte sayılanlara bedelsiz teslimi,

2. (Değişik: 16/7/2004-5228/21 md.) (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tâbi mallardan;

c) 87.03 (hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 200.000 TL'yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindirin hacmi 2.800 cm<sup>3</sup>'ü aşanlar hariç) ve

87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, engellilik oranı % 90 veya daha fazla olan malûl ve engelliler tarafından,

d) (Ek: 6/2/2014-6518/56 md.) 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan (motor silindir hacmi 2.800 cm<sup>3</sup>'ü aşanlar, bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilenler, sürücü dâhil 8 kişiye kadar oturma yeri olan binek otomobilleri, yarış arabaları, arazi taşıtları hariç), yük taşımada kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi istiap haddinin % 50'sinin altında olanlar ile sürücü dâhil 9 kişilik oturma yeri olanların engellilik durumlarının araçları bizzat kullanamayacak ve sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanmalarını gerektirecek nitelikte olduğunu ilgili mevzuat çerçevesinde alınan engelli sağlık kurulu raporuyla tevsik eden ve engellilik derecesi %90 veya daha fazla olup tekerlekli sandalye veya sedye ile binilmesine ve seyahat edilmesine uygun tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından,

e) 87.03 (hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 200.000 TL'yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindirin hacmi 2.800 cm<sup>3</sup>'ü aşanlar hariç) ve

87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından,

d) (Ek: 4/6/2008-5766/19 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/56 md.) Bu bendin (a), (b) ve (c) alt bentleri kapsamındaki araçların aynı alt bentlerde belirtilen malûl ve engelliler tarafından ilk iktisabından sonra deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hâle gelmesi nedeniyle hurdaya çıkarılmasında, bu alt bentler kapsamındaki araçları hurdaya çıkaran malûl ve engelliler tarafından, beş yılda bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı,

3. (Değişik: 16/6/2009-5904/18 md.) a) (II) sayılı listede yer alan mallardan; uçak ve helikopterlerin Türk Hava Kurumu tarafından ilk iktisabı,



b) (II) sayılı listede yer alan malların, Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı tarafından ilk iktisabı,

c) **(Ek: 30/5/2013-6491/27 md.)** (II) sayılı listedeki 8701.20, 87.04, 87.05 ve 87.09 G.T.İ.P. numaralarında yer alan malların, münhasıran petrol arama faaliyetinde kullanılmak üzere ilk iktisabı,

4. (IV) sayılı listedeki 9302.00.00.00 ve 93.03 tarife pozisyonunda yer alan malların Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı, Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne teslimi veya bunlar tarafından ithali,
5. (IV) sayılı listede yer alan malların genel ve katma bütçeli dairelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliklere bedelsiz teslimi veya bunlar tarafından bedelsiz olarak ithali,
6. Kanuna ekli listelerdeki mallardan 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci Maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ve (7) numaralı fıkrası kapsamında ithal edilen eşya ile (12) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında ithal edilen bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında “-Diğerleri” satırı altında yer alan mallardan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi dahil gümrük vergilerine ilişkin istisna uygulanmaması durumunda belirlenecek gümrüklenmiş değeri 200.000 TL’yi aşanlar hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali (Bu Kanunun 5 inci Maddesinde düzenlenen **İhracat** istisnası ile 8 inci Maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen **İhraç** kaydıyla teslimlerde verginin tecil ve terkin edilmesi uygulamasından yararlanılarak **İhraç** edilen, ancak 4458 sayılı Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci Maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşya ile ilgili olarak **İhracat** istisnasından veya tecil-terkin uygulamasından faydalanılan miktarın gümrük idaresine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.),
7. 4458 sayılı Gümrük Kanununun transit, gümrük antrepo, dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tâbi tutulanlar ile serbest bölgeler ve geçici depolama yerleri hükümlerinin uygulandığı mallar,
8. **(Ek: 20/8/2016-6745/51 md.)** (II) sayılı Listede yer alan kayıt ve tescile tabi mallardan;  
87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm<sup>3</sup>’ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm<sup>3</sup>’ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında

yer alanların, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan kişilerden hayatını kaybetmiş olanların eş veya çocuklarından birisi, eş ve çocuğu yoksa ana veya babasından birisi tarafından bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı, vergiden müstesnadır.

**(Ek fıkra: 28/11/2017-7061/72 md.)** Birinci fıkranın; (2) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentleri ile (6) numaralı bendinde yer alan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarın 100 lirayı aşmayan kesirleri dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu şekilde tespit edilen tutarı %50'sine kadar artırmaya yetkilidir.

#### **Madde 7/A – (Ek: 27/4/2006-5493/1 md.)**

Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan 2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde; Cumhurbaşkanınca belirlenen sınır kapılarında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun **İhracat** rejimi kapsamında **Yurt dışına** çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca **Yurt dışına** çıkışlarında teslimi vergiden müstesnadır.

Maliye Bakanlığı, bu maddede düzenlenen istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, istisnayı bu maddeye göre işlem yapanlara verginin iadesi yöntemi ile uygulamaya yetkilidir.

#### **Verginin tecili**

**Madde 8 – 1. (Yeniden düzenleme: 30/7/2003-4962/8 md.)** Bu Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetvelindeki malların; (I) sayılı listeye dahil olmayan malların imalinde kullanılmak üzere mükellefler tarafından tesliminde tarh ve tahakkuk ettirilen özel tüketim vergisinin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek kısmı, teminat alınmak suretiyle tecil olunur. Söz konusu malların tecil tarihini takip eden aybaşından itibaren oniki ay içinde (I) sayılı listeye dahil olmayan malların imalinde kullanılması halinde tecil olunan vergi terkin edilir. Bu hükümlere uyulmaması halinde, bu malların tecil-terkin işlemi dışındaki amaçlarla tesliminde tarh edilmesi gereken vergi tutarından, daha önce tahsil edilen verginin mahsubundan sonra kalan tutar, vade tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirlenen gecikme zammı ile birlikte alıcıdan tahsil edilir. Ancak, tecil edilen verginin 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler dolayısıyla terkin edilememesi halinde bu vergi, tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edilir.

2. **İhraç** edilmek şartıyla **İhracatçılara** teslim edilen mallara ait özel tüketim vergisi, mükelleflerce **İhracatçılardan** tahsil edilmemesi şartıyla, bu mükelleflerin talebi üzerine vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil olunur. Söz konusu malların **İhracatçıya** teslim tarihini takip eden aybaşından itibaren üç ay içinde **İhraç** edilmesi halinde tecil edilen vergi terkin olunur. **İhracatın** yukarıdaki şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, tecil olunan vergi vade tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci Maddesine göre belirlenen gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Ancak, **İhraç** edilmek şartıyla teslim edilen malların 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle **İhraç** edilememesi halinde, tecil edilen vergi, tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci Maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte tahsil edilir.

**(Ek paragraf: 21/3/2018-7103/59 md.) İhracatın** mücbir sebepler veya beklenmedik durumlar nedeniyle üç ay içinde gerçekleştirilememesi halinde, en geç üç aylık sürenin dolduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde başvuran **İhracatçılara**, Maliye Bakanlığınca veya Bakanlığın uygun görmesi halinde vergi dairelerince üç aya kadar ek süre verilebilir.

3. (III) sayılı listede yer alan malların tamamının ya da bir kısmının tesliminde veya ithalinde tahakkuk eden vergiyi, teminat alınmak suretiyle, bu malların tüketiciye teslimine kadar (bu safha dahil) tecil ettirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

### **Vergi indirimi**

**Madde 9 – Özel tüketim vergisine tâbi malların, yer aldığı listedeki başka bir malın imalinde kullanılması halinde ödenen vergi, Maliye Bakanlığınca belirlenen esaslara göre ödenecek vergiden indirilir.**

#### **Madde 9/A – (Ek: 21/3/2018-7103/60 md.)**

Bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04, 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan malların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen ve beyan edilen özel tüketim vergisi, (II) sayılı listedeki malların imalatçısına iade edilir. Maliye Bakanlığı verginin iadesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

### **İstisnaların sınırı ve yetki**

**Madde 10 – 1. Özel tüketim vergisine ilişkin istisna ve muafiyetler ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir. Diğer kanunlarda yer alan istisna veya muafiyet hükümleri bu vergi bakımından geçersizdir. Uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.**

2. Maliye Bakanlığı, bu Kanunda yer alan istisna ve muafiyetlerin uygulanması ile verginin tecilinde alınacak teminatların türü ve miktarları ile tecil edilen verginin terkinine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

•  
•  
•

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### **Gümrük İdarelerince Alınan Özel Tüketim Vergisine İlişkin Hükümler** **Gümrük idarelerince alınan özel tüketim vergisine ilişkin hükümler**

**Madde 16 – 1.** İthalde alınan özel tüketim vergisi gümrük makbuzunda ayrıca gösterilir.

İthalat vergilerinin maktu veya sabit oranlı alındığı hallerde tarife, malın ithalinde alınacak özel tüketim vergisi de dahil edilmek suretiyle tespit olunur.

2. 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile diğer kanunlar gereğince ithalat vergileri teminata bağlanarak işlem gören mallara ait özel tüketim vergisi de aynı usule tâbi tutulur.
3. Bu Kanuna göre gümrükte vergisi ödenmeden veya eksik ödenerek ithal edilen malların hiç alınmamıŐ veya eksik alınmış özel tüketim vergisi ile vergiden müstesna olduğu halde yanlışlıkla alınan veya fazla alındığı anlaşılan özel tüketim vergisi hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanunundaki esaslara göre işlem yapılır. İthal edilecek mala ilişkin beyan üzerinden hesaplanan vergiler ile muayene ve denetleme sonucu hesaplanan vergiler arasındaki farklarda, 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca ithalat vergileri noksanlıklarında uygulanacak esaslara göre para cezası kesilir.
4. (I) sayılı listedeki malların ithalinde, ödenecek özel tüketim vergisine karşılık olmak üzere türü, tutarı ve çözümüne ilişkin usul ve esasları Maliye Bakanlığınca belirlenmek suretiyle teminat alınır.

**DAMGA VERGİSİ KANUNU**

<b>Kanun Numarası</b>	<b>488</b>
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 1/7/1964</b>
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarih : 11/7/1964 Sayı : 11751</b>
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5 Cilt : 3 Sayfa : 2741</b>

**Konu:**

**BİRİNCİ BÖLÜM**  
***Mükellefiyet ve İstisnala***

**Madde 1** – Bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlar Damga vergisine tabidir.

Bu kanundaki kağıtlar terimi, yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade eder.

Yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtlar, Türkiye'de resmi dairelere ibraz edildiği, üzerine devir veya ciro işlemleri yürütüldüğü veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalandığı takdirde vergiye tabi tutulur.

*Şümul:*

**Madde 2** – Vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların hükümlerinin yenilenmesine, uzatılmasına, değiştirilmesine devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhler de Damga Vergisine tabidir.

•  
•  
•

**Ek Madde 1(Ek: 2/1/2003 4778/5 md.)**

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına dayanılarak yapılacak ödemeler ile dostane çözüm bağlamında yapılacak ödemelere ilişkin olarak düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden istisnadır.

**Ek Madde 2 – (Ek: 25/12/2003 5035/28 md.; Değişik: 15/7/2016-6728/27 md.)**

1. **İhracat** ve **İhracata** ilişkin olduğunun tevsiki kaydıyla aşağıda sayılan işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar (gümrük idarelerine verilen beyannameler dâhil) damga vergisinden müstesnadır.

a) **İhracat** karşılığı yapılacak ödemeler (**İhracatın** finansmanında kullanıldığının tevsiki kaydıyla prefinansman, Destekleme ve Fiyat

İstikrar Fonu çerçevesinde yapılan ödemelere ilişkin taahhütnameler ile temliknameler ve Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçları ile genel bütçeli idarelere olan borçların mahsubu dâhil).

- b) İhracattan doğan alacağın İhracatçı tarafından temliki.
  - c) İhracat bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar.
  - ç) Transit ticarete konu malın satın alınması ve satılması.
  - d) Tedarik edildikleri şekliyle İhraç edilmek üzere mal alımı.
  - e) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 131 inci maddesine istinaden ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi ambalaj malzemesi ithali ile katı İhraç edilen mallara ait ambalaj malzemesinin geçici İhracı ve ithali.
  - f) Dahilde işleme izni kapsamında iznin geçerli olduğu süre içerisinde yapılan ithalat.
  - g) Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında belgenin geçerli olduğu süre içerisinde yapılan ithalat veya yurt içi alımlar.
  - ğ) Gerçekleştirilen mamul ürün İhracatı karşılığı olarak bu ürünlerin üretiminde kullanılan girdilerin Toprak Mahsulleri Ofisinden veya Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından alımı.
2. Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesine bağlanan aşağıda sayılan diğer döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler nedeniyle, belgenin geçerlilik süresi içerisinde belgede yer alan tutarla sınırlı olmak kaydıyla, düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.
- a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan kamu yatırımlarından Uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların (alt yükleniciler hariç);
  - i) Tam mükellef olması hâlinde, Uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda yapacakları teslim, hizmet ve faaliyetler ile tam mükellef imalatçı firmaların, bahse konu işte kullanılmak üzere bu işin yapımını yüklenen firmaya üreterek yapacakları mal ve malzeme ile hizmet satış ve teslimleri,
  - ii) Dar mükellef olması hâlinde, söz konusu firmanın bu işte kullanacağı mal ve malzemeyi üreten tam mükellef imalatçı firmaların (iş taahhüt eden firmalar dâhil) yapacakları satış ve teslimleri,
  - iii) Tam ve dar mükellef firmaların ortaklığı hâlinde, tam mükellef firmaya kendi faaliyeti oranında, diğer firmaya ise

- (ii) alt bendi çerçevesinde tam mükellef firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,
- iv) Yukarıda belirtilen (i), (ii) ve (iii) alt bentleri çerçevesinde proje sahibi kamu kurumları ile bu projeleri üstlenen firmalara proje süresince yapılacak teknik müşavirlik, mühendislik ve benzeri hizmet satışları.
- b) i) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili projeleri üstlenmiş tam mükellef imalatçı firmalar ile savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarında yapılacak araştırma ve geliştirme projelerini üstlenen tam mükellef imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimler ile bu satış ve teslimler sonrası doğan bakım ve onarım hizmetleri,
- ii) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca savunma, güvenlik veya istihbarat alanları açısından önem arz ettiği belirtilen savunma, güvenlik ve istihbarata yönelik her türlü platform, sistem, yazılım, araç ve gereçlerini üreten tam mükellef imalatçı firmalar ile savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarında yapılacak araştırma ve geliştirme projelerini üstlenen tam mükellef imalatçı firmaların ülkenin savunma, güvenlik veya istihbaratı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yapacakları satış ve teslimler ile bu satış ve teslimler sonrası doğan bakım ve onarım hizmetleri,
- iii) Bu bendin (i) ve (ii) alt bentlerinde belirtilen firmalara, tam mükellef imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,
- iv) Bu bendin (i) ve (ii) alt bentlerinde belirtilen işleri yüklenen firmanın dar mükellef firma olması hâlinde, tam mükellef imalatçı firmaların bu firmaya üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- c) Tam mükellef imalatçı firmaların, Ekonomi Bakanlığınca belirlenen yatırım malları listesinde belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- ç) Tam mükellef imalatçı firmaların, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında monte edilmemiş haldeki aksam ve parçaları ithal edebilecek firmalara, ithal edebilecekleri bu aksam ve parçaları üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- d) Yap-İşlet Modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projelerini üstlenen tam mükellef firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri.
- e) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından **Uluslararası** ihaleye çıkarılmış yurt içi veya **Yurt dışı** (...) taşıma işlerini yüklenen tam mükellef firmaların bu faaliyetleri.
- f) **Uluslararası** yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin yurda getirilmesi kaydıyla kara, deniz veya hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri.

- g) **Yurt dışına** yönelik olarak gerçekleştirilecek mütcaahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri.
- ğ) Yabancı uyruklulara (diplomatik temsilcilikler ve mensupları dâhil), turistlere veya **Yurt dışında** alıŐan Türk vatandaşlarına ülkemizde buldukları sürede, döviz karşılığı verilecek sağlık hizmetleri.
- h) Turizm müesseseleri ile seyahat acentelerinin yurt içindeki ve **Yurt dışındaki** turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz karşılığı hizmet satışları.
- i) Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla **Yurt dışında** yerleşik firmalar adına gerçekleştirilen bakım ve onarım hizmetiyle, dış sefere çıkan Türk ve yabancı bayraklı gemi, uçak veya tırların bakımı ve onarımı, yenileme ve dönüşüm ile bakım, onarım, yenileme ve dönüşüm kapsamında gerçekleştirilen mal (yakıt ve madeni yağlar hariç) ve hizmet satışları.
- j) Tam mükellef firmalarca, **İhraç** ürünlerimizin pazarlanması amacıyla **Yurt dışında** mağaza açılması veya işletilmesi.
- k) Kamu kurum ve kuruluşlarınca **Uluslararası** ihaleye çıkarılan maden havzalarından rödövens karşılığında maden çıkarımı ve işletmesiyle ilgili üretim faaliyetleri.
- l) Yurt içinde yerleşik haber ajanslarınca, **Yurt dışındaki** yayın organlarına görüntülu veya görüntüslüz haber satışları.
- m) Kamu kurum ve kuruluşlarınca **Uluslararası** ihaleye çıkarılan ve Ekonomi Bakanlığı tarafından belirlenen yatırım malları, sınaı mamuller ve yazılım hizmetlerine yönelik ihaleleri kazanan tam mükellef imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- n) İgili veya çok taraflı **Uluslararası** anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların **Yurt dışından** getirme imkanına sahip buldukları sınaı mamulleri teslim eden tam mükellef imalatçı firmalar ile **Uluslararası** kuruluşlar, yabancı ülke temsilcilikleri ve kuruluşlarına ait tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen tam mükellef mütcaahhit firmaların faaliyet ve teslimleri.
- o) İgili veya çok taraflı **Uluslararası** anlaşmalar kapsamında Türkiye’de gerçekleştirilen projeleri üstlenen kurum, kuruluş veya Şirketler (bunlar tarafından yurt içinde projenin yürütülmesi amacıyla kurulan veya ortaklık gerçekleştirilen Şirketler dâhil) tarafından proje kapsamında verilen yapım ve teslim işlerini yüklenen firmaların (alt yükleniciler hariç);
- p) Tam mükellef olması halinde, bunların yapacakları teslim ve hizmetleri ile tam mükellef imalatçı firmaların bu firmalara üreterek yapacakları satış ve teslimleri,



- iii) Tam ve dar mükellef firmaların ortaklığı şeklinde olması hâlinde, tam mükellef firmanın ortaklığı oranında gerçekleştireceği teslim ve hizmetleri ile tam mükellef imalatçı firmaların bu firmalara üreterek yapacakları satış ve teslimleri.
- n) Kamu özel iş birliği kapsamında tesis yapımı ve yenilenmesi işlerini üstlenen tam mükellef firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri.

## 1/7/1964 TARİH VE 488 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

### 1 – 3/12/1988 tarih 3505 sayılı kanunun 488 sayılı Kanun ile ilgili geçici maddeler:

**Geçici Madde 1** – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar (bu tarih dahil) her bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle miktarı 500.000 lirayı aşmayan ve vadesi geldiği halde ödenmemiş olan vergiler ile bu tarih itibariyle ihtilafı hale getirilmiş ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ve miktarı 500.000 lirayı aşmayan vergilerin % 30 fazlasıyla ve ihtilaf yaratmamak, yaratılmış ihtilaftan vazgeçmek kaydıyla 31.12.1988 tarihi sonuna kadar ödenmesi halinde, ödenen bu vergilere isabet eden gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce her bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle asılları kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan vergilere ait olan ve her vergi türü itibariyle miktarı 500.000 lirayı aşmayan gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının % 30'unun 31.12.1988 tarihi sonuna kadar ödenmesi halinde, kalan % 70'inin tahsilinden vazgeçilir.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

### **Geçici Madde 2 – a) İhracat,**

**b)** İhracat teşvik belgesine bağlanan döviz kazandırıcı faaliyetlerle, bu belge kapsamındaki ithalat,

**c)** İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve yatırım teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için alınan yatırım kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu ve sermaye artırımını, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili,

İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, 31.12.2003 tarihine kadar 488 sayılı Kanuna göre damga vergisinden ve 492 sayılı Kanuna göre harçlardan istisna edilir.

Kredilerin amaç dışı kullanılması, taahhüt edilen İhracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik belgesindeki şartların yerine getirilmemesi

halinde, alınmayan damga vergileri ve harçlar, **İhracatçı** veya yatırımcı kiŐi veya kuruluŐlardan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hűkűmlerine gűre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.

Yukarıda belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle iŐlem yapan kuruluŐlar, istisnaya konu iŐlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını iŐlemin yapıldığı tarihi takip eden 30 gűn içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

**İhracat** taahhűdűnűn gerçekleŐmediđinin veya teŐvik ūartlarına uyulmadıđının tespit edildiđi tarihi takip eden 30 gűn içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen bankalar ile yukarıdaki fıkra geređince bildirimde bulunmayan kuruluŐlar, damga vergisi, harç, ceza ve gecikme faizinin űdenmesinden ilgililerle birlikte műteselsilen sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanması bakımından, dűviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduđu ve bu maddenin uygulanmasına iliŐkin usul ve esaslar, Devlet Planlama TeŐkilatı MűsteŐarlıđının bađlı bulunduđu Devlet Bakanı ile Maliye ve Gűmrűk Bakanı tarafından birlikte tespit edilir.

## **2 – 15/12/1990 tarih ve 3689 sayılı Kanununun Geçici Maddesi:**

**Geçici Madde 1** – Bu Kanunun yűrűrlűđe girdiđi tarihe kadar (bu tarih dahil) her bir vergi tűrű, vergilendirme dűnemi ve vergi dairesi itibariyle miktarı 3.000.000 lirayı, yıllık beyannameler űzerinden tarh olunan vergilerde 25.000.000 lirayı aŐmayan ve vadesi geldiđi halde űdenmemiŐ olan ya da űdeme sűresi henűz geçmemiŐ olan vergilerin tamamı ile bu vergilere isabet eden gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının ayrı ayrı % 30'unun; yarısının 31.12.1990, diđer yarısının da 31.1.1991 tarihi sonuna kadar iki eŐit taksitte tamamen űdenmesi ve ihtilaf yaratılmaması, yaratılmıŐ ihtilafardan vazgeçilmesi ūartıyla gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarından kalan % 70'inin tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunun yűrűrlűđe girdiđi tarihte ihtilaflı olan ya da dava açma sűresi henűz geçmemiŐ bulunan ikmalen, re'sen ya da idarece tarh edilen ve her bir vergi tűrű, vergilendirme dűnemi ve vergi dairesi itibariyle miktarı 3.000.000 lirayı yıllık beyannameler űzerinden tarh olunan vergilerde 25.000.000 lirayı aŐmayan vergilerin tamamı ile bu vergilere isabet eden gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının ayrı ayrı % 30'unun; yarısının 31.12.1990, diđer yarısının da 31.1.1991 tarihi sonuna kadar iki eŐit taksitte űdenmesi halinde ve ihtilaf yaratılmaması, yaratılmıŐ ihtilafardan vazgeçilmesi ūartıyla gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarından kalan % 70'inin tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra kapsamına giren gecikme faizinin hesaplanmasında tarhiyatın tahakkuk tarihi, dava açma sűresinin bitim tarihi olarak dikkate alınır.

Bu Kanunun uygulanmasında; 3505 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi ile değişik 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesi gereğince asıl addolunan ve her bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle miktarı 3.000,000 lirayı, yıllık beyannameler üzerinden tarh olunan vergilerde ise 25.000.000 lirayı aşmayan gecikme zammı ve gecikme faizlerinden;

- 1.1. 1989 tarihi itibariyle asıl addolunan miktarın % 30'unun; yarısının 31.12.1990, diğer yarısının da 31.1.1991 tarihi sonuna kadar iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla kalan % 70'inin,
- 1.1.1990 tarihi itibariyle asıl addolunan miktarların % 20'sinin; yarısının 31.12.1990, diğer yarısının da 31.1.1991 tarihi sonuna kadar iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla kalan % 80'inin ve 1.1.1990 tarihinde asıl addolunan meblağlara 1990 yılı içinde uygulanan gecikme zamlarının,

Bu konuda ihtilaf yaratılmaması ve yaratılmış ihtilaflardan vazgeçilmesi halinde tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bir vergi türü, vergilendirme dönemi ve vergi dairesi itibariyle asılları kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan vergilere ait olan ve her vergi türü itibariyle miktarı 3.000.000 (Yıllık beyannamelere ilişkin olarak 25.000.000) lirayı aşmayan gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının % 20 sinin; yarısına 31.12.1990,diğer yarısının da 31.1.1991 tarihi sonuna kadar iki eşit taksitte ödenmesi halinde, kalan % 80'inin tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunda belirtilen miktarların üzerinde borç olması halinde; bu borçların sadece Kanunda belirtilen miktarları kadarki kısmı hakkında da, yukardaki fıkra hükümleri uygulanır.

Bu Kanun kapsamına giren alacaklar ile ilgili olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapılan tahsilat tutarları ile bu Kanuna göre yapılan ödemeler mükellefe red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

### **3 – 30/12/2004 tarihli ve 5281 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:**

**Geçici Madde 1**Bu Kanun ile Damga Vergisi ve Harçlar Kanununda yapılan değişikliklere istinaden damga ve harç pullarının kullanımdan kalkması nedeniyle yapılması gereken işlemlere ilişkin esas ve usûlleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

**KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU**

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 5607</b>		
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 21/3/2007</b>		
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarih : 31/3/2007</b>	<b>Sayı : 26479</b>	
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5</b>	<b>Cilt : 46</b>	

**Amaç****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç ve Tanımlar**

**MADDE 1 – (1)** Bu Kanunun amacı, kaçakçılık fiilleri ve yaptırımları ile kaçakçılığı önleme, izleme, araştırma usûl ve esaslarını belirlemektir.

**Tanımlar**

**MADDE 2 – (1)** Bu Kanunda yer alan;

- Gümrük vergileri: Gümrük idaresi veya başka idarelerce, eşyanın ithali veya **İhracına** bağılı olarak uygulanan vergiler ile diğerk malî yükümlölükleri,
- Gümrüklenmiş değer: **Uluslararası** kıymet sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, **İhraç** eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını,
- (**Ek: 28/3/2013-6455/53 md.**) Akaryakıt: Benzin, gaz yağı, jet yakıtı, motorin, fueloil, sıvılaştırılmış petrol gazları, doğal gaz gibi akaryakıt ürünleri ile akaryakıt yerine kullanılan petrol türevleri ve bunların karışımları ile akaryakıt yerine kullanılan diğerk ürünleri, ifade eder.

**Kaçakçılık suçları****İKİNCİ BÖLÜM****Kaçakçılık Fiilleri**

**MADDE 3 – (Değişik: 28/3/2013-6455/54 md.)**

- Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, gümrük kapıları dışından ülkeye sokulması halinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır.
- Eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan

kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

- (4) Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, hile ile **Yurt dışı**na çıkarmış gibi işlem yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- (5) Birinci ila dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- (6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- (7) İthal kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeye sokan kişi, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. İthal yasak eşyayı, bu özelliğini bilerek satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, aynı ceza ile cezalandırılır.
- (8) **İhrac**ı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeden çıkaran kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- (9) İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla **İhrac**at gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen **İhrac**ata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte **İhrac** edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.
- (10) Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısından iki katına kadar artırılır, ancak bu fıkranın uygulanması suretiyle verilecek ceza üç yıldan az olamaz.
- (11) **(Değişik: 18/6/2014-6545/89 md.)** Ulusal marker uygulamasına tabi olup da, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği

seviyenin altında ulusal marker içeren veya hiç içermeyen akaryakıtı;

a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden,

b) Satışa arz eden veya satan,

c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan,

kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, marker içermeyen veya seviyesi geçersiz olan akaryakıtın kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur.

(12) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. **(Ek cümle:29/4/2021-7318/13 md.)** Akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünler yönünden de bu fıkra uyarınca cezaya hükmolunur.

(13) Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil olmak üzere sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan kanunlara aykırı şekilde alınan ürünleri satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(14) Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(15) Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

(16) Tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretlerin taklitlerini imal eden veya ülkeye sokanlar ile bunları bilerek bulunduran, nakleden,

satan ya da kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

- (17) Tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin ambalajlarına kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri; ilgili mevzuatta belirlenen şekilde temin etmesine rağmen belirlenen ürünlerde kullanmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak yayanlar, bunları alma veya kullanma hakkı olmadığı halde sahte evrak veya dokümanlarla veya herhangi bir biçimde ilgili kurum ve kuruluşları yanıltarak temin edenler, bunları taklit veya tahrif ederek ya da konulduğu üründen kaldırarak, değiştirerek ya da her ne suretle olursa olsun tedarik ederek amacı dışında kullananlar üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- (18) **(Değişik: 18/6/2014-6545/89 md.)** Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ya da taklit veya yanıltıcı bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri;
- a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden,
- b) Satışa arz eden veya satan,
- c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan,
- kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, tütün mamullerinin, makaron, yaprak sigara kâğıdı, etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur.
- (19) **(Mülga: 18/6/2014-6545/89 md.)**
- (20) **(Mülga: 18/6/2014-6545/89 md.; Yeniden düzenleme: 28/11/2017-7061/93 md.)** Ticari amaçla; makaron veya yaprak sigara kâğıdını, içine kıyılmış tütün, parçalanmış tütün ya da tütün harici herhangi bir madde doldurulmuş olarak satanlara, satışa arz edenlere, bulunduran ve nakledenlere üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.
- (21) **(Ek:30/11/2022-7423/8 md.)** Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.
- (22) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiiller, teşebbüs aşamasında kalmış olsa bile, tamamlanmış gibi cezalandırılır.
- (23) **(Ek: 18/6/2014-6545/89 md.)**Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar artırılır. **(Ek**

**cümle:14/4/2020-7242/61 md.)** EŞyanın değerinin hafif olması hâlinde verilecek cezalar yarısına kadar, pek hafif olması hâlinde ise üçte birine kadar indirilir

### **Nitelikli haller**

**MADDE 4 –** (1) Bu Kanunda tanımlanan suçların (...), bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza iki kat artırılır.

Bu Kanunda tanımlanan suçların (...), üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(1) Bu Kanunda tanımlanan suçların, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde veya yararına olarak işlenmesi halinde, ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(2) Bu Kanunda tanımlanan suçların, kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek, araştırmak ve soruŐtırmakla görevli kişiler tarafından veya meslek ve sanatın sağladığı kolaylıklardan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Bu Kanunda tanımlanan suçların (...), belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükmolunur.

(3) Kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek ve araştırmakla görevli olup da bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesine kasten göz yuman kişi, işlenen suçun müşterek faili olarak sorumlu tutulur.

(4) Kaçakçılık suçunun konusunu oluŐtıran eşyanın, Devletin siyasi, iktisadi veya askerî güvenliğini bozacak ya da çevre veya toplum sağlığını tehdit edecek nitelikte olması halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluŐtırmadığı takdirde, verilecek hapis cezası on yıldan az olamaz.

**(5) (Ek: 28/3/2013-6455/55 md.)** Kaçak akaryakıt satışının, 3 üncü maddenin on dördüncü fıkrasında belirtildiğı şekilde sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde verilecek cezalar iki kat artırılır.

**(6) (Ek: 28/3/2013-6455/55 md.)** Tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler, akaryakıt, uyuşturucu, silah ve mühimmat, elektronik eşya ve canlı hayvan, et, çay, Şeker, zeytin gibi gıda maddeleri ile gerekli görülen hallerde diğer kaçakçılık türleri ile ilgili mahkûmiyet hükmü kesinleşenler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca kamuoyuna ilan edilebilir. Bu ilanın süresi, nasıl yapılacağı ve ilan edilecek kaçakçılık türleri gibi hususlar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.



### **Etkin pişmanlık**

**MADDE 5 – (1)** 3 üncü maddede tanımlanan suçlardan (...) birine iştirak etmiş olan kişi; resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce, fiili, diğer failleri ve kaçak eşyanın saklandığı yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin, faillerin yakalanmasını veya kaçak eşyanın ele geçirilmesini sağlaması halinde cezalandırılmaz. Haber alındıktan sonra fiilin bütünüyle ortaya çıkmasına hizmet ve yardım eden kişiye verilecek ceza üçte iki oranında indirilir.

**(2) (Değişik:14/4/2020-7242/62 md.)** Yedinci fıkrası hariç, 3 üncü maddede tanımlanan suçlardan birini işlemiş olan kişi, etkin pişmanlık göstererek suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine;

- a) Soruşturma evresi sona erinceye kadar ödediği takdirde, hakkında bu Kanunda tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza yarı oranında,
- b) Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği takdirde, hakkında bu Kanunda tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza üçte bir oranında, indirilir. Bu husus, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı tarafından şüpheliye ihtar edilir. Soruşturma evresinde ihtar yapılmaması hâlinde kovuşturma evresinde hâkim tarafından sanığa ihtar yapılır.

**(3) (Ek:14/4/2020-7242/62 md.)** İkinci fıkra hükmü, mükerrirler hakkında veya suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde uygulanmaz.

### **Yolcu beraberinde getirilen kaçak eşya**

**MADDE 6 – (1) (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)**

**(2) (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)**

**(3) (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)**

**(4)** Yolcuların, beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan eşyanın ticarî mahiyette veya ithali veya **İhrac**ının yasak olması halinde 3 üncü madde hükümleri uygulanır.

### **Deniz taşıtları**

**MADDE 7 – (1)** Hukuken geçerli bir mazereti olmadığı halde, izinsiz olarak gümrük bölgesine girerek sahile veya bir başka gemiye yanaşan geminin kaptanı, gemide yasak eşya ya da yükleme veya taşıma belgelerinde yer almayan eşya bulunması hallerinde, bu Kanundaki kaçakçılık suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılır.

**(2) (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)**

**Tekerrür****MADDE 8 – (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)****Arama ve elkoyma****ÜÇÜNCÜ BÖLÜM****Usûl Hükümleri**

**MADDE 9 – (1)** Kaçak eşya, her türlü silâh, mühimmat, patlayıcı ve uyuşturuıcı maddelerin bulunduğundan şüphe edilen her türlü kap, ambalaj veya taşımaya yarayan diğere araçlar ile kişilerin üzerlerinde yapılacak arama ve elkoymalar, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yerine getirilir.

(2) Gümrük salonları ve gümrük kapılarında kaçak eşya sakladığından kuşkulanan kişilerin üzeri, eşyası, yükleri ve araçları gümrük kontrolü amacıyla gümrük görevlilerince aranabilir. Yapılan arama sonucunda tespit edilen kaçak eşyaya derhal elkonulur.

(3) Gümrük bölgesine, Gümrük Kanunu gereğince belirlenen kapı ve yollardan başka yerlerden girmek, çıkmak veya geçmek yasaktır. Bu yerlerde rastlanacak kişi ve her nevi taşıma araçları yetkili memurlar tarafından durdurulur ve kişilerin eşya, yük ve üzerleri ile varsa taşıma araçları aranır. Yapılan arama sonucunda tespit edilen kaçak eşyaya derhal elkonulur.

**Kaçak eşya naklinde kullanılan taşıta elkoyma**

**MADDE 10 – (1)** Bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesinde kullanılan taşıtlara, Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre elkonulur.

(2) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girmesi, Türkiye’de sicile kayıtlı olmaması ya da soruşturma ve kovuşturma devam ederken, kaçakçılık suçunun işlenmesinde tekrar kullanılması halinde, elkonulan taşıt, elkoyma kararı veren mercilerce alıkonulur. Sahibinin taşıtın değeri kadar teminatı alıkoyma tarihinden itibaren otuz gün içinde gümrük idaresine teslim etmesi halinde, taşıt sahibine iade edilir. Aksi takdirde, tasfiye idaresi tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur. **(Mülga dördüncü cümle:4/11/2021-7341/13 md.) (...)**

(3) **(Ek:4/11/2021-7341/13 md.)** Kaçak eşya naklinde kullanıldığı şüphesiyle fiilen gümrük idaresine veya yediemine teslim edilmiş ve hakkında elkoyma kararı bulunmakla birlikte ikinci fıkra uyarınca alıkonulmayan taşıtlar, gümrük idaresince yapılacak tebligattan itibaren doksan gün içinde muhafaza ve diğere masraflar karşılanmak suretiyle sahibi tarafından teslim alınmaması halinde, tasfiye idaresi tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur.

- (4)(**Ek:4/11/2021-7341/13 md.**) Tasfiyenin satış suretiyle gerçekleşmesi halinde, satıştan elde edilen gelirden taşıtın muhafaza edilmesi ve satışı için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan sonra kalan miktar, kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanet hesabına alınır.
- (5) İkinci fıkra hükmünün uygulanmasındaki değerden, kara taşıtlarında kasko değeri; deniz taşıtlarında, tekne ve makine sigortasına esas teşkil eden değer; sigortasız taşıtlar ile hava ve demiryolu taşıtlarında ise piyasa değeri anlaşılır.

#### **Elkonulan eşyanın muhafazası**

**MADDE 11 – (1)** Kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan her türlü taşıt ve araç; miktarı, cinsi, markası, tipi, modeli, seri numarası gibi eşyanın ayırıcı özelliklerini gösterir bir tutanakla gümrük idaresine teslim edilir.

- (2) Gümrük idaresi, kaçak eşya ve taşıtların muhafazası için gerekli görülen yerlerde depo temin eder.
- (3) 10 uncu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre alıkonularak gümrük idaresine teslim edilen deniz taşıtları, teminatla teslim alınmaması halinde, muhafaza ve zorunlu bakım giderleri sahiplerince ya da donatanlarınca karşılanmak üzere gümrük idaresince belirlenen liman işletme müdürlüğüne teslim edilir. Masraflar, sahiplerince ya da donatanlarınca karşılandığı sürece, taşıtın tasfiyesi yoluna gidilmez.
- (4)(**Değişik: 28/3/2013-6455/56 md.**) Muhafazası özel tesis ve tertibatı gerektiren veya gümrük idaresinin depolama kapasitesini aşan eşya, özelliklerine göre doğrudan ilgili idarelere, bunun mümkün olmaması halinde büyükşehirler dahil ilçelerde kaymakam, illerde valinin uygun göreceği yerlere konulur.

- (5)(**Değişik:4/11/2021-7341/14 md.**) Bu Kanun uyarınca el konulan ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol, alkollü içkiler, makaron ve yaprak sigara kâğıdı ile ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler, ısıtılarak ya da yakılarak tüketilen ve nikotin içersin içermesin tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan elektronik sigara ve elektronik nargile dahil her türlü mamul ve bu mamullerin tüketiminde kullanılan elektronik cihaz, aksam, yedek parça ve solüsyonlar el koyan idarelerce numune alınmak veya numune alınması mümkün olmaması halinde ayırt edici bilgilerin tespiti yapılmak suretiyle tutanağa bağlanarak imha edilir. Ancak ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler ile etil alkolden imha haricindeki yöntemlerle tasfiye edilmesi uygun görülenler ilgili

bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

- (6) (Ek: 28/3/2013-6455/56 md.) Kaçak akaryakıt hariç el konulan ve alıkonulan her türlü eşya, yük hayvanı ve taşıtların muhafazası, depolanması, yüklenmesi, boşaltılması, nakliyesi ve imhası gibi nedenlerle el konulduğu andan itibaren yapılan masraflar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanır. Bu kapsamda yapılacak her türlü mal, araç, gereç ve hizmet alımlarında 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.
- (7) (Ek: 28/3/2013-6455/56 md.) Dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralara ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.
- (8) (Ek: 28/3/2013-6455/56 md.) Kaçak akaryakıt, yakalandığı ildeki il özel idaresine, il özel idaresi bulunmayan yerlerde ise yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, miktarı, cinsi ve özelliklerini gösterir bir tutanakla yakalandığı yerde teslim edilir. Kaçak akaryakıtın muhafazası, depolanması, yüklenmesi, boşaltılması ve nakliyesi gibi nedenlerle yapılan masraflar duruma göre il özel idaresi veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından karşılanır.

### **Yasak eşyanın geri gönderilmesi**

**MADDE 12** – (1) Yabancı ülkelerden gelen yasak eşya, yükleme veya taşıma belgelerinde belirtilerek gümrüğe getirilirse, teminat altında ve gerekli güvenlik tedbirleri alınarak geldiği yere veya diğer bir ülkeye iade ve sevk olunur.

(2) Kaçakçılık fiilinin konusunu, toplum ve çevre sağlığı yönünden tehlikeli ve zararlı eşya ile atık maddelerin oluşturması halinde, ilgililer hakkında soruşturma işlemleri başlatılmakla birlikte, bunlar gümrük yetkilileri tarafından derhal getirildiği ülkeye iade edilir.

### **Müsadere**

**MADDE 13** – (1) Bu Kanunda tanımlanan suçlarla ilgili olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsaderesine ilişkin hükümleri uygulanır. Ancak kaçak eşya taşımasında bilerek kullanılan veya kullanılmaya teşebbüs edilen her türlü taşıma aracının müsadere edilebilmesi için aşağıdaki koşullardan birinin gerçekleşmesi gerekir:

- a) Kaçak eşyanın, suçun işlenmesini kolaylaştıracak veya fiilin ortaya çıkmasını engelleyecek şekilde özel olarak hazırlanmış gizli tertibat içerisinde saklanmış veya taşınmış olması.

- b) Kaçak eşyanın, taşıma aracı yüküne göre miktar veya hacim bakımından tamamını veya ağırlıklı bölümünü oluşturması veya naklinin, bu aracın kullanılmasını gerekli kılması.
- c) Taşıma aracındaki kaçak eşyanın, Türkiye'ye girmesi veya Türkiye'den çıkması yasak veya toplum veya çevre sağlığı açısından zararlı maddelerden olması.
- (2) Etkin pişmanlık nedeniyle fail hakkında cezaya hükmolunmaması veya kamu davasının düşmesine karar verilmesi, sadece suç konusu eşya ile ilgili olarak müsadere hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

### **Mülkiyetin kamuya geçirilmesi**

#### **MADDE 14 – (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)**

#### **Kaim değer**

**MADDE 15 – (1)** Bu Kanunda tanımlanan suçlar (...) dolayısıyla müsadere (...)yaptırımının konusunu oluşturan eşyanın kaim değerinden, bu eşyanın gümrüklenmiş değeri anlaşılır.

#### **Tasfiye**

**MADDE 16 – (1) (Değişik: 28/3/2013-6455/58 md.)** Bu Kanunda tanımlanan suçların konusunu oluşturması dolayısıyla müsadere yaptırımının uygulanabileceği eşya, sahibine iade edilemez. Kaçak şüphesiyle el konulan kaçak akaryakıt hariç her türlü eşya hakkında, el koyma tarihinden itibaren altı ay, ancak eşyanın zarara uğraması veya değerinde esaslı ölçüde kayıp meydana gelme tehlikesinin varlığı veya muhafazasının ciddi külfet oluşturması halinde bir ay içinde, gerekli tespitler yaptırılarak soruşturma aşamasında hâkim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından tasfiye kararı verilir. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde eşya derhal tasfiye edilir. Bu fıkra kapsamında tasfiye edilecek eşyadan tasfiye edilmeden önce numune alınması mümkün olan durumlarda numune alınır, numune alınması mümkün olmayan durumlarda eşyanın her türlü ayırt edici özellikleri tespit edilir.

**(2) (Değişik: 28/3/2013-6455/58 md.)** Satılarak tasfiye edilen eşya veya taşıtların satış bedeli emanet hesabına alınır. Tasfiye edilen eşya veya taşıtların sahibine iadesine karar verilmesi halinde, satış bedeli Gümrük Kanununun 180 inci maddesi hükümleri çerçevesinde el koyma tarihinden iade tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hak sahibine ödenir. Emanet hesabında bulunan tutarın hak sahibine yapılacak ödemeyi karşılamaması halinde aradaki fark, eşyanın imha edilmiş olması halinde ise imha edilen eşyanın bedeli, gümrük idaresince genel bütçenin ilgili tertibinden karşılanarak hak sahibine ödenir.

**(3)** Elkonulan eşyanın iadesine karar verilmesi halinde, bu kararların uygulanmasında yürürlükte olan gümrük ve dış ticaret mevzuatı uyarınca işlem yapılır.

- (4) Bu Kanunun uygulamasında tasfiye, tasfiye idaresi tarafından Gümrük Kanunu hükümlerine göre yapılır.

### **Kaçak akaryakıtın tasfiyesi**

#### **Madde 16/A – (Ek: 28/3/2013-6455/59 md.)**

- (1) Bu Kanun uyarınca el konulan kaçak akaryakıtın teknik düzenlemelere uygun olanlar, il özel idareleri, il özel idaresi bulunmayan yerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından, numune alınmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin kullanımına bedelsiz tahsis edilerek veya satışı yapılarak tasfiye edilir ve teslim tutanağı ile numune en yakın gümrük idaresine teslim edilir. Kara, hava ve deniz hudut kapılarında el konulan kaçak akaryakıt numune alınarak, gümrüğe terk edilen veya terk edilmiş sayılan akaryakıt ise numune alınmaksızın gümrük idarelerinin, gerektiğı hallerde kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin de kullanımına bedelsiz tahsis edilerek veya satışı yapılarak tasfiye edilir. Satış bedelleri ilgili il özel idaresinin veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının bütçesine gelir kaydedilir.
- (2) Sahipsiz olarak yakalanan kaçak akaryakıtın ulusal marker saha ölüm sonucunun, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen şart ve seviyede olmaması halinde bahse konu ürünler analizi yapılmaksızın teknik düzenlemelere aykırı kabul edilir ve tasfiye edilir.
- (3) **(Değışik fıkra: 17/1/2019-7161/45 md.)** Numune analiz sonuçları teknik düzenlemelere uygun olmayan kaçak akaryakıt, il özel idaresi veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından en yakın rafinericiye satılır. Bu satışta ürünlerin satış bedeli, beyaz ürünlerde benzin, motorin türleri, nafta, gaz yağı, jet yakıtı ve solvent türleri, rafineride bir önceki ay sonunda oluşan ham petrol/devir maliyet fiyatından, diğer ürünlerde ise yüzde altmıŐından az olamaz. Satış bedeli ilgili il özel idaresinin veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının bütçesine gelir olarak kaydedilir. Rafineriler teknik düzenlemelere uygun olmayan, üretim süreçlerine zarar vermeyecek evsafıta olduğu numune analiz sonuçlarıyla kanıtlanan kaçak akaryakıtı teslim almakla yükümlüdür. Yapılan analiz sonucunda rafineri işlem süreçlerine zarar vereceği anlaşılan kaçak akaryakıt, bertaraf ve/veya enerji geri kazanımı amacıyla geçici faaliyet belgesi ve/veya evre lisansı almış olan atık yakma ve beraber yakma tesislerinde bertaraf ettirilir.
- (4) Yargılamanın, tasfiye edilen kaçak akaryakıt sahiplerinin lehine sonuçlanması halinde; satışı yapılan kaçak akaryakıtın toplam satış bedelinden vergiler düşüldükten sonra kalan tutarı, akaryakıtın tahsis

edilmiş olması halinde ise vergiler hariç üçüncü fıkra hükümlerine göre belirlenen bedeli, el koyma tarihinden kararın kesinleştiği tarihe kadar geçen süre için kanuni faiz ilave edilerek ilgili kurum bütçesinden hak sahibine ödenir. Gerekli ödenek, Maliye Bakanlığınca ilgili kurumlara aktarılır.

- (5) Bu madde kapsamında veya akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele konusunda Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, il özel idareleri ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından yapılacak her türlü mal, araç, gereç ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kanun, kaçak akaryakıt satışında 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.
- (6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

### Yetkili merciler

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Çeşitli Hükümler

#### MADDE 17 – (1) (Mülga: 28/3/2013-6455/66 md.)

(2) Bu Kanun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen asliye ceza mahkemelerinde görülür. Ancak bu suçlarla bağlantılı olarak resmî belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, görevli mahkeme ağır ceza mahkemesidir.

### Davaya katılma

**MADDE 18 – (1)** Bu Kanunda tanımlanan suçlar dolayısıyla açılan davalarda mahkeme, iddianamenin bir örneğini ilgili gümrük idaresine de gönderir. Başvurusu üzerine, ilgili gümrük idaresi açılan davaya katılan olarak kabul edilir.

### Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli olanlar

**MADDE 19 – (1)** Mülkî amirler, Gümrük Müsteşarlığı personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personel, bu Kanunla yaptırım altına alınan fiilleri önleme, izleme ve araştırmakla yükümlüdür.

(2) Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlar, operasyon gerektiren kaçakçılık olaylarından haberdar olduklarında kanunî görevlerini yapmaya başlar ve aynı zamanda mahallin en büyük mülkî amirine de bilgi verirler.

(3) Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanların bu Kanun kapsamına giren suçlarla ilgili bilgi ve belge talepleri, kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişilerce, savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla eksiksiz olarak karşılanmak zorundadır.

(4) **(Değişik: 28/3/2013-6455/60 md.)** Bu Kanunun 3 üncü maddesi kapsamındaki suçları ihbar edenler ile 23 üncü maddesi gereğince ikramiye ödenmesi öngörülen muhbirlerin kimliği izinleri olmadıkça veya ihbarın niteliği haklarında suç oluşturmadıkça hiçbir şekilde açıklanamaz. Bu kişiler hakkında tanıkların korunmasına ilişkin hükümler uygulanır. **(Ek cümle: 28/3/2023-7445/29 md.)** Bu Kanunun 3 üncü maddesi ile 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen suçlardan elde edilen malvarlığı değerlerini ihbar edenler ile bu suçlardan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunu ihbar edenler hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır.

### **Tutanaklar**

**MADDE 20** – (1) Kaçakçılık fiillerinin izlenmesine ilişkin tutanakların;

a) Tarih, yer, düzenleyenlerin unvan ve isimleri, hâkim kararının tarih ve sayısı ile Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile yapılması durumunda emrin tarih ve sayısını,

b) Olay ve kanıtlarını, suç (...) konusu eşya ve taşıma araçlarının ayrıntılı olarak

türü, kapsamı, miktar ve nitelikleri ile nerede ve ne suretle el konulduklarını,

c) İlgilinin kimlik, iş ve yerleşim yeri ile varsa ifadesini, kapsaması ve imza altına alınması gereklidir.

(2) İşlemden hazır bulunan ilgililerce onanmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okumaları için kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgililere imza ettirilir. İmzadan kaçınma halinde nedenleri tutanağa geçirilir.

### **Kontrollü teslimat**

**MADDE 21** – (1) Bu Kanun çerçevesinde yapılacak kontrollü teslimat işlemleri, 13/11/1996 tarihli ve 4208 sayılı Kanunun 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddeleri hükümleri çerçevesinde Gümrük Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülür.

### **Silâh kullanma yetkisi**

**MADDE 22** – (1) Gümrük Kanunu gereğince belirlenen kapı ve



yollardan başka yerlerden gümrük bölgesine girmek, çıkmak veya geçmek isteyen kişiye “dur” uyarısında bulunulmasına rağmen bu uyarıya uymaması halinde, havaya ateş edilmek suretiyle uyarı yinelenir. Ancak silâhla karşılığa yeltenilmesi ve sair surette meşru müdafaa durumuna düşülmesi halinde, yetkili memurlar saldırıyı etkisiz kılacak oranda doğrudan hedefe ateş edebilir. Memurların silâh kullanmalarından dolayı haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması halinde, bağlı bulunduğu kurum tarafından avukat sağlanır ve avukatlık ücreti kurumlarınca karşılanır.

(2) Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü olanlar, gümrük bölgesindeki her nevi deniz araçlarına yanaşıp yük ve belgelerini incelemeye yetkilidir. Görevlilerin yanaşmasına izin vermeyerek kaçan veya kaçmaya teşebbüs eden her nevi deniz araçlarına **Uluslararası** deniz işaretlerine göre telsiz, flama, mors ve benzeri işaretlerle durması ihtar olunur. Bu ihtara uymayan deniz araçlarına uyarı mahiyetinde ateş edilir. Buna da uymayıp kaçmaya devam ettiği takdirde durmaya zorlayacak şekilde üzerine ateş edilir.

### İkramiyeler

**MADDE 23** – (1) Kaçak zannı ile eşya yakalanması halinde muhbir ve elkoyma ikramiyesine hak kazananlara aşağıdaki esas ve usullere göre ikramiye ödenir.

- a) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 12 nci maddesine aykırılık suçlarından yakalanan silâh ve mermiler ile Türk Ceza Kanununun 174 üncü maddesine muhalefet suçlarından yakalanan maddelerin olay tarihine göre Milli Savunma Bakanlığınca her yıl belirlenen değeri esas alınarak, sahipli yakalanması halinde değerinin yüzde yirmibeşi kamu davasının açılmasını, yüzde yetmişbeşi ise mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmışsa yakalanan eşya değerinin yüzde ellisi müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde,
- b) **(Değişik: 28/3/2013-6455/61 md.)** Uyuşturucu madde ve uyuşturucu madde elde etmek amacıyla ekilen bitki yakalamalarında, her türlü uyuşturucu maddenin birim miktarı ve uyuşturucu madde elde edilen bitkilerin ekili olduğu alanın yüzölçümü esas alınarak Cumhurbaşkanınca tespit edilecek sabit bir rakamın memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değerinin; 3 üncü maddenin on sekizinci ve on dokuzuncu fıkraları kapsamında gerçekleştirilen yakalamalarda ise, Cumhurbaşkanınca paket, kilogram ve litre bazında tespit edilecek sabit rakamların memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değerinin; sahipli yakalanmış ise yarısı kamu davasının açılmasını,

diğer yarısı mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, sahipsiz yakalanmış ise tamamı müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde,

c) Bu maddenin (a) ve (b) bentlerindeki durumlar dışındaki ikramiye ödemelerinde, çıkış kaçağı eşyanın FOB, giriş kaçağı eşyanın CIF kıymeti esas alınır. Sahipsiz yakalanan eşyanın değeri, mahallin en büyük mülkî amirinin görevlendireceği Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve sanayi ve ticaret odası temsilcilerinden oluşan üç kişilik heyet tarafından belirlenir. Kaçak eşya sahipli yakalanmışsa kıymetinin yüzde ellisi, sahipsiz yakalanmışsa yüzde yirmibeş mahkûmiyete, etkin pişmanlıkta kamu davasının açılmamasına, eşyanın müsaderesine (...) ilişkin kararların kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, elkoyma ikramiyesine hak kazananların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

**(1) (Değişik: 18/10/2018-7148/33 md.)** Dağıtılacak ikramiyenin yüzde ellisi muhbirlere, yüzde ellisi elkoyma ikramiyesine hak kazananlara verilir. İhbarsız yakalama olaylarında ikramiyenin tamamı elkoyma ikramiyesine hak kazananlara ödenir. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla yükümlü olanlara muhbir ikramiyesi ödenmez. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlardan yakalama işlemine bizzat ve fiilen katılanlar ile yapılan soruşturmada iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması, gizli soruşturmacı ve teknik araçla izleme tedbirlerinde görevlendirilmek veya bilgi toplama, analiz, değerlendirme, fiziki takip ya da planlama veya sevk idare çalışmalarında bulunmak suretiyle katkı sağlayanlar elkoyma ikramiyesine hak kazanır.

(2) Bu maddeye göre ödenecek ikramiyeler, damga vergisi hariç vergi, resim ve harca tâbi tutulmaz.

**(3) (Değişik: 28/3/2013-6455/61 md.)** Bu madde gereğince elkoyma ikramiyesine hak kazananlara verilecek ikramiyenin tutarı olay başına (30.000) gösterge rakamının, kamu davasının açılması, mahkûmiyet, müsadere kararının kesinleştiği tarihteki memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Ancak bir yılda ödenecek ikramiye (120.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu fıkra hükmü bu maddenin altıncı fıkrası kapsamında yapılacak ikramiye ödemeleri hakkında uygulanmaz.

**(4) (Değişik: 28/3/2013-6455/61 md.)** Müşterek operasyonlarda ve kontrollü teslimat uygulamalarında ikramiye ödenmesi ve ikramiye ödemelerine esas birim fiyatların tespitine ilişkin usul ve esaslar ile altıncı fıkra hariç bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Maliye ve Millî Savunma bakanlıklarının görüşü alınarak Gümrük ve

Ticaret Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(5) **(Ek: 28/3/2013-6455/61 md.)** Kaçak akaryakıtın yakalanması halinde, ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine aşağıdaki usul ve esaslara göre ikramiye ödenir:

- a) Bir ihbar sonucunda kaçak akaryakıtın sahipli yakalanması halinde (d) bendine göre belirlenecek tutara göre hesaplanacak toplamın yüzde onu tutarında ihbar edene, yüzde onu tutarında elkoyma ikramiyesine hak kazananlara kamu davasının açılmasını takip eden üç ay içinde ikramiye ödenir. Kaçak akaryakıtı ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde (d) bendine göre belirlenecek tutara göre hesaplanacak toplamın yüzde on beşi tutarında ihbar edene, yüzde on beşi tutarında yakalama eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ilave ikramiye ödenir.
- b) Bir ihbar olmadan kaçak akaryakıtın sahipli yakalanması halinde (d) bendine göre belirlenecek tutara göre hesaplanacak toplamın yüzde onu tutarında elkoyma ikramiyesine hak kazananlara kamu davasının açılmasını takip eden üç ay içinde ikramiye ödenir. Kaçak akaryakıtı ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde (d) bendine göre belirlenecek tutara göre hesaplanacak toplamın yüzde onbeşi tutarında yakalama eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ilave ikramiye ödenir.

Yakalanan kaçak akaryakıtın sahipli olmaması halinde, bu fıkra kapsamında ihbar edenlere ve elkoyma ikramiyesine hak kazananlara ödenecek ikramiyeler yüzde elli eksik ödenir.

- ç) Bu fıkraya göre yapılacak ikramiye ödemeleri ilgili kurumların bütçesinden karşılanır. Gerekli ödenek, Maliye Bakanlığınca ilgili kurumlara aktarılır.
- c) Bu fıkra kapsamında yapılacak ikramiye ödemelerine ilişkin usul ve esaslar ile ödemelere esas alınacak tutarlar ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(7) **(Ek: 17/4/2017-KHK-690/12 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/11 md.)** 10/11/1988 tarihli ve 3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun uyarınca görev verilen Kara Kuvvetleri Komutanlığı hudut birlikleri (desteğine/emrine verilen unsurlar dahil) personeli ile yardım talep edilmesi halinde kaçakçılıkla mücadele görevi verilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı personeline de bu maddede düzenlenen usul ve esaslara göre ikramiye ödenir.

**(8)(Ek:18/10/2018-7148/33 md.)** Cumhurbaşkanınca belirlenecek birim miktarını aşmayan uyuşturuu veya uyarıcı madde yakalamalarında, kamu davası açılmasını müteakip ve kabul edilen iddianame sayısı üzerinden, örgütlü suçlarda muhbir ve elkoyma ikramiyesine hak kazananlara, bireysel suçlarda ise sadece elkoyma ikramiyesine hak kazananlara, Cumhurbaşkanınca tespit edilecek sabit rakamların memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değer, tek seferde ikramiye olarak ödenir. Bu durumda birinci fıkranın (b) bendi kapsamında ayrıca ikramiye ödemesi yapılmaz.

**(9)(Ek:18/10/2018-7148/33 md.)** Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen ikramiye ödemelerinde muhbir ve elkoyma ikramiyesine hak kazananlara ödenecek ikramiye tutarı 3.000 gösterge rakamının olayın olduğu tarihteki memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan az olması durumunda ikramiye talep dosyası hazırlanmaz.

### **Kriminal laboratuvar**

**MADDE 24 – (1)** Kaçakçılık fiillerinin önlenme, izlenme ve araştırılması çerçevesinde görev yapmak üzere Gümrük Müsteşarlığınca kriminal laboratuvarlar kurulur. Bu laboratuvarların çalışma usul ve esasları Gümrük Müsteşarlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Geçici ve Son Hükümler Yürürlükten kaldırılan hükümler**

**MADDE 25 – (1)** 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

**GEÇİCİ MADDE 1 – (1)** Diğer kanunlarda mülga 7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

**GEÇİCİ MADDE 2 – (1)** 21/12/2000 tarihli ve 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca davanın ertelenmesine karar verilmesi halinde, deneme süresinin dolup dolmadığına bakılmaksızın, elkonulan eşya derhal tasfiye edilir.

**GEÇİCİ MADDE 3 – (1)** Gümrük idaresi, kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan taşıt ve araçların muhafazası için 1/1/2012 tarihine kadar kaçak eşya depoları kurar veya mevcut depolardan kiralamak veya satın almak yoluyla yararlanır. Kaçak eşya depoları için gerekli olan giderleri karşılamak üzere Gümrük Müsteşarlığı bütçesine, yeterli ödenek konulur.

- (2) 11 inci maddenin ikinci fıkrasındaki depo ve tesisler temin edilinceye kadar, kaçak şüphesiyle elkonulan eşya ile 10 uncu maddenin ikinci fıkrası gereğince alıkonulan her türlü taşıt ve araç, en yakın gümrük idaresine veya gümrük idaresince izin verilen yerlere miktar, cins, marka, tip, model, seri numarası gibi eşyanın ayırıcı özelliklerini gösterir bir tutanakla teslim edilir.
- (3) Eşyanın miktar bakımından fazla olması veya saklanması özel tesis ve tertibatı gerektirmesi halinde, eşya, özelliklerine göre doğrudan ilgili idarelere, bunun mümkün olmaması halinde İçişleri Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek usûl ve esaslara göre mahallin en büyük mülkî amirinin uygun göreceği bir yere konulur.
- (4) Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 35 inci maddesinin (g) bendi uyarınca Gümrük Müsteşarlığınca harcanmasını teminen emanet hesabında bulunan tutar, 11 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Gümrük Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek olarak kaydedilir.
- (5) 31/12/2011 tarihine kadar, bu Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan durumlar dışında kalan kaçakçılık fiillerine ilişkin adlî ve idarî para cezalarının tahsilini müteakip yüzde ellisi; davaların izlenmesi, savunulması ve soruşturulması sırasında yapılan tahlil, ekspertiz işleri ile Gümrük Müsteşarlığınca kurulacak kriminal laboratuvar cihaz ve sarf malzemesinin temini ve 11 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Gümrük Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek olarak kaydedilir.

**GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Mülga Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre kaçak zannı ile elkonulan veya Gümrük Kanununa göre Devlete intikal ederek kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerde muhafaza edilmekte olan akaryakıtlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tasfiyesi yapılmamış olanlar, bunları muhafaza eden kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere bedelsiz tahsis edilmiş sayılır. Bu şekilde tahsis edilen akaryakıtlardan herhangi bir vergi ve resim alınmaz.**

(2) Kaçak zannı ile elkonulan akaryakıtlardan yargılama sonucunda mahkemesince, sahibine iadesine karar verilenlerin bedeli, Hazineден karşılanır.

**GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek: 13/2/2011-6111/188 md.)**

(1) 31/3/2007 tarihinden önce, kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle elkonulan veya alıkonulan taşıma araçları hakkında bu Kanunun 16 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

**GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek: 28/3/2013-6455/62 md.)**

- (1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce gümrük idaresine teslim edilen ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler numune alınarak gümrük idaresince derhal imha edilir.
- (2) Bu maddenin yayımı tarihinden önce gümrük idaresine teslim edilmemiş ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler 11 inci maddenin beşinci fıkrası uyarınca derhal imha edilir.
- (3) Bu maddenin yayımı tarihinden önce kaçak akaryakıt ile birinci ve ikinci fıkralar kapsamı dışındaki kaçak şüphesiyle el konulan eşya hakkında, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli tespitler yaptırılarak soruşturma aşamasında hâkim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından tasfiye kararı verilir. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde eşya derhal tasfiye edilir. Bu fıkra kapsamında tasfiye edilecek eşya tasfiye edilmeden önce numune alınması mümkün olan eşyadan numune alınır, numune alınması mümkün olmayan eşyanın her türlü ayırt edici özellikleri tespit edilir.

**GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek: 28/3/2013-6455/63 md.)**

- (1) 16/A maddesinin altıncı fıkrası ile 23 üncü maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen yönetmelikler altı ay içinde yürürlüğe konulur.

**GEÇİCİ MADDE 8 – (Ek: 28/3/2013-6455/64 md.)**

- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa muhalefet suçlarında, lehe hükümlerin uygulanması usulü 4/11/2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yapılır.

- (2) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulü 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yapılır.

**GEÇİCİ MADDE 9 – (Ek: 28/3/2013-6455/65 md.)**

- (1) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin mülkiyetinde bulunan ve kaçak akaryakıtın tasfiyesi için kullanılan her türlü tesis, depo, araç ve gereç ile diğer tüm teknik teçhizat, tüzel

kişiliğin kalktığı tarih itibarıyla hiçbir işleme gerek kalmaksızın bulunduğu yerdeki defterdarlığa devredilmiş sayılır.

**GEÇİCİ MADDE 10 – (Ek: 18/1/2017-6770/31 md.)**

- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;
  - a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,
  - b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi, şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.
- (2) Birinci fıkrada belirtilen kamu davalarında, eşyanın müsadere yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.
- (3) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.

**GEÇİCİ MADDE 11 – (Ek:17/7/2019-7186/21 md.)**

- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;
  - a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,
  - b) 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi, şartlarının birlikte gerçekleşmesi hâlinde, araç hakkında el koyma ve müsadere kararı verilmez, mevcut el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir. Cumhurbaşkanı bu fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.
- (2) 4458 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında iade edilen araçlar hakkında el koyma veya müsadere kararı verilmez.
- (3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen durumlarda, eşyanın müsadere yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

- (4) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı müstereken yetkilidir.

**GEÇİCİ MADDE 12(Ek:14/4/2020-7242/63 md.)**

- (1) Haklarında hüküm verilmiş olup da dosyası infaz aşamasında olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine ödedikleri takdirde Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan düzenlemeden faydalanabilir.
- (2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalardan, 3 üncü ve 5 inci maddede bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan düzenlemeler nedeniyle lehe değerlendirme yapılması gereken dosyalar hakkında bozma kararı verilir. Yargıtay Cumhuriyet başsavcılığında bulunan dosyalar ise gelişlerindeki usule uygun olarak ilk derece mahkemelerine gönderilir.

**GEÇİCİ MADDE 13 – (Ek:16/4/2020-7244/11 md.)**

- (1) 30/9/2020 tarihine kadar bu Kanun kapsamında el konulan ve bulaşıcı salgın hastalıkla mücadele ile doğrudan ilgili tıbbi cihaz ve malzemeler, test materyali, plazma, etil alkol, izopropil alkol, gliserol, maske, eldiven, tulum, galoş, kolonya, dezenfektan, dezenfeksiyon cihazları, solunum cihazı, yoğun bakım malzemesi, ilaç, aşı, ilk yardım araçgereçleri ve bunların üretiminde kullanılan cihaz ve malzemeler, delil olarak saklanmasına gerek bulunmaması halinde yeteri kadar numune alındıktan, bunun mümkün olmaması halinde her türlü ayırt edici özelliği tespit edildikten sonra, el koyan idare veya ilgili kamu kurumu tarafından soruşturma evresinde hâkim veya kovuşturma evresinde mahkemeden tahsisi talep edilebilir. Talep üzerine verilen kararlara karşı itiraz edilebilir. Hakim veya mahkemece tahsisi uygun bulunan eşyanın soruşturma veya kovuşturma sonunda iadesine karar verildiği takdirde eşyanın rayiç değerinden varsa gümrük vergileri ve para cezaları ayrıldıktan sonra kalan tutar, tahsis yapılan kurum tarafından eşya sahibine ödenir.
- (2) Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan süreyi 3 aya kadar uzatmaya yetkilidir.

**GEÇİCİ MADDE 14(Ek:4/11/2021-7341/15 md.)**

- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kaçak zannı ile el konulan ve 11 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamına giren eşya hakkında aynı fıkra uyarınca işlem yapılır.



**GEÇİCİ MADDE 15(Ek:3/11/2022-7420/26 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte defterdarlıkların veya çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüklerinin mülkiyetinde bulunan ve kaçak akaryakıtın tasfiyesi için kullanılan her türlü tesis, depo, araç ve gereç ile diğer tüm teknik teçhizat hiçbir işleme gerek kalmaksızın en geç üç ay içerisinde bulunduğu yerdeki yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına devredilir. Söz konusu devirler gerçekleşene kadar akaryakıt tasfiyesi için gerekli işlemler ilgili defterdarlık veya çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüklerince yürütülmeye devam edilir.

**Yürürlük**

**MADDE 26 – (1)** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 27 – (1)** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

<b>Kanun Numarası</b>	<b>: 5910</b>		
<b>Kabul Tarihi</b>	<b>: 18/6/2009</b>		
<b>Yayımlandığı Resmî Gazete</b>	<b>: Tarih : 3/7/2009</b>	<b>Sayı : 27277</b>	
<b>Yayımlandığı Düstur</b>	<b>: Tertip : 5</b>	<b>Cilt : 48</b>	
<b>Amaç ve kapsam</b>			

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Amaç, Kapsam ve Tanımlar

**MADDE 1 –** (1) Bu Kanun; İhracatçıları örgütlendirmek ve işbirliğini geliştirmek suretiyle İhracatı artırarak ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak üzere İhracatçı birlikleri ile Türkiye İhracatçılar Meclisinin kuruluşu, işleyişi, görevleri, organları, gelirleri, harcamaları ve denetimleri ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenler.

#### Tanımlar ve kısaltmalar

**MADDE 2 –** (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- Bakanlık: Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığı,
- Birlik: İhracatçıları örgütlendirmek suretiyle İhracatı artırmak ve dış ticaretin ÷lke menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere, özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulan İhracatçı birliğini,
- Müsteşar: Dış Ticaret Müsteőarını,
- Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
- TİM: Birliklerin koordinasyonunu sağlamak, İhracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunmak, dış ticaretin ÷lke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve İhracatçıları en üst düzeyde temsil etmek üzere, İhracatçı birliklerinin üst kuruluşu olan özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçılar Meclisini, ifade eder.

### İKİNCİ BÖLÜM

#### Birlikler Kuruluş, organlar, görevler ve sona erme

**MADDE 3 –** (1) Birlik; TİM'in teklifi, Müsteőarlıđım uygun görüşü ve Bakanlık onayı ile kurulur, ilgili tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte tüzel kişilik kazanır.

(2) Birliklerin organları Şunlardır:

- Genel Kurul.

- b) Yönetim Kurulu.
- c) Denetim Kurulu. ç) Genel Sekreterlik.

(3) Birliklerin görevleri şunlardır:

- a) **(Değişik: 10/9/2014 6552/130 md.)** Dış ticarete ve **Yurt dışı** hizmetlere ilişkin konularda çalışmalar yapmak, bu kapsamda; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve ulusal ve **Uluslararası** kuruluşlar nezdinde üyelerinin menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ve geliştirici çalışmalar yapmak.
- b) **İhracatçılar** arasında mesleki ahlâk ve dayanışmayı sağlamak.
- c) TİM'in görüşünü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla sektörü ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.
- ç) TİM'in görüşünü ve Müsteşarlık onayını almak kaydıyla; amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik vakıf kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek, bütçe imkânları çerçevesinde gerektiğinde mal ve hizmet almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak, gerektiğinde iştiğal sahası ile ilgili ortak hizmet verecek şirket, dernek, tesis ve işletmeler kurmak, kurulmuş olanlara iştirak etmek, laboratuvar, test, muayene ve belgelendirme konularında üyelerini desteklemek, fuar, sergi ve tanıtım faaliyetlerini düzenlemek, düzenlenecek fuar ve sergilere iştirak etmek ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.
- d) **(Ek: 10/9/2014 6552/130 md.)** TIR karneleri, ATA, A.TR ve EUR.1 dolaşım belgeleri, menşe şahadetnameleri ve EAN-UCC çizgi kod işlemleri, mal ve hizmetlerin **Uluslararası** ticaretindeki beyanname, vesika ve benzeri belgelerin düzenlenmesi ve/veya onaylanması.
- e) TİM tarafından verilecek dış ticarete ilişkin diğer görevleri yapmak.

(4) Birlik, kuruluş amacının ortadan kalkması veya yönetmelikte belirtilen performans kriterlerinin yerine getirilememesi hallerinde sona erdirilebilir.

### Üyelik

**MADDE 4 – (1) İhracatçıların** ilgili birliğe üye olmaları ve kanunda belirtilen ödemeleri yapmaları zorunludur. Birliklerden birine üye olan **İhracatçı**, diğer birliklerin iştiğal alanına giren maddeleri üyelik şartı aranmaksızın **İhraç** edebilir.

(2) Üyeler; birliğin kararlarına uymak, birliğin amaçlarına uygun davranmak, yetkili organlar tarafından istenecek **İhracatla** ilgili bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak vermekle yükümlüdür, istediği zaman üyelikten ayrılabilme hakkına sahiptir.

- (3) Gmrk idarelerince gmrk beyannamelerinin onaylanmasında birliğin onayının aranması ve buna ilişkin usul ve esaslar, Gmrk Müsteşarlığı'nın olumlu görüşü alınmak kaydıyla Müsteşarlık tarafından belirlenir.

### **Genel Kurul, görevleri ve toplantıları**

**MADDE 5 –** (1) Genel kurul, yükümlülüklerini yerine getiren üyelerden teşekkül eder. Genel kurula gerçek ve tüzel kişiler adına vekleten iştirak edilemez.

- (2) Olağan genel kurul; yönetim kurulunun çağrısı üzerine, gündemli olarak her yılın Nisan ayı içinde toplanır. Bu ağrı, yönetim kurulunca Nisan ayının ilk gününe kadar yapılmadığı takdirde genel sekreter tarafından yapılır.

- (3) Genel kurul, yönetim kurulunun çağrısı veya üyelerinin en az üçte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır.

- (4) Genel kurulun görevleri Şunlardır:

- a) Yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerini ve bunların yedeklerini seçmek.
- b) TİM genel kurulunda bir sonraki genel kurul toplantısına kadar birliği temsil edecek, birliğin son iki takvim yılındaki **İhracat** performansına göre yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilecek sayıdaki delegeyi seçmek.
- c) Yönetim kurulunca veya genel kurula iştirak eden üyelerin en az üçte biri tarafından usulüne göre genel kurul gündemine ilave edilmesi önerilen hususlar hakkında görüŐmelerde bulunarak karar vermek.
- ) Birliğin alıŐma programını karara bağlamak, faaliyet raporunu, hesaplarını, bütçesini müzakere ederek kabul veya reddetmek.
- d) Yönetim kurulunun ibrasına karar vermek.
- e) **(Ek:2/6/2022-7408/3 md.)** İflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş takvim yılında **İhracat** yapmayan üyelerin yasal takipte olanlar dâhil borçlarının ve bu borçların gecikme zamlarının terkin edilmesine karar vermek.
- f) Toplantı gündeminde yer alan diğer hususları görüŐmek ve karara bağlamak.
- g) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

### **Yönetim kurulu, görevleri, toplantıları ve temsil**

**MADDE 6 –** (1) Yönetim kurulu, yönetmelikle belirlenen niteliklere sahip üyeler arasından genel kurul tarafından dört yıl için seçilen bir başkan ve on asil üyeden oluşur. Genel kurul tarafından ayrıca asil ye sayısı kadar aynı nitelikleri haiz yedek ye seçilir.

- (2) Yönetim kurulu üyeleri genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren onbeş gün içinde toplanarak üyeleri arasından sayıları ikiye geçmemek üzere başkan yardımcılarını ve bir muhasip üyeyi seçer.
- (3) Gerçek veya tüzel kişi üyeler aynı dönemde aynı sektörde faaliyet gösteren birden fazla birlikte yönetim kurulu başkanı veya üyesi olamaz. Bir kişi, aynı birlikte, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.
- (4) Yönetim kurulunun görevleri şunlardır:
- Birliğin çalışma programını uygulamak, işlerin yürütülmesi ile ilgili kararlar almak.
  - Genel kurula sunulmak üzere teklifleri, raporları, bütçeyi ve hesapları hazırlamak ve harcamaları kontrol etmek.
  - Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarının gündemini hazırlamak ve üyeleri toplantıya çağırarak.
  - Sektör Kurulunda Yönetim Kurulu Başkanı ile birlikte yer alacak üyeleri belirlemek.
  - Genel kurul ve ilgili sektör kurulunca kararlaştırılan işleri yürütmek.
  - TİM'in koordinasyonu sağlamaya yönelik taleplerini değerlendirerek sonuçlandırmak.
  - İnsan Kaynakları Yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.
- g) Genel sekreter ve yardımcılarını atamak.
- (5) Birlik, yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan yardımcısı tarafından temsil edilir.

### **Denetim Kurulu ve görevleri**

**MADDE 7 – (1)** Birliklerin faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemek amacıyla denetim kuruluna, genel kurul tarafından genel kurula iştirak hakkına sahip üyeler arasından dört yıl süre ile üç asil ve üç yedek üye seçilir.

- (2) Denetim kurulunun görevleri şunlardır:
- Mevzuat ve genel kurul kararları çerçevesinde birliklerin hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üç aylık raporlar yayımlamak.
  - Genel kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamak.
- (3) Denetim kurulu üyelerinin bu Kanun çerçevesinde birliğin denetimine ilişkin işlemlerle ilgili isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermek ve gerekli ortamı sağlamakla genel sekreter ve yönetim kurulu yükümlüdür.

## Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri

**MADDE 8** – (1) Genel Sekreter ve sayısı üçten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı; Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır. **(Ek cümle:2/6/2022-7408/4 md.) (İptal cümle:Anayasa Mahkemesi'nin 11/10/2023 tarihli ve E.: 2022/96, K.: 2023/174 sayılı Kararı ile.)**

- (2) Genel Sekreter, birlik veya birliklerin işlerinin sevk ve idaresiyle görevli ve yetkili amirdir. Genel Sekreterin birden fazla birliğin işlerinin sevk ve idaresi ile görevli ve yetkili olması halinde; ilgili birliklerin ortak giderlerine ilişkin kararlar, yönetim kurulu başkanları tarafından alınır.
- (3) Genel Sekreterin görevleri şunlardır:
- Birlik veya birliklerin işlerinin yürütülmesini sağlamak.
  - Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ilgili karar, yönetmelik ve tebliğ hükümleri ile bu mevzuat çerçevesinde verilecek talimatların ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak.
  - Birliğin, TİM ve Ticaret Bakanlığıyla gerekli koordinasyonunu sağlamak.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Sektör Kurulları ve Sektörler Konseyi

#### Sektör Kurulları

**MADDE 9** – (1) Sektörel politikaların belirlenmesi ve geliştirilmesi, **İhracat**, üretim, ambalaj ve kalite standartlarının **Uluslararası** normlara göre tespiti ile birlikler arasında uyum ve koordinasyonun sağlanması amacıyla çalışmalar yapmak üzere, aynı sektördeki birlik yönetim kurullarının başkanları ile son iki takvim yılına göre yönetmelikle belirlenen **İhracat** performans kriterlerini sağlayan birlik yönetim kurullarınca kendi üyeleri arasından belirlenen ilave temsilcilerden ilgili sektör kurulu oluşur.

(2) İştigal alanında birden fazla sektör bulunan birlikler, en çok **İhracat** yaptığı sektörün sektör kurulunda temsil edilir. Sektör kurulu, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından başkanı ve aynı birlik yönetim kurulundan olmamak kaydıyla iki başkan yardımcısını seçer. Ancak tek birlik bulunan sektörlerde birlik yönetim kurulu aynı zamanda sektör kuruludur.

#### Sektörler konseyi

**MADDE 10** – (1) Sektörler konseyi, TİM genel kurul delegesi olan sektör kurulları başkan veya başkan yardımcılarını arasından, ilgili sektörün TİM genel kurulu delegeleri tarafından dört yıl için seçilecek birer asil ve birer yedek üyeden oluşur.

(2) Sektörler konseyi, TİM yönetim kuruluna faaliyetleri ve sektörlerle ilgili tavsiyelerde bulunabilir ve kanunla verilen diğer görevleri yapar.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Türkiye İhracatçılar Meclisi Kurulu, organlar ve görevler

**MADDE 11** – (1) Birliklerin üst kuruluşu olarak kurulan TİM'in merkezi İstanbul'dur.

(2) TİM'in organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Yönetim Kurulu.
- c) Denetim Kurulu. ç) Genel Sekreterlik.

(3) TİM'in görevleri şunlardır:

- a) İhracatçıları yurt içinde ve Yurt dışında temsil etmek.
- b) Dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve Müsteşarlığa öneride bulunmak.
- c) Birliklerin koordinasyonunu sağlamak.
- ç) Birliklerin faaliyet gösterecekleri iştiğal sahalarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yaparak Müsteşarlığa sunmak.
- d) Dış ticaret ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi amacıyla, Müsteşarlık koordinasyonunda konsey, kurul ve ticaret merkezi kurmak; kurulmuş olanlara iştirak etmek.
- e) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla, dış ticaret ile ilgili mevcut eğitim ve öğretim kurumlarına yardımda bulunmak, yenilerinin kurulmasına öncülük etmek ve katkıda bulunmak.
- f) Uluslararası kuruluşlarla, üyelerinin mesleki bazda menfaatlerini ülke çıkarları çerçevesinde koruyucu ilişkiler kurmak ve geliştirmek.
- g) Müsteşarlık onayı alınmak kaydıyla ve bütçe imkânları çerçevesinde, amaç ve görevlerini gerçekleştirmeye yönelik; yurt içinde ve Yurt dışında taşınır ve taşınmaz almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek işlemleri tesis etmek ve kaldırmak, vakıf, şirket, dernek, tesis ve işletmeler kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek; birliklere bağlı vakıf, şirket, işletme ve tesislerin faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamak.
- ğ) Yurt içinde ve Yurt dışında açılacak sergi ve fuarlara katılıma dair Müsteşarlığa görüş bildirmek, sergi ve fuarların koordinasyonunu sağlamak, Türk mallarının Yurt dışı tanıtımına ilişkin proje ve faaliyetlere destek olmak.
- h) Dış ticarete lojistik olanaklarının geliştirilmesi yönündeki çalışmalara katkıda bulunmak, Müsteşarlık onayı ile yurt içinde ve Yurt dışında

lojistik merkezleri kurmak, işletmek ve kurulmuş bulunanlara iştirak etmek.

- 1) MűsteŐarlık tarafından verilecek dıŐ ticarete iliŐkin diŐer gűrevleri yapmak.

### **Genel Kurul, gűrevleri ve toplantıları**

**MADDE 12** – (1) Birliklerin yűnetim kurulu baŐkanları genel kurulun tabii űyesidir. Ayrıca genel kurula her birlik yűnetim kurulundan bir űye ve yanı sıra ilgili birliŐin son iki takvim yılındaki **İhracat** performansına gűre yűnetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilecek sayıdaki birlik űyesi katılır.

(2) Genel kurul, her yıl Haziran ayı içinde, delegelerin en az yarısından bir fazlasının iŐtiraki ile toplanır. Genel kurul, yűnetim kurulunun aŐırısı veya űyelerinin en az űte birinin yazılı isteĐi űzerine olaĐan űstű toplantıya aŐırılır.

(3) Genel kurulun gűrevleri Őunlardır:

- a) TİM baŐkanını, sektűrler konseyi ve denetim kurulu asil ve yedek űyelerini seçmek.
- b) TİM'in çalışma programını tespit etmek.
- c) Genel kurula sunulan yıllık faaliyet raporunu, hesapları ve bűteyi műzakere ederek kabul veya reddetmek.
- ) Yűnetim kurulunun ibrasına karar vermek.
- d) Toplantı gűndeminde yer alan diŐer hususları gűrűŐmek ve karara baĐlamak.

### **Yűnetim Kurulu, gűrevleri ve toplantıları**

**MADDE 13** – (1) TİM yűnetim kurulu, TİM baŐkanı ve sektűrler konseyinin asil űyeleri arasından dűrt yıl için seçtiĐi onbeŐ űyeden oluŐur ve ilk toplantısında kendi űyeleri arasından beŐ baŐkanvekili ile bir muhasip űye seçer. Yűnetim kurulu űyeliĐinin herhangi bir sebeple boŐalması halinde, sektűrler konseyinin ilk toplantısında boŐalan űyelik için seçim yapılır.

(2) Yűnetim kurulunun gűrevleri Őunlardır:

- a) **İhracatın** geliŐtirilmesine yűnelik genel ve sektűrel çalıŐmalar yapmak, raporlar hazırlamak, gűrűŐ ve űnerilerde bulunmak, birlikler ve sektűrler arasında temas ve koordinasyonu saĐlamak.
- b) Hizmetin gerektirdiĐi taŐınmaz alım, satım ve kiralanmasına yűnelik olarak karar almak ve MűsteŐarlık onayını műteakip uygulamaya koymak.
- c) MűsteŐarlık onayını almak suretiyle **Yurt dıŐında** ticaret merkezleri kurulması, kurulmuŐ olanlara ortak olunması yűnűnde karar almak ve uygulamak.



- ç) Bütçeyi hazırlamak ve genel kurul tarafından kabul edilen bütçeyi uygulamak, genel kurula sunulmak üzere yıllık faaliyet raporunu hazırlamak, genel kurulda alınan kararlar doğrultusunda çalışmalar yapmak, gelirler bakımından birliklerin koordinasyonunu sağlamak.
- d) İnsan Kaynakları Yönetmeliği çerçevesinde kadro tespit çalışmalarında bulunmak.

### **TİM Başkanı ve temsil**

**MADDE 14 –** (1) TİM başkanı, sektörler konseyi asil üyeleri arasından dört yıl için genel kurul tarafından seçilir ve aynı zamanda sektörler konseyinin ve yönetim kurulunun başkanıdır. Bir kişi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra en fazla iki dönem başkanlık yapabilir ve bir daha aynı göreve yeniden seçilemez.

(2) TİM, başkanı veya yetkilendireceği başkanvekili tarafından temsil edilir.

(3) TİM başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde, yapılacak ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere, yönetim kurulunca belirlenecek başkanvekillerinden biri TİM başkanı olarak görev yapar.

### **Denetim Kurulu ve görevleri**

**MADDE 15 –** (1) Denetim kuruluna TİM'in faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemek amacıyla, genel kurul delegeleri arasından dört yıl süre ile üç asil ve üç yedek üye seçilir.

(2) Denetim kurulunun görevleri şunlardır:

a) Mevzuat ve genel kurul kararları çerçevesinde TİM'in hesap, işlem ve faaliyetlerini devamlı ve düzenli bir şekilde denetleyip üç aylık raporlar yayımlamak.

b) Genel kurul toplantıları için denetim raporları hazırlamak.

(3) Denetim kurulu üyelerinin bu Kanun çerçevesinde TİM'in denetimine ilişkin işlemlerle ilgili isteyecekleri her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde kopyasını vermek ve gerekli ortamı sağlamakla genel sekreter ve yönetim kurulu yükümlüdür.

### **Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterin görevleri**

**MADDE 16 –** (1) TİM'in işlerini yürütmek üzere, bir genel sekreter ile beşten fazla olmamak üzere genel sekreter yardımcısı, Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır. (**Ek cümle:2/6/2022-7408/6 md.) (İptal cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 11/10/2023 tarihli ve E.: 2022/96, K.: 2023/174 sayılı Kararı ile.)**

(2) Genel Sekreter, işlerin sevk ve idaresi ile koordinasyonla görevli ve yetkili amirdir.

## Seçimler

### BEŞİNCİ BÖLÜM Seçimler ve Mali Hükümler

**MADDE 17 – (1)** Birlik ve TİM genel kurulu tarafından yapılacak seçimler gizli oy ve açık tasnif esasına göre yargı gözetiminde yapılır.

- (2) Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, seçimler için belirlenen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır.
- (3) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtilip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar ilgili birlik veya TİM'in ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.
- (4) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.
- (5) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili birlik veya TİM'e gönderilir.
- (6) Hâkim, aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan seçim sandık kurulunu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.
- (7) Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır. Sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.
- (8) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

- (9) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili birlik ile TİM'e bildirir.
- (10) Listede adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin ve bu Kanuna göre üyeleri temsil ve ilzama yetkili olduklarının ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı, her şekilde düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir.
- (11) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama tespit etmesi halinde; bu tespite konu olan organla sınırlı olmak üzere seçimlerin iptaline karar verebilir. Bu takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili birlik veya TİM'e bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.
- (12) İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, ilgili birlik veya TİM bütçesinden karşılanır.
- (13) Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

### Gelirler

**MADDE 18 – (1) Birliklerin gelirleri şunlardır:**

- a) Giriş aidatı.
  - b) Yıllık aidat.
  - c) Nispi ödeme. ç) Diğer gelirler.
- (2) Giriş aidatı, yıllık aidat ve nispi ödeme ile ilgili miktar ve oranlar birlik genel kurulu, diğer gelirler ise birlik yönetim kurulu tarafından belirlenir ve bunlar Ticaret Bakanlığının onayından sonra kesinleşir.
- (3) (Değişik: 21/3/2018-7103/79 md.) Nispi ödeme, **İhracat** işlemleri üzerinden FOB bedelin binde birine kadar tahsil edilir. Hizmet **İhracat**ında nispi ödeme tahsil edilmez. Giriş aidatı ve yıllık aidat,

on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde ellisinden fazla olamaz. Hizmet sektörleri için giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarı ile bu tutarın yirmi katı arasında yıllık cirolara göre belirlenen tutarda tahsil edilir. Giriş aidatının alındığı yıl ayrıca yıllık aidat alınmaz.

- (4) Giriş aidatı, yıllık aidat, nispi ödeme ile diğer gelirlerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirlenen oranda gecikme zammı tahakkuk ettirilerek, birlik yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip icra daireleri aracılığı ile tahsil edilir. Tahsil zamanaşımı süresi beş yıldır.
- (5) TİM'in gelirleri, birliklerin bir önceki takvim yılı itibariyle elde etmiş oldukları gelirlerin yüzde sekizi oranındaki katkı paylarından oluşur. Birliklerin katkı payları Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksitte TİM hesaplarına aktarılır. **(Ek cümleler: 9/2/2017-6772/11 md.) (Mülga üçüncü cümle:4/11/2021-7341/1 md.) (Mülga dördüncü cümle:4/11/20217341/1 md.)**
- (6) **(Ek:4/11/2021-7341/1 md.)** Mal ve hizmet İhracatçılarının finansman ihtiyaçlarının giderilmesine katkı sağlamak ve teminat yetersizliği içinde olan İhracatçılar lehine münhasıran İhracat kredileri için kefalet vermek amacıyla TİM'in ortaklığında kurulan İhracat Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, İhracat işlemleri üzerinden FOB bedelin onbinde üçüne kadar Ticaret Bakanlığınca belirlenen oranda ek nispi ödeme kesintisi yapılır. Hizmet sektörleri için İhracat Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin on katına kadar Ticaret Bakanlığınca yıllık cirolara göre belirlenen tutarda ilave yıllık aidat tahsil edilir.

### **Bütçe ve giderler**

**MADDE 19 –** (1) Bütçe, yönetim kurulu tarafından yıllık olarak hazırlanır ve genel kurul tarafından kararlaştırılır.

- (2) Bütçeden ödeme; bütçede ödeneğin bulunması kaydıyla yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği yardımcısı/başkanvekili ve genel sekreterin veya muhasip üyenin ortak imzası ile yapılır.
- (3) Birlik yönetim kurulunca yapılan ek ödenek talepleri TİM yönetim kurulu tarafından değerlendirilerek Müsteşarlığa sunulur, TİM yönetim kurulunca yapılan ek ödenek talepleri ise doğrudan Müsteşarlık tarafından sonuçlandırılır.
- (4) Birliklerin ve TİM'in personel giderleri, gelirlerinin yüzde kırkını geçemez.

- (5) Birlikler tarafından, dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, bir önceki yılın birlik gelirlerinden hesap edilerek izleyen yılın Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksit halinde ödenmek üzere yüzde sekiz oranında pay ayrılır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

## ALTINCI BÖLÜM

### Çeşitli ve Son Hükümler

#### Personel

**MADDE 20** – (1) TİM ve birlik genel sekreterliği; genel sekreter ve yardımcılarını ile diğer personelden oluşur.

(2) TİM ve birliklerde istihdam edilenler, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

#### Kurul üyeliklerine seçilemeyecek olanlar

**MADDE 21** – (1) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkum olanlar TİM ve birliklerin yönetim kurulu ve denetim kurulu üyesi olamaz.

(2) Seçilen gerçek veya tüzel kişi üyeler, seçilmelerine engel bir durumları olmadığını belgelemekle yükümlüdür. Seçildikten sonra birinci fıkra kapsamına giren suçları işlememiş olduğunu ilgili mercilerden alınan belgelerle tevsik edemeyen üyelerin asil veya yedek üyelikleri kendiliğinden düşer.

#### Denetim

**MADDE 22** – (1) TİM ve birlikler ile bunların kurduğu vakıf, şirket, işletmeler ve iştirakler idari ve mali yönden Müsteşarlığın denetimine tabidir.

(2) Denetim sırasında, denetim yapmakla görevli olanlar tarafından istenecek ve denetimle ilgili gizli dahi olsa her türlü belge, defter, dosya ve sair evrakın para ve para hükmündeki evrak ve senetlerin talep edildiğinde kopyasının verilmesi, kasa ve veznenin kontrol ettirilmesi, yönetim yerleri, şubeler ve irtibat bürolarına girme isteminin yerine getirilmesi zorunludur.

### **Düzenlemeler, görevlendirme ve seçimlerin ertelenmesi**

**MADDE 23** – (1) TİM, Müsteşarlığın olumlu görüşünü alarak, dünya ticaretindeki gelişmelere göre birliklerin bölgesel ve sektörel bazda yeniden teşkilatlanmasına ilişkin düzenlemeler yapabilir.

- (2) Birliklerin veya TİM'in seçimle iş başına gelen organlarının seçim tarihleri Bakanlık tarafından bir yılı geçmemek üzere ertelenebilir.
- (3) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin yönetmelikler; TİM tarafından hazırlanarak Bakanlığın onayı üzerine Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girer.
- (4) Bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin tebliğler çıkarmaya, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve gerekli önlemleri almaya Müsteşarlık yetkilidir.

**Yedek akçelerden İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılacak tutar EK MADDE 1(Ek:2/6/2022-7408/7 md.)**

(1) Hesap yılı sonunda birliklerin yedek akçelerine aktarılan meblağın yüzde ellisi ile yüzde doksanı arasında Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarı, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.

### **Tahsis**

**EK MADDE 2(Ek:2/6/2022-7408/8 md.)**

- (1) İstanbul ili, Bahçelievler ilçesi, Yenibosna Mahallesi'nde bulunan Ticaret Bakanlığına tahsisli olup TİM ve birlikler tarafından kullanılan Hazine taşınmazları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere TİM ve birliklere bedelsiz olarak tahsis edilir.
- (2) Söz konusu taşınmazların TİM ve birlikler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki kullanımları için herhangi bir bedel alınmaz. Tahakkuk ettirilen ecrimisil alacakları hangi aşamada olursa olsun terkin edilir, tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri ise iade edilmez.

### **Geçiş hükümleri**

**GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5/7/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İştigal Sahaları, Organları, Üyelerinin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karara istinaden kurulu bulunan birlikler ve TİM faaliyetlerine devam eder.

- (2) Bu Kanun çerçevesinde TİM'in ve birliklerin organlarına ilişkin yönetmeliklerin yürürlüğe girmesini müteakiben yapılacak ilk olağan genel kurulda organları teşekkül ettirilir. Organlar teşekkül edinceye kadar başka bir işleme gerek kalmaksızın; TİM yürütme kurulu, TİM yönetim kurulu; TİM icra komitesi, sektörler konseyi olarak görev yapar.

- (3) Halen görev yapmakta olan TİM ve birliklerin personeli aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam ederler.
- (4) Personel giderleri gelirlerinin yüzde 40'ını aşan birliklerin genel sekreterlikleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde, personel giderlerini bu seviyeye getirmekle yükümlüdür.
- (5) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde yayımlanır. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

#### **GEÇİCİ MADDE 2(Ek: 9/2/2017-6772/12 md.)**

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte İhracatçı Birlikleri nezdinde faaliyet göstermekte olan tanıtım gruplarının tasfiyesi ile gelirleri ve diğer hak ve kıymetlerinin Türkiye Tanıtım Grubuna devrine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

#### **GEÇİCİ MADDE 3(Ek:4/11/2021-7341/2 md.)**

- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesi ile varlıklarının kısmen ya da tamamen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine sermayesine eklenmek üzere aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığınca belirlenir.
- (2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte İhracatçı birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağlar Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.

### **Yürürlük**

**MADDE 24 –** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**MADDE 25 –** (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.